

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Μωραΐτη Βασιλική

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη
Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2021

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Μωραΐτη Βασιλική, Α.Μ.: 09019

Επιβλέπων: Αλεξόπουλος Ανδρέας, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη
Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2021

University of West Attica
School of Administration, Economic, and Social Sciences
Department of Accounting & Finance
M.Sc. in Public Economics and Policy

**THE RESULTS OF THE WORK
OF THE NATIONAL TRANSPARENCY AUTHORITY**

Moraiti Vasiliki, R.N.: 09019

Supervisor: Alexopoulos Andreas, Assistant Professor, University of West Attica, Dept. of
Accounting & Finance

Master Thesis submitted to the Dept. of Accounting & Finance of the University of West Attica in
partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Aigaleo, Greece, 2021

**Η αποτύπωση του Έργου
της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας**

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την 27/05/2021

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
2	ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
3	ΒΑΒΟΥΡΑ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ	ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ NOTTINGHAM	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Μωραΐτη Βασιλική του Γεωργίου, με αριθμό μητρώου 09019 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική» του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών & Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Βασιλική Μωραΐτη

Στην οικογένειά μου

Ευχαριστίες

Στη Διοίκηση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

Στον κ. Κασάπα Γεώργιο, Προϊστάμενο του Τμήματος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Διεθνών Σχέσεων της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συμπεριφορικών Αναλύσεων της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

Στον κ. Μπούρτζινο Νικόλαο, Προϊστάμενο του Τομέα Διαχείρισης Καταγγελιών και Παρακολούθησης Έργου των Τομέων της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

Η αποτύπωση του έργου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

Περίληψη

Η διεθνής εμπειρία είναι πλούσια ως προς τη λειτουργία Ανεξάρτητων Αρχών τόσο σε γενικό επίπεδο όσο και ειδικότερα όσων στοχεύουν στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Η Ελλάδα εκπροσωπείται στον τομέα αυτό από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ), η οποία αποτελεί την τελευταία συσταθείσα Ανεξάρτητη Αρχή στη χώρα το έτος 2019, λειτουργώντας με ένα καινοτόμο οργανωτικό μοντέλο και ενισχυμένες ελεγκτικές αρμοδιότητες, κατόπιν της κατάργησης και μεταφοράς σε αυτήν αρμοδιοτήτων από έξι ξεχωριστούς φορείς (Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών, Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων, Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς).

Στόχο της μελέτης αποτελεί η αποτύπωση και η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας του έργου της ΕΑΔ. Μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση και την επεξεργασία δευτερογενών δεδομένων, καθώς και τη διεξαγωγή συνεντεύξεων με στελέχη της Αρχής επιβεβαιώνεται η αποτελεσματικότητα της Αρχής και ειδικότερα με βάση τα κύρια σημεία του απολογιστικού της έργου και τα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα, τόσο συγκριτικά με τους καταργηθέντες φορείς όσο και απόλυτα, τα οποία παρουσιάζονται στην παρούσα μεταπτυχιακή εργασία.

Σημαντικοί Όροι: Ανεξάρτητες Αρχές, Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας, Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών, Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων, Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς

The results of the work of the National Transparency Authority

Abstract

The international experience is rich regarding the operation of Independent Authorities both in general and particularly of those aimed at combating corruption. Greece is represented in this field by the National Transparency Authority (NTA), which is the last Independent Authority established in the country in the year 2019, operating with an innovative organizational model and enhanced audit responsibilities, following the abolition and transfer of responsibilities from six separate bodies (General Inspector of Public Administration, Inspectors-Controllers Body for Public Administration, Inspectors Body for Health and Welfare Services, Inspectors-Controllers Body for Transport, Inspectors Body for Public Works, General Secretariat of Anti-Corruption).

The aim of the study is to capture and investigate the effectiveness of the NTA work. Through the literature review and the processing of secondary data, as well as conducting interviews with officials of the Authority, the effectiveness of the Authority is confirmed, especially based on the main points of its work report and the qualitative and quantitative data, both comparatively to the abolished bodies and in absolute terms, which are presented in this Master's dissertation.

Keywords: Independent Authorities, National Transparency Authority, General Inspector of Public Administration, Inspectors-Controllers Body for Public Administration, Inspectors Body for Health and Welfare Services, Inspectors-Controllers Body for Transport, Inspectors Body for Public Works, General Secretariat of Anti-Corruption

Περιεχόμενα

Περίληψη	xv
Abstract	xvii
Κατάλογος Διαγραμμάτων	xxi
Κατάλογος Εικόνων	xxii
Κατάλογος Πινάκων	xxiii
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	xxv
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανεξάρτητες Αρχές	1
1.1 Εισαγωγή	1
1.2 Γενικά περί Ανεξάρτητων Αρχών	2
1.3 Διεθνής εμπειρία.....	7
1.4 Ανακεφαλαίωση	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Καταργούμενοι Ελεγκτικοί Μηχανισμοί.....	13
2.1 Εισαγωγή	13
2.2 Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΔΔ).....	14
2.2.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο.....	14
2.2.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017	18
2.3 Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)	29
2.3.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο.....	29
2.3.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017	31
2.4 Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ).....	37
2.4.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο.....	37
2.4.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017	40
2.5 Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.)	43
2.5.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο.....	43
2.5.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017	44
2.6 Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ)	48
2.6.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο.....	48
2.6.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017	49
2.7 Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.).....	51
2.7.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο.....	51
2.7.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιας έκθεσης 2018.....	53
2.8 Ανακεφαλαίωση	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η Αποτύπωση του Έργου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας	65
3.1 Εισαγωγή	65
3.2 Γενικά Στοιχεία.....	66

3.3 Στοιχεία για το έργο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.....	77
3.4 Ανακεφαλαίωση	95
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η Αποτελεσματικότητα του Έργου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.....	97
4.1 Εισαγωγή	97
4.2 Βάσει αριθμητικών δεδομένων από ετήσιες εκθέσεις απολογισμού.....	98
4.2.1 Σύγκριση ΕΑΔ με τον μέσο όρο κοινών στοιχείων των καταργηθέντων φορέων.....	98
4.2.2 Σύγκριση ΕΑΔ με τον μέσο όρο στοιχείων ξεχωριστά για κάθε καταργηθέντα φορέα	100
4.3 Βάσει αριθμητικών δεδομένων σχετικά με λειτουργικά στοιχεία.....	102
4.4 Επιπρόσθετα γενικά στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της ΕΑΔ	103
4.5 Βάσει στοιχείων από συνεντεύξεις.....	110
4.5.1 Πρώτη Συνέντευξη	110
4.5.1.1 Σχετικά με τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό και το Στρατηγικό Σχέδιο	110
4.5.1.2 Σχετικά με τη Στοχοθεσία	112
4.5.1.3 Σχετικά με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΕΣΣΚΔ)	114
4.5.1.4 Η ΕΑΔ ως Ανεξάρτητη Αρχή και η λειτουργία της, με βάση και τη διεθνή εμπειρία.....	115
4.5.2 Δεύτερη Συνέντευξη.....	117
4.5.2.1 Σχετικά με τη χρησιμότητα/σημαντικότητα των εγχειριδίων και τη σπουδαιότητα της προτυποποίησης των διαδικασιών.....	117
4.5.2.2 Σχετικά με τις καταγγελίες και το σύστημα επεξεργασίας τους	120
4.5.2.3 Η ΕΑΔ ως Ανεξάρτητη Αρχή και η λειτουργία της, με βάση και τη διεθνή εμπειρία.....	123
4.6 Ανακεφαλαίωση	125
4.7 Περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα	126
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Γενικά Συμπεράσματα και Προτάσεις.....	127
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	133
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	143

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 2. 1 Αριθμός υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά προέλευση.....	19
Διάγραμμα 2. 2 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά προέλευση	20
Διάγραμμα 2. 3 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά θεματική κατηγορία	20
Διάγραμμα 2. 4 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά νομική μορφή φορέα.....	21
Διάγραμμα 2. 5 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά μορφή προβλήματος	21
Διάγραμμα 2. 6 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά γεωγραφική θέση ελεγχόμενου φορέα	22
Διάγραμμα 2. 7 Αριθμός υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά προέλευση.....	23
Διάγραμμα 2. 8 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά προέλευση	23
Διάγραμμα 2. 9 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά θεματική κατηγορία	24
Διάγραμμα 2. 10 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά νομική μορφή φορέα.....	24
Διάγραμμα 2. 11 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά μορφή προβλήματος	24
Διάγραμμα 2. 12 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά γεωγραφική θέση ελεγχόμενου φορέα	25
Διάγραμμα 2. 13 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά στάδιο εξέλιξης	25
Διάγραμμα 2. 14 Τομείς με προβλήματα κατά τους ελέγχους ΣΕΥΥΠ 2017	42
Διάγραμμα 2. 15 Διαπιστωθέντα προβλήματα κατά τους ελέγχους ΣΕΥΥΠ 2017	42
Διάγραμμα 2. 16 Ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2016 ανά τομέα δράσης..	45
Διάγραμμα 2. 17 Ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2016 με βάση το έναυσμα ελέγχου	45
Διάγραμμα 2. 18 Ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2017 ανά τομέα δράσης..	46
Διάγραμμα 2. 19 Υλοποίηση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου 2015-2018 ..	55
Διάγραμμα 2. 20 Υλοποίηση Δράσεων Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου, β' εξάμηνο 2018	55
Διάγραμμα 2. 21 Τρόπος παραλαβής καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018.....	57
Διάγραμμα 2. 22 Ποσοστό καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 βάσει είδους .	57
Διάγραμμα 2. 23 Ποσοστό καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 ανά καταγγελλόμενη παράβαση (εντός αρμοδιότητας).....	58
Διάγραμμα 2. 24 Αριθμός καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 βάσει περιεχομένου	59
Διάγραμμα 2. 25 Υποθέσεις ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 ανά βαθμό ενδιαφέροντος	59
Διάγραμμα 2. 26 Καταγγελίες 2018 στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. στον τομέα των συγχρηματοδοτούμενων έργων ανά προγραμματική περίοδο.....	60
Διάγραμμα 2. 27 Στάδιο διερεύνησης καταγγελιών από τη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. στο	

τέλος του 2018.....	60
Διάγραμμα 2. 28 Αριθμός καταγγελιών 2018 στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. ανά φορέα διαβίβασης.....	61
Διάγραμμα 2. 29 Αριθμός καταγγελιών 2018 στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. προγραμματικής περιόδου 2014-2020 συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ανά Ταμείο που αφορούν.....	61
Διάγραμμα 3. 1 Κατανομή καταγγελιών ΕΑΔ 2019 βάσει παρατηρηθεισών δυσλειτουργιών	80
Διάγραμμα 3. 2 Κατανομή καταγγελιών ΕΑΔ 2019 βάσει θεματικού αντικειμένου	81
Διάγραμμα 3. 3 Κατανομή εντολών ελέγχου ΕΑΔ 2019 ανά φορέα/πρόσωπο	83
Διάγραμμα 3. 4 Κατανομή εκθέσεων ελέγχου ΕΑΔ 2019 ανά κατηγορία διαπιστώσεων	83
Διάγραμμα 3. 5 Καταγγελίες ανά έτος που υποβλήθηκαν στο Ελληνικό AFCOS	92
Διάγραμμα 4. 1 Πλήθος ελέγχων/υποθέσεων από καταργηθέντες φορείς .	99
Διάγραμμα 4. 2 Σύγκριση πλήθους ελέγχων/υποθέσεων σε ετήσια βάση .	99
Διάγραμμα 4. 3 Σύγκριση πειθαρχικού έργου ΓΕΔΔ-ΕΑΔ.....	101
Διάγραμμα 4. 4 Θέση της Ελλάδας στον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς (σύνολο 180 χώρες) 2016-2020	109

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 2. 1 Οργανόγραμμα ΣΕΥΥΠ.....	39
Εικόνα 2. 2 Η οργανωτική δομή της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	53
Εικόνα 3. 1 Πεδίο Ελέγχου της ΕΑΔ.....	71
Εικόνα 3. 2 Όργανα Διοίκησης ΕΑΔ.....	72
Εικόνα 3. 3 Οργανωτική Δομή ΕΑΔ.....	72
Εικόνα 3. 4 ΕΑΔ και καταργούμενοι φορείς	74
Εικόνα 3. 5 Στόχοι κατάργησης φορέων με τη σύσταση της ΕΑΔ	75
Εικόνα 3. 6 Η θέση της Ελλάδας στον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς	77
Εικόνα 3. 7 Διάγραμμα Ροής Διαδικασίας Διαχείρισης-Αξιολόγησης Καταγγελιών από την ΕΑΔ.....	82
Εικόνα 3. 8 Δράσεις ΕΣΣΚΔ 2018-2021	90
Εικόνα 3. 9 Πορεία Υλοποίησης ΕΣΣΚΔ 2018-2021 κατά το Α' Εξάμηνο 2020	91
Εικόνα 3. 10 Πορεία Υλοποίησης ΕΣΣΚΔ 2018-2021 κατά το Β' Εξάμηνο 2020	91
Εικόνα 4. 1 Σύνοψη αξιών και συμπεριφορών προσωπικού ΕΑΔ	105

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 2. 1 Ελεγκτικό Έργο ΣΕΕΔΔ 2016.....	32
Πίνακας 2. 2 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων ΣΕΕΔΔ 2016 με βάση το έναυσμα ελέγχου	32
Πίνακας 2. 3 Κατανομή ελέγχων ΣΕΕΔΔ 2016.....	33
Πίνακας 2. 4 Ελεγκτικό Έργο ΣΕΕΔΔ 2017.....	34
Πίνακας 2. 5 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων ΣΕΕΔΔ 2017 με βάση το έναυσμα ελέγχου	34
Πίνακας 2. 6 Κατανομή ελέγχων ΣΕΕΔΔ 2017.....	35
Πίνακας 2. 7 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2016 με βάση το έναυσμα ελέγχου	46
Πίνακας 2. 8 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2017 με βάση το έναυσμα ελέγχου	47
Πίνακας 3. 1 Έλεγχοι αντικαπνιστικής νομοθεσίας ΕΑΔ 2019 ανά Περιφέρεια	84
Πίνακας 3. 2 Στοιχεία ΕΑΔ 2020 για τις 147 δράσεις του ΕΣΣΚΔ 2018-2021	90
Πίνακας 4. 1 Συγκριτικός Πίνακας ποσοστού καταγγελιών που οδήγησαν σε έλεγχο	98
Πίνακας 4. 2 Πλήθος ελέγχων/υποθέσεων από καταργηθέντες φορείς	98
Πίνακας 4. 3 Αποτύπωση πειθαρχικού έργου ΓΕΔΔ.....	100
Πίνακας 4. 4 Πλήθος εντολών ελέγχου ΔΠΚ από ΓΕΔΔ.....	100
Πίνακας 4. 5 Ενδεικτικές κοινές θεματικές ενότητες καταγγελιών προς καταργηθέντες φορείς	104
Πίνακας 4. 6 Έλεγχοι καταργηθέντων φορέων κατόπιν αιτήματος από ΓΕΔΔ	104

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

OECD	ORGANIZATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT
OLAF	OFFICE EUROPEEN DE LUTTE ANTIFRAUDE
ΑΑΔΕ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΔΟΣ	ΔΗΛΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ
ΔΠΚ	ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΕΔΕ	ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
Ε.Δ.ΕΛ.	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΕΕ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΛΣ _{bv}	ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΥΑ	ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
Ν.	ΝΟΜΟΣ
ΝΠΙΔ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΝΠΙΔΔ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΝΣΚ	ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΟΟΣΑ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΟΤΑ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΔ	ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ
ΣΔΟΕ	ΣΩΜΑ ΔΙΩΞΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ
ΣΛΕΕ	ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΣΟΕΕ	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΣτΕ	ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΥΔΕ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΦΕΚ	ΦΥΛΛΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανεξάρτητες Αρχές

1.1 Εισαγωγή

Ο δημόσιος τομέας αποτελεί τον κατεξοχήν χώρο όπου συγκρούεται το ιδιωτικό με το δημόσιο συμφέρον και, επιπρόσθετα, τα όργανα και οι Υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης υφίστανται συχνά επιρροές από εξωδιοικητικούς παράγοντες για ικανοποίηση των αιτημάτων διαφόρων συμφερόντων (Ράικος, 2006). Δύο φαινόμενα, από τα οποία πάσχει ο δημόσιος τομέας και στη χώρα μας είναι η κακοδιοίκηση και η διαφθορά. Η μεν πρώτη συνδέεται άρρηκτα με την κατάχρηση κατά την άσκηση της κρατικής λειτουργίας για ιδιοτελείς σκοπούς, η δε δεύτερη με παραλείψεις ή παράνομες πράξεις για ατομικό όφελος (Βενετσανοπούλου, 2014).

Οι βασικότερες συνέπειες από τη διατήρηση των εν λόγω φαινομένων είναι η κατάλυση της νομιμότητας, η υπονόμηση των θεσμών, η αποδυνάμωση των πολιτικών και η απαξίωση των ανθρώπινων δικαιωμάτων αλλά και του προσωπικού ήθους, η επικράτηση των δωροδοκιών/ αθέμιτων εξυπηρετήσεων/ εκβιαστικών παρεμβάσεων, η κατάρρευση των ηθικών αξιών έως και τη συρρίκνωση των δημοσίων εσόδων.

Από την άλλη πλευρά, συνθήκες που συνδράμουν στην ανάπτυξη των φαινομένων αποτελούν η πολυνομία και η ασάφεια των νόμων, η γραφειοκρατία, η ανέλεγκτη εξουσία, η χρόνια καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης, η έλλειψη προληπτικού και η βραδύτητα του κατασταλτικού ελέγχου, καθώς και η έλλειψη διαφάνειας (Βενετσανοπούλου, 2014).

Η εμφάνιση των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών συνδέεται άρρηκτα με την προσπάθεια αντιμετώπισης φαινομένων διαφθοράς, στη βάση πάντα της αποπολιτικοποίησης της δημόσιας διοίκησης. Προέκυψαν ως νέα όργανα διοίκησης, τα οποία απολάμβαναν εγγυήσεων προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και διέθεταν αρμοδιότητες ανάλογες με τον τομέα που ρύθμιζαν, χωρίς να έχουν αυτοτελή νομική προσωπικότητα. Η φύση τους καθορίστηκε από ένα σύνολο χαρακτηριστικών και κριτηρίων ανεξαρτησίας, μέσω των οποίων νομιμοποιήθηκαν ως ανεξάρτητες, αμερόληπτες και αντικειμενικές αρχές (Μαυρομούστακου, 2018).

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στοιχεία από την ελληνική πραγματικότητα αλλά και τη διεθνή εμπειρία.

1.2 Γενικά περί Ανεξάρτητων Αρχών

Οι Ανεξάρτητες Αρχές (τέως Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές) αποτελούν εθνικά συλλογικά διοικητικά όργανα, με μία ιδιαίτερη νομική φύση εξοπλισμένη από το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο με ειδικές εγγυήσεις ανεξαρτησίας (Κτιστάκη, 2014) και με κύρια τα ακόλουθα χαρακτηριστικά (Πρεβεδούρου, 2019):

- οικονομική-διοικητική αυτοτέλεια
- λειτουργική-οργανική ανεξαρτησία
- μη υπαγωγή στον ιεραρχικό έλεγχο της διοίκησης ή στη διοικητική εποπτεία του Δημοσίου, οπότε και, συνακόλουθα, ούτε σε εντολές/διαταγές
- υπαγωγή σε κοινοβουλευτικό έλεγχο
- κύριο ρόλο τους αποτελεί η κυρίαρχη εποπτεία ευαίσθητων τομέων της οικονομικής-κοινωνικής πολιτικής μέσω των πολλαπλών αρμοδιοτήτων τους (ελεγκτικές-κανονιστικές-διαιτητικές-γνωμοδοτικές)
- αποστολή τους αποτελεί η ρύθμιση είτε της άσκησης ενός συνταγματικού δικαιώματος είτε μίας οικονομικής -κατά κανόνα- δραστηριότητας
- προσωπική-λειτουργική ανεξαρτησία των μελών τους (άρθρο 101Α του Συντάγματος).

Η δημιουργία αλλά και η εξέλιξη του θεσμού συνδέεται άμεσα τόσο με την κρίση των αντιπροσωπευτικών θεσμών όσο και με την παρατηρηθείσα διάσταση κοινωνίας-κράτους. Επιπρόσθετα, στην εξάπλωση του θεσμού συνετέλεσε και η επιδιωκόμενη, από τους φορείς της εκτελεστικής εξουσίας, πολιτική ουδετερότητα, ως αποτέλεσμα της αδυναμίας αυτών περί αποτελεσματικού χειρισμού ορισμένων τομέων της δημόσιας ζωής (Μπέσιλα- Μακρίδη, 2004).

Εν γένει, έχει διαπιστωθεί ότι η ίδρυση των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών ως οργάνων της δημόσιας διοίκησης, προηγήθηκε της διακρίβωσης της φύσης και της δυνατότητας ένταξής τους στο νομικό σύστημα. Με άλλες λέξεις, οι εν λόγω Αρχές συγκροτήθηκαν χωρίς αντιστοιχία σε μία κατηγορία προσδιορισμένη από τον νομοθέτη που να υπάγεται σε ένα προαποφασισμένο θεσμικό πλαίσιο. Έτσι, τα χαρακτηριστικά που αποτέλεσαν τα κριτήρια της ανεξαρτησίας τους διέφεραν ανά Αρχή, εφόσον προέκυψαν από την εμπειρία, χωρίς να αποτελούν σταθερές εννοιολογικές κατασκευές. Αντιπροσωπευτικό είναι το γεγονός ότι ακόμη και η ίδια η ονομασία τους «Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή» δεν δόθηκε με ομοιόμορφο τρόπο στο σύνολο των Αρχών (Μαυρομούστακου, 2018).

Στη χώρα μας, παρατηρείται μία σύγκλιση των κριτηρίων ανεξαρτησίας των δύο

τομέων των δικαιωμάτων και της οικονομικής ρύθμισης, μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, με στόχο τη διασφάλιση της άσκησης ενός αποτελεσματικού κοινοβουλευτικού ελέγχου επί των Αρχών (Μαυρομούστακου, 2018). Σήμερα λειτουργούν, με αντιπροσωπευτικό όνομα των πολλαπλών αρμοδιοτήτων της η κάθε μία, οι κάτωθι Ανεξάρτητες Αρχές (Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων, 2018):

Συνταγματικά κατοχυρωμένες

1. Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Ν.2472/1997) με βασικό έργο την εποπτεία επί της εφαρμογής του νόμου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
2. Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (Ν.3115/2003) με κύρια αποστολή τη διασφάλιση της ελεύθερης επικοινωνίας και του απορρήτου των επιστολών.
3. Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Ν.2190/1994) με βασική επιδίωξη τη διασφάλιση της ορθότητας επί των διαδικασιών πρόσληψης εργαζομένων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
4. Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ν.2863/2000) με ελεγκτικές και κυρωτικές αρμοδιότητες που στοχεύουν στην εποπτεία της λειτουργίας των δημοσίων και ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, καθώς και την παροχή σχετικής άδειας.
5. Συνήγορος του Πολίτη (Ν.2477/1997) με διαμεσολαβητικό ρόλο μεταξύ κοινού και δημοσίων οργανισμών προς διασφάλιση των δικαιωμάτων του πρώτου, καθώς και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της κακοδιοίκησης στον χώρο των δεύτερων.

Μη συνταγματικά κατοχυρωμένες

1. Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ν.3959/2011), η οποία ως Εθνική Αρχή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια για την επίβλεψη της τήρησης του ελληνικού νόμου περί ανταγωνισμού αλλά και των σχετικών άρθρων της ΣΛΕΕ, με κύρια καθήκοντα τις αποφάσεις προς έγκριση ή μη της πραγματοποίησης συγκεντρώσεων εταιρειών σε έναν κλάδο.
2. Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ν.2867/2000) με κύριο έργο τον έλεγχο και την τυχόν απαιτούμενη ρύθμιση του εθνικού κλάδου τηλεπικοινωνιών.
3. Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ν.2773/1999) με βασική αποστολή την εποπτεία της συνολικής αγοράς ενέργειας κατά τη λειτουργία της.
4. Εθνική Αναλογιστική Αρχή (Ν.3029/2002) με βασικές αρμοδιότητες τη σύνταξη αναλογιστικών μελετών, με γνώμονα την προστασία της βιωσιμότητας του συστήματος

κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και την έκδοση αποφάσεων-γνωμοδοτήσεων επί ζητημάτων οικονομικής βιωσιμότητας και αναλογιστικής αποτίμησης των ασφαλιστικών οργανισμών.

5. Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (Ν.3229/2004 με αρχική ονομασία ως Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών) με δράση από το 2012 ως Ανεξάρτητη Αρχή και κύρια καθήκοντα τον έλεγχο διενέργειας παιγνίων και την έκδοση σχετικών αδειών και πιστοποιήσεων.

6. Συνήγορος του Καταναλωτή (Ν.3297/2004) με δράση από τη μία πλευρά ως εξωδικαστικό όργανο επίλυσης διαφορών μεταξύ καταναλωτών και προμηθευτών και από την άλλη πλευρά ως συμβουλευτικός θεσμός του Κράτους σε θέματα αρμοδιότητάς του που αφορούν στο καταναλωτικό κοινό.

7. Εθνική Αρχή Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (Ν.3305/2005) με κύρια επιδίωξη την ενίσχυση του έργου των Μονάδων Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, σύμφωνα τόσο με το ελληνικό όσο και με το ευρωπαϊκό δίκαιο, προς εξασφάλιση των ενδιαφερομένων ωφελούμενων πολιτών, στους οποίους και οφείλει να παρέχει την κατάλληλη ενημέρωση.

8. Εθνικό Συμβούλιο Δημόσιας Υγείας (Ν.3172/2003 με λειτουργία ως Ανεξάρτητη Αρχή από το 2005) με ρόλους γνωμοδοτικού, συντονιστικού, επιστημονικού, εποπτικού και διαιτητικού οργάνου για την εκάστοτε περίπτωση επεξεργασίας, εισήγησης ή γνωμοδότησης επί θεμάτων δημόσιας υγείας.

9. Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (Ν.3374/2005 με αρχική ονομασία ως Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση) με κύρια αποστολή την υποστήριξη των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης προς εξασφάλιση και βελτίωση του επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών.

10. Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης (Ν.3691/2008), με διττό χαρακτήρα δραστηριοτήτων, τόσο προληπτικό όσο και κατασταλτικό.

11. Επιτροπή Διερεύνησης Ατυχημάτων και Ασφάλειας Πτήσεων (Ν.2912/2001) με βασική αρμοδιότητα τη διερεύνηση ατυχημάτων και κρίσιμων συμβάντων επί αεροσκαφών της Πολιτικής Αεροπορίας.

12. Ελληνική Στατιστική Αρχή (Ν.3832/2010) με κύριο στόχο τη συστηματική έκδοση έγκυρων στατιστικών στοιχείων κατόπιν της διεξαγωγής ερευνών επί ποικίλων τομέων δραστηριότητας, χρήσιμων για τους πολίτες.

13. Σώμα Φορολογικών Διαιτητών (N.3943/2011) με βασική επιδίωξη, μέσω της διαδικασίας της διαιτησίας, την επίλυση των προκύπτουσών διαφορών κατά τον καταλογισμό συγκεκριμένων δαπανών και κάθε είδους κυρώσεων πάνω από ποσό ύψους 150.000 ευρώ επί φόρων, δασμών, τελών και προστίμων.
14. Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (N.4013/2011) με κύριες αρμοδιότητες την ενίσχυση και ανάπτυξη της εθνικής δράσης, την προώθηση της διαφάνειας και τον έλεγχο της τήρησης του σχετικού νομοθετικού πλαισίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, στη βάση γνωμοδοτικού και συμβουλευτικού κυρίως ρόλου.
15. Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (N.3891/2010), ισοδύναμη με τον ρυθμιστικό φορέα στο πεδίο των σιδηροδρομικών μεταφορών στην Ελλάδα και με βασικά καθήκοντα επί της επεξεργασίας του θεσμικού πλαισίου και της αποστολής σχετικών εισηγήσεων στα αρμόδια Υπουργεία, καθώς και την ανταλλαγή δεδομένων με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς οργανισμούς.
16. Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (N.4142/2013) με κύρια αποστολή τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας στην εκπαίδευση πρώτου και δεύτερου βαθμού.
17. Εθνική Αρχή Συντονισμού Πτήσεων (N.4233/2014) με βασική αποστολή την κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης των αερολιμένων της επικράτειας της Ελλάδας στους αερομεταφορείς βάσει του ελληνικού και του ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου.
18. Επιτροπή Διερεύνησης Σιδηροδρομικών Ατυχημάτων και Συμβάντων (N.3710/2008 με λειτουργία από το 2014 ως Ανεξάρτητη Αρχή), με το έργο της να αναπτύσσεται σε περιπτώσεις σοβαρών σιδηροδρομικών ατυχημάτων ή ακόμη και απλών μεμονωμένων γεγονότων που έχουν οδηγήσει ή ακόμη θα μπορούσαν να έχουν οδηγήσει σε σοβαρά ατυχήματα, με υποχρέωση πραγματοποίησης σχετικής έρευνας.
19. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (N.4186/2013) με βασική αποστολή την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας προς παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών αναφορικά με τη διεξαγωγή των εξετάσεων για την εισαγωγή των μαθητών από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
20. Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών (N.4199/2013) με αρμοδιότητες κανονιστικού και ρυθμιστικού χαρακτήρα, ήτοι επί της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για θέματα οδικών υπεραστικών μεταφορών επιβατών και επί της λήψης ρυθμιστικών μέτρων ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια στην προσφορά δημοσίων οδικών μεταφορών επιβατών υπεραστικού επιπέδου.

21. Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (Ν.4270/2014), με κύριο στόχο την επίβλεψη επί της συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες για την Ελλάδα, καθώς και την αξιολόγηση των προβλέψεων σε μακροοικονομικό επίπεδο.
22. Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων (Ν.4150/2013 με λειτουργία ως Ανεξάρτητη Αρχή από το 2016) με κύρια αποστολή την εξασφάλιση της νομιμότητας των σχέσεων των δημόσιων/ιδιωτικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στο πεδίο του ελληνικού λιμενικού συστήματος και έμφαση στην εφαρμογή της νομοθεσίας σχετικά με τον ελεύθερο ανταγωνισμό, στο πλαίσιο των κανονιστικών και ρυθμιστικών της αρμοδιοτήτων.
23. Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Ν.4412/2016) με βασική αποστολή την επίλυση διαφορών κατά το χρονικό διάστημα προ της σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών υλικών, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων, υπό τη μορφή εξέτασης σχετικής προδικαστικής προσφυγής.
24. Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας (Ν.4427/2016) με ρυθμιστικές αρμοδιότητες στον τομέα των αερομεταφορών, της αεροναυτιλίας και των αεροδρομίων και κύριο καθήκον την εποπτεία προς εξασφάλιση της τήρησης της εφαρμογής του σχετικού εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς θεσμικού πλαισίου.
25. Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Ν.4389/2016) με αντιπροσωπευτικές τις αρμοδιότητες επί του προσδιορισμού, της βεβαίωσης και της είσπραξης δημοσίων εσόδων, καθώς και της εύρεσης φαινομένων φοροδιαφυγής και παραοικονομίας.

Η πιο πρόσφατη Ανεξάρτητη Αρχή είναι η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Ν.4622/2019), το έργο της οποίας αποτελεί και το κύριο αντικείμενο της παρούσας εργασίας, όπως οι αρμοδιότητες αυτής θα αναλυθούν σε επόμενο κεφάλαιο.

1.3 Διεθνής εμπειρία

Σκοπό της δημιουργίας των Ανεξάρτητων Αρχών σε διεθνές επίπεδο, στο πλαίσιο τόσο του αμερικανικού αλλά κυρίως του ευρωπαϊκού δημοσίου δικαίου, αποτέλεσε η ίδρυση νέων διοικητικών μορφωμάτων στον χώρο της δημόσιας διοίκησης, αυτοτελή απέναντι στην εκάστοτε Κυβέρνηση, έτσι ώστε να ασκούν αμερόληπτα τις ανατιθέμενες σε αυτές αρμοδιότητες σε ευαίσθητους τομείς. Εν συνόλω, αφορά σε ένα πρότυπο πολυκεντρικής διοίκησης με αποστολή την προώθηση της πλουραλιστικής αντίληψης για το Κράτος (Εκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, 1994).

Στην περίπτωση των ΗΠΑ, η ίδρυση των Ανεξάρτητων Αρχών αποτέλεσε επακόλουθο της βαθιά ριζωμένης πεποίθησης της κοινωνίας αναφορικά με την αξία της αυτορρύθμισης, με στόχο τον περιορισμό του κεντρικού διοικητικού παρεμβατισμού, ενώ στον ευρωπαϊκό χώρο αποτέλεσε έκφραση της δυσπιστίας ως προς την απαιτούμενη αντικειμενικότητα επί καίριων ζητημάτων. Υπό την έννοια αυτή, η δημιουργία των εν λόγω αρχών είναι αποτέλεσμα δύο παραγόντων: από τη μία πλευρά της ανάπτυξης του κράτους δικαίου και από την άλλη πλευρά του σύγχρονου δημοκρατικού κράτους. Κατά συνέπεια, οι Ανεξάρτητες Αρχές συνίστανται σε μία προσπάθεια θωράκισης του δικαιοκρατικού φαινομένου, εκδηλώνοντας, όμως, ταυτόχρονα, τη βαθιά κρίση του δημοκρατικού φαινομένου (Βενιζέλος, 2002).

Αν και η εμφάνιση των πρώτων ανεξαρτητών διοικητικών αρχών παρατηρήθηκε στα τέλη του 19ου αιώνα στις ΗΠΑ, στον ηπειρωτικό ευρωπαϊκό χώρο το φαινόμενο επεκτάθηκε και συστηματοποιήθηκε στη γαλλική νομοθεσία -που πάντοτε αποτελούσε το πρότυπο του Έλληνα νομοθέτη-, τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα, με τη μεγάλη άνθηση των “Autorites Administratives Independantes”, ενώ αξίζει να αναφερθούν και οι βρετανικοί QUANGOS¹, καθώς και ο σκανδιναβός Ombudsman (Εκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, 1994).

Ειδικότερα, ο «Διαμεσολαβητής» (Ombudsman) αποτελεί μία σουηδική εφεύρεση, η οποία έχει προσαρμοστεί στους μεγάλους μετασχηματισμούς του πολιτικού συστήματος, πριν εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο. Η ιστορία του μπορεί να χωριστεί σε τρεις κύριες περιόδους. Αρχικά, οι Διαμεσολαβητές εμφανίστηκαν σε μια εποχή αυταρχικής μοναρχίας (1809) ως εσωτερική εξουσία εντός της εκτελεστικής εξουσίας, με τον ρόλο τους σε θέσεις δημόσιων αξιωματούχων, με στόχο την ενίσχυση της εκτελεστικής εξουσίας έναντι των άλλων εξουσιών. Αργότερα, με τη μετατροπή του καθεστώτος σε περισσότερο κοινοβουλευτικό, έγινε ένα από τα όργανα

¹ quasi mous non government organisations

κοινοβουλευτικού ελέγχου επί της εκτελεστικής εξουσίας, το οποίο αποτελεί ακόμη και σήμερα ένα ουσιαστικό στοιχείο στη σουηδική θεωρία επί του συνταγματικού ελέγχου. Στη συνέχεια, κατά τον εικοστό αιώνα, απέκτησε μερική σχετική αυτονομία από τα μέλη του Κοινοβουλίου, καταλήγοντας σε ένα μέσο ελέγχου των δημόσιων αρχών από την πλευρά των πολιτών. Συγκεκριμένα, κατέχει ρόλο υπερασπιστή των πολιτικών δικαιωμάτων ενάντια στην αυθαιρεσία της γραφειοκρατίας που δεν περιορίζεται πλέον στην οριζόντια σχέση μεταξύ των αρχών, αλλά είναι επίσης μέρος της κάθετης σχέσης ελέγχου του κράτους από την κοινωνία των πολιτών (Magnetite, 2003).

Ο θεσμός του Διαμεσολαβητή εξαπλώθηκε στο δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα πολύ πέρα από τα όρια της πατρίδας του, αντιγραφόμενο αρχικά από τα σκανδιναβικά κράτη (Φινλανδία το 1919, Δανία το 1955 και Νορβηγία το 1963). Η ευρύτερη διάδοσή του ξεκίνησε το 1970 με την αύξηση της κάθετης διάστασης της διαμεσολάβησης, ως αναπόσπαστο κομμάτι της ανησυχίας επί του κράτους δικαίου και της ανάγκης ανανέωσης του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Μία επιτυχημένη εικόνα του θεσμού συναντάται στην Ισπανία και την Πορτογαλία -οι οποίες μετατράπηκαν σε φιλελεύθερες δημοκρατίες την περίοδο 1970-1980-, με παραχώρηση διευρυμένων εξουσιών στον θεσμό του Διαμεσολαβητή επί ερευνών και δικαστικών διαφορών, με γνώμονα τον σεβασμό στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Πλέον, είναι σύνηθες το φαινόμενο να προέρχεται από το Κοινοβούλιο, το οποίο τον διορίζει και τον ελέγχει, διατηρώντας θεωρητικά την αυτονομία του. Η ανεξαρτησία και η εύκολη προσβασιμότητα στον Διαμεσολαβητή σε μεγάλο βαθμό εξηγεί την αποδεδειγμένη επιτυχία αυτής της μορφής «ήπιας δικαιοσύνης», σε αντίθεση με την παραδοσιακή νομική δράση. Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι, παρά τις αποδείξεις επί συνταγματικής σύγκλισης στην Ευρώπη, υφίστανται ακόμη μεγάλες διαφορές στον τρόπο λειτουργίας του εν λόγω θεσμικού οργάνου στα κράτη μέλη της ΕΕ, ανάλογα με τις εθνικές πολιτικές κουλτούρες (Magnetite, 2003).

Παρά το γεγονός, όμως, ότι οι Διαμεσολαβητές ως θεσμικά όργανα στην Ευρώπη διαφέρουν ως προς τη μορφή και τη λειτουργία τους, εμφανίζουν σημαντικά κοινά χαρακτηριστικά: Η νομική τους βάση είναι κυρίως συνταγματική και όχι απλώς νομοθετική, δεν απαιτούνται συγκεκριμένα προσόντα, η θητεία τους είναι ορισμένη από τέσσερα έως έξι έτη, απολαύουν ασυλίας και ανεξαρτησίας από την πολιτική εξουσία, με σημαντικές εξουσίες έρευνας και υποχρέωση υποβολής ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων. Λειτουργούν στη βάση του ευρωπαϊκού δικτύου διαμεσολαβητών, το οποίο ιδρύθηκε το 1996 και μέρος του οποίου αποτελεί ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

(Peters, 2005).

Περαιτέρω, οι QUANGOS υφίστανται από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ως ημι-ανεξάρτητοι δημόσιοι φορείς που αποτελούν μέρος της βρετανικής διακυβέρνησης, πάντα στη βάση της εισαγωγής τεχνικών διαχείρισης από τον ιδιωτικό τομέα και της χάραξης εστιασμένης πολιτικής. Παρά την κακή δημόσια εικόνα που είχαν στη βρετανική κοινωνία, αποτελούν πρωτίστως τρόπο βελτίωσης της εμπιστοσύνης του κοινού ως προς το καθιερωμένο σύστημα πολιτικών δομών, μακριά από την πολιτική των κομμάτων και μάλιστα με την προσέλευση ειδικών επί θεμάτων κατάλληλων τρόπων διαχείρισης. Παραδείγματα τέτοιων θεσμών αποτελούν το Συμβούλιο για την Ασφάλεια των Τροφίμων, η Επιτροπή Επανεξέτασης Ποινικών Υποθέσεων και η Επιτροπή για την Ασφάλεια των Φαρμάκων (Flinders & Smith, 1999).

Έτσι, ξεκινώντας από τη Βρετανία, ο όρος των Quangos αναφέρεται σε έναν ευρύτερο οργανωτικό τομέα αυτόνομων μη κυβερνητικών οργανώσεων που βρίσκεται μεταξύ ιδιωτικής και δημόσιας σφαίρας, όπως είναι αντίστοιχα και οι κυβερνητικές επιχειρήσεις (Government-Sponsored Enterprises) στις ΗΠΑ αλλά και σε άλλες χώρες. Οι τελευταίες οργανώσεις συστάθηκαν από κυβερνήσεις, με στόχο την εξυπηρέτηση του πολίτη μέσω της εστίασης σε συγκεκριμένες ανάγκες ή λειτουργίες κάθε φορά. Παραδείγματα αποτελούν η αυτόνομη εταιρεία για το σύστημα συνταξιοδότησης δημοσίων υπαλλήλων στις ΗΠΑ και η Επιτροπή Ραδιοτηλεοπτικών Εκπομπών στην Αυστραλία (André, 2010).

Η ανεξαρτησία -σε θεσμικό, δομικό και λειτουργικό επίπεδο- έχει αποδειχθεί και τεθεί ως βασικός παράγοντας επιτυχίας και αποτελεσματικής εκπλήρωσης της αποστολής των Αρχών για την καταπολέμηση της διαφθοράς, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η απουσία αδικαιολόγητων πολιτικών παρεμβάσεων. Το εν λόγω χαρακτηριστικό έχει τονισθεί από τις είκοσι κατευθυντήριες αρχές του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της διαφθοράς, το πρωτόκολλο της Οικονομικής Κοινότητας των κρατών της Δυτικής Αφρικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και το Σχέδιο Δράσης κατά της διαφθοράς για την Ασία και τον Ειρηνικό (Schöberlein, 2020).

Σύμφωνα με την αρμόδια γαλλική Αρχή (Agence Française Anticorruption), οι Αρχές Καταπολέμησης της Διαφθοράς αποτελούν φορείς στη σφαίρα του δημοσίου τομέα με ειδική εντολή όχι μόνο για την καταπολέμηση, όπως δηλώνει το όνομά τους, αλλά και για την πρόληψη της διαφθοράς. Ο αριθμός των εν λόγω Αρχών έχει αυξηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό τις τελευταίες δεκαετίες, αρκεί να αναφερθεί ότι σε πρόσφατη

έρευνα καταγράφηκαν 171 Αρχές για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς σε 114 χώρες. Οι δραστηριότητές τους περιλαμβάνουν διερεύνηση περιπτώσεων, διώξεις, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, συντονισμό των προσπαθειών για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την προώθηση της διαφάνειας σε εθνικό επίπεδο (Schöberlein, 2020).

Αξίζει να αναφερθεί η διεθνής εμπειρία στον τομέα αυτό από το Χονγκ Κονγκ και την Αυστραλία, τα επιτυχημένα παραδείγματα των οποίων αποτέλεσαν πρότυπο για τη δημιουργία της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας που λειτουργεί ως Ανεξάρτητη Αρχή στη χώρα μας.

Η διάδοση της διαφθοράς στο Χονγκ Κονγκ καταγράφεται ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '50 και του '60 τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, εντούτοις η ώρα για αλλαγή έφτασε στις αρχές της δεκαετίας του '70, οπότε και συγκεκριμένα το 1974 ιδρύθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς (Hong Kong ICAC). Τα βασικά συστατικά της, σύμφωνα με τις κύριες διαπιστώσεις της Κυβέρνησης, βασιζόνταν στο τρίπτυχο έρευνα, πρόληψη και εκπαίδευση. Έτσι, ως στόχος δεν τέθηκε μόνο η τιμωρία της διαφθοράς, αλλά και η ενδυνάμωση των εσωτερικών λειτουργιών και συστημάτων στον δημόσιο τομέα, έχοντας ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αποδοτικών και διαφανών διαδικασιών (Yeung, 2000).

Η λειτουργία της Hong Kong ICAC ανέδειξε στην πράξη την αρχή ότι η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία. Η μάχη κατά της διαφθοράς φαίνεται να έχει κερδηθεί, μέσω σημαντικού κυβερνητικού προσδιορισμού, ισχυρής νομοθεσίας, δημόσιας υποστήριξης, καλά σχεδιασμένου συστήματος ελέγχου και διεθνούς συνεργασίας. Η εν λόγω Αρχή κατάφερε να συντελέσει στην αλλαγή κουλτούρας, στην ύπαρξη ξεκάθαρων δημοσίων δομών αλλά και ενός ιδιωτικού τομέα σε συνεχή επαγρύπνηση (Yeung, 2000). Ως κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχία της Αρχής έχει καταγραφεί το γεγονός ότι τόσο ο επικεφαλής όσο και το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού της προήλθε από δύο πηγές: η πρώτη ήταν εξοικειωμένη με τη θεσμική διαφθορά, ενώ η δεύτερη αφορούσε σε νέους αποφοίτους στους οποίους και παρασχέθηκε αυστηρή εκπαίδευση πριν από την ίδρυση της Αρχής (Mao, Wong & Peng, 2013).

Όσον αφορά στην περίπτωση της Αυστραλίας, η ανησυχία για τη διαφθορά προήλθε κυρίως από σκάνδαλα στην αστυνομία, στο δικαστικό σύστημα και στις φυλακές σε κρατικό επίπεδο, παρά σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Η Ανεξάρτητη Αρχή της Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (Australian ICAC) δημιουργήθηκε το 1988, σε μεγάλο βαθμό σύμφωνα με το προαναφερθέν πρότυπο του Χονγκ Κονγκ, μετά από

αποκαλύψεις που περιελάμβαναν τον υπουργό με αρμοδιότητα επί του σωφρονιστικού συστήματος να λαμβάνει πληρωμές για την απελευθέρωση κρατουμένων από τις φυλακές. Ως οδηγός των δραστηριοτήτων της ICAC καταγράφεται η έρευνα, ενώ είναι αξιοσημείωτο το θεωρούμενο μικρό μέγεθος προσωπικού και προϋπολογισμού, 130 άτομα και 13 εκατομμύρια δολάρια αντίστοιχα (Larmour, 2001).

Στη μεθοδολογία της ICAC στην Αυστραλία παίζει μεγάλο ρόλο η κουλτούρα και σε επίπεδο πολιτισμού. Έτσι, οι εξηγήσεις για την προγενέστερη διαφθορά της αστυνομίας έχουν ενσωματωθεί σε μία ανεπίσημη κουλτούρα στην οποία οι ‘νεοσύλλεκτοι’ εισάγονται γρήγορα, με τιμωρία όσων αρνούνται να την ακολουθήσουν. Επίσης, κατά την αναζήτηση λύσεων, το προσωπικό της Αρχής στρέφεται όλο και περισσότερο σε εξηγήσεις βάσει νοοτροπίας, σε συνδυασμό και με το θεωρητικό πλαίσιο της πρόληψης κατά του εγκλήματος. Τέλος, αξιοσημείωτος είναι ο συνδυασμός των ερευνών με προτάσεις για την πρόληψη της διαφθοράς στο μέλλον. Ειδική περίπτωση καταγγελιών, όπου εφαρμόστηκε το τελευταίο, αφορούσε στη διαφθορά εντός των Συμβουλίων των Ιθαγενών (Aborigines), τα οποία είχαν ιδρυθεί ως οργανώσεις προς υποστήριξη των αυτόχθονων ανθρώπων για να ξεπεράσουν τις συνέπειες της απόσυρσης από τη γη τους, μέσω της χρηματοδότησης από την επιβολή ποσοστού επί του κρατικού φόρου γης. Η ICAC διερεύνησε την περίπτωση με ιδιαίτερη πολιτιστική ευαισθησία, δίνοντας έμφαση στις προτάσεις για δημιουργία κουλτούρας πρόληψης φαινομένων διαφθοράς (Larmour, 2001).

Εν γένει, ο θεσμός των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, μέσω της μακράς τους παράδοσης τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη, έχει αποδείξει τη σπουδαιότητα του ρόλου του (Τσάκνη, 2020) με τη σημαντική συμβολή του τόσο στην αποκομματικοποίηση της πολιτικής όσο και στην αποκέντρωση των συγκεντρωτικών δομών του υπερτροφικού κράτους (Ανθόπουλος, 2007 αναφ. στο Τσάκνη, 2020). Εντούτοις, δεν πρέπει να παραληφθεί η αναφορά στο γεγονός ότι οι εξουσίες που απορρέουν από τη λειτουργία τους, καθώς και η αναγκαιότητα ή μη της συνταγματικής κατοχύρωσής τους έχουν αποτελέσει βασικό αντικείμενο αντιπαραθέσεων (Τσάκνη, 2020).

1.4 Ανακεφαλαίωση

Οι Ανεξάρτητες Αρχές αποτελούν εθνικά συλλογικά διοικητικά όργανα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, που απολαύουν ειδικές εγγυήσεις ανεξαρτησίας, έχοντας μία ιδιαίτερη νομική φύση.

Στην Ελλάδα, ειδικά μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του έτους 2001, έχει καταγραφεί μία σύγκλιση των κριτηρίων ανεξαρτησίας, ενώ σήμερα λειτουργούν 5 συνταγματικά κατοχυρωμένες και 26 μη συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές.

Η διεθνής εμπειρία είναι πλούσια ως προς τη λειτουργία Ανεξάρτητων Αρχών τόσο σε γενικό επίπεδο όσο και ειδικότερα όσων στοχεύουν στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Η Ελλάδα εκπροσωπείται στον τομέα αυτό από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, η οποία αποτελεί την τελευταία συσταθείσα Ανεξάρτητη Αρχή στη χώρα μας και το κύριο αντικείμενο της παρούσας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Καταργούμενοι Ελεγκτικοί Μηχανισμοί

2.1 Εισαγωγή

Στη χώρα μας λειτουργούσαν οι πέντε ελεγκτικοί μηχανισμοί του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΔΔ), του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ), του Σώματος Επιθεώρησης Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ), του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.)², του Σώματος Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ), καθώς και η πιο πρόσφατα θεσμοθετημένη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.). Σε σύνδεση με τα προηγούμενα, πρέπει να αναφερθεί ότι δεν αποτελούσαν Ανεξάρτητες Αρχές, με το ζήτημα της αποκομματικοποίησής τους να παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια της πορείας τους, καθόσον ο διορισμός των Προϊσταμένων τους συνδεόταν με πολιτικά πρόσωπα της εκάστοτε Κυβέρνησης.

Όλοι οι προαναφερθέντες φορείς αποτελούσαν μέρος της προσπάθειας της χώρας μας στο πλαίσιο της ιστορικής διαδρομής ποικίλων πολιτικών για βελτίωση της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης. Η ύπαρξη ελεγκτών της διοικητικής δράσης με εξειδικευμένες γνώσεις-ενέργειες σε συγκεκριμένους τομείς της δημόσιας διοίκησης και στόχο την ορθολογική διαχείριση της ελεγκτικής διαδικασίας αδιαμφισβήτητα συνέβαλε στην πρόληψη της διαφθοράς (Βενετσανοπούλου, 2014).

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία των εν λόγω ελεγκτικών μηχανισμών, οι οποίοι και καταργήθηκαν το έτος 2019 με τη σύσταση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, μέσω του νομοθετικού πλαισίου και της ιστορικής αναδρομής της πορείας τους. Επίσης, επιλέχθηκε η παρουσίαση των κύριων σημείων των εκθέσεων απολογισμού του έργου τους για τα έτη 2016 και 2017, για τον λόγο ότι για ορισμένους φορείς η τελευταία δημοσιευμένη έκθεση αφορούσε στο έτος 2017. Μόνο για την ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. επιλέχθηκε η παρουσίαση του έργου της έτους 2018, για τον λόγο ότι είχε ήδη απορροφήσει από το έτος 2015 τις αρμοδιότητες του ΣΕΕΔΔ και του ΣΕΔΕ, προκειμένου να αποφευχθεί ο ενδεχόμενος διπλός υπολογισμός μέρους της δράσης των Σωμάτων αυτών για το έτος 2016 ή 2017. Εξάλλου, το πεδίο δραστηριοτήτων της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. ήταν ευρύ και το τελευταίο έτος δράσης της θεωρήθηκε ως αντιπροσωπευτικό της πορείας της, στη βάση της απόκτησης της πολύτιμης εμπειρίας από τα προηγούμενα έτη λειτουργίας της.

² το οποίο μετονομάστηκε από Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Υποδομών και Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.Υ.ΜΕ.), οπότε και η αναφορά σε οποιαδήποτε εκ των δύο ονομασιών θεωρείται έγκυρη

2.2 Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (ΓΕΔΔ)

2.2.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο

Ο θεσμός του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης εισήχθη στο ελληνικό κράτος με την έναρξη ισχύος του Ν.3074 την 04^η/12/2002. Πρόκειται για μία ελεγκτική, μονοπρόσωπη διοικητική αρχή αυξημένου κύρους, με απώτερο στόχο τη γενικότερη οργάνωση του χώρου των ελεγκτικών μηχανισμών, μη υπαγόμενη σε κάποιο εκ των Υπουργείων ούτε σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή δημόσια αρχή, με εξαίρεση τον διορισμό και την παύση του ΓΕΔΔ από το Υπουργικό Συμβούλιο. Δεν αποτελείσε Ανεξάρτητη Αρχή, καθώς επρόκειτο για μηχανισμό εσωτερικού ελέγχου της διοικητικής δράσης με καινοφανείς αρμοδιότητες, την ευθύνη του οποίου είχε η Κυβέρνηση (Μπέσιλα- Μακρίδη, 2006). Διέθετε μεγαλύτερη ανεξαρτησία από τα κοινά ελεγκτικά σώματα, επί των οποίων εξάλλου είχε την ευθύνη εποπτείας, μικρότερη όμως από τις ανεξάρτητες αρχές, ήτοι η θέση του διέθετε κάτι περισσότερο από την αυτοτέλεια και κάτι λιγότερο από την ανεξαρτησία. Η νομολογιακή αντιμετώπιση του θεσμού οριστικοποιήθηκε με απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ (1849/2008), με την οποία κρίθηκε ότι ο ΓΕΔΔ συνιστά ιδιαίτερη διοικητική αρχή που δεν προβλέπεται από το Σύνταγμα, δεν διέπεται από τις διατάξεις του Ν.3051/2002, ενώ ανήκει στην κατηγορία των μετακλητών ανώτατων διοικητικών υπαλλήλων, των εκτός της υπαλληλικής ιεραρχίας θέσεων, οι οποίοι επιτρέπεται να εξαιρεθούν με νόμο από τη μονιμότητα.

Η δημιουργία του θεσμού του ΓΕΔΔ προέκυψε από την αναγκαιότητα για συμμόρφωση της χώρας μας με τη σύμβαση ποινικού δικαίου για τη διαφθορά που υπέγραψαν τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Στρασβούργο στις 27/01/1999, η οποία κυρώθηκε μεταγενέστερα με τον Ν.3560/2007. Η σύσταση της θέσης του ΓΕΔΔ αποτελούσε μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας, στη βάση του γεγονότος ότι η Δημόσια Διοίκηση οφείλει να στηρίζεται σε σταθερές ηθικές αξίες, να κατοχυρώνει διαφανείς λειτουργίες, να διασφαλίζει τη χρηστή διοίκηση σε όλο το εύρος της και να θέτει υπό διαρκή εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο τις απαραίτητες διαδικασίες και τα αποτελέσματά τους.

Ως αποστολή του ΓΕΔΔ ορίστηκε η διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας της Διοίκησης, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του έργου των ελεγκτικών σωμάτων της Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και ο εντοπισμός των φαινομένων διαφθοράς και της κακοδιοίκησης, ενώ οι βασικότερες εκ των αρμοδιοτήτων του ήταν οι εξής (Ν.3074/2002, Ν.3200/2003 και Ν.4478/2017):

- διεξαγωγή ελέγχων, επανελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών αλλά και αυτεπάγγελτη διαταγή για τη διενέργεια των προαναφερθέντων από το Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και από τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου των Υπουργείων, των Περιφερειών, των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού, των επιχειρήσεών τους, των ΝΠΔΔ, των κρατικών ΝΠΙΔ και των δημόσιων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος,
- παρακολούθηση της δράσης του ΣΕΕΔΔ και των ιδιαίτερων προαναφερόμενων Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου, αρμοδιότητα που εξειδικεύεται στην πορεία των ελέγχων που διενεργούνται και στην ενημέρωση για τα πορίσματα αυτών οποιαδήποτε στιγμή το ζητήσει,
- αξιολόγηση του έργου των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου,
- διεξαγωγή ΕΔΕ, άσκηση ή διαταγή άσκησης πειθαρχικής δίωξης ή λήψης άλλων διοικητικών μέτρων, καθώς και παραπομπή υποθέσεων για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση πειθαρχικού οργάνου στο αμέσως ανώτερο πειθαρχικό όργανο ασκώντας τα προβλεπόμενα από το νόμο ένδικα μέσα,
- διεξαγωγή ελέγχου των ετήσιων δηλώσεων οικονομικής κατάστασης («πόθεν έσχες») όλων των μελών των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου και ποικίλων κατηγοριών δημοσίων υπαλλήλων αλλά και οποιουδήποτε και οποτεδήποτε κριθεί αναγκαίο,
- σύγκληση και προεδρία του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου και δυνατότητα ελέγχου τραπεζικών λογαριασμών των δημοσίων υπαλλήλων, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας στο πλαίσιο διενεργούμενης προανάκρισης ή προκαταρκτικής εξέτασης εις βάρος αυτών,
- έλεγχος καταγγελιών που υποβάλλονται στο Γραφείο του αναφορικά με φαινόμενα κακοδιοίκησης στους προαναφερθέντες φορείς, καθώς και στα Σώματα Ελέγχου.

Επιπρόσθετα, υποχρεούταν εκ του Νόμου να συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία να περιέχει τις σημαντικότερες υποθέσεις, που σχετίζονται με φαινόμενα διαφθοράς, κακοδιοίκησης και αδιαφανών διαδικασιών στο χώρο της δημόσιας διοίκησης, την αξιολόγηση του έργου όλων των Σωμάτων Ελέγχου και Επιθεώρησης και τη διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας των ανωτέρω Σωμάτων/Υπηρεσιών και για τη βελτίωση της απόδοσης της λειτουργίας των δημοσίων Υπηρεσιών (Ν.3074/2002).

Περαιτέρω, ο ΓΕΔΔ είχε τη δυνατότητα υποβολής εκθέσεων στον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο της Βουλής και στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Επίσης, είχε προβλεφθεί η παροχή άδειας, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος από το ΣΕΕΔΔ στο πλαίσιο ελέγχων και ερευνών, για άρση του τραπεζικού χρηματιστηριακού και φορολογικού απορρήτου (άρθρο 8 του Ν.3213/2003). Στη συνέχεια, αντί άδειας, προβλέφθηκε η έγγραφη εντολή του ΓΕΔΔ περί άρσης του προαναφερόμενου απορρήτου, στο πλαίσιο των ελέγχων- επιθεωρήσεων- ερευνών που διενεργούνται από τον ίδιο ή κατόπιν εντολής του από το ΣΕΔΔ και από τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου, η οποία είναι επίσης και στο πλαίσιο του ελέγχου από τον ΓΕΔΔ των ετήσιων δηλώσεων οικονομικής κατάστασης των μελών των ιδιαίτερων Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου (άρθρο 14 του Ν.3345/2005).

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ιδρυτικού Νόμου, στη θέση του ΓΕΔΔ διορίζεται πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, που διαθέτει υψηλή επιστημονική κατάρτιση και απολαμβάνει ευρείας κοινωνικής αποδοχής, στοιχείο που απουσιάζει από οποιοδήποτε άλλο νομοθετικό πλαίσιο που ορίζει τη δράση και τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών σωμάτων (Βενετσανοπούλου, 2014). Η επιλογή γίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και ο διορισμός με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, κατόπιν πρότασης του ίδιου Υπουργού. Η θητεία του είχε οριστεί πενταετής με δυνατότητα ανανέωσης με την ίδια διαδικασία (άρθρο 9 του Ν.3094/2003).

Αξίζει να σημειωθεί ότι αρχικά είχαν προβλεφθεί 4 θέσεις Βοηθών του ΓΕΔΔ (άρθρο 26 του Ν.3200/2003), οι οποίες όμως καταργήθηκαν αργότερα (άρθρο 25 Ν.4305/2014). Αντιθέτως, αρχικά προβλέπονταν θέσεις 8 επιστημονικών συνεργατών (Ν.3200/2003), οι οποίοι μετονομάστηκαν σε Ειδικούς Επιθεωρητές, ενώ αυξήθηκαν σε 25 (Ν.4478/2017).

Περαιτέρω, σύμφωνα με την τροποποίηση του αρχικού Νόμου από το άρθρο 80 του Ν.4478/2017 (είχαν προηγηθεί ενδιάμεσες τροποποιήσεις από το άρθρο 26 του Ν.3200/2003 και από το άρθρο 14 του Ν.3345/2005), η υποστήριξη της Γραμματείας και της Διεύθυνσης Επεξεργασίας Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του Γραφείου του ΓΕΔΔ παρέχεται από 35³, κατ' ανώτατο όριο, μόνιμους ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλους με απόσπαση, η οποία διενεργείται, κατά

³ Σημειώνεται ότι με βάση το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο (Ν.3345/2005) το ανώτατο όριο για υπαλλήλους προς παροχή γραμματειακής υποστήριξης ανερχόταν σε 15

παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μετά από πρόταση του ΓΕΔΔ, έχει διάρκεια 3 ετών και δύναται να παρατείνεται για ισάριθμα χρονικά διαστήματα (Ν.3200/2003· Ν.3345/2005· Ν.4478/2017). Επιπλέον, στο Γραφείο του ΓΕΔΔ λειτουργούσε Γραμματεία σε επίπεδο Διεύθυνσης. Σημειώνεται ότι καθήκοντα προϊσταμένων της Διεύθυνσης Γραμματείας, καθώς και της Διεύθυνσης Επεξεργασίας Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης αναθέτονταν με απόφαση του ΓΕΔΔ σε υπαλλήλους που υπηρετούσαν στο Γραφείο του.

Επιπρόσθετα, στο Γραφείο του ΓΕΔΔ συστάθηκαν 2 θέσεις ειδικών συνεργατών ως μετακλητών υπαλλήλων, καθώς και 2 θέσεις δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής με απόσπαση. Αυτή διενεργείτο κατά παρέκκλιση των γενικών και ειδικών διατάξεων, με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, είχε διάρκεια 3 έτη και με δυνατότητα παράτασης μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρόνο κάθε φορά (άρθρο 80 του Ν.4478/2017).

Τα κυριότερα στοιχεία των προϋποθέσεων και του τρόπου διενέργειας του ελέγχου είναι τα εξής (Κεφάλαιο Β' του ΠΔ 77/2005):

- Ο ΓΕΔΔ επιλαμβάνεται υποθέσεων που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά του κατόπιν καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως, με την προϋπόθεση ότι αυτές αναφέρονται σε χρόνο εντός της τελευταίας τριετίας από το χρονικό σημείο που έλαβε γνώση.
- Η διερεύνηση των υποθέσεων γίνεται κατόπιν εντολής του ΓΕΔΔ για ελέγχους, επανελέγχους και επιθεωρήσεις από τους Βοηθούς του, τους Ειδικούς Επιθεωρητές ή τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης/Ελέγχου και Επιθεωρήσεων των Δημοσίων Υπηρεσιών κατά προτεραιότητα, με δυνατότητα να δίνεται και απευθείας σε συγκεκριμένους Επιθεωρητές-Ελεγκτές. Η διενέργεια των προαναφερθέντων πρέπει να γίνεται πάντα με βάση τις αρχές της ακεραιότητας, της εχεμύθειας και της ουδετερότητας, με απώτερο στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς, τον έλεγχο διαχείρισης του δημοσίου χρήματος, καθώς και την αναζήτηση τομέων στον χώρο της δημόσιας διοίκησης που χρήζουν αναβάθμισης όσον αφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Οι έλεγχοι, καθώς και οι επανελέγχοι, οι επιθεωρήσεις και οι έρευνες, για τους/ τις οποίους/ ες ο ΓΕΔΔ δύναται να θέτει προθεσμία περάτωσης, κατηγοριοποιούνται ως εξής:
 - Τακτικοί, ήτοι προγραμματισμένοι.

- Έκτακτοι, που δύνανται να είναι γενικοί (αφορούν στο σύνολο των λειτουργιών ενός ή περισσότερων φορέων) ή ειδικοί (αφορούν σε συγκεκριμένους τομείς αρμοδιοτήτων ενός ή περισσότερων φορέων ή σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους).
 - Δειγματοληπτικοί με δυνατότητα γενίκευσης.
 - Με σύνθετο αντικείμενο, οπότε ο ΓΕΔΔ μπορεί να συγκροτήσει κλιμάκια Επιθεωρητών Ελεγκτών από δύο ή περισσότερα Σώματα ή Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου με ενδεχόμενη συμμετοχή και των Ειδικών Επιθεωρητών της Υπηρεσίας του, τα λεγόμενα μικτά κλιμάκια.
- Εάν από την έκθεση που υποβάλλεται στον ΓΕΔΔ κατόπιν της περάτωσης των ελέγχων διαπιστωθεί παράνομη συμπεριφορά ή άλλες παραβάσεις υπαλλήλου, λειτουργού ή οργάνου φορέα, οι οποίες επισύρουν διοικητικές ή ποινικές ευθύνες, τότε αυτές καταγράφονται με ειδική και αιτιολογημένη πρόταση για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης και αντίστοιχα συντάσσεται πόρισμα, το οποίο και πρέπει να διαβιβασθεί στον αρμόδιο Εισαγγελέα.
- Η ΕΔΕ μπορεί να διενεργηθεί μετά το πέρας ή κατά τη διάρκεια της επιθεώρησης του ελέγχου ή του επανελέγχου, κατόπιν εντολής του ΓΕΔΔ ή των Προϊσταμένων των Σωμάτων και Υπηρεσιών Επιθεώρησης και Ελέγχου.
- Εκτός των ειδικών διατάξεων που αφορούν στην πειθαρχική δικαιοδοσία του ΓΕΔΔ, στον Ν.3528/2007 ο ΓΕΔΔ αναφέρεται ρητά ως πειθαρχικό όργανο της Δημόσιας Διοίκησης (Ν.3528/2007). Με τις διατάξεις του Ν.4152/2013 επανήλθε η δυνατότητα του ΓΕΔΔ να ασκεί ενστάσεις κατά όλων των πειθαρχικών αποφάσεων μονομελών και συλλογικών οργάνων στον αμέσως επόμενο βαθμό και επανήλθαν σε λειτουργία οι διατάξεις του Ν.3613/2007 (Ν.3613/2007· Ν.4152/2013). Οι εν λόγω αρμοδιότητες, επί των οποίων είχαν θεσπιστεί δραστικοί περιορισμοί με τις διατάξεις του Ν.4057/2012 (Ν.4057/2012), αποσκοπούσαν στην αποτελεσματικότητα της απονομής του πειθαρχικού δικαίου και τον περιορισμό της δυνατότητας μη επιβολής της προσήκουσας πειθαρχικής ποινής σε δημοσίους υπαλλήλους που είχαν υποπέσει σε παραπτώματα πειθαρχικού χαρακτήρα.

2.2.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017

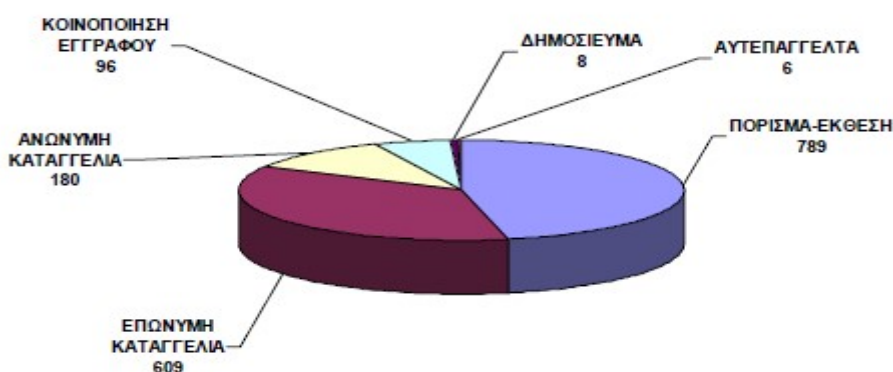
Στη θέση του ΓΕΔΔ είχε διορισθεί με το ΠΔ 12/2016 η εφέτης ε.τ. κ. Μαρία

Παπασπύρου (ΠΔ 12/2016), το έργο της οποίας υποστήριζαν 12 Ειδικοί Επιθεωρητές, οι οποίοι είχαν επιλεγεί ύστερα από δημόσια πρόσκληση και υπηρετούσαν στο γραφείο ΓΕΔΔ με απόσπαση.

Ελεγκτικό έργο

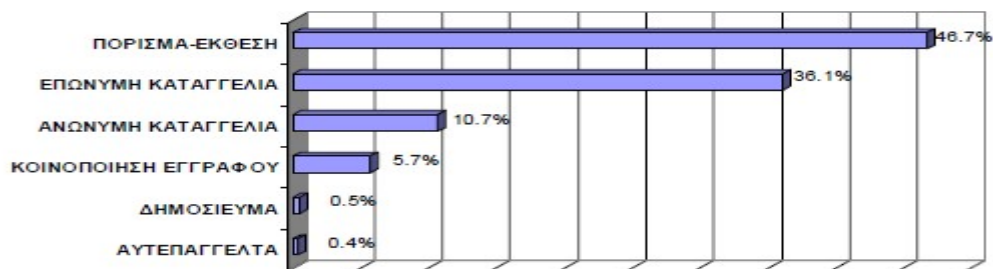
Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2016

Η ΓΕΔΔ προχώρησε στον έλεγχο 1.688 υποθέσεων, όπως αυτές προέκυψαν από καταγγελίες (789 επώνυμες ή ανώνυμες) -μετά από την εξέταση ενός υπερδεκπλάσιου αριθμού καταγγελιών-, εκθέσεις και πορίσματα ελέγχου (789), έγγραφα άλλων Υπηρεσιών (96) αλλά και δημοσιεύματα των ΜΜΕ (8), με τις περιπτώσεις αυτεπάγγελτων ελέγχων να ανέρχονται σε 6. Όπως φαίνεται και από τα παρακάτω παρατιθέμενα γραφήματα, οι καταγγελίες αποτέλεσαν τη βασικότερη πηγή προέλευσης των ελέγχων, με τις επώνυμες και τις ανώνυμες σε ποσοστά 36,1 % και 10,7 % αντίστοιχα. Θεματικά, η πλειοψηφία των περιπτώσεων αφορούσε σε ζητήματα οικονομικής διαχείρισης, ενώ κατά κύριο λόγο απασχόλησαν τη ΓΕΔΔ οι εποπτευόμενοι ιδιωτικοί φορείς, με την Περιφέρεια Αττικής να προηγείται γεωγραφικά. Οι παραβάσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας καταγράφηκαν ως το κυριότερο διαπιστωθέν πρόβλημα (ποσοστό 63,9 % των υποθέσεων). Το 92,6 % περίπου των περιπτώσεων ελέγχθηκε από το Γραφείο ΓΕΔΔ, με τις λοιπές περιπτώσεις να ανατίθενται σε σώματα ελέγχου και ειδικές υπηρεσίες επιθεωρήσεων-ελέγχου και ειδικότερα στο ΣΕΥΥΠ 3,08 %, στο ΣΕΕΔΔ 1,90 %, στο Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 0,36 % και στο ΣΕΔΕ 0,12 % (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017).

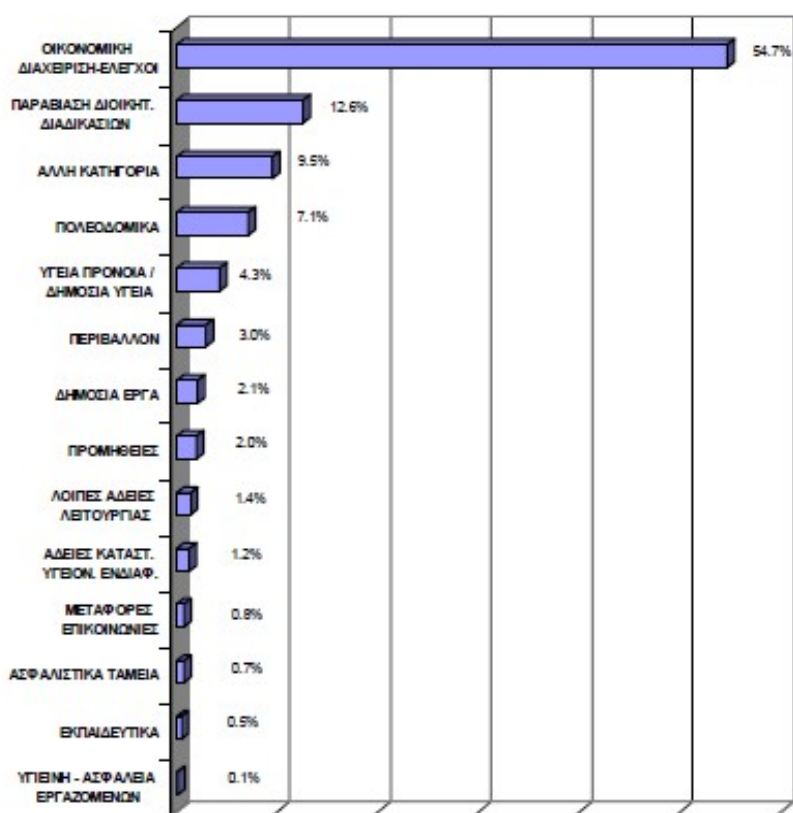
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017

Διάγραμμα 2.1 Αριθμός υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά προέλευση

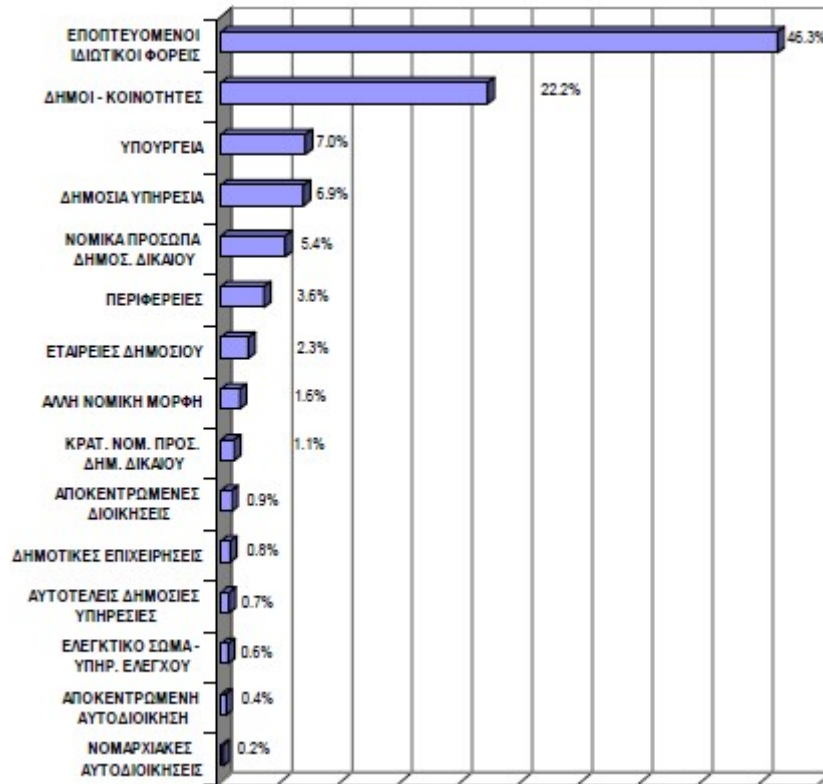
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017

Διάγραμμα 2. 2 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά προέλευση

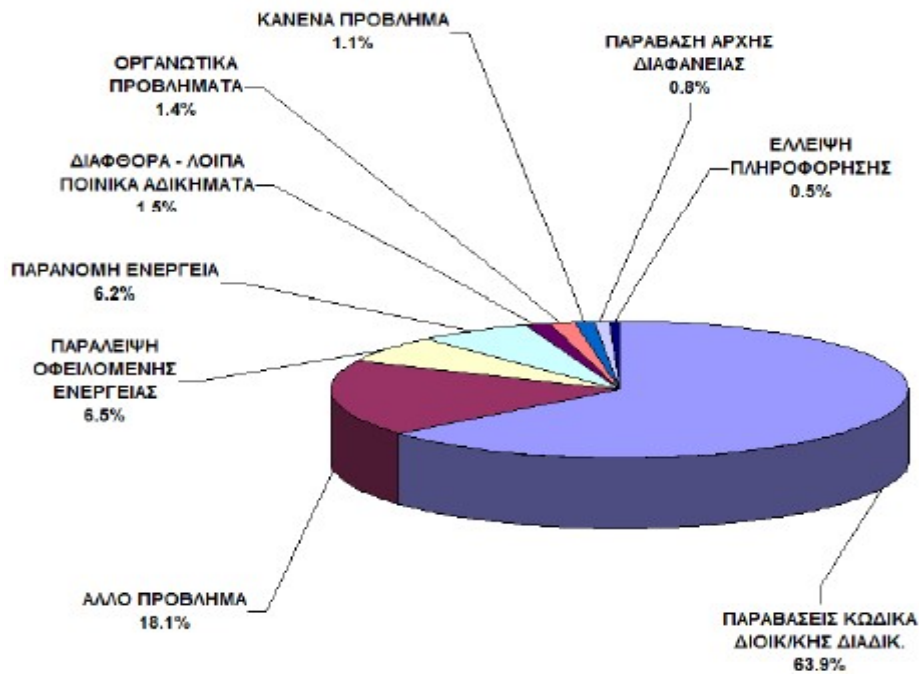

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017

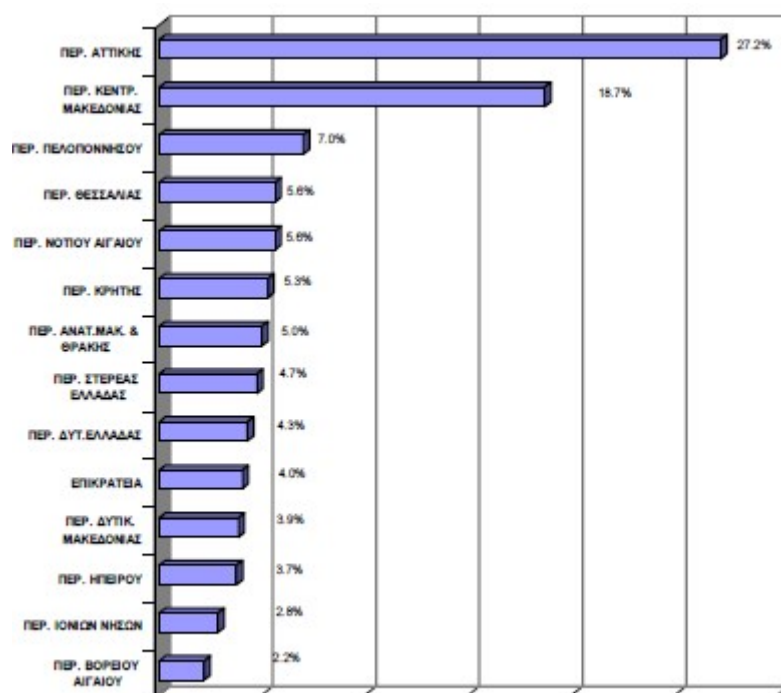
Διάγραμμα 2. 3 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά θεματική κατηγορία

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017
 Διάγραμμα 2. 4 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά νομική μορφή φορέα

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017
 Διάγραμμα 2. 5 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά μορφή προβλήματος

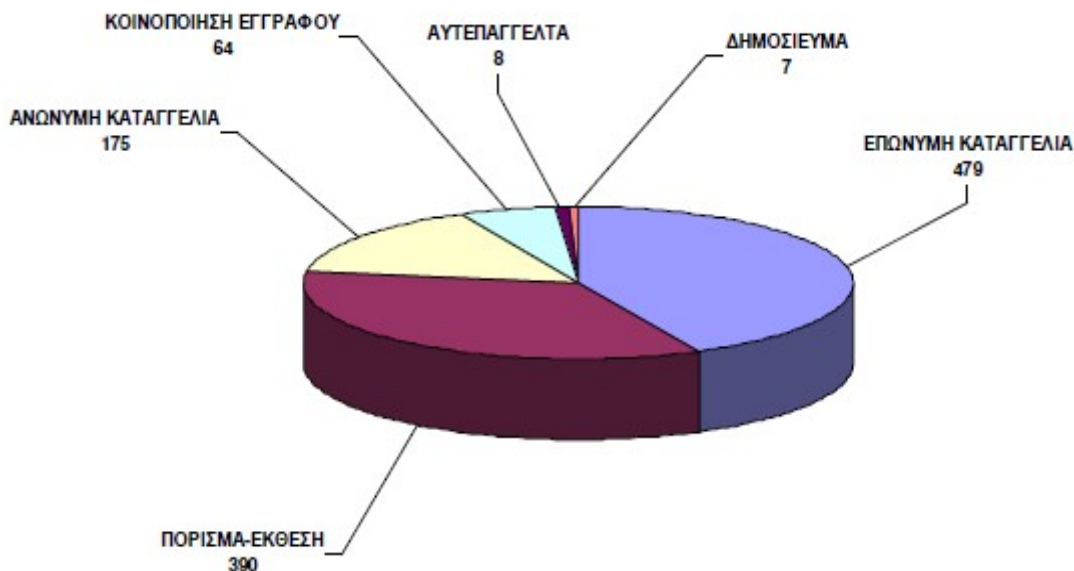
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017

Διάγραμμα 2. 6 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2016 κατά γεωγραφική θέση ελεγχόμενου φορέα

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2017

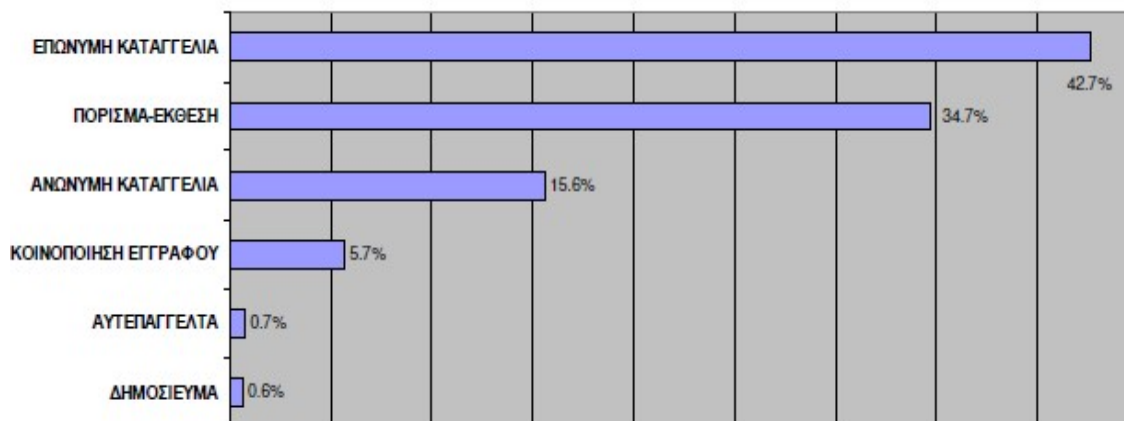
Η ΓΕΔΔ προχώρησε στον έλεγχο 1.123 υποθέσεων, όπως αυτές προέκυψαν από καταγγελίες (654 επώνυμες ή ανώνυμες) -μετά από την εξέταση ενός υπερδεκπλάσιου αριθμού καταγγελιών-, εκθέσεις και πορίσματα ελέγχου (390), έγγραφα άλλων Υπηρεσιών (64) αλλά και δημοσιεύματα των ΜΜΕ (7), με τις περιπτώσεις αυτεπάγγελτων ελέγχων να ανέρχονται σε 8. Όπως φαίνεται και από τα παρακάτω παρατιθέμενα γραφήματα, οι καταγγελίες ήταν η βασικότερη πηγή προέλευσης των ελέγχων (479 επώνυμες και 175 ανώνυμες), με την πλειοψηφία αυτών (66,6 %) να αφορά σε παραβιάσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Θεματικά, η πλειοψηφία των περιπτώσεων αφορούσε σε ζητήματα οικονομικής διαχείρισης, ενώ κατά κύριο λόγο απασχόλησαν τη ΓΕΔΔ οι εποπτευόμενοι ιδιωτικοί φορείς, με την Περιφέρεια Αττικής να προηγείται, όπως και το προηγούμενο έτος. Ποσοστό 24,6 % των υποθέσεων παραπέμφθηκαν για έλεγχο σε εξειδικευμένο Σώμα ή Υπηρεσία, ενώ για το 14,24 % αυτών εκδόθηκε από τη ΓΕΔΔ εντολή ελέγχου. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι η διερεύνηση υποθέσεων φοροδιαφυγής για το εν λόγω έτος εκ μέρους της ΓΕΔΔ αφορούσαν σε οφειλές πάνω από 67 εκατομμύρια ευρώ. Συγκεκριμένα, η ΓΕΔΔ ζητούσε από τις αρμόδιες ΔΟΥ να εξετάσουν περιπτώσεις επιχειρήσεων που δεν έχουν

υποβάλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις ή υφίστανται καταγγελίες εις βάρος τους περί φοροδιαφυγής, προκειμένου να εκδοθούν εντολές διεξαγωγής ελέγχων, παρακολουθώντας όλη την πορεία των εν λόγω ελέγχων (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018).

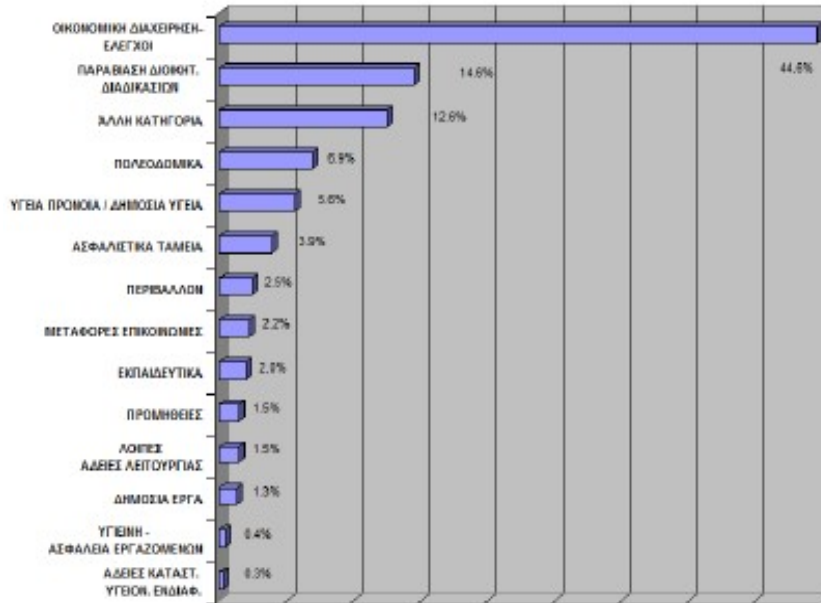
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018

Διάγραμμα 2. 7 Αριθμός υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά προέλευση

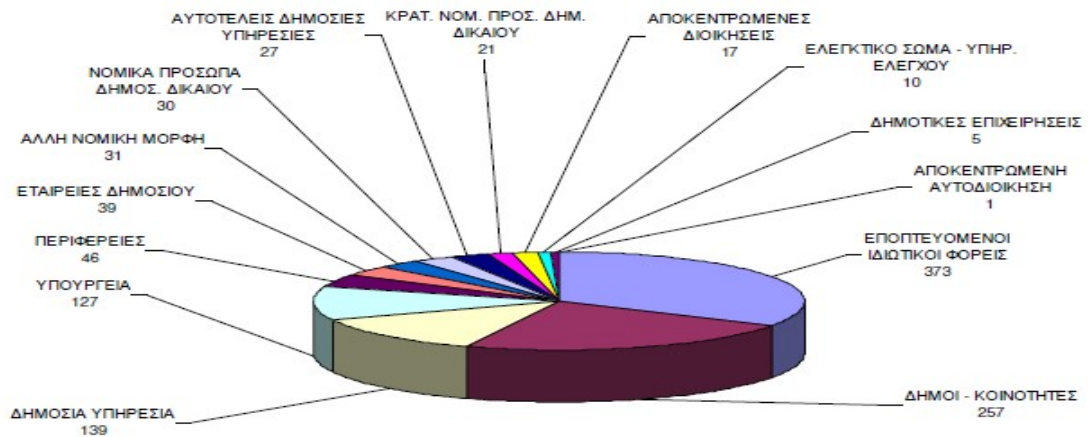

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018

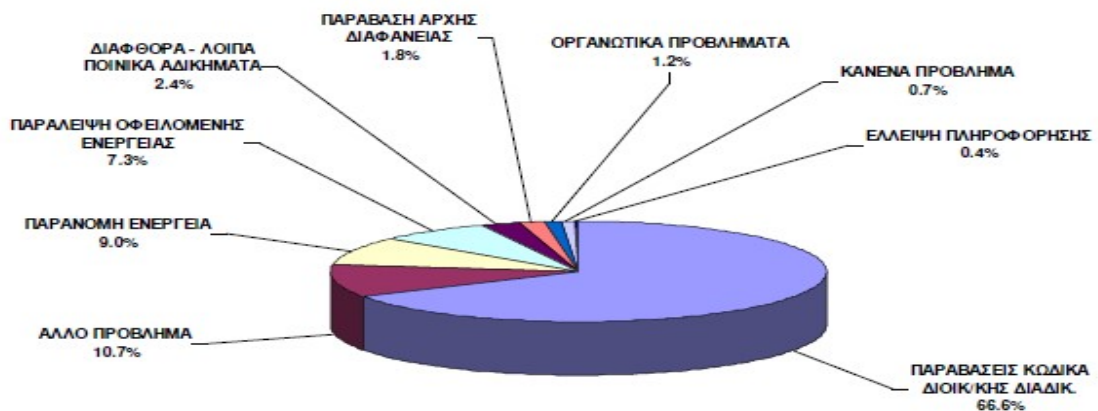
Διάγραμμα 2. 8 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά προέλευση

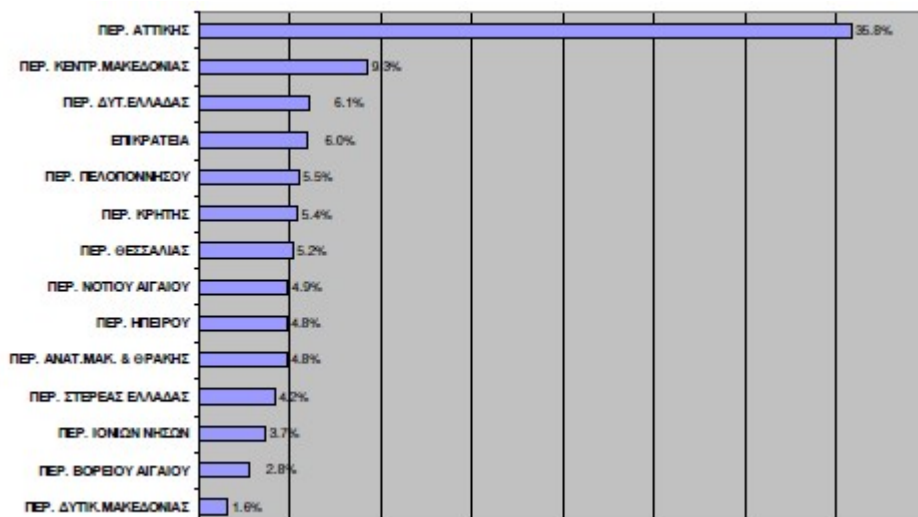
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018
 Διάγραμμα 2. 9 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά θεματική κατηγορία

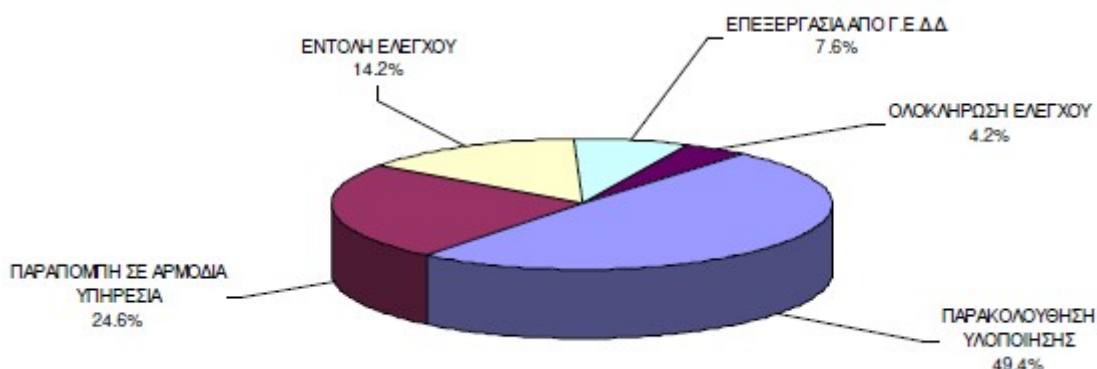
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018
 Διάγραμμα 2. 10 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά νομική μορφή φορέα

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018
 Διάγραμμα 2. 11 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά μορφή προβλήματος

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018
 Διάγραμμα 2. 12 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά γεωγραφική θέση ελεγχόμενου φορέα

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018
 Διάγραμμα 2. 13 Ποσοστό υποθέσεων ΓΕΔΔ 2017 κατά στάδιο εξέλιξης

Πειθαρχικό έργο

Η εστίαση δόθηκε στα ακόλουθα ζητήματα:

1. Ενστάσεις κατά πειθαρχικών αποφάσεων,
2. Προσφυγή κατά τελεσίδικων αποφάσεων,
3. Άσκηση πειθαρχικής δίωξης,
4. Έναρξη/ επίσπευση πειθαρχικής διαδικασίας και
5. Παρακολούθηση της εξέλιξης της ποινικής διαδικασίας/εντολή παράσταση πολιτικής αγωγής. Ειδικότερα, για τις ασκηθείσες ποινικές διώξεις, καθώς και τα παραπεμπτικά βουλεύματα και τις καταδικαστικές αποφάσεις ακολουθούνταν οι εξής ενέργειες: κοινοποίηση στο Γραφείο ΓΕΔΔ, καταχώρηση προς στατιστική επεξεργασία σε ειδική μηχανογραφική εφαρμογή,

έγγραφο εντολή ΓΕΔΔ για πειθαρχικό έλεγχο των διωκομένων και, ανάλογα τη βαρύτητα του αδικήματος, λήψη διοικητικών μέτρων ή παράσταση του δημοσίου φορέα ως πολιτικώς ενάγοντα σε περίπτωση που τα ποινικά αδικήματα αποτελούσαν ταυτόχρονα και πειθαρχικά παραπτώματα.

Τα βασικά στοιχεία ανά εξεταζόμενο έτος παρουσιάζονται ως εξής:

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2016

Μελετήθηκαν και αξιολογήθηκαν 1.685 πειθαρχικές αποφάσεις, σε 51 υποθέσεις εκ των οποίων η ΓΕΔΔ άσκησε ένσταση, προκειμένου να κριθούν εκ νέου οι υποθέσεις, κατά κανόνα λόγω υπερβολικά επεικούς μεταχείρισης των πειθαρχικά διωκόμενων υπαλλήλων συγκριτικά με τη βαρύτητα των παραπτωμάτων. Επιπρόσθετοι λόγοι αποτέλεσαν η μη ορθή εκτίμηση αποδεικτικών στοιχείων, η αναρμοδιότητα του αποφαινόμενου οργάνου, καθώς και η εσφαλμένη/ ανεπαρκής/ μη ειδική αιτιολόγηση των πειθαρχικών αποφάσεων.

Επίσης, η ΓΕΔΔ άσκησε 1 προσφυγή κατά τελεσίδικης απόφασης δευτεροβάθμιου πειθαρχικού οργάνου, καθώς και τη δυνατότητά της να ασκεί η ίδια ή να διατάξει την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά υπαλλήλων των δημόσιων φορέων. Σκοπό της δυνατότητάς της αυτής αποτελούσε η ταχεία έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας όταν από τους σχετικούς ελέγχους διαπιστώνονταν ευθύνες τέλεσης πειθαρχικών παραπτωμάτων αλλά και η απρόσκοπτη ολοκλήρωσή της. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις η ΓΕΔΔ ζήτησε από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα δημοσίων φορέων την άμεση έναρξη ή την επίσπευση της πειθαρχικής διαδικασίας.

Τέλος, κοινοποιήθηκαν στο γραφείο ΓΕΔΔ 1.267 συνολικά ποινικές υποθέσεις, που αφορούσαν σε 1.214 ποινικές διώξεις, 14 βουλεύματα και 39 δικαστικές αποφάσεις (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2017

Κατά το συγκεκριμένο έτος κοινοποιήθηκαν στο Γραφείο ΓΕΔΔ 1.813 πειθαρχικές αποφάσεις που εξέδωσαν τα αρμόδια όργανα. Σε 170 περιπτώσεις αποφάσεων Πειθαρχικών Συμβουλίων ή μονομελών/ συλλογικών οργάνων των φορέων, ήτοι ποσοστό 9,4 %, η ΓΕΔΔ υπέβαλε ένσταση προκειμένου να κριθούν εκ νέου οι υποθέσεις από το ανώτερο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Επιπλέον, υποβλήθηκαν 10 προσφυγές ενώπιον του ΣτΕ και του κατά τόπον αρμοδίου Διοικητικού Εφετείου κατά τελεσίδικων αποφάσεων Πειθαρχικών Συμβουλίων, με τη σημείωση ότι οι περισσότερες αφορούσαν σε υποθέσεις των Υπουργείων Υγείας και Εργασίας. Τέλος,

κοινοποιήθηκαν στο γραφείο ΓΕΔΔ 1.723 συνολικά ποινικές υποθέσεις, που αφορούσαν σε 1.605 ποινικές διώξεις, 66 βουλεύματα και 52 δικαστικές αποφάσεις, ενώ ζητήθηκε η παράσταση πολιτικής αγωγής σε 2 περιπτώσεις (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018).

Έλεγχος δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

Τα σχετικά στοιχεία ανά έτος έχουν ως εξής:

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2016

Υπεβλήθησαν συνολικά 1.977 Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης έναντι 2.027 υπόχρεων υπαλλήλων, ήτοι παρατηρήθηκε ποσοστό συμμόρφωσης 98 %. Εκδόθηκαν 7 εντολές ελέγχου, προκειμένου να ελεγχθούν 30 υπόχρεοι αρμοδιότητας ΓΕΔΔ, οι οποίοι προέκυψαν στη συντριπτική πλειοψηφία (28) βάσει ανάλυσης επικινδυνότητας, με τις καταγγελίες να ακολουθούν για 2 άτομα. Τα κυριότερα κριτήρια επικινδυνότητας που εφαρμόστηκαν ήταν: καταθέσεις ή κατοχή χαρτοφυλακίου άνω του μέσου όρου καταθέσεων των υπόχρεων, απόκτηση περιουσιακού στοιχείου εντός της ελεγχόμενης χρήσης, προγενέστεροι έλεγχοι δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, διαφορές δηλωθέντων ποσών μεταξύ ΔΠΚ και δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1). Στο σύνολο των 30 υποθέσεων, οι 15 τέθηκαν στο αρχείο, ενώ για 3 προέκυψαν ευρήματα. Για την πλειοψηφία των λοιπών περιπτώσεων που παρέμεναν σε εξέλιξη, έγιναν ενέργειες για την άρση τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου, ενώ σε κάποιες έγινε επιπρόσθετα και άρση φορολογικού απορρήτου (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2017

Υπεβλήθησαν συνολικά 2.136 Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης έναντι 2.150 υπόχρεων υπαλλήλων, ήτοι παρατηρήθηκε ποσοστό συμμόρφωσης 99,35 %. Εκδόθηκαν 28 εντολές ελέγχου, για 11 εκ των οποίων δεν αναδείχθηκαν ευρήματα. Δύο υποθέσεις, για τις οποίες προέκυψαν ευρήματα, παραπέμφθηκαν στις αρμόδιες δικαστικές αρχές με αντίστοιχες αποφάσεις της ΓΕΔΔ. Ο έλεγχος των υπόλοιπων 15 υποθέσεων βρισκόταν σε εξέλιξη μέχρι το τέλος του εν λόγω έτους. Για 3 τουλάχιστον υποθέσεις υπάρχουν ευρήματα, αλλά λόγω σχετικής απόφασης του ΣτΕ, μέχρι το τέλος του έτους αναμενόταν η εκ νέου υποβολή των ΔΠΚ και ΔΟΣ, πριν την ολοκλήρωση των πορισμάτων ελέγχου. Για 4 άτομα που ελέγχθησαν εστάλη πληροφοριακό δελτίο με ευρήματα στην αρμόδια ΔΟΥ, για διερεύνηση του ενδεχομένου απόκρυψης

φορολογητέας ύλης. Για την πλειοψηφία των λοιπών περιπτώσεων που ήταν σε εξέλιξη μέχρι και το τέλος του έτους, έγιναν ενέργειες για την άρση τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου, ενώ σε κάποιες έγινε επιπρόσθετα και άρση φορολογικού απορρήτου (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018).

Προτάσεις

Οι προτάσεις της ΓΕΔΔ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ήταν σχετικά με τα ακόλουθα:

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2016

- Μονάδες Ημερήσιας Νοσηλείας.
- Ορισμό προϋποθέσεων για την έγκυρη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων από ασθενείς κατά τη διάρκεια νοσηλείας.
- Ανανέωση Κάρτας Ανεργίας.
- Το Ασυμβίβαστο για Υπαλλήλους Εξεταστές Υποψηφίων Οδηγών (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΓΕΔΔ 2017

- Απορρύπανση Σαρωνικού από την προκληθείσα περιβαλλοντική ζημία λόγω βύθισης του πλοίου «ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ II, Ν.Π. 11763».
- Φυσική καταστροφή στην Περιοχή Μάνδρας Αττικής (Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ 2017, 2018).

Άλλες Δραστηριότητες

Εκτός από πλήθος ομιλιών, ημερίδων, διημερίδων, εκδηλώσεων, ομιλιών, εκπαιδεύσεων για νέους επιθεωρητές, η ΓΕΔΔ:

- Το έτος 2016 συμμετείχε στην εκδήλωση της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. με θέμα: «Παίζω τίμια. Οι νέοι αλλάζουν το παιχνίδι», καθώς και σε συναντήσεις εργασίας του ΟΟΣΑ για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς.
- Το έτος 2017 προέβη στις εργασίες για διοργάνωση επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Εισαγγελικές Παραγγελίες και Ελεγκτικά Σώματα. Ο Δημόσιος Έλεγχος και ο ρόλος του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης στην καταπολέμηση της Διαφθοράς».

2.3 Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ)

2.3.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο

Πρόκειται για το παλαιότερο ελεγκτικό σώμα της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα, ξεκινώντας ως Σώμα Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης από τον Ν.1735/1987 που δεν ενεργοποιήθηκε στην πράξη μέχρι και τη σύστασή του με τις διατάξεις του Ν.2477/1997, βάσει των γαλλικών προτύπων, ως μηχανισμός εσωτερικού ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης ανεξάρτητα από τις διαδικασίες εξωτερικού ελέγχου, με βασική αποστολή τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της Διοίκησης (Ν.1735/1987· Ν.2477/1997· Βενετσανοπούλου, 2014).

Με τις διατάξεις του Ν.3074/2002 (άρθρα 2-7), αναβαθμίστηκε ο ρόλος του ΣΕΕΔΔ μέσω της επέκτασης της ελεγκτικής του δικαιοδοσίας α) και στα ΝΠΙΔ του κράτους, τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις τη διοίκηση των οποίων ορίζει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, β) επί της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των φορέων που ελέγχονται από αυτό (Ν.3074/2002).

Το ΣΕΕΔΔ δεν διέθετε δική του νομική προσωπικότητα και δεν αποτελούσε Ανεξάρτητη Αρχή, ούτε καν ανεξάρτητη δημόσια υπηρεσία, αλλά διέθετε λειτουργική ανεξαρτησία, μη υπαγόμενο σε ιεραρχικό έλεγχο ή εποπτεία κατά την άσκηση των ελεγκτικών καθηκόντων του ή ακόμη και τη διατύπωση των προτάσεών του και με μία πολυπληθή ομάδα περίπου 150 ατόμων προσωπικό.

Το ΣΕΕΔΔ εστίαζε κυρίως στην επισήμανση φαινομένων διαφθοράς, κακοδιοίκησης, αδιαφανών διαδικασιών, αναποτελεσματικότητας, χαμηλής παραγωγικότητας και χαμηλής ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017). Κύρια περιοχή ευθύνης του αποτελούσε ο αυτεπάγγελτος έλεγχος επί της εύρυθμης λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών μέσω επιθεωρήσεων και εκτάκτων ελέγχων, η οποία εξειδικευόταν στις επιμέρους ακόλουθες αρμοδιότητες: έλεγχος περί νομιμότητας της διοικητικής δράσης/ τήρησης των τυπικών διαδικασιών προς διαπίστωση τυχόν παρανομιών και περιπτώσεων κακοδιοίκησης- διαπίστωση δυσλειτουργιών της δημόσιας διοίκησης- εξέταση της οργάνωσης και λειτουργίας του συνόλου των διαδικασιών υπό το πρίσμα της καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη- προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση μετά από παραγγελία εισαγγελία.

Ο σχετικός κανονισμός λειτουργίας προέβλεπε τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του τέως Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, υποβλητέα στον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής

Διακυβέρνησης, ως εκδήλωση των αρχών της διαφάνειας και της λογοδοσίας, με στόχο την ενημέρωση του Υπουργού και την πληροφόρηση κάθε πολίτη για τη δράση του Σώματος προς εντοπισμό περιπτώσεων διαφθοράς, κακοδιοίκησης και αναποτελεσματικότητας στη Δημόσια Διοίκηση αλλά και την καταπολέμηση των εν λόγω φαινομένων (ΕΑΔ, 2020Α).

Το ΣΕΕΔΔ δεν επιλαμβάνεται θεμάτων σχετικών με τη λειτουργία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, καθώς και την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων. Επίσης, το εν λόγω Σώμα δεν εξετάζει υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Γραφείου Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, της Οικονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και των Συντονιστών-Δημοσιονομικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Το ΣΕΕΔΔ πέραν των διενεργούμενων επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών σύμφωνα με το πρόγραμμα της ελεγκτικής του δράσης, διενεργούσε και έκτακτους/ έκτακτες οποτεδήποτε κρινόταν αναγκαίο, σε όλες τις περιπτώσεις κατόπιν εντολών του Ειδικού Γραμματέα. Οι σχετικές εντολές ελέγχου εκδίδονταν είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν εντολής από τον Υπουργό Δικαιοσύνης ή τον οικείο Υπουργό/ Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας ως προς τις υπηρεσίες και τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ ή τον ΓΕΔΔ, καθώς επίσης και κατόπιν αξιολόγησης σχετικού αιτήματος από τον Συνήγορο του Πολίτη ή άλλη Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή.

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές είχαν την ευχέρεια να επισκέπτονται οποιαδήποτε εμπλεκόμενη υπηρεσία υπάγεται στο πεδίο ελέγχου τους και αντίστοιχα εκείνες είχαν την υποχρέωση να προσκομίζουν οποιοδήποτε ζητηθέν στοιχείο και γενικότερα να διευκολύνουν το έργο του ΣΕΕΔΔ. Επιπλέον, οι ελεγχθείσες υπηρεσίες όφειλαν, εντός χρονικού διαστήματος δύο μηνών από την κοινοποίηση της έκθεσης επιθεώρησης και ελέγχου, να παρέχουν ενημέρωση στο ΣΕΕΔΔ σχετικά με τις ενέργειές τους ως προς την υλοποίηση των προτάσεων της έκθεσης.

Από το 2008 οι εκθέσεις επιθεώρησης και ελέγχου, που είχαν συνταχθεί από τους αρμόδιους Επιθεωρητές-Ελεγκτές, εγκρίνονταν από Τριμελή Επιτροπή, με πρόεδρο τον Ειδικό Γραμματέα και μέλη τον Αναπληρωτή Ειδικό Γραμματέα (Προϊστάμενο Επιθεωρητή) και τον Συντονιστή του ελέγχου (Προϊστάμενο Επιθεωρητή) (παρ.4 του άρθρου 4 του Ν. 3613/2007).

Στο ΣΕΕΔΔ προΐστατο Ειδικός Γραμματέας που οριζόταν με ΚΥΑ του Υπουργού Δικαιοσύνης και του Πρωθυπουργού. Το έργο του υποστηριζόταν από 15 Προϊσταμένους Επιθεωρητές, εκ των οποίων οι 6 προΐσταντο των Περιφερειακών Γραφείων (στις πόλεις Θεσσαλονίκη, Σέρρες, Λάρισα, Τρίπολη, Πάτρα, Ρέθυμνο). Επίσης, είχε συσταθεί Περιφερειακό Γραφείο στα Ιωάννινα. Για τη συγκρότηση του ΣΕΕΔΔ προβλέπονταν 152 θέσεις Επιθεωρητών-Ελεγκτών, ενώ οι αρχικά προβλεφθείσες θέσεις για 40 Βοηθούς Επιθεωρητές-Ελεγκτές καταργήθηκαν (παρ.4 του άρθρου 13 του Ν.4275/2014). Ο Ειδικός Γραμματέας και οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές δεν εξετάζονταν, δεν διώκονταν και δεν ενάγονταν για γνώμη διατυπωθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, με εξαίρεση τις περιπτώσεις δόλου, παραβίασης του απορρήτου των πληροφοριών και του καθήκοντος περί εχεμύθειας, για το οποίο είναι αξιοσημείωτο ότι η υποχρέωση παρέμενε και μετά την αποχώρησή τους από το ΣΕΕΔΔ.

Τέλος, σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του Ν.4320/2015, οι αρμοδιότητες του εν λόγω ελεγκτικού μηχανισμού μεταφέρθηκαν από την 19^η/03/2015 στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, που θα αναφερθεί παρακάτω (Ν.4320/2015).

2.3.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017

Ελεγκτικό Έργο

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2016

Όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα, διενεργήθηκαν 418 επιθεωρήσεις-έλεγχοι, με το πλήθος των ελέγχων να ανέρχεται σε 413, καθώς και 1 ΕΔΕ. Η συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων (64,65 % ή αριθμός 267 των συνολικών ελέγχων) είχαν ως έναυσμα καταγγελίες -οι οποίες στο σύνολό τους έφτασαν τις 3.120 με την πλειοψηφία (70,99 %) να αποτελούν αρμοδιότητα της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σώματος-, με τα αιτήματα από τη ΓΕΔΔ, άλλη ανεξάρτητη ή δικαστική αρχή να ακολουθούν με ποσοστό 23,48 %, ενώ έπονται η εντολή από τον Υπουργό, σχετικό αίτημα από δημόσια υπηρεσία, καθώς και οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι.

Πλέον του ποσοστού 45 % των ελέγχων διενεργήθηκε σε ΟΤΑ Α' βαθμού και επιχειρήσεις αυτών, για ζητήματα κυρίως σχετικά με υποθέσεις Δόμησης και

Χωροταξίας, Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος αναφορικά με τη διαδικασία χορήγησης αδειών, Ανάθεσης Έργων, Προμηθειών και σύναψης Συμβάσεων Παροχής Υπηρεσιών. Σημαντικό ποσοστό των ελέγχων αφορούσε στην οργάνωση και τη λειτουργία δημοσίων υπηρεσιών, σε υποθέσεις δημοσίων έργων/ συμβάσεων, σε ζητήματα πολεοδομικής φύσης, καθώς και την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Οι έλεγχοι επί της περιουσιακής κατάστασης υπαλλήλων ανήλθαν σε 23. Σε 8 περιπτώσεις από τις προαναφερθείσες, μετά από άρση του φορολογικού, τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου, διαπιστώθηκε ότι οι ελεγχόμενοι είχαν αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία, τα οποία δεν δικαιολογούνταν από νόμιμα και εμφανή εισοδήματα, λόγος για τον οποίο αναζητήθηκαν πειθαρχικές ευθύνες. Η σχετική έκθεση διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, καθώς και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του ΕλΣυν, προκειμένου να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για τον καταλογισμό σε βάρος του υπαλλήλου ποσού ισάξιου της εντοπισθείσας αδικαιολόγητης προσαύξησης των περιουσιακών του στοιχείων, καθώς και στην αρμόδια ανά περίπτωση ΔΟΥ για τις ενέργειες αρμοδιότητάς της (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Πίνακας 2. 1 Ελεγκτικό Έργο ΣΕΕΔΑ 2016

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΕΕΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ	418
ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	23
ΣΥΝΟΛΟ	441
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	23
Ε.Δ.Ε.	1
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	465

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017

Πίνακας 2. 2 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων ΣΕΕΔΑ 2016 με βάση το έναυσμα ελέγχου

ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	Πλήθος Ελέγχων	%
Αυτεπάγγελτα	17	4,12
Εντολή Υπουργού	12	2,91
Αίτημα Γ.Ε.Δ.Δ.	49	11,86
Αίτημα Ανεξάρτητης Αρχής	1	0,24
Αίτημα Δικαστικής Αρχής	47	11,38
Εντολή Γ.Γ. Περιφέρειας, Αποκεντρωμένης Διοίκησης	0	0,00
Αίτημα Δημόσιας Υπηρεσίας	20	4,84
Καταγγελία	267	64,65
Σύνολο	413	100,00

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017

Πίνακας 2. 3 Κατανομή ελέγχων ΣΕΕΔΔ 2016

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ			ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ		Σύνολο	%
	Υπουργεία	Αποκεντρωμέ- νες Διοικήσεις	ΝΠΔΔ	Περιφέρειες	Δήμοι και Επιχειρήσεις τους		
Δόμηση, Χωροταξία	1				46	47	11,38
Φυσικό Περιβάλλον	1	11		1		13	3,15
Πολιτιστικό Περιβάλλον Έργα, Προμήθειες, Συμβά- σεις	2					2	0,48
Άδειες Επιχειρήσεων, Α- σκιασης Επαγγελματιών	5	2	19	6	33	65	15,74
Υγεία, Πρόνοια	1		11	2	3	17	4,12
Ασφάλιση, Απασχόληση	2		12		2	16	3,87
Εκπαίδευση, Κατάρτιση	17		25			42	10,17
Μεταφορές, Επικοινωνίες Αναπτυξιακά και λοιπά Προγράμματα	1		3	1		4	0,97
Δημόσια Περιουσία-Εσοδα	4	3	4	2	15	28	6,78
Αλλοδαποί, μετανάστευση, ιθαγένεια		1			4	5	1,21
Οργάνωση, Λειτουργία Υ- πηρεσιών	23	1	45	9	39	117	28,33
Λοιπά θέματα ΟΤΑ Α' βαθ- μού					21	21	5,08
Πειθαρχικές υποθέσεις			4		3	7	1,69
ΣΥΝΟΛΟ	57	18	124	25	189	413	100,00
%	13,80	4,36	30,02	6,05	45,76	100,00	

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2017

Όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα, διενεργήθηκαν 333 επιθεωρήσεις-έλεγχοι, με τους ελέγχους να ανέρχονται σε 324. Η συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων (68,88 % ή αριθμός 223 των συνολικών ελέγχων) είχαν ως έναυσμα καταγγελίες -οι οποίες στο σύνολό τους έφτασαν τις 2.805 με την πλειοψηφία (68,88 %) να αποτελούν αρμοδιότητα της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σώματος και από τις οποίες εξετάστηκαν οι 1.567-, με τα αιτήματα από τη ΓΕΔΔ, άλλη ανεξάρτητη ή δικαστική αρχή να ακολουθεί με ποσοστό 17,6 % να ακολουθούν, ενώ έπονται η εντολή από τον Υπουργό, σχετικό αίτημα από δημόσια υπηρεσία, καθώς οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι (7,1 %).

Πλέον του ποσοστού 54 % των ελέγχων διενεργήθηκε σε ΟΤΑ Α' βαθμού και επιχειρήσεις αυτών, για ζητήματα κυρίως σχετικά με υποθέσεις Δόμησης και Χωροταξίας, Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος αναφορικά με τη διαδικασία χορήγησης αδειών, Ανάθεσης έργων, Προμηθειών και σύναψης Συμβάσεων Παροχής Υπηρεσιών. Σημαντικό ποσοστό των ελέγχων αφορούσε στην οργάνωση και τη λειτουργία δημοσίων υπηρεσιών, σε υποθέσεις δημοσίων έργων/ συμβάσεων, σε ζητήματα πολεοδομικής φύσης, καθώς και την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Οι έλεγχοι επί της περιουσιακής κατάστασης υπαλλήλων ανήλθαν σε 15. Σε 8 περιπτώσεις από τις προαναφερθείσες, μετά από άρση του φορολογικού, τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου, διαπιστώθηκε ότι οι ελεγχόμενοι είχαν αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία, τα οποία δεν δικαιολογούνταν από νόμιμα και εμφανή

εισοδήματα, λόγος για τον οποίο αναζητήθηκαν πειθαρχικές ευθύνες. Η σχετική έκθεση διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, καθώς και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του ΕλΣυν, προκειμένου να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για τον καταλογοισμό σε βάρος του υπαλλήλου ποσού ισάξιου της εντοπισθείσας αδικαιολόγητης προσαύξησης των περιουσιακών του στοιχείων, καθώς και στην αρμόδια ανά περίπτωση ΔΟΥ για τις ενέργειες αρμοδιότητάς της (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Πίνακας 2. 4 Ελεγκτικό Έργο ΣΕΕΔΑ 2017

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ	333
ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	15
ΕΞΕΤΑΣΘΕΙΣΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ	1.567
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	24
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.939

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Πίνακας 2. 5 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων ΣΕΕΔΑ 2017 με βάση το έναυσμα ελέγχου

ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	Πλήθος Ελέγχων	%
Αυτεπάγγελτα	23	7,10
Εντολή Υπουργού	9	2,78
Αίτημα Γ.Ε.Δ.Δ.	33	10,19
Αίτημα Ανεξάρτητης Αρχής	0	0,00
Παραγγελία Δικαστικής ή Εισαγγελικής Αρχής	24	7,41
Εντολή Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης	0	0,00
Αίτημα Δημόσιας Υπηρεσίας	12	3,70
Καταγγελία	223	68,83
Σύνολο	324	100,00

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Πίνακας 2. 6 Κατανομή ελέγχων ΣΕΕΔΔ 2017

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ			ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ		Σύνολο	%
	Υπουργεία	Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	Ν.Π.Δ.Δ.	Περιφέρειες	Δήμοι και Επιχειρήσεις τους		
Δόμηση, Χωροταξία	1			1	30	32	9,88
Φυσικό Περιβάλλον		9		2	2	13	4,01
Πολιτιστικό Περιβάλλον						0	0,00
Εργα, Προμήθειες, Συμβάσεις	3	1	9	2	41	56	17,28
Άδειες Επιχειρήσεων, Άσκησης Επιχειρημάτων	1			3	19	23	7,10
Υγεία, Πρόνοια	2		8		1	11	3,40
Ασφάλιση, Απασχόληση			9		2	11	3,40
Εκπαίδευση, Κατάρτιση	7		25			32	9,88
Μεταφορές, Επικοινωνίες				1		1	0,31
Αναπτυξιακά και λοιπά Προγράμματα	1			1	1	3	0,93
Δημόσια Περιουσία-Εσοδα	4		3	1	7	15	4,63
Αλλοδαποί, μετανάστευση, ιθαγένεια						0	0,00
Οργάνωση, Λειτουργία Υπηρεσιών	17	7	22	4	1	51	15,74
Λοιπά θέματα ΟΤΑ Α' βαθμού	3		1		63	67	20,68
Πειθαρχικές υποθέσεις			1		8	9	2,78
ΣΥΝΟΛΟ	39	17	78	15	175	324	100,00
%	12,04	5,25	24,07	4,63	54,01	100,00	

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Προανακριτικό Έργο

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2016

Το εν λόγω έτος διενεργήθηκαν 23 προκαταρκτικές εξετάσεις κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, στο πλαίσιο των οποίων έλαβαν χώρα προανακριτικές πράξεις και συμπληρώθηκαν φάκελοι δικογραφιών, οι οποίοι και διαβιβάστηκαν ακολούθως στους αρμόδιους Εισαγγελείς για τις περαιτέρω ενέργειες. Η πλειοψηφία των περιπτώσεων αφορούσε υποθέσεις απάτης, απιστίας περί την Υπηρεσία και παράβασης καθήκοντος (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2017

Το εν λόγω έτος διενεργήθηκαν 24 προκαταρκτικές εξετάσεις κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, στο πλαίσιο των οποίων έλαβαν χώρα προανακριτικές πράξεις και συμπληρώθηκαν φάκελοι δικογραφιών, οι οποίοι και διαβιβάστηκαν ακολούθως στους αρμόδιους Εισαγγελείς για τις περαιτέρω ενέργειες. Η πλειοψηφία των περιπτώσεων αφορούσε σε Δήμους και επιχειρήσεις αυτών (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Προτάσεις

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2016

Συνολικά διατυπώθηκαν 420 προτάσεις μέσω 177 εκ των 413 ολοκληρωμένων εκθέσεων. Η πλειοψηφία (51,43 %) αφορούσε σε διαδικασίες, με τη νομιμότητα (24,52 %) και το θεσμικό πλαίσιο (14,29 %) να ακολουθούν στη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Ως προς τον φορέα στον οποίο απευθύνονταν, οι ΟΤΑ Α' Βαθμού κατείχαν την πρώτη θέση (ποσοστό 38,81 %) (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2017

Συνολικά διατυπώθηκαν 521 προτάσεις μέσω 161 εκ των 324 ολοκληρωμένων εκθέσεων. Ποσοστό 47,41 % αφορούσε σε διαδικασίες, με τη νομιμότητα (26,3 %) και το θεσμικό πλαίσιο (23,42 %) να ακολουθούν στη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Ως προς τον φορέα στον οποίο απευθύνονταν, οι ΟΤΑ Α' Βαθμού κατείχαν την πρώτη θέση (ποσοστό 37,04 %), με τα Υπουργεία να ακολουθούν με πολύ μικρή διαφορά (35,89 %) το εν λόγω έτος (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

2.4 Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ)

2.4.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο

Το ΣΕΥΥΠ συστάθηκε με τις διατάξεις του Ν.2920/2001 ως Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας, αναφερόμενο απευθείας στον εν λόγω Υπουργό, διαθέτοντας πλήρη ελεγκτική ανεξαρτησία και παρακολουθούμενο από τον ΓΕΔΔ (Ν.2920/2001). Το έτος 2015 το ΣΕΥΥΠ υπήχθη επιχειρησιακά στον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την αρμοδιότητα του τελευταίου για τον συντονισμό και την εποπτεία του εν λόγω Σώματος, μεταξύ άλλων, μέσω του καθορισμού των προτεραιοτήτων του και την ανάθεση της διενέργειας στοχευμένων ελέγχων (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Αποτελούσε μία αξιοσημείωτη προσπάθεια χάραξης ορθολογικής πολιτικής σε θέματα υγείας, μέσω της παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στους τομείς υγείας και πρόνοιας της χώρας μας. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, των επιθεωρήσεων και της διενέργειας ΕΔΕ καταγράφονταν δυσλειτουργίες και προβλήματα στον χώρο της υγείας και ύστερα, διατυπώνονταν προτάσεις δεσμευτικές ως προς την υλοποίησή τους από τον εκάστοτε ελεγχόμενο φορέα, με στόχο, μεταξύ άλλων, την ορθή διαχείριση των πόρων του συστήματος υγείας της χώρας μας (Βενετσανοπούλου, 2014).

Αποστολή του Σώματος αποτελούσε η λειτουργία και η εφαρμογή μηχανισμού, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, προς διεξαγωγή επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών σε συστηματική βάση στο σύνολο των φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητα/εποπτεία των Υπουργών Υγείας και Εργασίας σχετικά με θέματα πρόνοιας (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018). Παράλληλα, βασικές επιδιώξεις του ΣΕΥΥΠ αποτελούσαν η τήρηση της νομιμότητας, η πάταξη της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης, με έμφαση στην κακή διαχείριση και τη διατήρηση της λειτουργίας σε υψηλό επίπεδο κόστους. Σημαντικό ήταν και το γεγονός ότι η ελεγκτική δράση του ΣΕΥΥΠ αναπτυσσόταν, πλην των φορέων υγείας και πρόνοιας, και στους ιδιώτες που εποπτεύονταν από το Υπουργείο Υγείας (Βενετσανοπούλου, 2014).

Κύριες αρμοδιότητες του ΣΕΥΥΠ αποτελούσαν:

- η διενέργεια διαχειριστικών, διοικητικών και οικονομικών ελέγχων στους φορείς υγείας και πρόνοιας, βάσει εξαμηνιαίου προγράμματος, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν υποβολής αιτήματος από τον Συνήγορο του Πολίτη,
- η διαπίστωση της σωστής εφαρμογής των αρχών και των κανόνων της ιατρικής

και νοσηλευτικής επιστήμης,

- η διαπίστωση της καλής κατάστασης των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου των φορέων υγείας και πρόνοιας,
- ο έλεγχος επί της νομιμότητας λειτουργίας των νοσοκομειακών/ ιδιωτικών φαρμακείων, φαρμακαποθηκών, σχετικών βιομηχανιών και εργαστηρίων, ινστιτούτων αισθητικής και ιαματικών πηγών,
- η διασφάλιση της τήρησης των μέτρων περί υγιεινής και ασφάλειας των ασθενών σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας, καθώς και
- η υγιής διαβίωση των περιθαλπομένων σε ιδρύματα πρόνοιας, όπως επίσης και των επισκεπτών και των εργαζομένων.

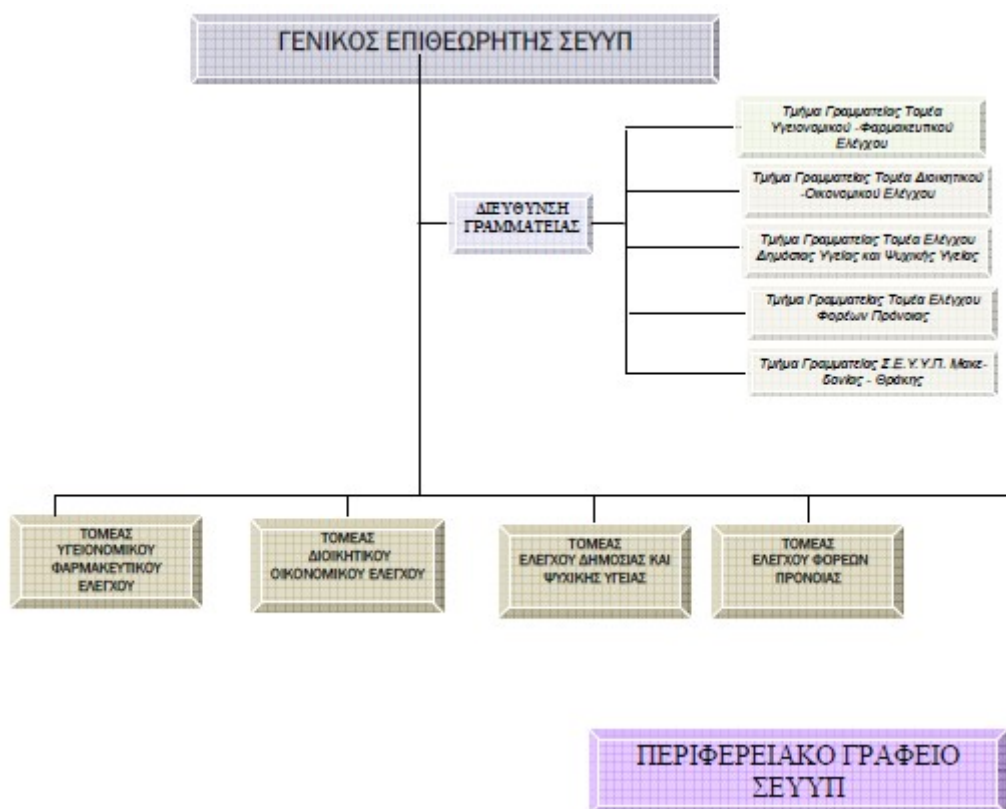
Η ελεγκτική δράση του ΣΕΥΥΠ επεκτεινόταν βάσει της καθ' ύλην και της κατά τόπον αρμοδιότητάς του. Ειδικότερα, στο πεδίο δράσης της παρέμβασής του υπάγονταν οι Κεντρικές Υπηρεσίες (περιφερειακές ή αποκεντρωμένες) του Υπουργείου Υγείας, καθώς και το σύνολο των φορέων που παρείχαν υπηρεσίες ή ασκούσαν δραστηριότητες στον τομέα της υγείας και της πρόνοιας (Περιφέρειες, Ασφαλιστικοί Φορείς, λοιπά ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ του δημοσίου τομέα, νοσοκομειακά και ιδιωτικά φαρμακεία, φαρμακαποθήκες, εργαστήρια και καταστήματα παραγωγής ή εμπορίας φαρμακευτικού και υγειονομικού υλικού, ινστιτούτα αδυνατίσματος/αισθητικής, εργοστάσια εμφιάλωσης νερού, ιαματικές πηγές) σε ολόκληρη την Επικράτεια. Πέραν την Κεντρικής Υπηρεσίας του Σώματος στην Αθήνα, λειτουργούσε και το Περιφερειακό Γραφείο Μακεδονίας-Θράκης στη Θεσσαλονίκη (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Προϊστάμενο του ΣΕΥΥΠ αποτελούσε Γενικός Επιθεωρητής με τετραετή θητεία, κατόπιν επιλογής και διορισμού από τον Υπουργό Υγείας. Το έργο του υποστηριζόταν από τέσσερις Επιθεωρητές, ως Βοηθοί του, με καθήκοντα επί της διαρκούς παρακολούθησης του έργου των Επιθεωρητών και τη σύνταξη ειδικής ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης για το συνολικό έργο κάθε Επιθεωρητή επί του τομέα ευθύνης εκάστου.

Η συνολική έκθεση πεπραγμένων του Σώματος συντασσόταν σε ετήσια βάση από τον Γενικό Επιθεωρητή και περιείχε τις σημαντικότερες υποθέσεις της ελεγκτικής δράσης, διατυπώνοντας προτάσεις είτε για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών είτε για τις απαραίτητες νομοθετικές ή διοικητικές ρυθμίσεις. Σημειώνεται ότι η αριθμητική αντιστοιχία μεταξύ εντολών, ελεγχόμενων φορέων και αριθμό εκδοθέντων εκθέσεων ελέγχου-πορισμάτων δεν είναι δυνατή δεδομένων των κάτωθι:

- είναι δυνατή η έκδοση περισσότερων της μίας εντολής, καθώς επίσης και η ολοκλήρωση περισσότερων της μίας έκθεσης ελέγχου, ήτοι κυρίως υπό τη μορφή τμηματικών πορισμάτων για την ίδια υπόθεση,
- μία εντολή είναι δυνατόν να αντιστοιχεί σε περισσότερες από μία υποθέσεις,
- κάποιες εντολές ελέγχου πιθανόν να αφορούν σε διάφορους φορείς και
- για την ίδια υπόθεση μπορεί να εκδίδονται περισσότερες από μία εντολές.

Επίσης, λόγω του ότι για τις εντολές διενέργειας Προκαταρκτικής Εξέτασης κατόπιν Εισαγγελικής Παραγγελίας, δεδομένου του εμπιστευτικού περιεχομένου του φακέλου της δικογραφίας και τη διαβίβαση της Προκαταρκτικής Εξέτασης στην Εισαγγελία χωρίς να παραμένουν διαθέσιμα στην υπηρεσία αντίγραφο ή στοιχεία αυτής, δεν είναι δυνατή η άντληση στοιχείων και η κατηγοριοποίηση αυτών στις υπό ανάλυση κατηγορίες σχετικά με το ακριβές αντικείμενο, τους φορείς διενέργειας και τα αποτελέσματα των ευρημάτων (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Εικόνα 2. 1 Οργανόγραμμα ΣΕΥΥΠ

2.4.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2016

Στην ετήσια έκθεση δεν υπάρχουν στατιστικά, παρά μόνο περιγραφικά στοιχεία.

Στον τομέα υγειονομικού-φαρμακευτικού ελέγχου, οι σημαντικότερες υποθέσεις αφορούσαν σε:

Νοσοκομεία και δημόσιες νοσηλευτικές μονάδες, ως προς την εύρυθμη λειτουργία τους, τη νομιμότητα της δράσης τους και τις συνθήκες εκπαίδευσης ειδικευομένων ιατρών, τις συνθήκες νοσηλείας ασθενών, ενδεχόμενο ιατρικό λάθος, καταγγελίες για αντιδεοντολογική συμπεριφορά ιατρών, τις διαδικασίες προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων και ραδιοφαρμάκων, οργανωτικό/ λειτουργικό/ οικονομικό έλεγχο, τήρηση ορθότητας στις ακολουθούμενες διοικητικές διαδικασίες, την οργάνωση και τη λειτουργία φαρμακείων, τη διαχείριση φαρμάκων (ιδιαίτερα αυτών που χαρακτηρίζονται ως υψηλού κόστους), τη νομιμότητα των ακολουθούμενων διαδικασιών διεξαγωγής κλινικών μελετών.

Φορείς Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες από ποιοτικής πλευράς, τη συνταγογράφηση φαρμάκων και ενδεχόμενη αντιδεοντολογική συμπεριφορά.

Ιδιωτικές κλινικές, ως προς τις συνθήκες νοσηλείας ασθενών και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, την άδεια και τη νομιμότητα λειτουργίας, τα μέτρα για τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας, ενδεχόμενη ιατρική αμέλεια και θάνατο ασθενούς, την προμήθεια/ διάθεση/ συνταγογράφηση φαρμάκων.

Ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα και ιδιωτικούς φορείς Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, ως προς την άδεια και τη νομιμότητα λειτουργίας, τον εξοπλισμό τους, τα μέτρα προστασίας και την παροχή υπηρεσιών υγείας.

Ιδιώτες ιατρούς, ως προς τη νόμιμη λειτουργία του ιδιωτικού ιατρείου, τις παρεχόμενες υπηρεσίες από ποιοτικής πλευράς και τη νομιμότητα συνταγογράφησης.

Ιδιωτικά Φαρμακεία, ως προς τη νόμιμη ίδρυση και λειτουργία τους, οργανωτικά/ λειτουργικά ζητήματα, αντιποίηση φαρμακευτικού επαγγέλματος και ενδεχόμενη κατευθυνόμενη εκτέλεση ιατρικών συνταγών.

Στον τομέα διοικητικού-οικονομικού ελέγχου, οι σημαντικότερες υποθέσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σε έλεγχο σχετικά με την προμήθεια υπηρεσιών καθαριότητας, εστίασης και φύλαξης σε Νοσοκομείο, οικονομικούς ελέγχους σχετικά με επιχορηγήσεις, καθώς και την εκμετάλλευση κυλικείων.

Στον τομέα *έλεγχου της δημόσιας και της ψυχικής υγείας*, οι σημαντικότερες υποθέσεις αφορούσαν σε διενέργεια Προκαταρκτικής Εξέτασης κατόπιν Εισαγγελικής Παραγγελίας σε διαφόρους φορείς, διαχειριστικούς και έκτακτους ελέγχους, τακτικούς ελέγχους σε εργοστάσια εμφιάλωσης πόσιμου ύδατος και ελέγχους περί της εφαρμογής της αντικαπνιστικής νομοθεσίας σε δημόσιες υπηρεσίες.

Στον τομέα *έλεγχου φορέων πρόνοιας* οι σημαντικότερες επιθεωρήσεις αφορούσαν σε Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας για τη διερεύνηση των συνθηκών λειτουργίας και της ορθής διαχείρισης των διατιθέμενων πόρων, τη διεκπεραίωση εισαγγελικών παραγγελιών για προκαταρκτική εξέταση και την ενεργό συμμετοχή στη διεκπεραίωση εντολών των προαναφερθέντων τομέων του ΣΕΥΥΠ.

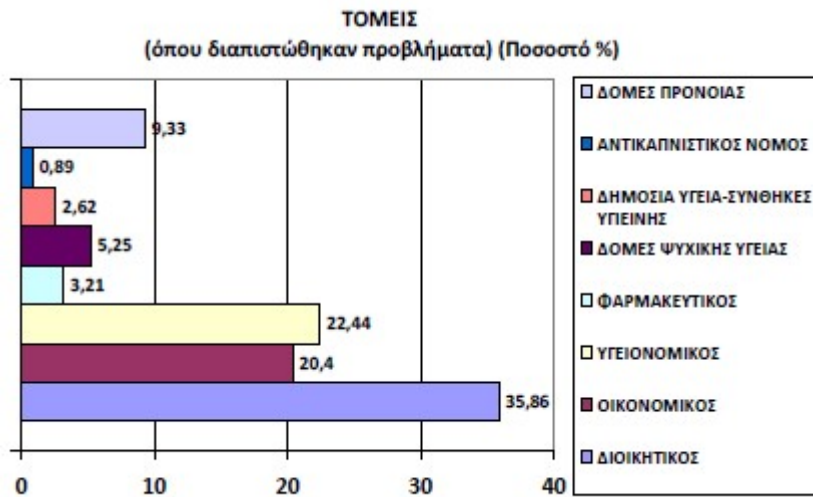
Επιπλέον, το Περιφερειακό Γραφείο Μακεδονίας-Θράκης ήταν υπεύθυνο για 37 προκαταρκτικές εξετάσεις, 15 παραπομπές για πειθαρχικό έλεγχο, 46 παραπομπές στον εισαγγελέα για ποινικό έλεγχο, καθώς και 24 παραπομπές για έλεγχο σε άλλο ελεγκτικό φορέα (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2017

Το εν λόγω έτος κατατέθηκαν 255 εκθέσεις ελέγχου/ έρευνας κατόπιν σχετικών εντολών, για το σύνολο των τομέων δράσης του ΣΕΥΥΠ, με 76 εξ αυτών να αφορούν σε διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Σημειώνεται ότι κατά την 31^η/12/2017 οι εν εξελίξει υποθέσεις ανέρχονταν σε 566. Έναυσμα του ελέγχου για τις περισσότερες περιπτώσεις τόσο των περαιωμένων ελέγχων (46,66 %) όσο και των εν εξελίξει υποθέσεων (36,92 %) αποτέλεσαν τα αιτήματα από άλλους φορείς, με τις καταγγελίες να ακολουθούν (32,96 % και 32,16 % για περαιωμένους ελέγχους και εν εξελίξει υποθέσεις αντίστοιχα).

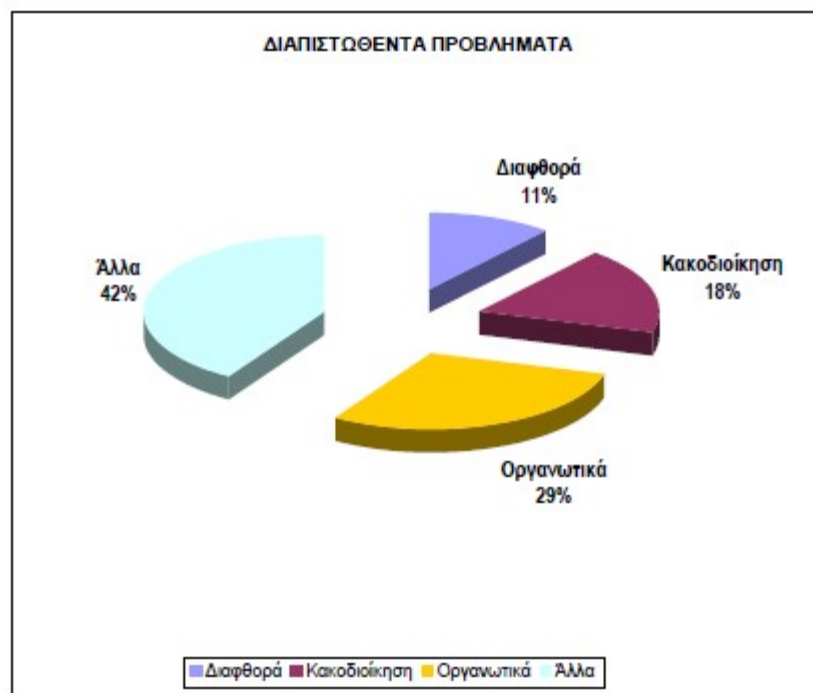
Ως προς την κατηγοριοποίηση των διαπιστωθέντων προβλημάτων, ποσοστό 29,39 % σχετίζεται με την οργάνωση, 18,28 % με την κακοδιοίκηση και 11,11 % με τη διαφθορά. Εύλογα, ο διοικητικός καταγράφηκε ως ο τομέας με τα περισσότερα προβλήματα (ποσοστό 35,86 % των περιπτώσεων), ο υγειονομικός τομέας 22,44 % και ο οικονομικός τομέας 20,40 %.

Τέλος, από τις εκθέσεις που κατατέθηκαν ο έλεγχος κατέληξε σε παραπομπή για 68 και 42 περιπτώσεις προς αναζήτηση ενδεχόμενων ποινικών και πειθαρχικών ευθυνών αντίστοιχα (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Διάγραμμα 2. 14 Τομείς με προβλήματα κατά τους ελέγχους ΣΕΥΥΠ 2017

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Διάγραμμα 2. 15 Διαπιστωθέντα προβλήματα κατά τους ελέγχους ΣΕΥΥΠ 2017

2.5 Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.)

2.5.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο

Το Σ.Ε.Ε.ΜΕ. συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Ν.2671/1998 (ως Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με τελευταία τροποποίηση της αλλαγής της ονομασίας του με τον Ν.4599/2019) και λειτούργησε τον Μάρτιο του έτους 2000, με στόχο την κάλυψη της ανάγκης για εσωτερικό έλεγχο των υπηρεσιών μεταφορών και επικοινωνιών βάσει των διεθνών προτύπων, για τον εντοπισμό φαινομένων αδιαφάνειας, διαφθοράς, ή αναποτελεσματικότητας, προς βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης του πολίτη (Ν.2671/1998·Ν.4599/2019). Η οργάνωση και η λειτουργία του ρυθμιζόταν από τον Κανονισμό λειτουργίας του (ΠΔ 338/2002).

Πρόκειται για όργανο ελέγχου των σχετικών υπηρεσιών, υπαγόμενο απευθείας στον Υπουργό Μεταφορών (με την εκάστοτε ονομασία του), ο οποίος ασκούσε εποπτεία επί του Σώματος με εντολές δεσμευτικού περιεχομένου. Δεν αποτελούσε Ανεξάρτητη Αρχή ή αυτόνομο φορέα, παρά έναν κλασικό μηχανισμό εσωτερικού ελέγχου με ευθύνη για συγκεκριμένο τομέα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης (Φυτράκης, 2010).

Ως αποστολή του Σ.Ε.Ε.Υ.ΜΕ. αναφέρεται η εξασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας των υπηρεσιών, οργανισμών και προσώπων που υπάγονται στη δικαιοδοσία του, μέσω της διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, τόσο τακτικών βάσει εξαμηνιαίου προγράμματος που έχει καταρτισθεί από τον Γενικό Επιθεωρητή του όσο και έκτακτων (ΠΔ 338/2002). Ειδικότερα, βασικές επιδιώξεις του αποτελούσαν η συνοχή της έννομης τάξης, η διασφάλιση της τήρησης των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ο εντοπισμός και η πρόληψη φαινομένων διαφθοράς και αδιαφάνειας, η βελτίωση και η αναβάθμιση της ποιότητας της εξυπηρέτησης του πολίτη (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Για την εκπλήρωση της αποστολής του, το εν λόγω ελεγκτικό Σώμα συμμετείχε, μεταξύ άλλων, σε ελέγχους- έρευνες- επιθεωρήσεις που διενεργούνταν από κοινή ομάδα Επιθεωρητών-Ελεγκτών και εφόσον του είχε ζητηθεί όπως διευκολύνει το έργο του ελέγχου που πραγματοποιείται στο πεδίο δράσης του από τον Συνήγορο του Πολίτη ή το ΣΒΕΕΔΔ ή τα ανάλογα Σώματα των άλλων Υπουργείων (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Οι περιγραφόμενοι ως πόλοι δράσης του συνίσταντο στις Υπηρεσίες του Υπουργείου Μεταφορών, καθώς και σε φορείς που παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα

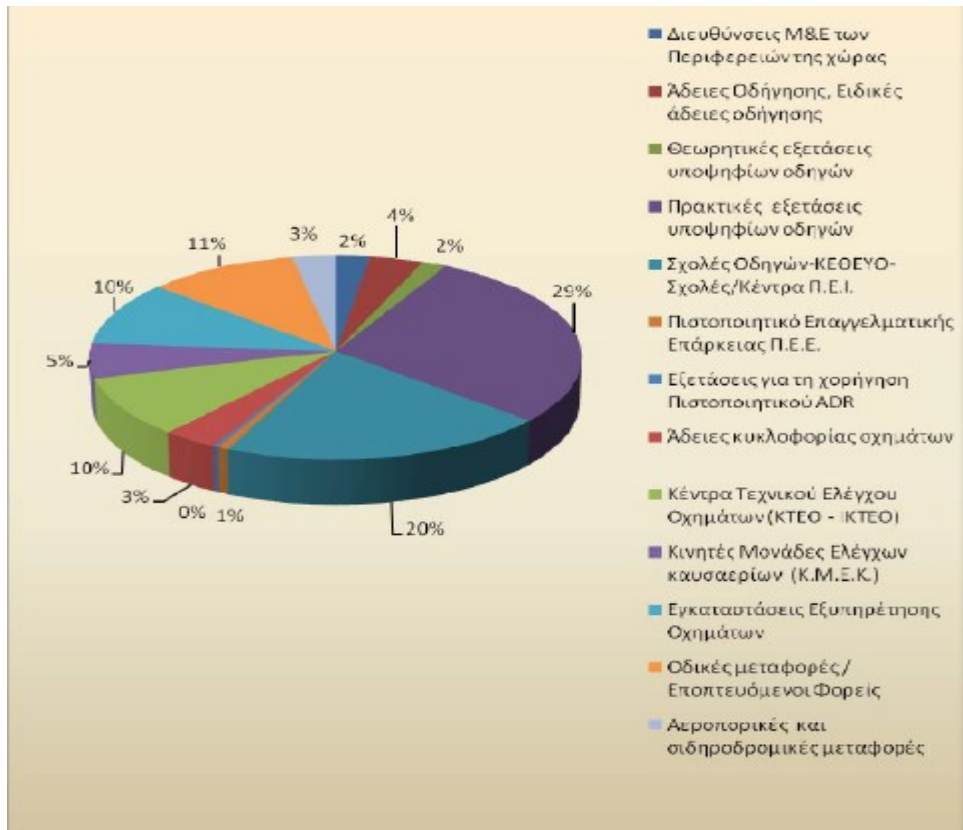
των μεταφορών, ήτοι υπηρεσίες μεταφορών των Περιφερειών, ΝΠΙΔ όπως ΟΑΣΑ-ΣΤΑΣΥ- ΟΣΕ, καθώς και ιδιώτες όπως ΚΤΕΟ, ΚΤΕΛ, σχολές οδηγών, πρατήρια υγρών καυσίμων. Σημειώνεται ότι το εν λόγω Σώμα μαζί με το ΣΕΥΥΠ αποτελούν τα μοναδικά ελεγκτικά σώματα, των οποίων η ελεγκτική αρμοδιότητα εκτεινόταν και στον ιδιωτικό τομέα.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, το Σ.Ε.Ε.ΜΕ. αντιμετώπισε ένα σύνολο προβλημάτων, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τη στέγαση, την υλικοτεχνική υποδομή και την έλλειψη προσωπικού. Ειδικότερα, τα ζητήματα σχετικά με τη στελέχωση κορυφώθηκαν την περίοδο μεταξύ των ετών 2011-2014, οπότε και λειτουργούσε με μόλις 3 επιθεωρητές έναντι των 20 προβλεπομένων θέσεων. Κατά το έτος 2015 παρέμεινε χωρίς Γενικό Επιθεωρητή για 8 μήνες, ενώ υπηρετούσαν 12 Επιθεωρητές. Τον Ιούνιο του έτους 2018 υπηρετούσαν η Γενική Επιθεωρήτρια και 6 επιπλέον Επιθεωρητές (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

2.5.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2016

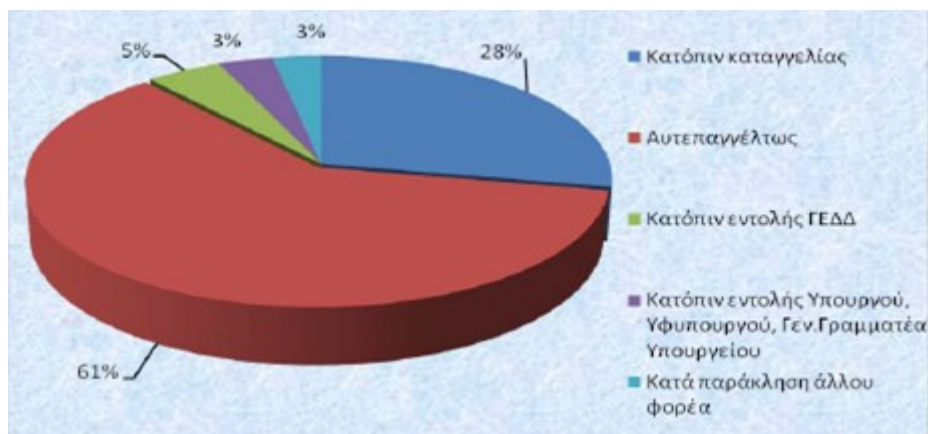
Διενεργήθηκαν συνολικά 293 έρευνες επί του συνόλου των πεδίων δράσης του Σώματος, εκ των οποίων 82 προήλθαν από καταγγελίες. Κατόπιν αξιολόγησης του προαναφερθέντος αριθμού, πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε 195 περιπτώσεις, σε 2 εκ των οποίων οι επιθεωρήσεις διενεργήθηκαν από μικτά κλιμάκια κατόπιν εκδόσεως σχετικής ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών & Μεταφορών επί του ΟΑΣΘ. Όσον αφορά στους τομείς δράσης, τις δύο πρώτες θέσεις κατέλαβαν οι πρακτικές και θεωρητικές εξετάσεις υποψηφίων οδηγών (30,38 %) και οι Σχολές Οδηγών (20,48 %). Ακολούθησαν οι Εγκαταστάσεις Εξυπηρέτησης Οχημάτων (10,24 %) και τα Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων αλλά και οι Οδικές Μεταφορές (από 9,56 % έκαστη περίπτωση). Στις υπόλοιπες κατηγορίες εντάσσονταν οι Διευθύνσεις Μεταφορών των Περιφερειών της χώρας, οι Άδειες Οδήγησης, το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας, οι Άδειες Κυκλοφορίας Οχημάτων, οι Κινητές Μονάδες Ελέγχου Καυσαερίων και οι Αεροπορικές-Σιδηροδρομικές Μεταφορές.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017

Διάγραμμα 2. 16 Ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2016 ανά τομέα δράσης

Με κριτήριο το έναυσμα του ελέγχου, η πλειοψηφία των ελέγχων έλαβαν χώρα αυτεπαγγέλτως (60,75 %) με σημαντικό και το ποσοστό των καταγγελιών (28 % περίπου).

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017

Διάγραμμα 2. 17 Ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2016 με βάση το έναυσμα ελέγχου

Πίνακας 2. 7 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2016 με βάση το έναυσμα ελέγχου

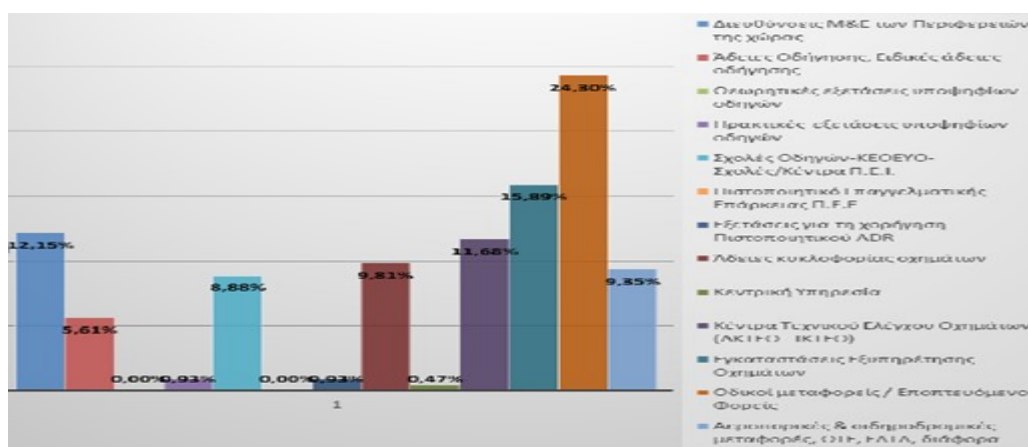
Έναυσμα του ελέγχου	πλήθος ελέγχων/υποθέσεων	Ποσοστό % επί του συνόλου των 293 ελέγχων/υποθέσεων
Κατόπιν καταγγελίας	82	27,99
Αυτεπαγγέλτως	178	60,75
Κατόπιν εντολής ΓΕΔΔ	14	4,78
Κατόπιν εντολής Υπουργού, Υφυπουργού, Γεν.Γραμματέα Υπουργείου	10	3,41
Κατά παράκληση άλλου φορέα	9	3,07
ΣΥΝΟΛΟ	293	100 %

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017

Τα κυριότερα προβλήματα που διαπιστώθηκαν σχετίζονταν με την οργάνωση (22,87 %) και την κακοδιοίκηση (12,29 %). Σε 2 υποθέσεις ασκήθηκαν ποινικές διώξεις, σε 8 η σχετική έκθεση ελέγχου διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα, ενώ σε 19 περιπτώσεις ζητήθηκε ο πειθαρχικός έλεγχος (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2017

Διενεργήθηκαν συνολικά 214 έρευνες, εκ των οποίων 97 προήλθαν από καταγγελίες. Η κατανομή ανά τομέα δράσης φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, από το οποίο προκύπτει ότι το εν λόγω έτος την πρωτιά κατείχαν οι Οδικοί Φορείς, με τις Εγκαταστάσεις Εξυπηρέτησης Οχημάτων, τις Διευθύνσεις Μεταφορών των Περιφερειών της χώρας και τα Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (δημόσια και ιδιωτικά ΚΤΕΟ) να ακολουθούν με ποσοστά 15,89 %, 12,15 % και 11,68 % αντίστοιχα. Στις υπόλοιπες κατηγορίες εντάσσονταν το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας, οι Άδειες Κυκλοφορίας Οχημάτων, οι Θεωρητικές και Πρακτικές Εξετάσεις Υποψηφίων Οδηγών, οι Κινητές Μονάδες Ελέγχου Καυσαερίων και οι Αεροπορικές-Σιδηροδρομικές Μεταφορές.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Διάγραμμα 2. 18 Ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2017 ανά τομέα δράσης

Με κριτήριο το έναυσμα του ελέγχου, οι καταγγελίες αυτή τη χρονιά κατείχαν την πρωτιά (45,33 %) και ακολούθησαν οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι (19,16 %), τα αιτήματα άλλων φορέων (18,69 %), οι εντολές του ΓΕΔΔ (13,55 %) και οι εντολές του Υπουργού (3,27 %).

Πίνακας 2. 8 Πλήθος και ποσοστό ελέγχων Σ.Ε.Ε.ΜΕ. 2017 με βάση το έναυσμα ελέγχου

Έναυσμα του ελέγχου	πλήθος ελέγχων/υποθέσεων	Ποσοστό % επί του συνόλου
Κατόπιν καταγγελίας	97	45,33
Αυτεπάγγελτος	41	19,16
Κατόπιν εντολής ΓΕΔΔ	29	13,55
Κατόπιν εντολής Υπουργού	7	3,27
Κατά παράκληση άλλου φορέα	40	18,69
ΣΥΝΟΛΟ	214	100 %

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018

Τα κυριότερα προβλήματα που διαπιστώθηκαν σχετίζονταν με την οργάνωση (27,38 %) και την κακοδιοίκηση (26,19 %). Σε 2 υποθέσεις ασκήθηκαν ποινικές διώξεις, σε 8 η σχετική έκθεση ελέγχου διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα, ενώ σε 19 περιπτώσεις ζητήθηκε ο πειθαρχικός έλεγχος. Αρκετά μεγάλος ήταν και ο αριθμός των υποθέσεων (27), στις οποίες έγιναν αποδεκτές οι προτάσεις του Σώματος (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

2.6 Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ)

2.6.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο

Το ΣΕΔΕ συστάθηκε με τις διατάξεις του Ν.1418/1984 και υπαγόταν στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (Ν.1418/1984). Βασική αποστολή του εν λόγω Σώματος αποτελούσε η επιθεώρηση έργων που εκτελούνται από φορείς του δημοσίου τομέα, τόσο σε τακτική όσο και σε έκτακτη βάση. Σημειώνεται ότι οι φορείς και οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, στους οποίους απευθύνονταν οι εκθέσεις των Επιθεωρητών και αφορούσαν σε ευρήματα επί των δημοσίων έργων που είχαν την εποπτεία, υποχρεούνταν οι ίδιες να ενημερώσουν τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς και το ΣΕΔΕ, αναφορικά με τυχόν μέτρα που έχουν εφαρμοστεί για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά την επιθεώρηση (OECD, 2015-2017).

Η επιθεώρηση από το ΣΕΔΕ εκτεινόταν στο σύνολο των σταδίων της παραγωγής των έργων και συγκεκριμένα από τη μελέτη έως και την οριστική παραλαβή αυτών, με διττό χαρακτήρα: προληπτικό -υπό την έννοια της ενημέρωσης των φορέων υλοποίησης των έργων για παραλείψεις/ σφάλματα σχετικά με τη διαχείριση ή την ποιότητα των έργων- και κατασταλτικό -με την επισήμανση των παραβάσεων που δύναται να επιφέρουν διοικητικές/ ποινικές κυρώσεις των αρμοδίων οργάνων- (ΕΑΔ, 2020Α).

Κάθε Επιθεωρητής διενεργούσε επιθεώρηση κατόπιν σχετικής εντολής του Εποπτικού Συμβουλίου του Σώματος, κατά την οποία συγκεντρωνόταν το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων αναφορικά με την παρακολούθηση, τον έλεγχο, τη διοίκηση και εποπτεία των έργων από τις αρμόδιες για το επιθεωρούμενο έργο Υπηρεσίες. Ακολούθως, ο εκάστοτε Επιθεωρητής συνέτασσε και υπέβαλε την έκθεσή του στο Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο είχε τις αρμοδιότητες κατεύθυνσης, παρακολούθησης, ελέγχου και εποπτείας εν γένει του έργου της Επιθεώρησης, όπως απαρτιζόταν από τον Γενικό Γραμματέα της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και 3 Επιθεωρητές Δημοσίων Έργων ως μέλη, τα οποία ορίζονταν από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την αρμοδιότητά τους ως Επιθεωρητές Δημοσίων Έργων.

Οι εκθέσεις ελέγχου των επιθεωρητών του ΣΕΔΕ στις οποίες περιλαμβάνονταν τα σχετικά πορίσματα και οι προτάσεις, κοινοποιούνταν αμελλητί στον ΓΕΔΔ στην περίπτωση που αφορούσε σε υπαλλήλους του δημοσίου τομέα (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

Το προβλεπόμενο ανθρώπινο δυναμικό του ΣΕΔΕ συνίστατο σε 50 Επιθεωρητές. Κατά το έτος 2016, ο πραγματικός αριθμός των υπηρετούντων ενεργών Επιθεωρητών ήταν 14 (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Τέλος, όπως και για το ΣΕΕΔΔ, από την 19^η/03/2015 οι αρμοδιότητες του ΣΕΔΕ μεταφέρθηκαν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, όπως αυτή παρουσιάζεται ακολούθως.

2.6.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιων εκθέσεων 2016-2017

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2016

Χρεώθηκαν 39 νέες υποθέσεις, ενώ το σύνολο των διεκπεραιωμένων το εν λόγω έτος ανήλθε σε 41, με τη σημείωση ότι 33 είχαν χρεωθεί κατά τα προηγούμενα έτη. Από τις προαναφερθείσες ολοκληρωμένες 41 υποθέσεις, οι 9 τέθηκαν στο αρχείο. Επίσης, στο σύνολο των υποθέσεων περιλαμβάνονταν 7 που διαβιβάστηκαν το ίδιο έτος από τη ΓΕΔΔ και 10 που διαβιβάστηκαν από το Δικαστικό Σώμα εκ συνόλου 13.

Η δραστηριότητα του ΣΕΔΕ αφορούσε επίσης στην καταγραφή, αξιολόγηση και εξέταση διαπιστώσεων του Ειδικού Συμβούλου Ποιοτικού Ελέγχου (Ε.Σ.Π.ΕΛ.) της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχής Πληρωμής, οι οποίες ανήλθαν για το εν λόγω έτος σε 70, αναφορικά με ποιοτικές αποκλίσεις σε σχέση με τις προδιαγραφές σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.

Από το σύνολο των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν διαπιστώθηκαν ως δυσλειτουργικές, κατά σειρά συχνότητας εμφάνισής τους, οι προβλεπόμενες διαδικασίες ως κάτωθι:

- Καταμέτρηση-Επιμέτρηση των εκτελούμενων εργασιών και πιστοποίησης αυτών.
- Έλεγχος- Έγκριση χρονοδιαγραμμάτων.
- Παρακολούθηση τμηματικών προθεσμιών και, στην περίπτωση μη τήρησης αυτών, επιβολή ποινικών ρητρών.
- Έλεγχος του σταδίου της παραλαβής των έργων από τις αρμόδιες Επιτροπές.
- Σύνταξη ανακεφαλαιωτικών πινάκων εργασιών, οι οποίες εκτελούνται πλημμελώς (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2016, 2017).

Βασικά σημεία έκθεσης ΣΟΕΕ 2017

Χρεώθηκαν 25 νέες υποθέσεις, ενώ το σύνολο των διεκπεραιωμένων το εν λόγω έτος ανήλθε σε 49, με τη σημείωση ότι 36 είχαν χρεωθεί κατά τα προηγούμενα έτη. Από τις προαναφερθείσες ολοκληρωμένες 49 υποθέσεις, οι 9 τέθηκαν στο αρχείο. Επίσης, στο σύνολο των υποθέσεων περιλαμβάνονταν 5 που διαβιβάστηκαν το ίδιο έτος από τον ΓΕΔΔ εκ συνόλου 6 και 1 που διαβιβάστηκε από Γενικό Γραμματέα Υπουργείου εκ συνόλου 2. Σε 14 περιπτώσεις εστάλησαν οι σχετικές υποθέσεις στον Εισαγγελέα, ενώ σε 1 περίπτωση ο έλεγχος διενεργήθηκε από κοινού με άλλα ελεγκτικά σώματα (μικτό κλιμάκιο). Για ορισμένες από τις προαναφερθείσες υποθέσεις, η Έκθεση Ελέγχου συντάχθηκε από το ΣΕΔΕ κατόπιν αλληλοεπικαλυπτόμενων εντολών ελέγχου είτε από τον ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., είτε από τη ΓΕΔΔ, είτε κατόπιν Εισαγγελικής Παραγγελίας (Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ 2017, 2018).

2.7 Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.)

2.7.1 Παρουσίαση, Ιστορική Αναδρομή και Νομοθετικό Πλαίσιο

Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς συστάθηκε με τις διατάξεις του Ν.4320/2015 με τον σημαντικό ρόλο της αρμόδιας Αρχής για τον συντονισμό της καταπολέμησης της απάτης σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη του υπ' αρ. 883/2013 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης}/09/2013. Με τον εν λόγω νόμο, μεταφέρθηκαν στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., με το σύνολο των δομών, υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων τους, το ΣΕΕΔΔ και το ΣΕΔΕ (άρθρο 8 Ν.4320/2015), ενώ καταργήθηκαν οι προγενέστερες διατάξεις του Ν.4152/2013 περί σύστασης θέσης και λειτουργίας Εθνικού Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (άρθρο 15 Ν.4320/2015).

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του προαναφερθέντος νόμου, ο κύριος λόγος θεσμοθέτησης της εν λόγω αρχής συνίστατο στην παραδοχή ότι η καταπολέμηση της διαφθοράς αποτελεί παράγοντα καθοριστικής σημασίας για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ Κράτους-πολιτών, για τη χρηστή λειτουργία των θεσμών με αποτελεσματικότητα, καθώς και για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, μία συστημική προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος της διαφθοράς, απαιτεί την εφαρμογή μίας ολοκληρωμένης δημόσιας πολιτικής, που να επεμβαίνει τόσο στην πρόληψη, όσο και την καταστολή του φαινομένου, μέσω συνεκτικών δράσεων, του εντοπισμού των υφιστάμενων εστιών διαφθοράς και της εξάλειψής αυτών, της ποινικής δίωξης και επιβολής κυρώσεων, της ευαισθητοποίησης και αλλαγής της συμπεριφοράς και της αντίληψης στα σχετικά θέματα, αλλά και των ισχυρών μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου (Αιτιολογική Έκθεση Ν.4320/2015). Στο ευρύ φάσμα των ως άνω επεμβάσεων, εμπλέκεται το σύνολο των Υπουργείων και το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων υπηρεσιών.

Με την ίδρυσή της, η εν λόγω Γενική Γραμματεία ορίστηκε ως το θεσμικό συντονιστικό όργανο επί του συνόλου των ελεγκτικών μηχανισμών, δομών και υπηρεσιών, που είχαν επιφορτιστεί με την καταπολέμηση των φαινομένων απάτης και διαφθοράς και της απάτης. Σημειώνεται ότι ειδικότερες θεσμικές εγγυήσεις αποτελούσαν ο ανεξάρτητος προϋπολογισμός, η νομοθετική απαγόρευση οποιασδήποτε πολιτικής παρέμβασης σε συγκεκριμένους ελέγχους, καθώς και η απόσπαση εισαγγελικού λειτουργού, με αρμοδιότητα επί του ελέγχου νομιμότητας της εύρυθμης λειτουργίας του Γραφείου Καταγγελιών και επί της εποπτείας της διαδικασίας

αξιολόγησης και διαβίβασης αρμοδίως αυτών (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2016, 2017).

Περαιτέρω, η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. ορίστηκε ως επίσημη πύλη εισόδου καταγγελιών διαφθοράς με τον Ν.4446/2016, ενώ το Γραφείο Καταγγελιών ξεκίνησε επίσημα τη λειτουργία του τον Σεπτέμβριο του έτους 2017 όταν αποσπάστηκε στην Υπηρεσία Εισαγγελικός Λειτουργός, προκειμένου να υπάρχουν εγγυήσεις αμεροληψίας (Ν.4446/2016 Έτήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2017, 2018).

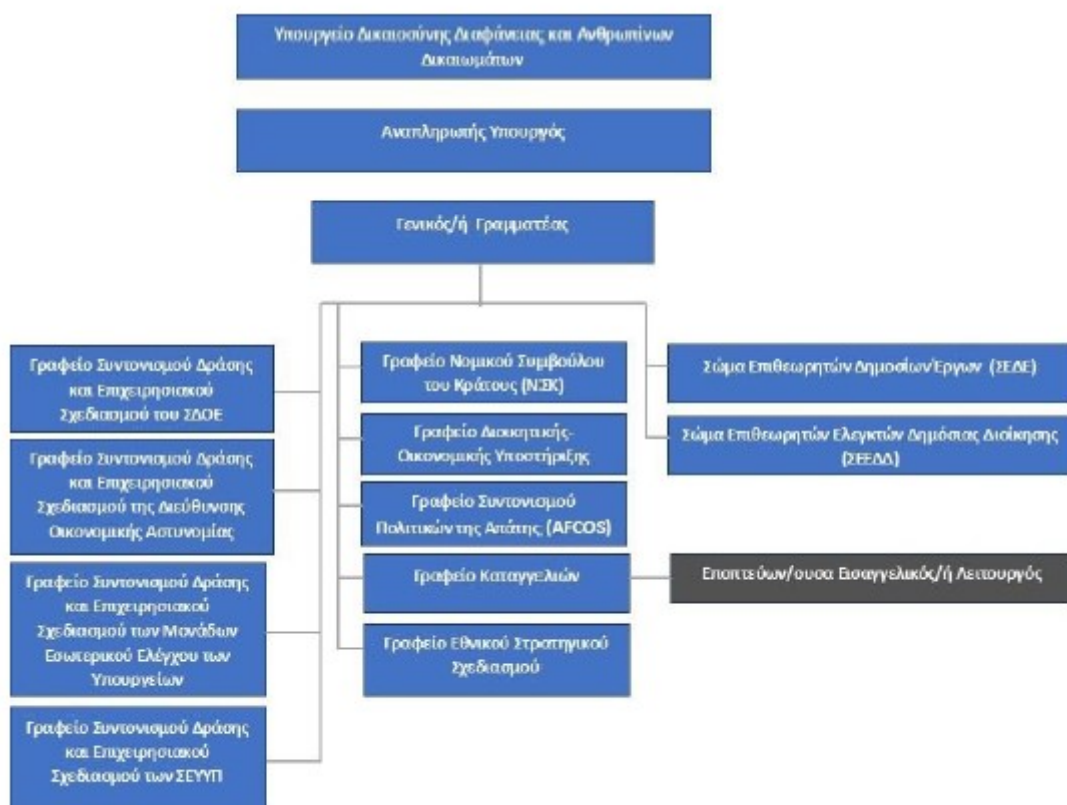
Ως κύριες αρμοδιότητες της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. ορίστηκαν οι ακόλουθες (άρθρο 7 του Ν.4320/2015 και άρθρο 53 του Ν.4446/2016):

- ✓ Ανάλυση απαραίτητων πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων προς εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας της εθνικής στρατηγικής της χώρας μας, με εστίαση στον συντονισμό των ελεγκτικών μηχανισμών και σωμάτων, καθώς και την παροχή σχετικών συστάσεων και οδηγιών.
- ✓ Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων κρατών για την εκπόνηση και υλοποίηση στρατηγικών προγραμμάτων και σχεδίων, την ανταλλαγή τεχνογνωσίας επί βέλτιστων πρακτικών για την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς.
- ✓ Αντιμετώπιση συγκρούσεων και θεμάτων αλληλοκάλυψης αρμοδιοτήτων μεταξύ φορέων που ασχολούνταν με την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέσω προτάσεων για σχετική επίλυση αυτών.
- ✓ Διαχείριση καταγγελιών σχετικά με περιπτώσεις διαφθοράς στον δημόσιο αλλά και στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και περιπτώσεις με υπόνοια παρατυπίας, απάτης και ειδικότερα απάτης επί συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, για τα οποία και όφειλε να προγραμματίζει επιπρόσθετα τις σχετικές δράσεις.
- ✓ Σύνταξη εκθέσεων πεπραγμένων (ανά κατηγορία και είδος δράσης), κατόπιν απόφασης του Υπουργού Επικρατείας.

Χρήσιμο, προς κατανόηση του έργου της τ έως ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., είναι να γνωρίζει κανείς τη δομή της, μέσω λειτουργίας των ακόλουθων Γραφείων Συντονισμού Δράσης και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού: του ΣΔΟΕ, της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας, των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου των Υπουργείων, αλλά και των Γραφείων: Γενικού Γραμματέα ΝΣΚ, Υπηρεσίας Επιτρόπου ΕλΣυν, ΥΔΕ, Διοικητικής- Οικονομικής Υποστήριξης, Καταγγελιών, Εθνικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Καταπολέμησης της Διαφθοράς, Συντονισμού Πολιτικών Καταπολέμησης της Απάτης (άρθρο 9 του Ν.4320/2015 και άρθρο 54 του Ν.4446/2016). Το Γραφείο Καταγγελιών είχε ιδιαίτερο

ρόλο στο έργο της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., καθώς αποτελούσε κέντρο υποδοχής καταγγελιών που αφορούσαν σε περιπτώσεις διαφθοράς τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα και απάτης σε έργα, κυρίως συγχρηματοδοτούμενα (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019). Το ανθρώπινο δυναμικό της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. αποτελούνταν από 42 συνολικά άτομα το έτος 2018 στο σύνολο των προαναφερθέντων Γραφείων που υπάγονταν σε αυτήν.

Η οργανωτική της δομή παρουσιάζεται στην παρακάτω εικόνα:

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Εικόνα 2. 2 Η οργανωτική δομή της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.

Τέλος, προβλεπόταν συνεργασία της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. με τον Συνήγορο του Πολίτη και κάθε άλλη Αρχή ή ελεγκτικό μηχανισμό αρμόδιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς (άρθρο 11 Ν.4320/2015).

2.7.2 Παρουσίαση βασικών σημείων ετήσιας έκθεσης 2018

Αρχικά, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι οι αρμοδιότητες της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.

υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες των σωμάτων που απορρόφησε. Αξίζει να αναφερθούν περαιτέρω οι ακόλουθες αρμοδιότητές της: α) επί της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου και β) επί του συντονισμού των δράσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς και ειδικότερα επί των στόχων 1, 2 και 13 αυτού, ήτοι σχετικά με: τον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των σωμάτων επιθεώρησης και ελέγχου για τον συντονισμό τόσο των ποινικών ερευνών όσο και των διοικητικών ελέγχων, προς αποφυγή των επικαλύψεων και ενίσχυση της συνεργασίας, την αποδοτική παρακολούθηση του συνόλου των ελέγχων κατά της διαφθοράς και επί της εφαρμογής της συναφούς νομοθεσίας, καθώς και την ενίσχυση της ακεραιότητας στις διαδικασίες που ακολουθούνται από τις υπηρεσίες του δημοσίου τομέα. Επίσης, στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΕΣΣΚΔ) 2018-2021, έχει συμπεριληφθεί ο γενικός στόχος 11 «Προώθηση της ακεραιότητας στο δημόσιο τομέα και αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών» μέσω του ειδικότερου στόχου περί ενίσχυσης του εσωτερικού ελέγχου και βελτίωσης του συστήματος αυτού. Ειδικότερα, για την υλοποίηση των δράσεων υπό το πρίσμα του τελευταίου στόχου, η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. έλαβε το 2018 τεχνική βοήθεια από τη γαλλική Δημόσια Διοίκηση μέσω της Expertise France και υποστήριξη από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (SRSS) (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019).

Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., μετά από πολύμηνη επεξεργασία και διαβουλεύσεις, συνέταξε το προαναφερθέν νέο ΕΣΣΚΔ 2018-2021, το οποίο διαδέχθηκε το προηγούμενο ΕΣΣΚΔ 2015-2018 και τέθηκε σε εφαρμογή τον Ιούνιο του 2018. Σημειώνεται ότι το ποσοστό υλοποίησης του ΕΣΣΚΔ 2015-2018 ανήλθε σε 88,4% κατά το Α' εξάμηνο 2018 -όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα 2.19- και συγκεκριμένα υλοποιήθηκαν 99 από τις 112 δράσεις συνολικά. Το νέο ΕΣΣΚΔ 2018-2021 συνιστούσε προαπαιτούμενο, μεταξύ άλλων, για την ολοκλήρωση της 4ης αξιολόγησης του προγράμματος χρηματοδότησης της χώρας από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ). Επιπλέον, η εφαρμογή του αποτελεί δέσμευση που ανέλαβε η χώρα για να διασφαλίσει τη συνέχεια και ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που εγκρίθηκαν από το πρόγραμμα του ΕΜΣ.

Ως κύριοι στόχοι του ΕΣΣΚΔ 2018-2021 τέθηκαν η μείωση της διαφθοράς κατά προοδευτικό και συνεπή τρόπο, η ενίσχυση της ακεραιότητας, καθώς και η αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους φορείς του δημοσίου τομέα. Το ΕΣΣΚΔ 2018-2021 αναμένεται περαιτέρω να ενισχύσει τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης αναφορικά με

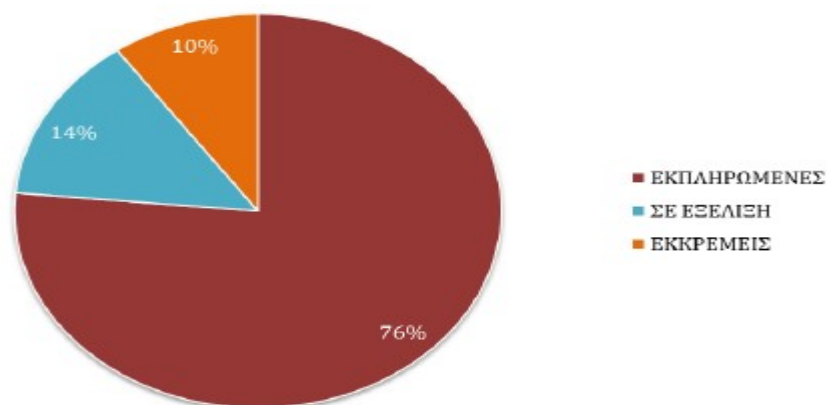
την πρόληψη και την καταπολέμηση του φαινομένου της διαφθοράς προς μία προσέγγιση προσανατολισμένη κατά τον μεγαλύτερο βαθμό στην αποτελεσματική προώθηση της ενεργητικής συμμετοχής των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, των ανεξάρτητων αρχών, καθώς επίσης και της κοινωνίας των πολιτών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., κατά την κατάρτιση και οριστικοποίηση του προαναφερθέντος ΕΣΣΚΔ, συνεργάστηκε με αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και τη συμβολή τους στην αναδιαμόρφωση των σχετικών στόχων και δράσεων. Επίσης, αναλήφθηκαν όλες οι σχετικές πρωτοβουλίες και ενέργειες, ώστε το ΕΣΣΚΔ 2018-2021 να είναι εναρμονισμένο τόσο σε εθνικό επίπεδο με τις Στρατηγικές για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση και τις Δημόσιες Συμβάσεις, την Αναπτυξιακή Στρατηγική της χώρας, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης του Ξεπλύματος Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, όσο και σε διεθνές επίπεδο με την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του ΟΗΕ (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019).

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 19 Υλοποίηση Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου 2015-2018

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 20 Υλοποίηση Δράσεων Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου, β' εξάμηνο 2018

Ειδικότερα, σε σύνολο πενήντα τριών (53) δράσεων με προθεσμία υλοποίησης το τέλος του 2018, 39 δράσεις είναι εκπληρωμένες (ποσοστό 76 %), 7 είναι σε εξέλιξη (ποσοστό 14 %) και 5 είναι σε εκκρεμότητα (ποσοστό 10 %).

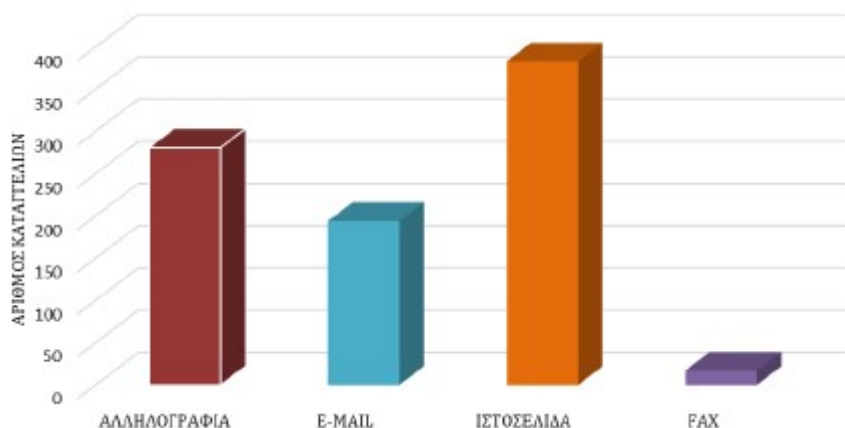
Επιπρόσθετο βασικό στόχο του ΕΣΣΚΔ 2018-2021 αποτέλεσε η κατάρτιση, τόσο στο πλαίσιο της πρόληψης του φαινομένου της διαφθοράς, όσο και της ενίσχυσης της συνεργασίας- συντονισμού των ελεγκτικών μηχανισμών που δραστηριοποιούνταν στον χώρο του δημοσίου τομέα, με εργαλείο και την επιβολή του νομοθετικού πλαισίου στον αγώνα έναντι της διαφθοράς.

Προς υλοποίηση των στόχων/ δράσεων του ΕΣΣΚΔ 2015-2018, στη βάση της ολοκλήρωσης του προγράμματος παροχής τεχνικής βοήθειας από τον ΟΟΣΑ, πραγματοποιήθηκαν 28 workshops και 2 μεγάλα συνέδρια σχετικά με την αρχή της ακεραιότητας, ενώ συντάχθηκαν 50 εκθέσεις (reports) προς αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την προώθηση μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς τόσο στον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα.

Όσον αφορά στον έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, προβλήθηκε η μεγάλη σπουδαιότητα της υποβολής μέσω του σχετικού ηλεκτρονικού συστήματος - και των επιπρόσθετων εργαλείων που αξιοποιήθηκαν-, το οποίο παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα της αύξησης της διαφάνειας, της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της ταχύτερης και αποτελεσματικότερης υποβολής και ελέγχου (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019).

Για λόγους συγκρισιμότητας, από τη στιγμή που η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. απορρόφησε ορισμένους ελεγκτικούς μηχανισμούς, ενώ παράλληλα διέθετε πολύ περισσότερους ρόλους σε σχέση με αυτά, παρουσιάζονται τα βασικότερα σημεία από το έργο της κατά το έτος 2018.

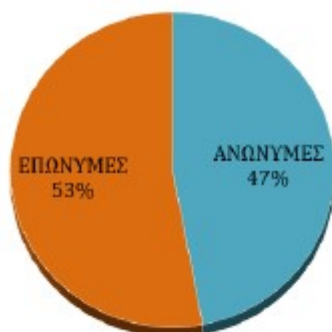
Συνολικά, από το Γραφείο Καταγγελιών παρελήφθησαν 875 καταγγελίες, από τις οποίες προέκυψαν κατόπιν επεξεργασίας, αξιολόγησης αλλά και συσχετίσεων συναφών περιπτώσεων 783 υποθέσεις. Οι εν λόγω καταγγελίες παρελήφθησαν στην πλειοψηφία τους μέσω ηλεκτρονικών μέσων (66 %), ήτοι μέσω της ιστοσελίδας της Υπηρεσίας ή μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (e-mail).

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 21 Τρόπος παραλαβής καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018

Σύμφωνα και με το παρακάτω γράφημα, οι επώνυμες και οι ανώνυμες καταγγελίες που παρελήφθησαν από την ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. δεν είχαν σημαντική διαφοροποίηση ως προς τον αριθμό τους.

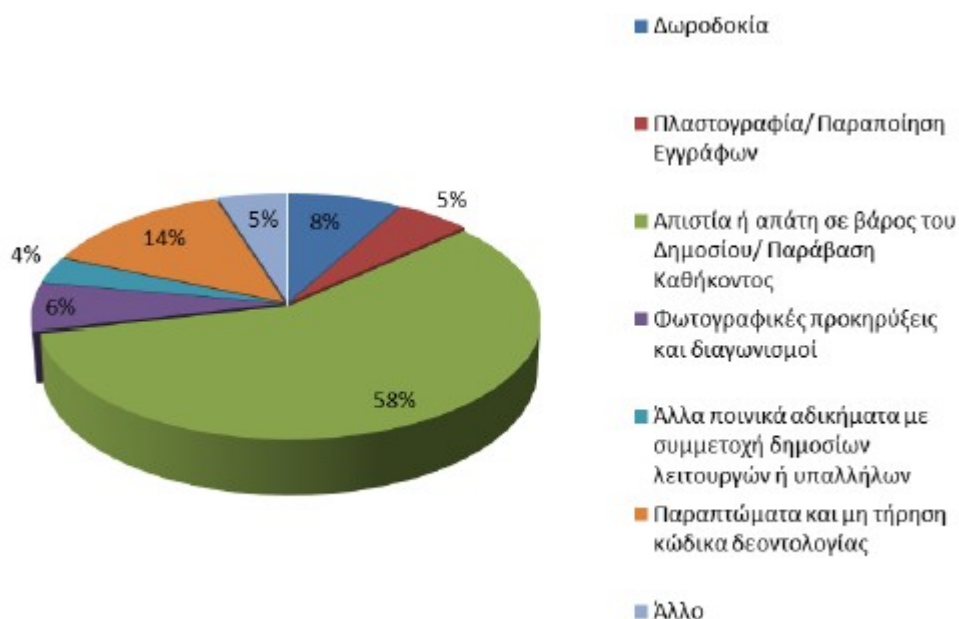
Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 22 Ποσοστό καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 βάσει είδους

Σημειώνεται, ωστόσο, ότι από το πλήθος των καταγγελιών, η πλειοψηφία τους (59 %), κατόπιν αξιολόγησης και υπό την εποπτεία του εισαγγελικού λειτουργού, δεν αναφέρονταν σε υποθέσεις διαφθοράς, για τον λόγο κυρίως της αδυναμίας των πολιτών να ορίσουν την έννοια της διαφθοράς.

Τη συντριπτική πλειοψηφία (58 %) των περιπτώσεων, που όντως αφορούσαν σε υποθέσεις διαφθοράς εντός του πεδίου αρμοδιότητας της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., αποτέλεσαν αδικήματα απιστίας ή απάτης σε βάρος του δημοσίου, καθώς και παράβασης

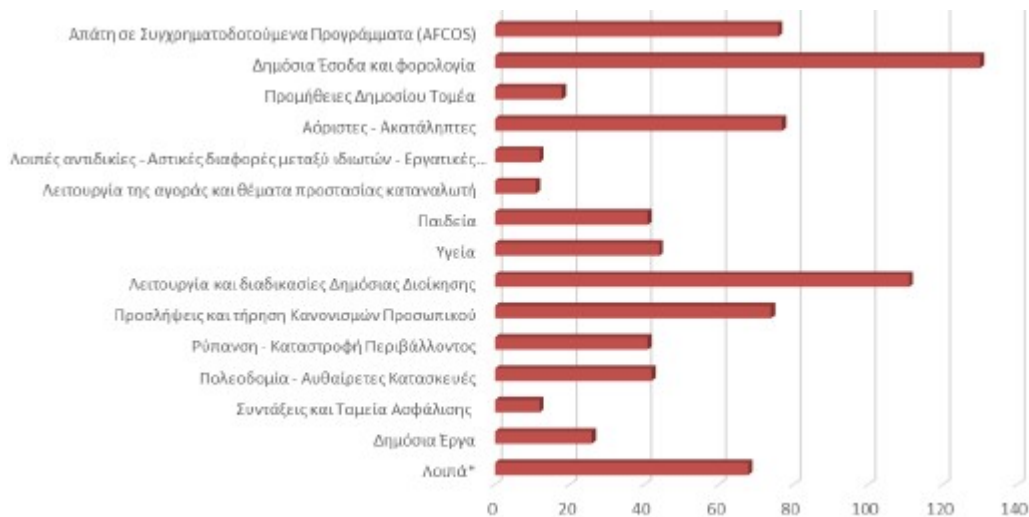
καθήκοντος. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο αριθμός των καταγγελιών που αφορούν σε αδικήματα δωροδοκίας/δωροληψίας αντιστοιχούσε σε ποσοστό μόνο 8 % των υποθέσεων.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

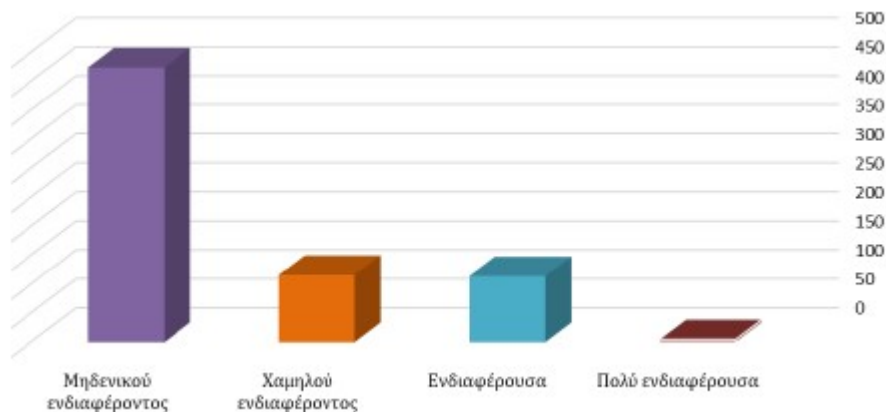
Διάγραμμα 2. 23 Ποσοστό καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 ανά καταγγελλόμενη παράβαση (εντός αρμοδιότητας)

Βάσει του περιεχομένου της, κάθε καταγγελία κατηγοριοποιήθηκε στις Ομάδες «Απάτη σε Συγχρηματοδοτούμενα Έργα», «Δημόσια έσοδα και φορολογία», «Προμήθειες Δημοσίου Τομέα», «Εργατικές και Αστικές Διαφορές μεταξύ Ιδιωτών», «Υγεία», «Παιδεία», «Λειτουργία αγοράς και θέματα Προστασίας Καταναλωτή», «Λειτουργία και Διαδικασίες Δημόσιας Διοίκησης», «Προσλήψεις και Τήρηση Κανονισμών Προσωπικού», «Πολεοδομία-Αυθαίρετες Κατασκευές», «Ρύπανση-Καταστροφή Περιβάλλοντος», «Δημόσια Έργα», «Συντάξεις και Ταμεία Ασφάλισης» και «Λοιπά», ενώ σημειώνεται ότι σημαντικό ποσοστό των καταγγελιών κρίθηκε ως ακατάληπτο ή εντελώς αόριστο (10 %). Εκ των κατηγοριών αυτών, ποσοστό 17 % αφορούσαν στον τομέα δημοσίων εσόδων και φορολογίας και ποσοστό 14 % σε παράπονα ή παρατυπίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας και τις διαδικασίες διαφόρων δημοσίων υπηρεσιών.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 24 Αριθμός καταγγελιών ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 βάσει περιεχομένου

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 25 Υποθέσεις ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018 ανά βαθμό ενδιαφέροντος

Αναφορικά με τη διαβίβαση των καταγγελιών, οι περισσότερες προωθήθηκαν στη ΓΕΔΔ και στις αρμόδιες υπηρεσίες προς διερεύνηση, με τη σημείωση ότι ορισμένες διαβιβάθηκαν σε περισσότερους του ενός φορείς. Τέλος, σχετικά με την πορεία των 119 υποθέσεων που βρίσκονταν κατά το έτος 2018 σε διαδικασία παρακολούθησης, μέχρι το τέλος του έτους είχαν ληφθεί απαντήσεις από 36 ελεγκτικά όργανα, εκ των οποίων προέκυψε ότι το σύνολο των υποθέσεων βρίσκονταν σε στάδιο διερεύνησης μέχρι το τέλος του έτους, με μόνο 4 εξ αυτών να έχουν τεθεί στο αρχείο (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019).

Από το σύνολο των προαναφερθέντων καταγγελιών, 76 σε αριθμό αφορούσαν στον τομέα των συγχρηματοδοτούμενων έργων, μαζί με τις οποίες ο αριθμός των

καταγγελιών για τον εν λόγω τομέα για την περίοδο των ετών 2015-2018 ανήλθε σε 187, ακολουθώντας μία αύξουσα πορεία. Οι καταγγελίες αφορούσαν κατά κύριο λόγο τις προγραμματικές περιόδους 2007-2013 και 2014-2020, ενώ σημειώνεται ότι για ποσοστό 40 % του συνόλου αυτών των καταγγελιών δεν προέκυψε σαφώς η σχετική προγραμματική περίοδος ή έστω συγκεκριμένο αναφερόμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 26 Καταγγελίες 2018 στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. στον τομέα των συγχρηματοδοτούμενων έργων ανά προγραμματική περίοδο

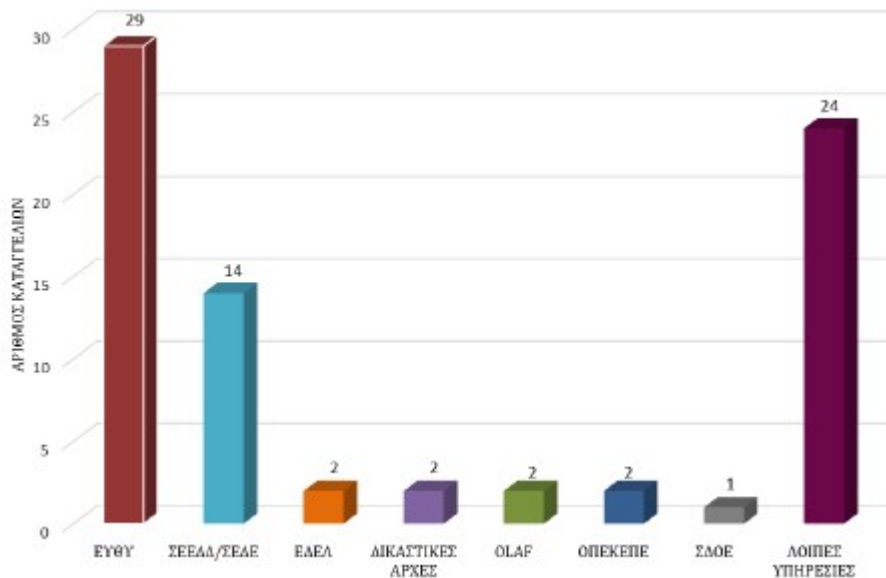
Βάσει των εσωτερικών διαδικασιών της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., από το σύνολο των καταγγελιών που παρελήφθησαν το 2018, μέχρι το τέλος του έτους 33 βρίσκονταν σε στάδιο ολοκλήρωσης της διερεύνησής τους, 39 βρίσκονταν σε στάδιο παρακολούθησης, ενώ 3 ήταν σε στάδιο αρχικής διερεύνησης κατά το στάδιο της αξιολόγησης.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 27 Στάδιο διερεύνησης καταγγελιών από τη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. στο τέλος του 2018

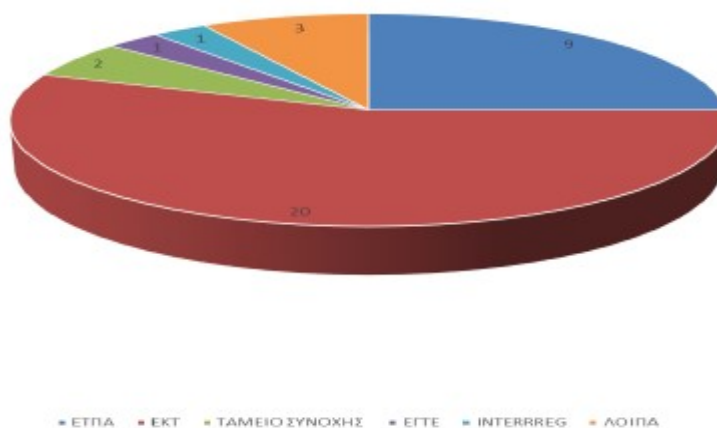
Συγκεκριμένα, από τις 76 καταγγελίες συνολικά που παρελήφθησαν το 2018, για τις 29 εξ αυτών κρίθηκε αναγκαία η αποστολή στις αρχές διαχείρισης για ενημέρωση ή διερεύνηση.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 28 Αριθμός καταγγελιών 2018 στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. ανά φορέα διαβίβασης

Ενδεικτικά, στο παρακάτω γράφημα απεικονίζονται οι καταγγελίες που σχετίζονται με την προγραμματική περίοδο 2014-2020 συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ανά Ταμείο στο οποίο αφορούν.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019

Διάγραμμα 2. 29 Αριθμός καταγγελιών 2018 στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. προγραμματικής περιόδου 2014-2020 συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ανά Ταμείο που αφορούν

Περαιτέρω, η προαγωγή της αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών σωμάτων, διαμέσου και του συντονισμού αυτών, αποτελούσαν μία από τις κύριες ιδρυτικές αρμοδιότητες της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., η οποία και επεδίωξε την καλλιέργεια της εδραίωσης συντονισμένων συνεργειών, με στόχους την επίρρωση τυχόν δυσλειτουργιών και τη βελτίωση του ελεγκτικού βραχίονα, τόσο σε προληπτικό όσο και σε κατασταλτικό επίπεδο, με επίκεντρο το αναθεωρημένο ΕΣΣΚΔ.

Το έτος 2018 η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. προχώρησε στην αναθεώρηση της αρχικής χαρτογράφησης των ελεγκτικών φορέων, με κατεύθυνση προς την αρτιότερη ενημέρωση του πολίτη, καθώς και τον εντοπισμό τυχόν δυσλειτουργιών και αλληλεπικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων. Έτσι, προωθήθηκαν δράσεις και θεσμικές πρωτοβουλίες για τη θεραπεία των λειτουργικών αδυναμιών των ελεγκτικών φορέων και την επίλυση των προβλημάτων, όπως επί παραδείγματι η παροχή οδηγιών και συστάσεων προς το ΣΕΕΔΔ για την αποφυγή επικάλυψης αρμοδιοτήτων (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019).

Για την καλύτερη προβολή της δράσης του συνόλου των φορέων και των σωμάτων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, τα συνοπτικά στοιχεία που παρουσιάστηκαν σχετικά με τα πεπραγμένα του ΣΕΕΔΔ και του ΣΕΔΕ είχαν ως εξής (Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, 2019):

- Το ΣΕΕΔΔ εξέτασε συνολικά 1.284 καταγγελίες και ολοκλήρωσε 347 επιθεωρήσεις-ελέγχους. Επίσης, προέβη σε 12 ελέγχους δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης υπαλλήλων και 25 προκαταρκτικές εξετάσεις κατόπιν εισαγγελικών παραγγελιών. Το μεγαλύτερο μέρος των ελέγχων είχαν ως έναυσμα καταγγελίες που περιήλθαν στο εν λόγω σώμα (65,99 %), ενώ ακολούθησαν οι αυτεπάγγελτοι έλεγχοι (11,82 %), οι έλεγχοι κατόπιν εντολής από τη ΓΕΔΔ (8,65 %), οι δικαστικές/εισαγγελικές παραγγελίες (5,48 %), τα αιτήματα από διάφορες δημόσιες υπηρεσίες (5,76 %), οι υπουργικές εντολές (2 %) και τα αιτήματα από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας (0,29 %).
- Το ΣΕΔΕ, μέσω του προσωπικού 14 Επιθεωρητών, διεκπεραίωσε 27 ελέγχους δημοσίων έργων και συνέταξε έκθεση για 24 περιπτώσεις, ενώ 11 εξ αυτών κοινοποίησε στον Εισαγγελέα για ενδεχόμενες ενέργειες.

2.8 Ανακεφαλαίωση

Από την παρουσίαση που προηγήθηκε και την αποτύπωση των απολογιστικών στατιστικών στοιχείων γίνεται αντιληπτό το μεγάλο έργο των ελεγκτικών μηχανισμών, στο πλαίσιο της εστίασης σε συγκεκριμένους τομείς της διοικητικής δράσης της χώρας μας. Μεγάλο πλήθος επιθεωρήσεων και ελέγχων σε πολλούς εξειδικευμένους τομείς της δημόσιας σφαίρας κατόπιν και υποδοχής αξιοσημείωτου πλήθους καταγγελιών από την κοινωνία των πολιτών, καταγραφή ιδιαίτερα υψηλού αριθμού προτάσεων για βελτίωση της προβληματικής κατάστασης της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και η συμμετοχή σε πολλά διεθνή συνέδρια είναι λίγα μόνο από τα στοιχεία που συνθέτουν τη σπουδαιότητα του έργου τους.

Εντούτοις, γίνεται αντιληπτή επίσης η υφιστάμενη πολυπλοκότητα επί του συγκεκριμένου πεδίου. Ο μεγάλος αριθμός των ελεγκτικών σωμάτων παρέμενε, χωρίς να έχουν καταγραφεί σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της πάταξης της διαφθοράς. Η πολυδιάσπαση του ελεγκτικού μηχανισμού δεν φαινόταν βοηθητική προς αυτή την κατεύθυνση, με την ύπαρξη ελεγκτικών σωμάτων ανά Υπουργείο να αποτελεί ένα πολυδαίδαλο και άναρχο σύστημα (Βενετσανοπούλου, 2014).

Παρά τη δημιουργία πολλών ελεγκτικών μηχανισμών που λειτουργούσαν για σειρά ετών, το πρόβλημα της διαφθοράς δεν είχε αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά. Αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων, θεματικές κατηγορίες που ελέγχονταν από διαφορετικούς τομείς, χρόνια καθυστέρηση στην πειθαρχική διαδικασία αλλά και στη διεκπεραίωση των υποθέσεων, αδυναμία αποτύπωσης έργου λόγω έκδοσης πολλών εντολών ελέγχου ή σύστασης μικτών κλιμακίων, καθυστερήσεις που οφείλονταν στον κύκλο «αξιολόγηση περίπτωσης- πιθανή διαβίβαση σε άλλα σώματα και επαναξιολόγηση της ίδιας περίπτωσης» είναι μόνο λίγα από τα προβλήματα που διαπιστώνονται από την προηγούμενη ανάλυση. Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. φαίνεται ως ένας σύγχρονος διοικητικά μηχανισμός με καινοτόμες δραστηριότητες, απορροφώντας αρμοδιότητες δύο μόνο ελεγκτικών σωμάτων, το έργο των οποίων παρουσιαζόταν όμως ξεχωριστά. Οι κανόνες-κώδικες δεοντολογικής συμπεριφοράς αποτελούν ένα επιπρόσθετο στοιχείο που φαίνεται να απουσίαζε από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

Επομένως, μία συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων που ταλανίζουν την ελληνική δημόσια διοίκηση απαιτεί τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης δημόσιας πολιτικής, η οποία να επεμβαίνει τόσο στην πρόληψη όσο και την καταστολή των προβληματικών φαινομένων, μέσω δράσεων που να χαρακτηρίζονται από συνοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η Αποτύπωση του Έργου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

3.1 Εισαγωγή

Το έτος 2019 αποτέλεσε το χρονικό σημείο κλειδί για την πορεία των κυριότερων ελεγκτικών μηχανισμών της χώρας μας. Συγκεκριμένα, οι φορείς που παρουσιάστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο καταργήθηκαν και συστάθηκε η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ). Σημαντικό είναι το γεγονός ότι ιδρύθηκε με τη μορφή Ανεξάρτητης Αρχής, που ακολουθεί μάλιστα ένα καινοτόμο σύγχρονο τρόπο λειτουργίας, οργάνωσης και δράσης.

Στο παρόν Κεφάλαιο παρουσιάζονται τα γενικά στοιχεία της ΕΑΔ και η αποτύπωση των βασικών σημείων από τη μοναδική έκθεση απολογισμού του έργου της Αρχής, ήτοι κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της 2019. Ο σπουδαίος ρόλος της ως Εθνικός Συντονιστής των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς γίνονται αντιληπτά ήδη από τις αρμοδιότητές της και τους στόχους της, με την ενοποίηση των αρμοδιοτήτων του συνόλου των προηγούμενων βασικών ελεγκτικών μηχανισμών υπό το πρίσμα ενός ενιαίου πλέον φορέα.

3.2 Γενικά Στοιχεία

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ) συστάθηκε ως Ανεξάρτητη Αρχή, μη συνταγματικά κατοχυρωμένη, χωρίς νομική προσωπικότητα και με έδρα την Αθήνα (άρθρο 82 του Ν.4622/2019). Ως κύριοι στόχοι της ΕΑΔ τέθηκαν:

- Η ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας αλλά και της λογοδοσίας στη δράση τόσο των κυβερνητικών οργάνων και διοικητικών αρχών όσο και κρατικών φορέων/ δημοσίων οργανισμών.

- Η πραγματοποίηση προληπτικών, αποτρεπτικών και διερευνητικών ενεργειών προς αντιμετώπιση των φαινομένων/πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημοσίων φορέων αλλά και ιδιωτικών οργανισμών

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν.4622/2019, είναι η πρώτη φορά που συστήνεται στη χώρα μας ένας πραγματικά ανεξάρτητος φορέας με οριζόντια αρμοδιότητα για την ενίσχυση της λογοδοσίας και την καταπολέμηση της διαφθοράς, διαθέτοντας μάλιστα τα απαιτούμενα εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, σύμφωνα με τις καλές διεθνείς πρακτικές και τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και του διεθνούς δικαίου που έχει κυρώσει η Ελλάδα. Στους ειδικότερους λόγους που κατέστησαν αναγκαία και επιτακτικής σημασίας τη σύσταση της Αρχής περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1) Οι καταργούμενοι ελεγκτικοί φορείς εξελίχθηκαν ελάχιστα στο διάστημα των τελευταίων 15-20 ετών.

2) Η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. δεν κατόρθωσε να ανταποκριθεί στην αποστολή της, εξαιτίας των οργανωτικών και επιχειρησιακών προβλημάτων που αντιμετώπισε, καθώς και της υπαγωγής και εξάρτησής της από την εκτελεστική εξουσία, καθώς και τους κυβερνητικούς μηχανισμούς.

3) Δεν είχαν αναπτυχθεί στη χώρα μας κοινά πρότυπα διενέργειας ελέγχων και επιθεωρήσεων στο δημόσιο τομέα, κοινά πρότυπα και εργαλεία διερεύνησης φαινομένων διαφθοράς, οριζόντια πολιτική διαχείρισης κινδύνων διαφθοράς για το σύνολο των δημόσιων πολιτικών και προγραμμάτων, εθνικό σύστημα ακεραιότητας, εθνικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ολοκληρωμένη πολιτική υποδοχής και αξιολόγησης, με βάση προκαθορισμένα κριτήρια, των καταγγελιών για διαφθορά.

4) Παρά τις δραστικές μεταβολές που επήλθαν τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο, οι πρακτικές διενέργειας ελέγχων και επιθεωρήσεων, αλλά και το γενικότερο πλαίσιο λογοδοσίας της δράσης των δημόσιων οργανισμών δεν εμφάνιζαν παράλληλη εξέλιξη με τα συστήματα δημόσιας διακυβέρνησης και διαχείρισης των δημόσιων

οικονομικών στη χώρα μας.

Επίσης, ως σημαντικότερα προβλήματα για την αποτελεσματική καταπολέμηση του φαινομένου της διαφθοράς στην Ελλάδα επισημάνθηκαν η διασπορά των υπηρεσιών και ελεγκτικών μηχανισμών και σωμάτων, η υπαγωγή αυτών σε διάφορες δομές και Υπουργεία, η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και η έλλειψη ουσιαστικού συντονισμού της δράσης τους, καθώς και η απουσία ενός ενιαίου και συστημικού πλαισίου δημόσιας λογοδοσίας και μίας ολοκληρωμένης και διατηρήσιμης πολιτικής εκπαίδευσης και ανάπτυξης ικανοτήτων εστιασμένη σε θέματα λογοδοσίας και καταπολέμησης της διαφθοράς (Αιτιολογική Έκθεση Ν.4622/2019).

Τέλος, στην αιτιολογική έκθεση του Ν.4622/2019 επισημάνθηκε η εφαρμογή του εν λόγω θεσμικού και οργανωτικού μοντέλου με καλά αποτελέσματα από το Χονκ Κονγκ -όπως και από την Αυστραλία-, το οποίο κατατάχθηκε το 2019 για 25η χρονιά στην πρώτη θέση μεταξύ 186 χωρών ως η πιο ελεύθερη οικονομία του κόσμου βάσει του Index of Economic Freedom και το 2018 στη 14η θέση στον δείκτη CPI της Διεθνούς Διαφάνειας (Αιτιολογική Έκθεση Ν.4622/2019), στον οποίο θα γίνει αναφορά παρακάτω.

Όπως κάθε Ανεξάρτητη Αρχή, η ΕΑΔ απολαύει λειτουργικής και διοικητικής ανεξαρτησίας, καθώς και οικονομικής αυτοτέλειας, μη υπαγόμενη σε εποπτεία ή / και έλεγχο από κυβερνητικά και κρατικά όργανα ή άλλες Αρχές, παρά μόνο υποκείμενη σε κοινοβουλευτικό έλεγχο βάσει του Κανονισμού της Βουλής. Είναι σημαντικό ότι, με τη σύσταση της Ανεξάρτητης αυτής Αρχής, η χώρα μας ανταποκρίθηκε σε βασικές υποχρεώσεις της ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθόσον η ΕΑΔ, σε συνεργασία με το ΣΔΟΕ, ορίστηκε ως η «Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης» βάσει του υπ' αριθ. 883/2013 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2013, καταλαμβάνοντας τη θέση, στο σημείο αυτό, της τέως ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.

Θεσμικό αντίβαρο της λειτουργικής ανεξαρτησίας αποτελεί ο κοινοβουλευτικός έλεγχος στον οποίο υπόκειται. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του Ν.4622/2019 προβλέπεται ότι ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης, καθώς και ο Διοικητής της Αρχής, μετά από κλήση της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, καταθέτουν ενώπιον αυτής, σύμφωνα με τον Κανονισμό της. Επιπρόσθετα, σε έκτακτες περιπτώσεις και εφόσον της ζητηθεί, η ΕΑΔ έχει την υποχρέωση υποβολής ειδικών εκθέσεων στη διάρκεια του έτους, σχετικά με ζητήματα της περιοχής ευθύνης

της, στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής (Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020).

Σε τακτική βάση, η ΕΑΔ συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της για το επόμενο έτος, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της. Στον προγραμματισμό της Αρχής περιλαμβάνονται τόσο ο σχεδιασμός της μακροπρόθεσμης στρατηγικής κατεύθυνσης της Αρχής όσο και το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιό της. Στην εν λόγω Έκθεση παρουσιάζεται το έργο που επιτελέστηκε κατά το προηγούμενο έτος και τα συμπεράσματα- αποτελέσματα στους κρίσιμους τομείς δράσης της. Η ετήσια έκθεση απολογισμού της Αρχής υποβάλλεται μέχρι την 31^η/03 κάθε έτους από τον Διοικητή της Αρχής, στον Πρόεδρο της Βουλής και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, όπου και συζητείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της τελευταίας. Επίσης, δημοσιεύεται σε ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου και αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΕΑΔ (άρθρο 85 του Ν.4622/2019). Η ετήσια Έκθεση Απολογισμού της ΕΑΔ αποτελεί το κύριο εργαλείο λογοδοσίας και διαφάνειας στη δράση της Αρχής, επιδιώκοντας την αμερόληπτη και υπεύθυνη ενημέρωση για το έργο που επιτελέστηκε, καθώς και για τον σχεδιασμό- προγραμματισμό της δράσης και των επιμέρους ενεργειών για το επόμενο έτος (ΕΑΔ, 2020Α).

Οι προαναφερθέντες στόχοι αναλύονται περαιτέρω σε αρμοδιότητες, οι βασικότερες εκ των οποίων είναι οι ακόλουθες (άρθρο 83 του Ν.4622/2019):

- κεντρικός σχεδιασμός και συντονισμός των αναγκαίων δράσεων, πέραν του σχεδιασμού και της ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Ακεραιότητας, α) προς ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας αναφορικά με τις δράσεις των κυβερνητικών/ δημόσιων οργάνων/ φορέων, β) για την πρόληψη/ αποτροπή/ εύρεση/ καταστολή φαινομένων και πράξεων απάτης/ διαφθοράς, την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας αναφορικά με ζητήματα διαφάνειας, ακεραιότητας και καταπολέμησης της διαφθοράς, η οποία μέσω της εκπαίδευσης θα οδηγήσει σε σχετική αλλαγή προτύπων προς τη σωστή κατεύθυνση, γ) κατά την εφαρμογή του Πλαισίου Λογοδοσίας Δημόσιας Διακυβέρνησης για δημόσιους φορείς/ οργανισμούς,
- σύνταξη, επίβλεψη, αξιολόγηση και ενδεχόμενη αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς,
- διενέργεια ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στους φορείς του πεδίου αρμοδιοτήτων της, αλλά και αυτεπάγγελτη παραγγελία πραγματοποίησης αυτών

- από Μονάδες Ελέγχου μη εντασσόμενες στην Αρχή,
- σχεδιασμός και βελτίωση του συντονισμού, κατόπιν μελέτης για άρση επικαλύψεων αρμοδιοτήτων μεταξύ των δημοσίων φορέων σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς, προς αξιοποίηση των συνεργειών,
 - επίβλεψη και αξιολόγηση του έργου και της δράσης των εξωγενών ιδιαίτερων Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου,
 - ανάπτυξη του θεσμικού- οργανωτικού- επιχειρησιακού πλαισίου για το Εθνικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου και τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων εν γένει, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία για τη δημόσια διοίκηση και τη δημοσιονομική διαχείριση,
 - ανάπτυξη μεθοδολογίας και έκδοση οδηγιών για τη σύνταξη της Έκθεσης Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης αναφορικά με τη διαφθορά,
 - ενίσχυση της διαφάνειας στους επιχειρησιακούς τομείς προς υποστήριξη της ανάπτυξης και την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων,
 - διενέργεια προκαταρκτικών εξετάσεων/ προανακρίσεων, κατόπιν σχετικής εισαγγελικής παραγγελίας και παροχή επιστημονικής υποστήριξης και ειδικών τεχνικών συμβουλών σε άλλες Δημόσιες Αρχές,
 - υποδοχή, επεξεργασία, αξιολόγηση και εκάστοτε διερεύνηση ή αρχειοθέτηση σχετικών καταγγελιών ή αναφορών, ειδικά για λόγους παράλειψης οφειλόμενων ενεργειών ή μη νόμιμων ενεργειών από την πλευρά της Δημόσιας Διοίκησης, όπως επίσης και επί υποθέσεων απάτης/ διαφθοράς,
 - συμμετοχή και εκπροσώπηση της Ελλάδας στους διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς και θεσμούς, καθώς επίσης και συνεργασία σε διμερές επίπεδο με αντίστοιχους φορείς άλλων κρατών για την, μεταξύ άλλων, ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη λήψη τεχνικής βοήθειας για τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων και στόχων της,
 - εποπτεία, συντονισμός και έλεγχος αποτελεσματικότητας των κρατικών φορέων/ οργανισμών που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση δράσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και αξιολόγηση-έλεγχο των αποτελεσμάτων της δράσης τους σε σχέση με την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, με βάση τον στρατηγικό σχεδιασμό και τα ετήσια προγράμματα επιχειρησιακής δράσης της Αρχής,
 - παρακολούθηση των πειθαρχικών διαδικασιών στους φορείς του πεδίου

- αρμοδιότητάς της,
- έλεγχος των προβλεπόμενων δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης,
 - προγραμματισμός και εκτέλεση σχεδίων και υλοποίηση δράσεων επί προγραμμάτων (συγχρηματοδοτούμενα, διακρατικά κ.λπ.) σύμφωνα με τους τομείς δραστηριότητάς της και λοιπών έργων και προγραμμάτων στις περιοχές αρμοδιότητάς της,
 - σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων με συνακόλουθη παροχή σχετικών πιστοποιήσεων κατάρτισης για ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς της και, τέλος,
 - έλεγχος της εφαρμογής της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας σε θέματα δημόσιας και ψυχικής υγείας, καθώς επίσης και έλεγχος καταγγελιών σχετικά με το δικαίωμα προστασίας από το αλκοόλ και τον καπνό, σε συνεργασία με τις συναρμόδιες αρχές.

Ως πεδίο άσκησης των αρμοδιοτήτων της ΕΑΔ ορίστηκε το σύνολο των φορέων και υπηρεσιών της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των ΝΠΔΔ, των ΟΤΑ και των επιχειρήσεών τους, των εποπτευόμενων από αυτούς ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, των κρατικών ΝΠΙΔ και των δημόσιων επιχειρήσεων, καθώς και των επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο είτε ως μέτοχος είτε με διοικητική πράξη. Επιπρόσθετα, η αρμοδιότητα της Αρχής επεκτείνεται στους ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι α) συνάπτουν κάθε είδους σύμβαση με τους προαναφερθέντες φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 51 του Ν.1892/1990 (Ν.1892/1990), β) έχουν συναλλαγές με τους προαναφερθέντες φορείς του δημοσίου τομέα έστω και εξωσυμβατικά ή χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους, γ) ασκούν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα ρυθμιζόμενη από το κράτος και αφορά στην παροχή υπηρεσιών ή αγαθών προς τους πολίτες ή τις επιχειρήσεις (άρθρο 83 του Ν.4622/2019). Συγκεντρωτικά, στο πεδίο ελέγχου της ΕΑΔ εμπίπτουν: τα Υπουργεία, οι επτά (7) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και λοιπές Υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, οι δεκατρείς (13) Περιφέρειες, οι τριακόσιοι τριάντα δύο (332) Δήμοι, περισσότερα από χίλια (1.000) συνολικά ΝΠΔΔ- ΝΠΙΔ- Δημόσιες Επιχειρήσεις, Φυσικά Πρόσωπα και Ιδιωτικοί Φορείς (Εκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020).

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

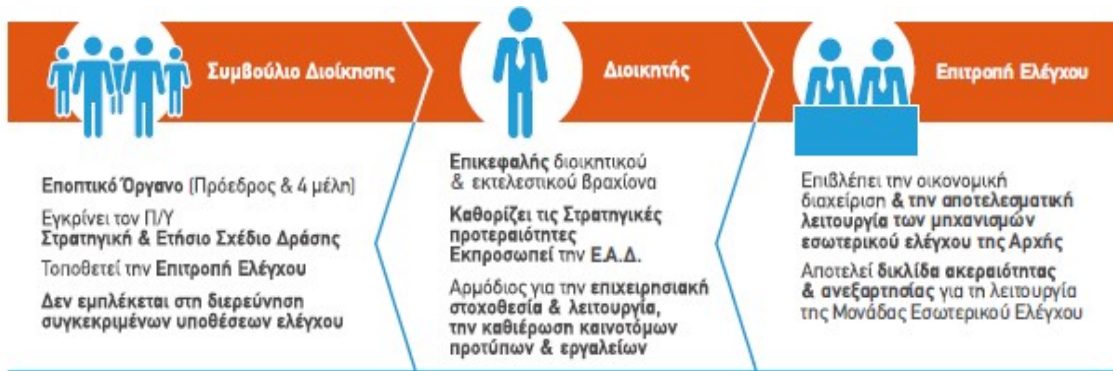
Εικόνα 3. 1 Πεδίο Ελέγχου της ΕΑΔ

Η σύσταση της ΕΑΔ σηματοδοτεί τη μετάβαση σε ένα νέο οργανωτικό μοντέλο με οριζόντιες αρμοδιότητες μικτής φύσης, τόσο ελεγκτικές όσο και εκπόνησης δημόσιων πολιτικών. Το μοντέλο αυτό στηρίχθηκε στην προσαρμογή στην ελληνική πραγματικότητα καλών πρακτικών και καινοτόμων στοιχείων από αντίστοιχες Αρχές άλλων κρατών-μελών του ΟΟΣΑ και της ΕΕ, όπως επί παραδείγματι των Independent Commissions Against Corruption (ICAC) της Αυστραλίας και του Χονγκ Κονγκ, που προαναφέρθηκαν και περιγράφηκαν στο πρώτο κεφάλαιο, καθώς και της Agence Française Anticorruption της Γαλλίας, των Serious Fraud Offices του Ηνωμένου Βασιλείου και της Νέας Ζηλανδίας και της Autorità Nazionale Anticorruzione (ANAC) της Ιταλίας (Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020).

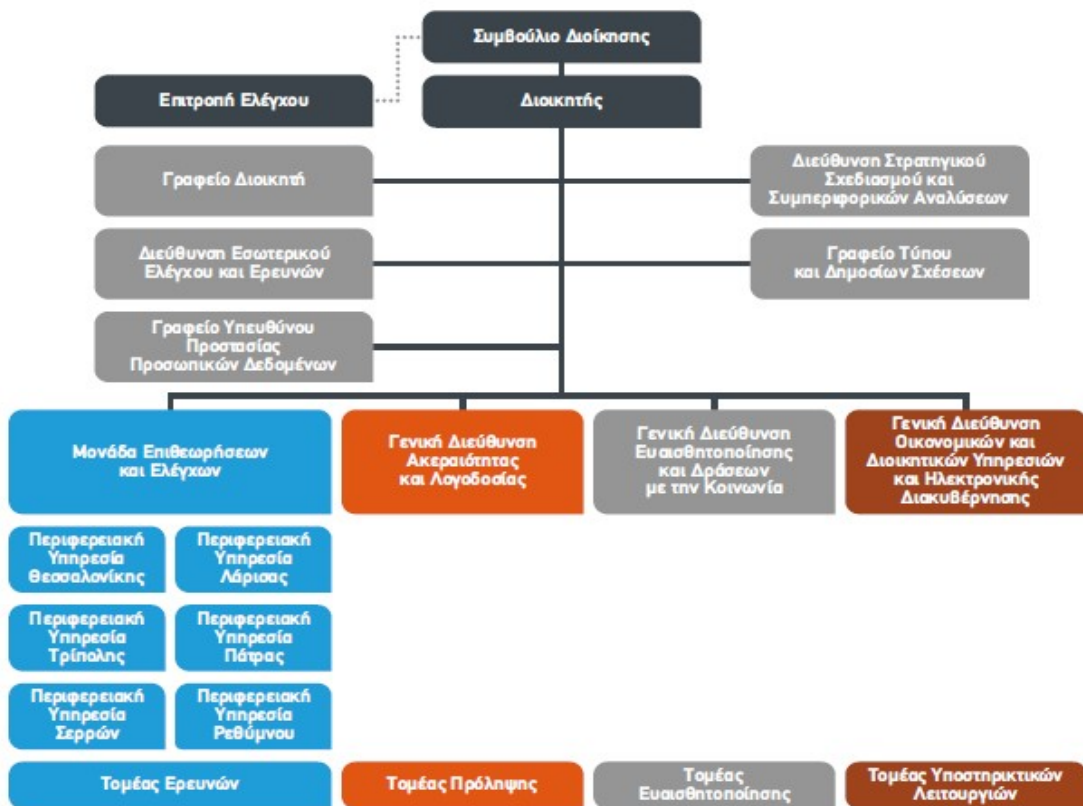
Τα όργανα Διοίκησης της ΕΑΔ είναι ο Διοικητής και το Συμβούλιο Διοίκησης, ενώ η λειτουργία της Αρχής ρυθμίζεται από Εσωτερικούς Κανονισμούς, με ιδιαίτερα σημαντικούς τους δημοσιευμένους Κώδικες α) Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς του Προσωπικού και β) Επαγγελματικής Δεοντολογίας Επιθεωρητών-Ελεγκτών.

Μία σημαντική καινοτομία που εισήγαγε ο ιδρυτικός νόμος της ΕΑΔ είναι η Επιτροπή Ελέγχου, με λειτουργία ως ένα ανεξάρτητο και αντικειμενικό Σώμα, το οποίο επικουρεί το Συμβούλιο Διοίκησης. Οι κύριες ευθύνες της εν λόγω Επιτροπής συνίστανται στην επισκόπηση και αξιολόγηση των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου και της λειτουργίας της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, όπως επίσης και στην εποπτεία της διαδικασίας για την οικονομική διαχείριση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και των πολιτικών της ΕΑΔ, καθώς και η ενημέρωση επ' αυτών. Σημειώνεται ότι η Επιτροπή αποτελείται από τρία τουλάχιστον μη συνδεδεμένα μέλη. Η εν λόγω

Επιτροπή, συνδυαστικά με τα προαναφερθέντα Όργανα Διοίκησης της Αρχής, συμπληρώνει το πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος εσωτερικών και εξωτερικών μηχανισμών ελέγχου και εξισορρόπησης για τη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλέγματος θεμελίωσης των απαραίτητων εγγυήσεων ακεραιότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας γύρω από τη λειτουργία της Αρχής.

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020
Εικόνα 3. 2 Όργανα Διοίκησης ΕΑΔ

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020
Εικόνα 3. 3 Οργανωτική Δομή ΕΑΔ

Επιπλέον, το τέως Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης και Ελέγχου (ΣΟΕΕ) αντικαταστάθηκε από το Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (ΕΣΟΕΛ), το οποίο αναλαμβάνει το σύνολο των εν εξελίξει επιθεωρήσεων, ελέγχων, προκαταρκτικών εξετάσεων και προανακρίσεων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη δράση στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του προηγούμενου φορέα. Μέσω της σύστασης και λειτουργίας του ΕΣΟΕΛ επιδιώκονται:

- ο εντοπισμός συνεργειών αλλά και τυχόν αλληλοεπικαλύψεων μεταξύ των ελεγκτικών δράσεων και των πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της διαφθοράς,
- ο σχεδιασμός και η ανάληψη κοινών δράσεων στο εν λόγω πεδίο,
- ο συστηματικός διάλογος και η ανταλλαγή προτάσεων και απόψεων μεταξύ όλων των Αρχών, Φορέων και Υπηρεσιών με δραστηριοποίηση στον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των οργανισμών του δημοσίου τομέα και στην καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και
- η πληροφόρηση όλων σχετικά με τις καλές πρακτικές και τα πάσης φύσεως νέα χρήσιμα εργαλεία και καινοτόμες μεθοδολογικές διαδικασίες μέσω της ανάπτυξης και βελτίωσης κοινών πρακτικών και προτύπων (ΕΑΔ, 2020Α).

Η νεοσύστατη Αρχή διαθέτει σαφές όραμα και αποστολή που αντίστοιχα έχουν διαμορφωθεί ως εξής (Εκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020):

«Η ανάδειξη της Αρχής σε σύγχρονο και καινοτόμο δημόσιο Οργανισμό, με ισχυρή διεθνή παρουσία, με αποφασιστική συμβολή στην προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος, στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς και στην ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος ίσων ευκαιριών για όλους.»

«Η ενδυνάμωση του εθνικού πλαισίου ελέγχου, ακεραιότητας & λογοδοσίας μέσω: διενέργειας ελέγχων & επιθεωρήσεων, εκπόνησης στοχευμένων στρατηγικών και ενδυνάμωσης του συντονισμού των πολιτικών για τον εντοπισμό, την πρόληψη και την αποτροπή φαινομένων απάτης & διαφθοράς, ευαισθητοποίησης πολιτών και επιχειρήσεων αναφορικά με τις επιπτώσεις της διαφθοράς στην κοινωνία & την οικονομία.».

Η Αρχή εστιάζει σε τρεις κύριους επιχειρησιακούς πυλώνες, μέσω της εισαγωγής για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας μας ενός επιχειρησιακού και οργανωτικού μοντέλου πολιτικών συνοχής, καινοτόμων δράσεων και πρακτικών εργαλείων προς ενίσχυση της διαφάνειας και προώθηση της λογοδοσίας, και με έμφαση στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι εν λόγω πυλώνες αφορούν 1. στη Διενέργεια

Επιθεωρήσεων/ Ελέγχων/ Ερευνών, 2. στην Εκπόνηση πολιτικών πρόληψης-ακεραιότητας, καθώς και 3. στην Υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινωνικού συνόλου (Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019).

Από την έναρξη ισχύος του Ν.4622/2019, ήτοι από την 07^η/08/2019, η ΕΑΔ κατέστη καθολικός διάδοχος και αποδέκτης του συνόλου των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των καταργηθέντων με τον ίδιο νόμο προαναφερθέντων φορέων και συγκεκριμένα (Ν.4622/2019):

1. Του Γραφείου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (και της θέσης του Προϊσταμένου Γενικού Επιθεωρητή).
2. Του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης που υπαγόταν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης (και της θέσης του Προϊσταμένου Ειδικού Γραμματέα).
3. Του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας που υπαγόταν στο Υπουργείο Υγείας (και της θέσης του Προϊσταμένου Γενικού Επιθεωρητή).
4. Του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών που υπαγόταν στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (και της θέσης του Προϊσταμένου Γενικού Επιθεωρητή).
5. Του Σώματος Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων που υπαγόταν στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης (και του Εποπτικού Συμβουλίου Διοίκησης).
6. Της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης (και της θέσης του Προϊσταμένου Γενικού Γραμματέα).

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Εικόνα 3. 4 ΕΑΔ και καταργούμενοι φορείς

Έτσι, μεταφέρθηκαν στην Αρχή οι ελεγκτικές αρμοδιότητες πέντε διαφορετικών ελεγκτικών φορέων φορέων, καθώς και της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., η αποτελεσματικότητα των οποίων αντιμετώπιζε σοβαρές προκλήσεις. Βάση της νομοθετικής παρέμβασης αποτέλεσε η αναγκαιότητα για την ορθολογική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού τους και την τυποποίηση του συνόλου των ελεγκτικών διαδικασιών με ενιαίο τρόπο, έτσι ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά τους, να προωθηθεί η ακεραιότητα και συνακόλουθα να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στους ελεγκτικούς μηχανισμούς εν γένει. Επισημαίνεται ότι σε δύο εκ των πέντε ελεγκτικών φορέων, ήτοι το ΣΕΕΔΔ και το ΣΕΔΕ, μαζί με τη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., που υπάγονταν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, προϊστάμετο Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας, ενώ στο ΣΕΥΥΠ, Σ.Ε.Ε.ΜΕ. και στο Γραφείο ΓΕΔΔ επικεφαλής ήταν Γενικός Επιθεωρητής, ουσιαστικά χωρίς καμία διαδικασία επιλογής και εμπλοκή της Βουλής, καθώςον τοποθετούνταν από τον Υπουργό Υγείας, τον Υπουργό Εσωτερικών και το Υπουργικό Συμβούλιο αντίστοιχα.

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Εικόνα 3. 5 Στόχοι κατάργησης φορέων με τη σύσταση της ΕΑΔ

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές της ΕΑΔ έχουν αυξημένες υποχρεώσεις αλλά και δικαιώματα, καθώςον κατά τη διενέργεια ελέγχων, μπορούν να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, έγγραφα, την αλληλογραφία των επιχειρηματιών και του συνόλου των εντεταλμένων στη διοίκηση προσώπων, αλλά και του προσωπικού, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσής τους, καθώς και να προβαίνουν σε κατάσχεση των προαναφερθέντων στοιχείων και να σφραγίζουν επαγγελματικούς χώρους. Οι έρευνες δύνανται να λαμβάνουν χώρα στα γραφεία, στους λοιπούς χώρους και στα

μεταφορικά μέσα των ελεγχόμενων φορέων, αλλά ακόμη και στις κατοικίες των αρμοδίων προσώπων, σε περίπτωση που υφίστανται εύλογες υπόνοιες ότι φυλάσσονται εκεί βιβλία ή άλλα έγγραφα που συνδέονται με το αντικείμενο του ελέγχου. Επίσης, οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές της ΕΑΔ έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν, ένορκες ή ανωμοτί, καταθέσεις ή να ζητούν διευκρινίσεις από κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού των ελεγχόμενων φορέων, αν το κρίνουν αναγκαίο⁴, ενώ μπορούν να επιβάλουν πρόστιμο έως 100.000 € για παρεμπόδιση της σχετικής έρευνας. Οι εκθέσεις ελέγχου που συντάσσουν έχουν υποχρεωτική εφαρμογή ως προς τις συστάσεις που διατυπώνονται σε αυτές, ενώ η διαπίστωση τυχόν πειθαρχικών παραπτωμάτων καθίσταται δεσμευτική για τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ως προς την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης.

Το σύνολο του προσωπικού των καταργηθέντων φορέων μεταφέρθηκε στην ΕΑΔ, προς διατήρηση και μεταφορά της συλλογικής και ατομικής εμπειρίας. Περαιτέρω, όμως, έχει αναγνωριστεί από την Αρχή ότι απαιτείται η προσέλκυση νέου ανθρώπινου δυναμικού με συγκεκριμένα προσόντα και ικανότητες. Ειδικά οι θέσεις των Επιθεωρητών-Ελεγκτών καλύπτονται στο σύνολό τους με τριετείς αποσπάσεις δημοσίων υπαλλήλων με δυνατότητα ανανέωσης έως το ανώτερο δώδεκα έτη συνολικά, προς μετάγχιση γνώσεων και εμπειριών από διαφορετικές δημόσιες υπηρεσίες. Το ανθρώπινο δυναμικό της ΕΑΔ τον Οκτώβριο του 2019 ανερχόταν σε 301 Επιθεωρητές-Ελεγκτές και 87 διοικητικούς υπαλλήλους, ενώ σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία, το έτος 2020 το υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό της Αρχής ανερχόταν σε 503 άτομα, εκ των οποίων 451 είναι κάτοχοι πτυχίου πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης, ενώ 365 κατέχουν θέση ελεγκτή (ΕΑΔ, 2020).

⁴ με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 212 του ΚΠΔ

3.3 Στοιχεία για το έργο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

Στην παρούσα υποενότητα παρουσιάζονται τα βασικά σημεία της μοναδικής ετήσιας έκθεσης της ΕΑΔ που αφορά στο πρώτο έτος λειτουργίας της (Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020⁵). Πρώτο και κύριο στοιχείο, που πρέπει να αναφερθεί σχετικά με το έργο της Αρχής, αποτελεί το γεγονός ότι η λειτουργία της συνέβαλε στην άνοδο της χώρας μας στον «Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς 2019» κατά 7 θέσεις, οπότε και η Ελλάδα, μέσω της βελτίωσης της βαθμολογίας Διεθνούς Διαφάνειας, κατατάχθηκε ως 60^η σε σύνολο 180 χωρών.

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Εικόνα 3. 6 Η θέση της Ελλάδας στον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς

Οργανωσιακή Αλλαγή

Δεδομένα της αποτίμησης της υφιστάμενης κατάστασης κατά την έναρξη λειτουργίας της ΕΑΔ αποτελούσαν:

- το έμπειρο και καταρτισμένο ελεγκτικό δυναμικό που προήλθε από την κατάργηση πέντε ελεγκτικών σωμάτων και μίας Γενικής Γραμματείας,
- η λειτουργία ελεγκτικών μηχανισμών υπό ενιαία πλέον διοίκηση,
- η προηγούμενη απουσία στρατηγικού και επιχειρησιακού προγραμματισμού,
- οι διαφοροποιήσεις στον τρόπο λειτουργίας των ετερόκλητων καταργηθέντων ελεγκτικών σωμάτων και
- οι ελλείψεις στην τυποποίηση των διαδικασιών και κυρίως η απουσία κοινής οργανωσιακής κουλτούρας.

⁵ αποτελεί τη βασική πηγή του παρόντος υποκεφαλαίου, πλην των περιπτώσεων που αναφέρεται διαφορετική πηγή

Βάσει των ανωτέρω, δρομολογήθηκε από την ΕΑΔ μία δυναμική διαδικασία οργανωσιακού μετασχηματισμού, έτσι ώστε το νέο μοντέλο λειτουργίας του ενιαίου πλέον επιχειρησιακού ελεγκτικού βραχίονα να αποκτήσει την απαιτούμενη συνοχή και λειτουργικότητα, μέσω και της μέριμνας για την κατάλληλη στελέχωση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Έτσι, εκπονήθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή ένα Σχέδιο Δράσης που αφορούσε στη μεταβατική περίοδο λειτουργίας, υπό τη συνοδεία αναλυτικού «οδικού χάρτη» που απαρτιζόταν από συγκεκριμένες δράσεις με αυστηρό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Σημαντικό είναι το γεγονός της προτυποποίησης των διαδικασιών και των ελεγκτικών μέσων, με κυριότερα εργαλεία, τα οποία συντάχθηκαν από αρμόδιες Ομάδες Εργασίας, τα εξής:

Α) Εγχειρίδιο περί τυποποίησης της παραλαβής, επεξεργασίας, αξιολόγησης των καταγγελιών, αλλά και κατηγοριοποίησης αυτών βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Στο πλαίσιο προτυποποίησης της διαδικασίας καταρτίστηκαν τα ακόλουθα:

1. ενιαία φόρμα καταχώρισης καταγγελιών,
2. ενιαίο έντυπο αξιολόγησης καταγγελίας,
3. ενιαίος συγκεντρωτικός πίνακας αξιολόγησης καταγγελιών,
4. ενιαίο διάγραμμα ροής διαδικασίας διαχείρισης και αξιολόγησης καταγγελιών και
5. ενιαία μεθοδολογία υπολογισμού της σημαντικότητας και της βασιμότητας καταγγελιών.

Β) Κανονισμός Ελεγκτικής Λειτουργίας

Με την υιοθέτηση των διεθνών ελεγκτικών προτύπων κατά την άσκηση του ελεγκτικού έργου, ακολουθώντας και τα διεθνή πρότυπα των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου αλλά και του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών, επιχειρείται η καθιέρωση κοινής μεθοδολογίας κατά την ελεγκτική διαδικασία, η διασφάλιση ποιοτικών κριτηρίων κατά τους διενεργούμενους ελέγχους, η προώθηση των αρχών της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αξιοπιστίας όσον αφορά στις εκθέσεις ελέγχου, μέσω και της βελτίωσης των συστάσεων που περιλαμβάνουν, με στόχο και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού.

Γ) Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας Επιθεωρητών-Ελεγκτών

Με γνώμονα κώδικες δεοντολογίας τόσο της δημόσιας διοίκησης σε εθνικό επίπεδο, όσο και διεθνών φορέων, επιχειρείται η καλλιέργεια οργανωσιακής κουλτούρας με πυρήνα τις ηθικές αξίες, την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, την τήρηση της

αρχής της νομιμότητας, την εξασφάλιση της αμεροληψίας, καθώς και τη διατήρηση του κύρους του δημοσίου τομέα. Θεμελιώδεις αρχές αποτελούν:

1. η ανεξαρτησία και η αντικειμενικότητα,
2. η ακεραιότητα,
3. η επάρκεια,
4. η επαγγελματική συμπεριφορά,
5. η εμπιστευτικότητα και η διαφάνεια.

Προς την κατεύθυνση αυτή, σημειώνεται το πλήθος εκπαιδευτικών δράσεων που υλοποιήθηκαν από την ΕΑΔ κατά το έτος 2019.

Με στόχο τον σχεδιασμό και την τυποποίηση ενιαίων διοικητικών διαδικασιών, αναφέρονται ενδεικτικά η δημιουργία υποδειγμάτων ηλεκτρονικών εγγράφων επικοινωνίας- προτύπων παρουσιάσεων για την εκπροσώπηση της Αρχής- προτύπων εγγράφων αναφορικά με τη διαδικασία χορήγησης πάσης φύσεως αδειών, η αποτύπωση της διαδικαστικής ροής με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα όσον αφορά στη μετακίνηση προσωπικού για υπηρεσιακούς λόγους, η τυποποίηση υπό μορφή πινάκων της καταγραφής με συστηματικό τρόπο των λειτουργικών αναγκών όλων των Μονάδων της Αρχής και της παρακολούθησης της πορείας αναλώσιμων.

Επιπρόσθετα, με τη μεταστέγαση των Υπηρεσιών των τέως ΣΕΕΜΕ και ΣΕΔΕ σε κτίριο επί της οδού Λένορμαν (κτίριο του τέως Γραφείου ΓΕΔΔ), εξοικονομήθηκαν περισσότερα από 100.000 € σε ετήσια βάση, ενώ επετεύχθη και η λειτουργική ενσωμάτωση των Επιθεωρητών-Ελεγκτών που υπηρετούσαν στους εν λόγω φορείς.

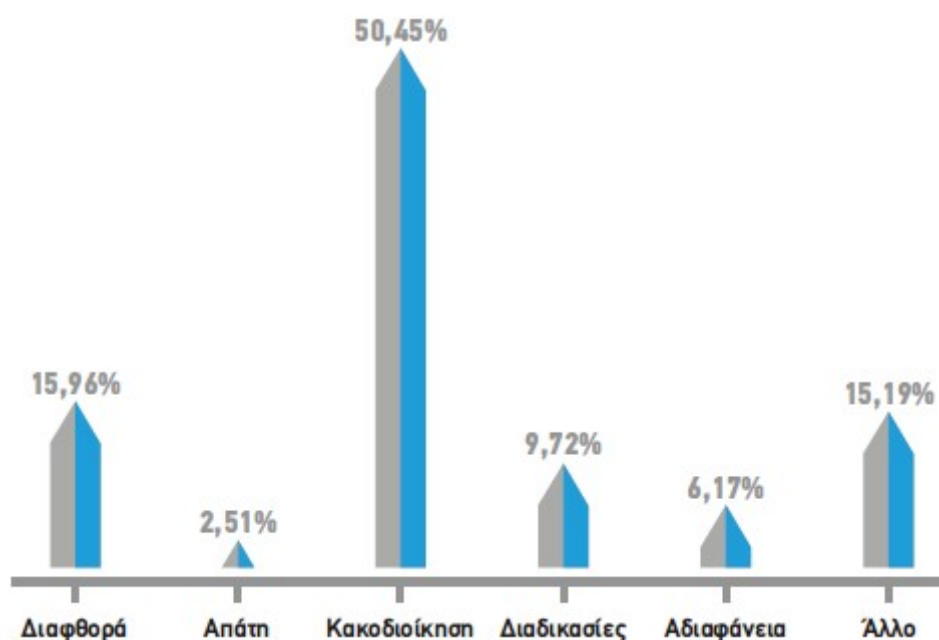
Τα πρωτόκολλα των καταργηθέντων φορέων συγχωνεύθηκαν σε ένα ενιαίο σύστημα ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, με τα πλεονεκτήματα της αυτοματοποιημένης απόδοσης αριθμού πρωτοκόλλου χωρίς παρέμβαση από υπάλληλο και της διασφάλισης της προστασίας των στοιχείων πρωτοκόλλου από ενδεχόμενες αλλοιώσεις που συνεπάγεται η εφαρμογή αυτού, με τη σημείωση ότι εν έτει 2019 ορισμένοι εκ των πέντε καταργηθέντων φορέων έκαναν χρήση χειρόγραφων βιβλίων πρωτοκόλλου.

Ολοκληρώθηκαν η προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών και σύγχρονου εξοπλισμού πληροφορικής, καθώς και οι απαιτούμενες ενέργειες για την έναρξη λειτουργίας του σύγχρονου διαδικτυακού τόπου της ΕΑΔ που λειτουργεί ως ενιαία διαδικτυακή πύλη, ενώ αξιοποιήθηκαν και οι υποδομές του δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ.

Ελεγκτικό έργο

Κατά την έναρξη λειτουργίας της ΕΑΔ, το σύνολο των εκκρεμών υποθέσεων από τους καταργηθέντες φορείς, ανεξαρτήτως του σταδίου που βρίσκονταν, συνεχίστηκαν και εκτελέστηκαν απρόσκοπτα από τα Όργανα στα οποία αυτές είχαν ανατεθεί.

Το έτος 2019 παρελήφθησαν 3.940 καταγγελίες, εκ των οποίων η πλειοψηφία (50,45 %) αφορούσε σε φαινόμενα κακοδιοίκησης, ενώ ακολούθησαν οι υποθέσεις διαφθοράς (15,96 %), οι περιπτώσεις μη τήρησης των διοικητικών διαδικασιών (9,72 %), αδιαφάνειας (6,17 %) και απάτης (2,51 %). Ποσοστό 15,19 % των καταγγελιών αφορούσε σε λοιπά θέματα, όπως οργανωτικές αδυναμίες, χαμηλής ποιότητας και αποδοτικότητας παρεχόμενες υπηρεσίες ως προς την εξυπηρέτηση του κοινού.

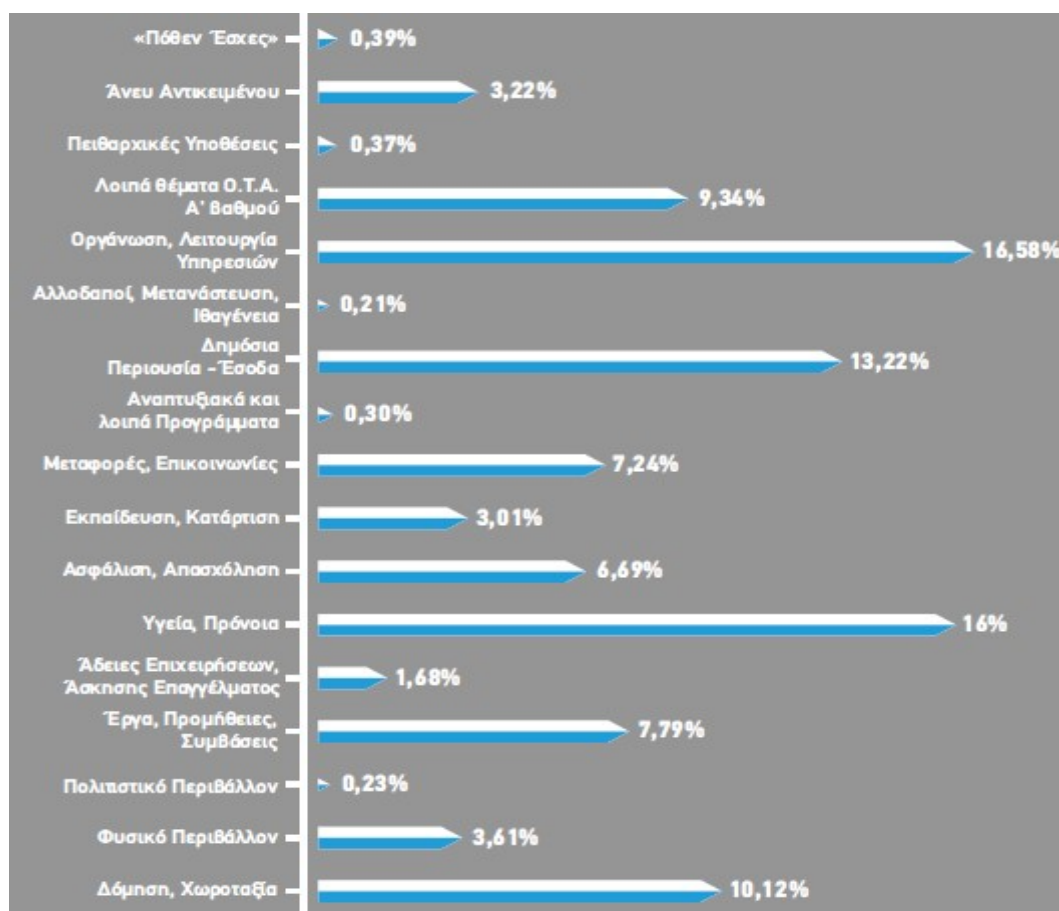

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Διάγραμμα 3. 1 Κατανομή καταγγελιών ΕΑΔ 2019 βάσει παρατηρηθεισών δυσλειτουργιών

Το μεγαλύτερο ποσοστό των καταγγελιών (36,90 %) αφορά σε Δήμους (Ο.Τ.Α. Α' βαθμού), γεγονός που οφείλεται στον μεγάλο αριθμό τους (332, όπως προαναφέρθηκε) αλλά και στην έκταση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και στην εγγύτητά τους με την κοινωνία των πολιτών. Κατά συντριπτική πλειοψηφία, ο τρόπος υποβολής των καταγγελιών είναι μέσω ταχυδρομείου, ενώ ένα ποσοστό 13 % υποβάλλεται μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος (e-mail). Το τελευταίο ποσοστό αναμένεται να αυξηθεί δεδομένης της, εντός του έτους 2019, δημιουργίας πλατφόρμας ηλεκτρονικής υποβολής των καταγγελιών.

Η ομάδα θεματικού περιεχομένου που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό καταγγελιών (16,58 %) σχετίζεται με την οργάνωση και λειτουργία των διαφόρων δημοσίων Υπηρεσιών, με την κατηγορία υποθέσεων στον τομέα της Υγείας και Πρόνοιας να ακολουθεί με μικρή διαφορά (16 %). Αξιοσημείωτα είναι και τα ποσοστά των κατηγοριών περί Δημόσιας Περιουσίας-Εσόδων (13,22 %) και Δόμησης-Χωροταξίας (10,12 %). Οι υπόλοιπες βασικές κατηγορίες είναι «Μεταφορές-Επικοινωνίες», «Ασφάλιση-Απασχόληση», «Έργα-Προμήθειες, Συμβάσεις», «Φυσικό Περιβάλλον».

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Διάγραμμα 3. 2 Κατανομή καταγγελιών ΕΑΔ 2019 βάσει θεματικού αντικειμένου

Η διαδικασία διαχείρισης και αξιολόγησης των καταγγελιών αποτυπώνεται στο ακόλουθο διάγραμμα:

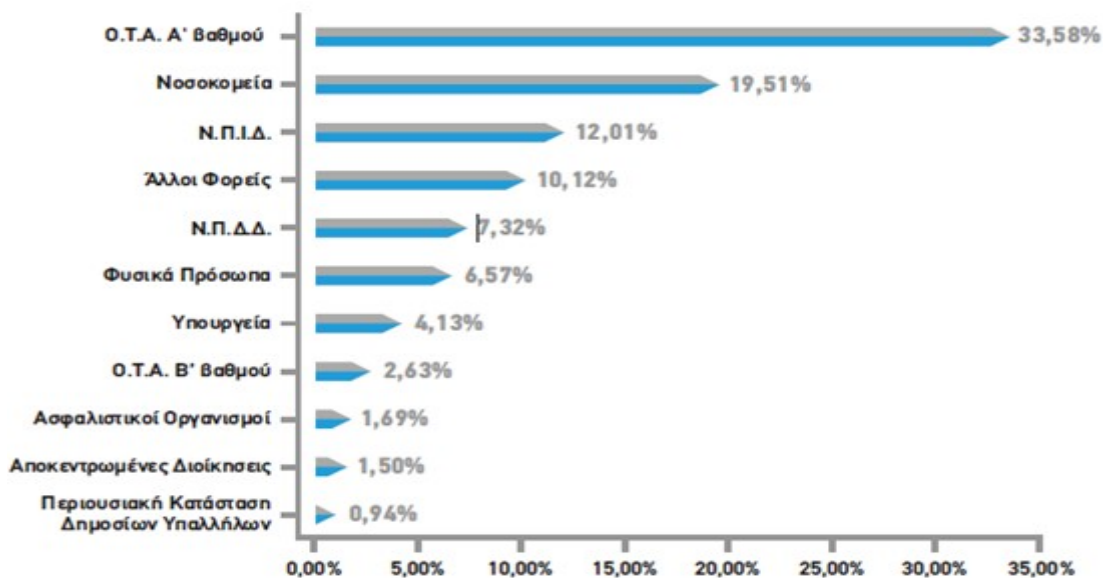
Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Εικόνα 3. 7 Διάγραμμα Ροής Διαδικασίας Διαχείρισης-Αξιολόγησης Καταγγελιών από την ΕΑΔ

Σημειώνεται ότι πέραν των εντολών ελέγχου, οι οποίες εκδίδονται με έναυσμα καταγγελίες, εντολές ελέγχου εκδίδονται και αυτεπάγγελτα, ύστερα από πληροφορίες που περιέχονται εις γνώση της ΕΑΔ, είτε κατόπιν αιτήματος άλλων Οργάνων, όπως Υπουργών και άλλων φορέων, που αιτούνται τη διενέργεια ελέγχου ή ακόμα και από δημοσιεύματα του Τύπου για θέματα σχετικά με τη δημόσια διοίκηση. Για κάθε ελεγκτική εντολή καθορίζεται με σαφήνεια το αντικείμενο του ελέγχου, η ελεγχόμενη Υπηρεσία, χωρίς να αποκλείεται, ανάλογα με τον χαρακτήρα της υπόθεσης, ως ελεγχόμενοι να καθίστανται περισσότεροι του ενός οργανισμοί και σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και φυσικά πρόσωπα.

Ακολούθως του συνόλου των προαναφερθέντων καταγγελιών, εκδόθηκαν 507 εντολές ελέγχου και ολοκληρώθηκαν 484 εκθέσεις ελέγχου, εκ των οποίων 135 και 160 αντίστοιχα μετά την έναρξη λειτουργία της Αρχής.

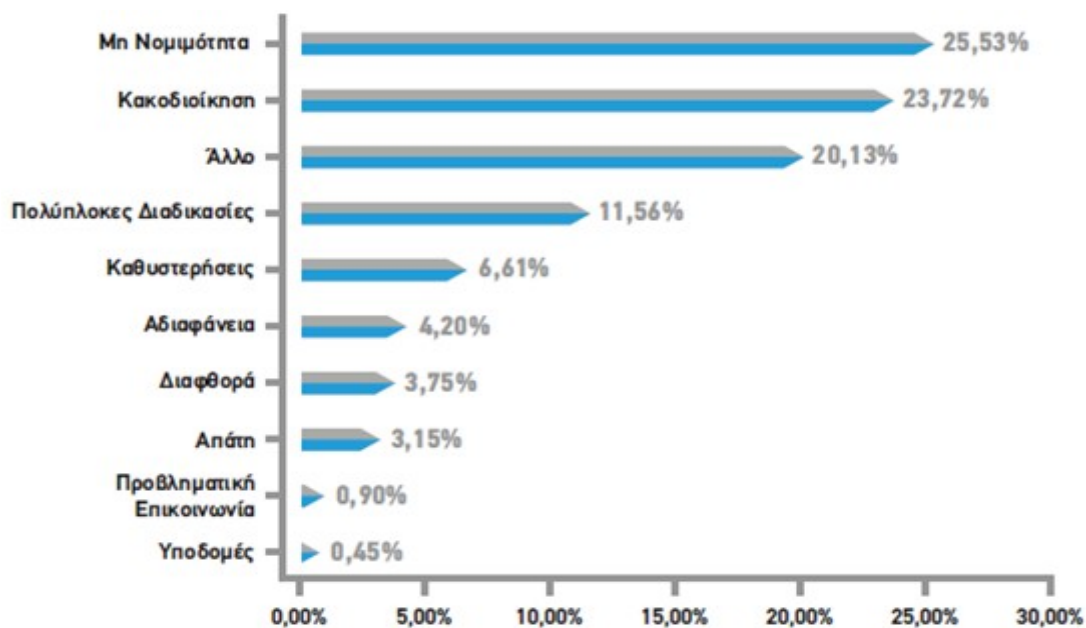
Οι περισσότερες εντολές ελέγχου εκδόθηκαν με έναυσμα επώνυμες ή ανώνυμες καταγγελίες (περισσότερες από 44 %), ενώ ποσοστό 17 % περίπου των εντολών εκδόθηκε αυτεπάγγελτα. Οι ελεγχόμενοι φορείς ήταν κυρίως ΟΤΑ Α' Βαθμού (33,58 %), με τα Νοσοκομεία και τα ΝΠΙΔ να ακολουθούν με ποσοστά 19,51 % και 12 % αντίστοιχα. Επισημαίνεται η έκδοση 22 εντολών ελέγχου σε ιδιωτικούς φορείς, ως ενδεικτικό στοιχείο της ελεγκτικής δράσης της Αρχής πέραν του πεδίου της δημόσιας διοίκησης, όπου και όταν κρίνεται αναγκαίος ο έλεγχος προς διασφάλιση των δημοσίων πόρων και αγαθών, καθώς και των δικαιωμάτων των πολιτών.

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Διάγραμμα 3.3 Κατανομή εντολών ελέγχου ΕΑΔ 2019 ανά φορέα/πρόσωπο

Τα κυριότερα προβλήματα που διαπιστώθηκαν κατά τους ελέγχους αφορούσαν σε κακοδιοίκηση και μη τήρηση της νομιμότητας, ενώ άλλα ζητήματα αποτέλεσαν η πολυπλοκότητα των διαδικασιών, οι καθυστερήσεις, η αδιαφάνεια και η διαφθορά, η απάτη, η προβληματική επικοινωνία και οι ελλείψεις σε ψηφιακές και υλικοτεχνικές υποδομές.

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Διάγραμμα 3.4 Κατανομή εκθέσεων ελέγχου ΕΑΔ 2019 ανά κατηγορία διαπιστώσεων

Περαιτέρω, η ΕΑΔ λαμβάνοντας υπόψη καταγγελίες, εκθέσεις ελέγχου, πορίσματα και ενημερώσεις από άλλες Υπηρεσίες και Σώματα ή ακόμη και αυτεπαγγέλτως, ζητά από τις αρμόδιες ΔΟΥ την εξέταση περιπτώσεων επιχειρήσεων που είτε δεν έχουν υποβάλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις είτε υφίσταται σχετική καταγγελία εις βάρος τους για φοροδιαφυγή, προκειμένου στη συνέχεια να εκδοθούν εντολές για τη διενέργεια τακτικών ελέγχων, τη βεβαίωση και την είσπραξη των καταλογισθέντων ποσών, παρακολουθώντας παράλληλα την εξέλιξη και ολοκλήρωση των εν λόγω ελέγχων. Οι οφειλές που προέκυψαν μετά από ελέγχους κατά το έτος 2019 ανήλθαν σε 66.396.767,86 €.

Επιπρόσθετα, στις αρμοδιότητες της ΕΑΔ περιλαμβάνεται ο έλεγχος για την εφαρμογή της αντικαπνιστικής νομοθεσίας, σε μία νευραλγική θέση ως προς την εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής για την απαγόρευση του καπνίσματος και την προστασία της δημόσιας υγείας εν γένει. Είναι χαρακτηριστικό ότι από 26 Οκτωβρίου 2019 έως το τέλος του εν λόγω έτους διενεργήθηκαν έλεγχοι, σε συνεργασία με κλιμάκια της Ελληνικής Αστυνομίας, σε 1.193 οργανισμούς σχετικά με την εφαρμογή της αντικαπνιστικής νομοθεσίας, με αποτέλεσμα την επιβολή 170 προστίμων συνολικού ποσού 120.000 €.

Πίνακας 3. 1 Έλεγχοι αντικαπνιστικής νομοθεσίας ΕΑΔ 2019 ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Πλήθος ελεγχόμενων φορέων	Ύψος προστίμων σε καπνιστές	Ύψος προστίμων σε υπευθύνους ή εκπροσώπους	Συνολικό ύψος προστίμων
ΑΤΤΙΚΗΣ	276	900€	49.500€	50.400€
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	237	200€	34.500€	34.700€
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	144	1.700€	7.500€	9.200€
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	114	0€	12.000€	12.000€
ΚΡΗΤΗΣ	161	100€	2.000€	2.100€
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	261	100€	11.500€	11.600€
ΣΥΝΟΛΟ	1.193	3.000€	117.000€	120.000€

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Η ΕΑΔ, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αρμοδιότητάς της περί της εφαρμογής του αντικαπνιστικού ελέγχου, ανέπτυξε κατά το έτος 2019 ένα πλήθος εργαλείων αναφορικά με τη διενέργεια αλλά και την παρακολούθηση των σχετικών ελέγχων ως εξής:

- Πρότυπη λίστα καταγραφής των στοιχείων, των αποτελεσμάτων και των βασικών παραμέτρων του ελέγχου.
- Πρότυπη έκθεση ελέγχου συμμόρφωσης με τις διατάξεις της αντικαπνιστικής νομοθεσίας.
- Διάγραμμα ροής για τη διενέργεια του ελέγχου συμμόρφωσης με τη νομοθεσία, την υποβολή τυχόν ενστάσεων και τη βεβαίωση-είσπραξη του επιβληθέντος προστίμου.
- Εγχειρίδιο Ελέγχου Αντικαπνιστικής Νομοθεσίας, το οποίο αποτελεί έναν συνοπτικό οδηγό, απευθυνόμενο στο σύνολο των αρμοδίων Αρχών και Ελεγκτικών Οργάνων που έχουν επωμισθεί με τη μέριμνα για την εξασφάλιση της τήρησης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου για την ολική απαγόρευση του καπνίσματος στους χώρους παροχής εργασίας και τους δημόσιους χώρους εν συνόλω.
- Πρότυπο Σχέδιο Αποτροπής Καπνίσματος.
- Σύνταξη προδιαγραφών για την κατασκευή πληροφοριακού συστήματος καταγραφής και παρακολούθησης των ελέγχων για το συγκεκριμένο θέμα σε πανελλαδικό επίπεδο.
- Ανάλυση των στοιχείων που προκύπτουν από τις καταγγελίες στον τηλεφωνικό αριθμό 1142.

Επίσης, σημειώνεται η συνεργασία της Αρχής με άλλους αρμόδιους φορείς, με στόχο την επικαιροποίηση της αντικαπνιστικής νομοθεσίας και την ανεμπόδιστη εφαρμογή της για την περιφρούρηση της δημόσιας υγείας και την προστασία του υγιούς ανταγωνισμού.

Χαρακτηριστικά στοιχεία ελέγχων αποτελούν τα ακόλουθα:

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Οι έλεγχοι σε δύο δημόσια νοσοκομεία αναφορικά με την παραχώρηση εκμετάλλευσης χώρων λειτουργίας των κυλικείων, ανέδειξαν νομοθετικές παραβάσεις αλλά και διοικητικές πλημμέλειες τόσο στους διαγωνισμούς όσο και τη διοίκηση των σχετικών συμβάσεων. Οι δυσμενείς οικονομικές συνέπειες για το δημόσιο συμφέρον των εν λόγω αιτημάτων αποτιμήθηκαν σε απώλεια ύψους πάνω από 1.500.000 € εν δυνάμει εσόδων.

ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ-ΔΟΜΗΣΗ

Αναφέρεται η υποβολή 341 σχετικών καταγγελιών και η συνακόλουθη έκδοση 9 εντολών ελέγχου. Η δραστηριότητα της ΕΑΔ στον συγκεκριμένο τομέα είναι δυναμική και τίθεται ως ιδιαίτερης σημασίας, καθόσον το δομημένο περιβάλλον αλληλεπιδρά με την οικονομία, την ποιότητα ζωής, τη διαφύλαξη από επικίνδυνες δραστηριότητες καθώς και την προστασία του μνημειακού πλούτου αλλά της πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Για τον συγκεκριμένο τομέα, η αρμοδιότητα της ΕΑΔ περιορίζεται στον έλεγχο της τήρησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των σχετικών διοικητικών διαδικασιών από τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Αναφέρεται η υποβολή 157 καταγγελιών για θέματα περιβάλλοντος και η συνακόλουθη έκδοση 5 εντολών ελέγχου. Το περιεχόμενο των καταγγελιών αντανακλά και την έκταση των πολλαπλών αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στον περιβαλλοντικό τομέα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Το πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, που κρίνεται ως μεγάλης σημασίας για τα δημόσια οικονομικά, είναι αντιπροσωπευτικό του ουσιαστικού ελέγχου από την ΕΑΔ. Οι έλεγχοι δύναται να διενεργούνται σε κάθε στάδιο σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, με εστίαση στις Αναθέτουσες Αρχές που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση σημαντικού μέρους της δημόσιας δαπάνης, αντιπροσωπεύοντας τους βασικότερους οργανισμούς υλοποίησης των δημοσίων συμβάσεων, ήτοι Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές, ΟΤΑ, Νομικά Πρόσωπα και Ανώνυμες Εταιρείες του Δημοσίου.

Το ελεγκτικό έργο της ΕΑΔ κατά το έτος 2019 ανέδειξε ένα πλήθος προβλημάτων και δυσκολιών. Οι κύριες διαπιστώσεις αφορούσαν στην παντελή έλλειψη προγραμματισμού της υλοποίησης των δημοσίων συμβάσεων που είναι απαραίτητες προς τον σκοπό της εύρυθμης λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών. Ως αποτέλεσμα, ήταν εύλογη η διαπίστωση παραβάσεων στο σύνολο των σταδίων της σύναψης των σχετικών δημοσίων συμβάσεων, κυρίως ως προς τις αρχές της διαφάνειας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καθώς και του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Σημειώνεται, τέλος, ότι δόθηκε έμφαση σε συστημικούς ελέγχους, προκειμένου να αποκλεισθούν ενδεχόμενα τυχαία ή μεμονωμένα σφάλματα της διαδικασίας και να αναδειχθούν τα δομικά σφάλματα, έτσι ώστε να διασφαλίζονται για το ελεγκτικό έργο τα χαρακτηριστικά της προστιθέμενης αξίας και της αξιοπιστίας.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η αρμοδιότητα ελέγχου της Αρχής στον συγκεκριμένο τομέα έχει μεγάλο εύρος, καθόσον εκτείνεται σε μεγάλο αριθμό εποπτευόμενων φορέων και δημοσίων οργανισμών που ασκούν τις σχετικές αρμοδιότητες, αλλά και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα, ενδεικτικά ΚΤΕΟ, σχολές οδηγών, επιχειρήσεις οδικών μεταφορών. Με τον τρόπο αυτό, η ΕΑΔ συμβάλλει ουσιαστικά στη δημόσια οικονομική και κυρίως στην προώθηση της σπουδαιότητας της οδικής ασφάλειας. Αναφέρεται η υποβολή 265 καταγγελιών κατά το έτος 2019, εκ των οποίων οι 220 αφορούσαν σε ιδιωτικούς φορείς. Οι καταγγελίες αφορούσαν σε συντριπτικό ποσοστό πλειοψηφίας διαφθορά (78 %), ενώ ακολούθησαν τα ζητήματα κακοδιοίκησης (13 %) και οργάνωσης (7 %). Ακολούθως, καταγράφηκε η έκδοση 4 εκθέσεων, ενώ σε 212 περιπτώσεις πραγματοποιήθηκε αλληλογραφία, έγιναν σχετικές συστάσεις και υποβλήθηκαν προτάσεις, οι οποίες και για την πλειοψηφία των υποθέσεων εφαρμόστηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς. Τα αποτελέσματα των ελέγχων κατέληξαν σε μεγάλης σημασίας ευρήματα σχετικά με πειθαρχικές και ενδεχόμενες ποινικές συνέπειες. Ως εκ τούτου, ζητήθηκε πειθαρχικός έλεγχος, ενώ, όπου κρίθηκε αναγκαίο, οι σχετικές εκθέσεις διαβιβάστηκαν και στις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές. Ταυτόχρονα, εντοπίστηκαν παθογένειες, παρατυπίες, πλημμέλειες, καθώς και φαινόμενα κακοδιοίκησης και οργανωτικών προβλημάτων στον τομέα των μεταφορών.

ΥΓΕΙΑ-ΠΡΟΝΟΙΑ

Και στον χώρο της υγείας και της πρόνοιας, η ελεγκτική αρμοδιότητα της ΕΑΔ έχει μεγάλο εύρος, καθόσον περικλείει όλους τους φορείς και τις υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται τόσο στον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα. Στο πεδίο ελέγχου συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, τα 117 νοσοκομεία της χώρας αλλά και μεγάλο πλήθος ιδιωτικών φορέων, γεγονός που αναδεικνύει συγκεκριμένους κινδύνους αλλά και ευκαιρίες προς βελτίωση του έργου και του αντίκτυπου της δράσης της Αρχής στην καθημερινότητα του κοινού.

Θεματικά, η δραστηριότητα της ΕΑΔ περιλαμβάνει τον υγειονομικό-φαρμακευτικό τομέα, τους τομείς της Δημόσιας και Ψυχικής Υγείας, τον τομέα της Πρόνοιας και, βεβαίως, τον διοικητικό-οικονομικό. Ως απώτεροι στόχοι έχουν τεθεί η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της παραγωγικότητας, η συνεχής αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, η εξάλειψη της κακοδιοίκησης, η

προστασία της υγείας και η αποτροπή της καταχρηστικής οικονομικής επιβάρυνσης των πολιτών από την παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των καταγγελιών που αφορούσαν στον τομέα υγείας και πρόνοιας σχετιζόνταν με ζητήματα διαφθοράς και κακοδιοίκησης. Ενδεικτικά, ποσοστό 27 % των καταγγελιών σχετιζόνταν με υποθέσεις διαφθοράς.

Οι σχετικές εντολές ελέγχου αφορούσαν κατά τον μεγαλύτερο βαθμό σε νοσοκομεία και κατά μικρότερο ποσοστό σε φυσικά πρόσωπα για περιπτώσεις υγείας και Ο.Τ.Α. Α' βαθμού για περιπτώσεις πρόνοιας. Σημαντικό ποσοστό των εισαγγελικών παραγγελιών για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης αφορούσε στην ποινική αξιολόγηση πράξεων ή παραλείψεων Οργάνων ιδιωτικών παρόχων υπηρεσιών υγείας (18 %).

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Όπως και οι δημόσιες συμβάσεις περί προμηθειών υλικών και παροχής υπηρεσιών, έτσι και το εν λόγω πεδίο, είναι ιδιαίτερης σημασίας για την εθνική οικονομία, την επιχειρηματική δραστηριότητα, την αναπτυξιακή διαδικασία και την ανταγωνιστικότητα της χώρας μας. Η ελεγκτική δραστηριότητα της ΕΑΔ κατατείνει στην επιδίωξη για την κατασκευή των δημοσίων υποδομών με τα χαρακτηριστικά της ασφάλειας, της λειτουργικότητας και της συντήρησης με άξονα το δημόσιο συμφέρον.

Κυρίαρχο αντικείμενο των καταγγελιών αποτέλεσε η κακοδιοίκηση εκ μέρους των φορέων κατά την εκτέλεση των έργων ή την εκπόνηση των σχεδίων μελετών και κυρίως η μη τήρηση της νομοθεσίας, η έκδοση παράνομων διοικητικών πράξεων και οι παραλείψεις οφειλόμενων ενεργειών. Στις περιπτώσεις εκθέσεων ελέγχου που περιελάμβαναν τη διαπίστωση πειθαρχικών παραπτωμάτων των εμπλεκόμενων Οργάνων στα υπό έλεγχο έργα, η διαδικασία προχώρησε και στην αναζήτηση πειθαρχικών ευθυνών. Στις περιπτώσεις δε, που υφίστατο, επιπρόσθετα, βλάβη του Δημοσίου, οι σχετικές εκθέσεις διαβιβάστηκαν στις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές.

Πειθαρχικό και προανακριτικό έργο

Κατά το έτος 2019 διενεργήθηκαν 33 προκαταρκτικές εξετάσεις από Επιθεωρητές-Ελεγκτές, κατόπιν εισαγγελικών παραγγελιών, 14 εκ των οποίων προέρχονταν από τον Εισαγγελέα Διαφθοράς, ενώ οι φορείς του δημοσίου τομέα που αφορούσε κυρίως το εν λόγω έργο ήταν ΟΤΑ και Νοσοκομεία.

Επίσης, εξετάσθηκαν 1.472 πειθαρχικές αποφάσεις, ενώ υποβλήθηκαν 82 ενστάσεις ενώπιον πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων και 9 προσφυγές ενώπιον του ΣτΕ, καθώς και του Διοικητικού Εφετείου.

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας περί επιτήρησης της πορείας των πειθαρχικών διαδικασιών από τις Υπηρεσίες και τους πειθαρχικούς Προϊσταμένους των εμπλεκόμενων υπαλλήλων, που εκκινούν βάσει ποινικών διώξεων, παραπεμπτικών βουλευμάτων και καταδικαστικών δικαστικών αποφάσεων κατά δημοσίων υπαλλήλων, απεστάλησαν από την ΕΑΔ συνολικά 1.020 έγγραφα. Αυτά αφορούσαν κατά κύριο λόγο στην υποχρέωση κάθε Οργανισμού περί συλλογής επαρκών στοιχείων προς άσκηση πειθαρχικών διώξεων. Σε πολλές εκ των περιπτώσεων ζητήθηκε από την ΕΑΔ επιπρόσθετα η λήψη των σχετικών διοικητικών μέτρων που ρυθμίζονται από τον Υπαλληλικό Κώδικα.

Έλεγχος Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

Κατά το έτος 2019 αναφέρεται η έκδοση 26 εντολών ελέγχου περιουσιακής κατάστασης, εκ των οποίων οι 22 αφορούσαν σε υπόχρεους υποβολής ΔΠΚ στην ΕΑΔ και οι υπόλοιπες 4 αφορούσαν σε υπαλλήλους μη υπόχρεους σε υποβολή ΔΠΚ. Από τις προαναφερθείσες υποθέσεις, στο τέλος του εν λόγω έτους οι 25 βρίσκονταν σε εξέλιξη, για 2 εκ των οποίων ήδη είχαν προκύψει ευρήματα. Κατά το ίδιο έτος, ολοκληρώθηκε ο έλεγχος 12 υποθέσεων για τις οποίες είχαν εκδοθεί εντολές σε προγενέστερα έτη, για 2 εκ των οποίων προέκυψαν συμπληρωματικοί φόροι συνολικού ποσού 37.000 €.

ΕΣΣΚΑ

Βάσει της ιδρυτικής αρμοδιότητάς της για παρακολούθηση του ΕΣΣΚΔ, η ΕΑΔ, ως η αρμόδια πλέον Εθνική Αρχή για την επικαιροποίηση και υλοποίηση του ΕΣΣΚΔ μέσω της συστηματικής προτεραιοποίησης των αναγκαίων ενεργειών, είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό 149 δράσεων συνολικά για τα έτη 2018-2021, που αφορούν σε ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού στον δημόσιο τομέα της χώρας μας (40 %), τομεακή πρόληψη της διαφθοράς (39 %), προώθηση της ακεραιότητας στον δημόσιο τομέα και το δικαστικό σύστημα (16 %) και ευαισθητοποίησης του κοινού (4 %).

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Εικόνα 3. 8 Δράσεις ΕΣΣΚΑ 2018-2021

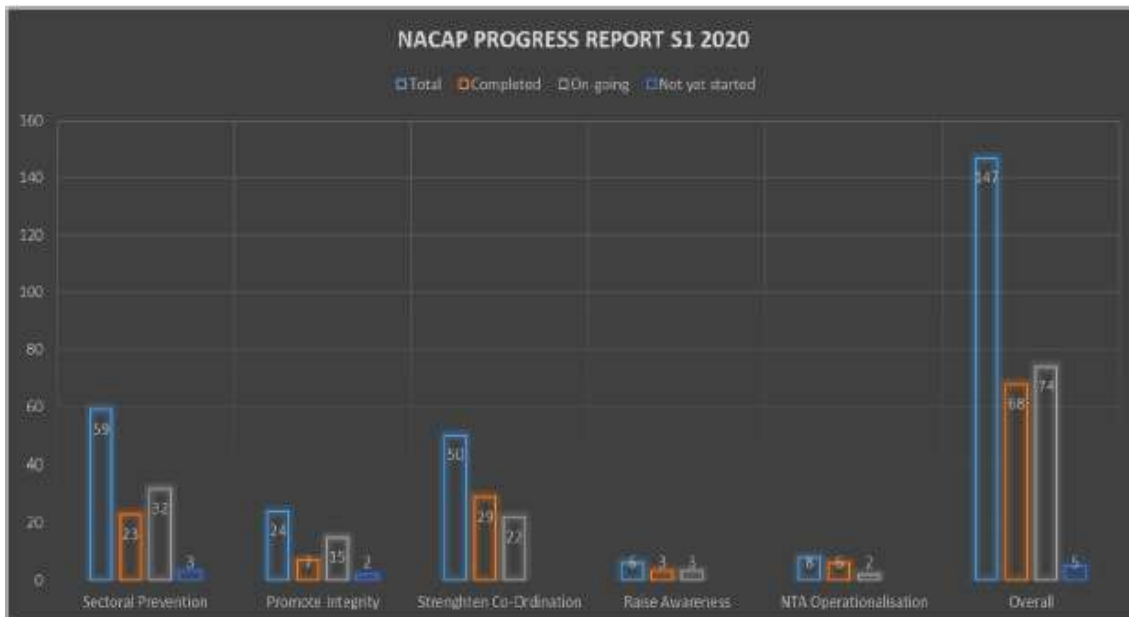
Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία σχετικά με τη συνέχεια του έργου της ΕΑΔ στο συγκεκριμένο πεδίο, το ποσοστό ολοκλήρωσης των 147 συνολικών δράσεων του αναθεωρημένου ΕΣΣΚΑ 2018-2021 ανερχόταν σε 46 % και 53 % για το Α' και Β' Εξάμηνο 2020 αντίστοιχα (ΕΑΔ, 2020B). όπως αποτυπώνεται και ακολούθως.

Πίνακας 3. 2 Στοιχεία ΕΑΔ 2020 για τις 147 δράσεις του ΕΣΣΚΑ 2018-2021

2020	Ολοκληρώθηκαν	Έχουν ολοκληρωθεί συνολικά	Ποσοστό ολοκλήρωσης συνολικών δράσεων ΕΣΣΚΑ 2018-2021	Βρίσκονται σε εξέλιξη	Δεν έχουν ακόμη ξεκινήσει
Α' Εξάμηνο	21	68	46%	74	5
Β' Εξάμηνο	10	78	53%	64	5

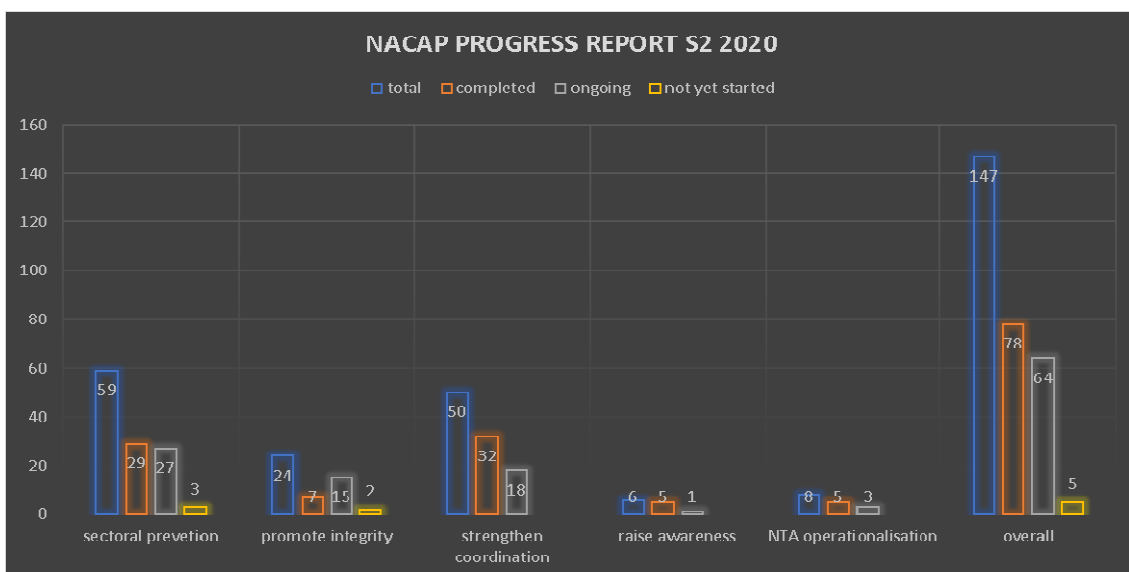
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία των στοιχείων από τις Εκθέσεις Υλοποίησης ΕΣΣΚΑ

Α' και Β' Εξαμήνου 2020 (ΕΑΔ, 2020B)

Πηγή: ΕΑΔ, 2020

Εικόνα 3. 9 Πορεία Υλοποίησης ΕΣΣΚΔ 2018-2021 κατά το Α' Εξάμηνο 2020

Πηγή: ΕΑΔ, 2020

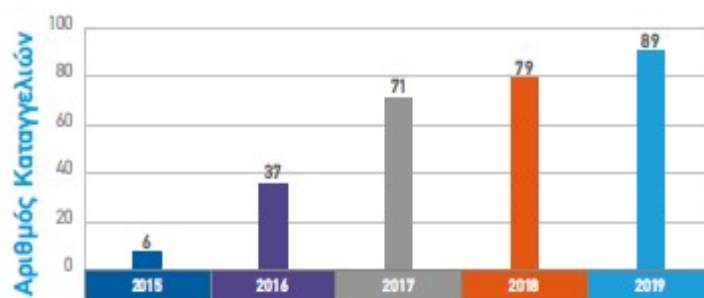
Εικόνα 3. 10 Πορεία Υλοποίησης ΕΣΣΚΔ 2018-2021 κατά το Β' Εξάμηνο 2020

Λοιπά Στοιχεία

Βάσει του ρόλου της ως η Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης (A.F.CO.S.), το έτος 2019 η ΕΑΔ υποδέχθηκε καταγγελίες σχετικά με περιπτώσεις παρατυπιών, υπόνοιας απάτης στα συγχρηματοδοτούμενα, διακρατικά και λοιπά προγράμματα, οι οποίες ανήλθαν σε 89 -44 επώνυμες και 45 ανώνυμες- και

περιλαμβάνονται στο σύνολο των καταγγελιών που προαναφέρθηκαν στο ελεγκτικό της έργο.

Για τη διαχείριση και την παρακολούθηση των εν λόγω καταγγελιών λαμβάνονται υπόψη τόσο οι σχετικές οδηγίες που έχουν δοθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής, όσο και οι διατάξεις της κείμενης εθνικής νομοθεσίας και οι ρυθμίσεις από τα αντίστοιχα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Πηγή: Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, 2020

Διάγραμμα 3. 5 Καταγγελίες ανά έτος που υποβλήθηκαν στο Ελληνικό AFCOS

Από το σύνολο των 89 καταγγελιών που παρελήφθησαν, ο σημαντικός αριθμός 64 εξ αυτών αξιολογήθηκε ότι έπρεπε να αποσταλεί στις Αρχές Διαχείρισης προς ενημέρωση ή διερεύνηση των σχετικά διαλαμβανομένων, κατά κύριο λόγο επί ζητημάτων διαχείρισης. Επιπρόσθετα, 18 καταγγελίες εστάλησαν σε Σώματα Επιθεώρησης και Ελέγχου εξ αυτών που καταργήθηκαν και οι αρμοδιότητές τους μεταφέρθηκαν στην ΕΑΔ, ενώ 4 διαβιβάστηκαν στο ΣΔΟΕ και την Ε.Δ.ΕΛ. Η OLAF και η Ρουμανική Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (D.L.A.F.) ενημερώθηκαν για 1 καταγγελία η κάθε μία. Τέλος, 1 καταγγελία κρίθηκε ότι πρέπει να σταλεί στην αρμόδια Δικαστική Αρχή.

Ως σημαντικό ποιοτικό χαρακτηριστικό των προαναφερθεισών καταγγελιών καταγράφηκε η πηγή χρηματοδότησης των έργων/ προγραμμάτων/ δράσεων. Από το σύνολο των 89 καταγγελιών: 42 καταγγελίες αφορούσαν στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, 23 στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, 2 στο Ταμείο Συνοχής, 2 στο Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, 2 στα Αγροτικά Ταμεία, 1 στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, ενώ σημειώνεται ότι σε 17 καταγγελίες δεν αναφέρεται κανένα Ταμείο.

Τα αποτελέσματα της διενέργειας επιτόπιων ελέγχων εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης Απάτης (OLAF), που αφορούσαν στο σκέλος των εσόδων-εξόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ μέσω υποβολής αιτημάτων για την υποστήριξη των ελεγκτικών της κλιμακίων, γνωστοποιήθηκαν στην ΕΑΔ, η οποία και συμμετέχει ενεργά στις εργασίες του Συντονιστικού Επιχειρησιακού Κέντρου (ΣΕΚ) για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου των προϊόντων που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Η συμμετοχή πραγματοποιείται τόσο με την εκπροσώπηση στη θέση του Γραμματέα του εν λόγω Οργάνου όσο και μέσω υπαλλήλου της που έχει ενταχθεί στο προσωπικό που υποστηρίζει το έργο του ΣΕΚ.

Αξιοσημείωτα είναι τα δύο Μνημόνια Συνεργασίας της ΕΑΔ α) με τη Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών με στόχο την αξιολόγηση αλλά και τον εντοπισμό κινδύνων στις υφιστάμενες σχετικές διαδικασίες για πολιτογράφηση και κτήση της ελληνικής ιθαγένειας, β) με τα Όργανα Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης με επιδίωξη την κατάρτιση Ενιαίου Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης. Επίσης, προέβη στη σύναψη εθνικών συνεργασιών με τα Υπουργεία Τουρισμού, Μακεδονίας-Θράκης, τη Γενική Γραμματεία Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Εσωτερικών, την ΑΑΔΕ, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και του Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης, για ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της. Επίσης, συμμετείχε σε 5 ενέργειες σχετικά με την ευαισθητοποίηση και την επικοινωνία, κυρίως μέσω ημερίδων και εκθέσεων.

Τέλος, σε διεθνές επίπεδο, συμμετείχε σε 6 έργα διεθνών συνεργασιών, ενδεικτικά με το Γραφείο Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα, το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ καταγράφηκαν 11 συμμετοχές και εκπροσωπήσεις σε διεθνείς οργανισμούς, διεθνή συνέδρια και ομάδες εργασίας.

Προγραμματισμός Δράσης έτους 2020

Σημαντική είναι η ολοκλήρωση της κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου της ΕΑΔ για χρονικό διάστημα τετραετίας από το έτος 2020 έως και το έτος 2023, στη βάση και της ανάλυσης SWOT με αξιολόγηση των δυνατών και αδύναμων σημείων της, καθώς και των ευκαιριών και προκλήσεων του μακρο-περιβάλλοντος. Επίσης, εντός του έτους 2020 αναμενόταν η ολοκλήρωση των απαιτούμενων εργασιών για το πρώτο επιχειρησιακό σχέδιο προγραμματισμού της, με βασική επιδίωξη τον σαφή προσδιορισμό τομέων προτεραιότητας, ποιοτικών και ποσοτικών στόχων,

χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης, δεικτών μέτρησης αποτελεσμάτων και κριτηρίων αξιολόγησης.

Το όραμα και η αποστολή της Αρχής προωθούνται μέσω πέντε στρατηγικών στόχων και συγκεκριμένα:

- Τριών θεματικών στόχων βάσει των κύριων επιχειρησιακών πυλώνων της: Εντοπισμός και καταπολέμηση, Πρόληψη και Αποτροπή, Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση.
- Δύο οριζόντιων στρατηγικών στόχων: Διαχείριση της οργανωσιακής αλλαγής, Συντονισμός της εφαρμογής του ΕΣΣΚΔ.

Βασικοί εξειδικευμένοι στόχοι αποτελούν η αναβάθμιση του ελεγκτικού έργου, η προαγωγή της ακεραιότητας και της λογοδοσίας, η ευαισθητοποίηση-επικοινωνία και η ενίσχυση της επιχειρησιακής και λειτουργικής ικανότητας, οι οποίοι αναλύονται περαιτέρω σε επιμέρους δράσεις. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό, μέσα στο πρώτο τρίμηνο του έτους 2020, υπέβαλε τυποποιημένο έντυπο εξειδίκευσης στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή για εξασφάλιση της αναγκαίας χρηματοδότησης μέσω επιχειρησιακού προγράμματος, γεγονός που συμβαίνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Ως στόχοι της εν λόγω χρηματοδότησης έχουν τεθεί η εδραίωση της παρουσίας της Αρχής τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό μέσω της επιτυχούς ολοκλήρωσης της μετάβασης σε ενιαίο ελεγκτικό φορέα και τη θέση των βάσεων για την εκτέλεση της μακροπρόθεσμης στρατηγικής της. Ως τετράπτυχο αρχών για την επιτυχία της έχουν οριστεί η διαφάνεια, η λογοδοσία, η ακεραιότητα και ο έλεγχος.

3.4 Ανακεφαλαίωση

Η σύσταση της ΕΑΔ σηματοδοτεί τη μετάβαση σε ένα νέο οργανωτικό μοντέλο με οριζόντιες αρμοδιότητες μικτής φύσης, τόσο ελεγκτικές όσο και εκπόνησης δημόσιων πολιτικών. Οι αρμοδιότητες των καταργηθέντων φορέων που ενσωματώθηκαν σε αυτήν αποτυπώθηκαν και στο έργο της κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της. Παρά την πρόσφατη ιστορία της, διαπιστώθηκε ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς τη λειτουργία ενός σύγχρονου φορέα, υπό τη μορφή Ανεξάρτητης Αρχής, με όλα τα πλεονεκτήματα που αυτό συνεπάγεται. Ιδιαίτερη έμφαση έχει ήδη δοθεί στην οργανωσιακή αλλαγή και στον εκσυγχρονισμό των υποδομών, με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών να είναι εμφανής προς την κατεύθυνση της πλήρους ενοποίησης των ελεγκτικών μηχανισμών για την πρόληψη και καταστολή φαινομένων διαφθοράς, κακοδιοίκησης και εν γένει προβληματικών καταστάσεων για την ελληνική δημόσια διοίκηση.

Χαρακτηριστικό είναι το ευρύ πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων της Αρχής επί μεγάλου πλήθους δημόσιων αρχών αλλά και ιδιωτών. Το όραμά της και η αποστολή της είναι ξεκάθαρα διατυπωμένα και εξειδικεύονται σε στόχους και περαιτέρω επιμέρους δράσεις, που επιδιώκουν να επιφέρουν μετρήσιμα αποτελέσματα, τα οποία θα είναι και συγκρίσιμα μέσω της χρήσης κατάλληλων δεικτών.

Τα σημαντικά αποτελέσματα της δράσης της Αρχής είναι πασιφανή από το πρώτο έτος λειτουργίας της, όπως παρουσιάστηκαν στο παρόν κεφάλαιο, μέσω της αποτύπωσης των κύριων σημείων της πρώτης απολογιστικής της έκθεσης. Έτσι, διενεργήθηκε μεγάλος αριθμός επιθεωρήσεων και ερευνών κατόπιν αξιολόγησης με συστηματικό τρόπο πληθώρας καταγγελιών, συμπεριλαμβανομένης και της αντικαπιλιστικής νομοθεσίας, σε όλους τους τομείς της ελληνικής δημόσιας διοικητικής δράσης. Παράλληλα, έλαβαν χώρα δράσεις για την παρακολούθηση του ΕΣΣΚΔ, την εκπαίδευση του προσωπικού και την ενημέρωση του κοινού, καθώς και για την εδραίωση του ρόλου της ως η Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης. Τέλος, σημαντικά βήματα έγιναν προς την κατεύθυνση της ενοποίησης των λειτουργιών των καταργηθέντων φορέων και την καλλιέργεια κατάλληλης οργανωσιακής κουλτούρας με προώθηση των αρχών της ακεραιότητας, της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η Αποτελεσματικότητα του Έργου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας

4.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας. Κατόπιν της βιβλιογραφικής επισκόπησης και της παρουσίασης των στατιστικών δεδομένων από τις εκθέσεις απολογισμού που κρίθηκαν ως κατάλληλες τόσο για τους καταργηθέντες φορείς όσο και για την ΕΑΔ, ακολουθείται συγκεκριμένη μεθοδολογία, με στόχο την ανάδειξη ευρημάτων που συνηγορούν υπέρ της αποτελεσματικότητας της ΕΑΔ και τη διαπίστωση των πλεονεκτημάτων λειτουργίας της Αρχής σε σχέση με την προγενέστερη επικρατούσα κατάσταση των ελεγκτικών μηχανισμών στην Ελλάδα και εν τέλει την απάντηση στο ερώτημα αν είναι αποτελεσματική η ΕΑΔ.

Ειδικότερα, αρχικά παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την επεξεργασία των αριθμητικών δεδομένων αλλά και περιγραφικών στοιχείων από τις ετήσιες εκθέσεις απολογισμού που παρουσιάστηκαν στα προηγούμενα δύο κεφάλαια. Έτσι, πραγματοποιείται σύγκριση της ΕΑΔ με τον μέσο όρο των κοινών στοιχείων των καταργηθέντων φορέων, αλλά και ξεχωριστά με κάθε έναν από αυτούς όπου είναι εφικτό, παρουσίαση αριθμητικών δεδομένων σχετικά με τη λειτουργία του ενιαίου φορέα και στη συνέχεια παρουσίαση γενικών στοιχείων που συνηγορούν υπέρ της αποτελεσματικότητας της Αρχής. Τα αποτελέσματα συμπληρώνονται από τις σχετικές συνεντεύξεις που διενεργήθηκαν.

4.2 Βάσει αριθμητικών δεδομένων από ετήσιες εκθέσεις απολογισμού

4.2.1 Σύγκριση ΕΑΔ με τον μέσο όρο κοινών στοιχείων των καταργηθέντων φορέων

Η αδυναμία σύγκρισης του συνόλου των στοιχείων από τις ετήσιες εκθέσεις των καταργηθέντων φορέων με τα αντίστοιχα της ΕΑΔ αναδεικνύουν το πλεονέκτημα ύπαρξης μίας μόνο Αρχής, η οποία και κατηγοριοποιεί τους τομείς δράσης της και τις υποθέσεις που διαχειρίζεται με ενιαίο τρόπο. Στην παρούσα υποενοότητα παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που ήταν δυνατόν να διεξαχθούν από τα κοινά στοιχεία του έργου του συνόλου των καταργηθέντων φορέων.

Όσον αφορά στο πλήθος των υποβληθεισών καταγγελιών που αποτέλεσαν το έναυσμα του ελέγχου σε ετήσια βάση συγκριτικά με τις συνολικά υποβληθείσες, για τους φορείς που υπάρχουν διαθέσιμα τα σχετικά στοιχεία, προκύπτουν τα εξής:

Πίνακας 4. 1 Συγκριτικός Πίνακας ποσοστού καταγγελιών που οδήγησαν σε έλεγχο

ΦΟΡΕΙΣ	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΩΣ ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ				ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ				Μ.Ο. ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΕ ΕΛΕΓΧΟ
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	
ΓΕΔΔ	789	654	-	-	υπερ10πλάσιες	υπερ10πλάσιες	-	-	10,00% ⁶
ΣΕΕΔΔ	267	223	229	-	3.120	2.805	1.284	-	11,45%
ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.	-	-	783	-	-	-	875	-	89,49%
ΕΑΔ	-	-	-	περίπου 224	-	-	-	3.940	περίπου 5,7%

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

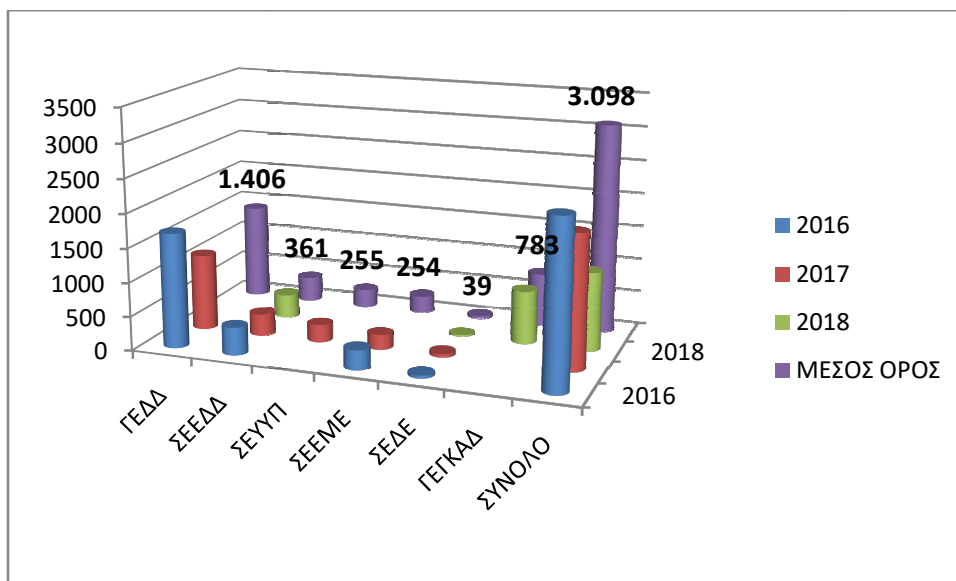
Συνολικά, το πλήθος των ελέγχων/υποθέσεων από τους καταργηθέντες φορείς αποτυπώνεται ακολούθως:

Πίνακας 4. 2 Πλήθος ελέγχων/υποθέσεων από καταργηθέντες φορείς

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ-ΕΛΕΓΧΟΙ	2016	2017	2018	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ
ΓΕΔΔ	1.688	1.123	-	1.406
ΣΕΕΔΔ	413	324	347	361
ΣΕΥΥΠ	-	255	-	255
ΣΕΕΜΕ	293	214	-	254
ΣΕΔΕ	41	49	27	39
ΓΕΓΚΑΔ	-	-	783	783
ΣΥΝΟΛΟ				3.098

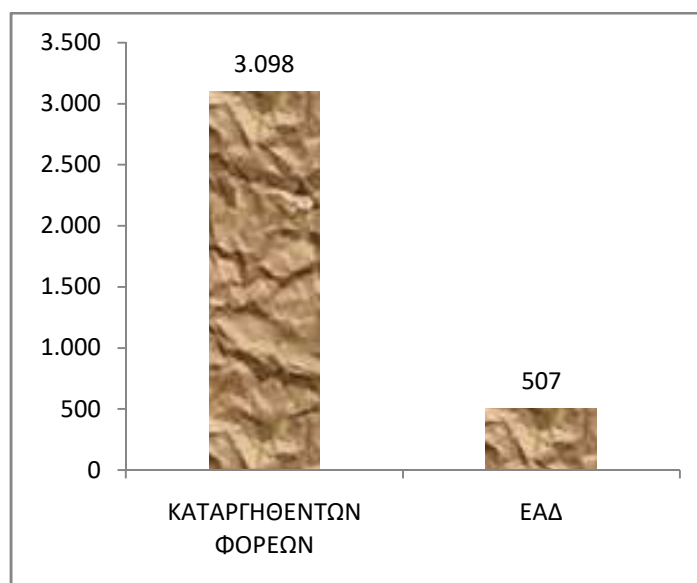
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

⁶ κατά προσέγγιση, σύμφωνα με τον υπερδεκαπλάσιο αριθμό υποβληθεισών καταγγελιών που αναφέρεται στις εκθέσεις του ΓΕΔΔ, χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένο αριθμό

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 4.1 Πλήθος ελέγχων/υποθέσεων από καταργηθέντες φορείς

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 4.2 Σύγκριση πλήθους ελέγχων/υποθέσεων σε ετήσια βάση

Συγκρίνοντας τον μέσο όρο του αριθμού ετήσιων ελέγχων που διενεργούνταν τα προηγούμενα έτη από τους καταργηθέντες φορείς με τον αριθμό των ελέγχων που διενεργήθηκαν το έτος 2019, συνδυαστικά και με τις καταγγελίες ως έναυσμα, προκύπτει το συμπέρασμα ότι η ΕΑΔ επεξεργάστηκε μέσω του καινοτόμου σχετικού συστήματος πολύ μεγάλο αριθμό καταγγελιών, προχωρώντας σε πολύ λιγότερο αριθμό ελέγχων. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει πιθανώς και την αποτελεσματικότητα του συστήματος επεξεργασίας των καταγγελιών, το οποίο είναι πολύ λεπτομερές και οδηγεί

σε μικρότερο αριθμό ελέγχων, με πολύτιμη εξοικονόμηση χρόνου, ανθρωποωρών εργασίας, κόπου και κόστους.

Τέλος, η οργάνωση και η λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών διαπιστώθηκε από την ΕΑΔ ως το κυριότερο πρόβλημα αναφερόμενο στις υποβληθείσες καταγγελίες, που συμβαδίζει με τις διαπιστώσεις των ΣΕΕΔΔ, ΣΕΥΥΠ και Σ.Ε.Ε.ΜΕ. για τα υπό εξέταση έτη.

4.2.2 Σύγκριση ΕΑΔ με τον μέσο όρο στοιχείων ξεχωριστά για κάθε καταργηθέντα φορέα

Με βάση τα στοιχεία των ετήσιων εκθέσεων του ΓΕΔΔ, προκύπτουν οι ακόλουθοι μέσοι όροι σχετικά με το πειθαρχικό έργο και τον έλεγχο ΔΠΚ:

Πίνακας 4. 3 Αποτύπωση πειθαρχικού έργου ΓΕΔΔ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΕΡΓΟ	2016	2017	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΗΚΑΝ	1.685	1.813	1.749
ΕΝΣΤΑΣΗ ΣΕ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	51	170	111
ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΚΑΤΑ ΤΕΛΕΣΙΔΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	1	10	6

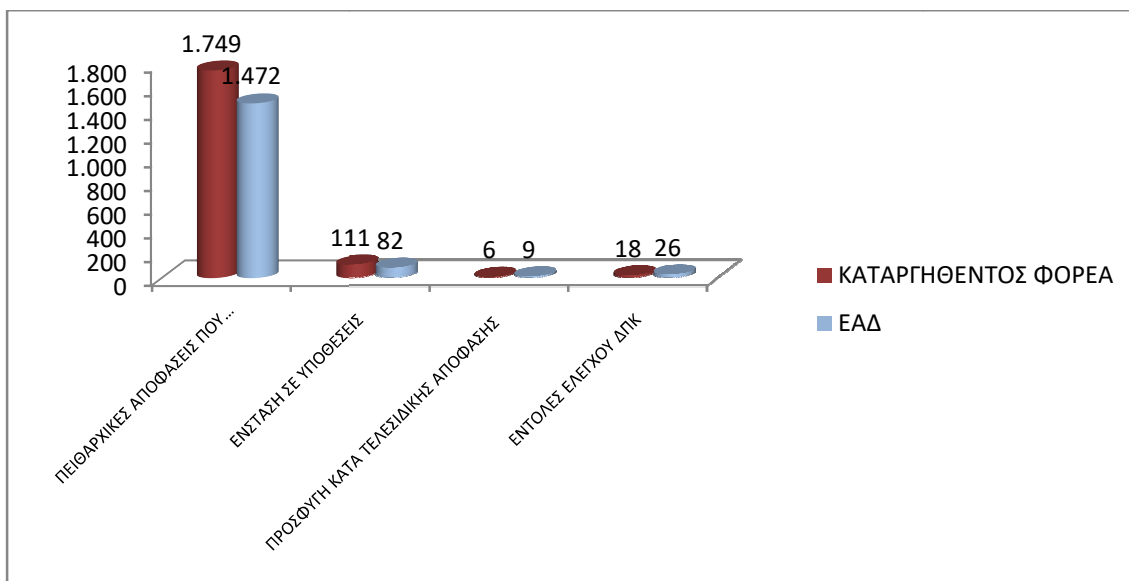
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Πίνακας 4. 4 Πλήθος εντολών ελέγχου ΔΠΚ από ΓΕΔΔ

ΕΝΤΟΛΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΠΚ	2016	2017	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ
	7	28	18

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων από την ετήσια έκθεση της ΕΑΔ προκύπτει το ακόλουθο διάγραμμα:

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 4.3 Σύγκριση πειθαρχικού έργου ΓΕΔΔ-ΕΑΔ

Η διερεύνηση υποθέσεων φοροδιαφυγής κατέληξε στο ίδιο περίπου ποσό οφειλών τα έτη 2017 (από το Γραφείο ΓΕΔΔ: 67 εκατομμύρια ευρώ) και 2019 (από την ΕΑΔ: 66 εκατομμύρια ευρώ).

Στον τομέα υγείας και πρόνοιας αναδείχθηκε σε μεγαλύτερο ποσοστό το πρόβλημα της διαφθοράς (27% των καταγγελιών), σε σχέση με τα προηγούμενα έτη⁷ από το ΣΕΥΥΠ (διαπίστωση προβλήματος στο 11,11% των περιπτώσεων).

Σημαντικό παραμένει το έργο επί των πεδίων αξιοποίησης δημοσίων εγκαταστάσεων και εκμεταλλεύσεων, χωροταξίας-δόμησης, περιβάλλοντος και δημοσίων έργων.

Επίσης, σημειώνεται ότι το έτος 2019 οι καταγγελίες σχετικά με ζητήματα απάτης σε συγχρηματοδοτούμενα έργα παρουσίασαν αύξηση κατά 17% συγκριτικά με το έτος 2018 (89 έναντι 76).

Όσον αφορά στο ΕΣΣΚΔ, η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. κατέγραψε κατά το α' εξάμηνο 2018 τελικό ποσοστό υλοποίησης 88,4% των συνολικών δράσεων του ΕΣΣΚΔ 2015-2018 (ολοκλήρωση 99 δράσεων στο σύνολο 112) και αναμένεται να διαπιστωθεί το τελικό ποσοστό υλοποίησης των συνολικών δράσεων του αναθεωρημένου ΕΣΣΚΔ 2018-2021 από την ΕΑΔ. Σημειώνεται ότι κατά το β' εξάμηνο του έτους 2020 ανερχόταν σε 53% (ολοκλήρωση 78 δράσεων στο σύνολο 147), χωρίς να παραληφθεί να επισημανθεί ο μεγαλύτερος αριθμός συνολικών δράσεων (112 του ΕΣΣΚΔ 2015-2018 έναντι 147 του αναθεωρημένου ΕΣΣΚΔ 2018-2021).

⁷ και συγκεκριμένα το έτος 2017 για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα αριθμητικά στοιχεία

4.3 Βάσει αριθμητικών δεδομένων σχετικά με λειτουργικά στοιχεία

Εξοικονόμηση κόστους προέκυψε από την κατάργηση των θέσεων των φυσικών προσώπων που προΐσταντο στους καταργηθέντες φορείς, ήτοι των Γενικών Επιθεωρητών ΣΕΥΠΠ και Σ.Ε.Ε.ΜΕ., των Γραμματέων του ΣΕΕΔΔ, του ΣΕΔΕ και της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., πέραν των θέσεων ευθύνης που καταργήθηκαν σε επιμέρους Διευθύνσεις των καταργηθέντων φορέων.

Σημαντική εξοικονόμηση κόστους, ύψους 100.000 € ετησίως, προήλθε και από τη μεταστέγαση υπηρεσιών και συγκεκριμένα των ΣΕΕΜΕ και ΣΕΔΕ.

4.4 Επιπρόσθετα γενικά στοιχεία για την αποτελεσματικότητα της ΕΑΔ

Η καταπολέμηση της διαφθοράς προϋποθέτει τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, αφού έχει γίνει κατανοητός πρώτα ο ορισμός της. Προς την κατεύθυνση της καλής διακυβέρνησης και μίας δημόσιας διοίκησης που θα εφαρμόζει καθημερινά στην πράξη τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της νομιμότητας και της διαφάνειας, πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η καλλιέργεια μίας κουλτούρας με αυτά τα χαρακτηριστικά που θα διαπνέει τον δημόσιο τομέα στο σύνολό του. Στο πλαίσιο αυτό, η ίδρυση μίας ενιαίας αρχής που έχει ενσωματώσει τις αρμοδιότητες των καίριων ελεγκτικών μηχανισμών της χώρας μας και από την ονομασία και μόνο προτάσσει τη διαφάνεια, συνιστά το σωστό βήμα. Μακριά από αλληλοεπικαλύψεις ή ασάφειες στο πεδίο των αρμοδιοτήτων, το τοπίο της τιμωρίας της διαφθοράς γίνεται ξεκάθαρο στον απλό πολίτη. Εξάλλου, το πλεονέκτημα ύπαρξης μίας ενιαίας αρχής γίνεται αντιληπτό και από το γεγονός ότι με την ίδρυση της ΕΑΔ επιτυγχάνεται αποφυγή επικαλύψεων και άρση σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ των ξεχωριστών ελεγκτικών σωμάτων, με παράλληλη επιδίωξη την προώθηση της ακεραιότητας, την τυποποίηση του συνόλου των ελεγκτικών διαδικασιών και την προώθηση προτύπων και μεθοδολογικών εργαλείων. Ως απώτερος στόχος έχει τεθεί και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς (ΕΑΔ, 2020B).

Ειδικότερα, η ενοποίηση των διαδικασιών κρίνεται ως κάτι πολύ θετικό και μάλιστα υπό το πρίσμα ενός Κώδικα Δεοντολογίας για το σύνολο των επιθεωρητών. Διαπιστώθηκε το σημαντικό έργο της Αρχής προς την κατεύθυνση αυτή, μέσω της προτυποποίησης των διαδικασιών και των ελεγκτικών μέσων, με κύρια εργαλεία το Εγχειρίδιο περί τυποποίησης της παραλαβής, επεξεργασίας, αξιολόγησης αλλά και κατηγοριοποίησης των καταγγελιών βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, καθώς και τον Κανονισμό Ελεγκτικής Λειτουργίας.

Οι καταγγελίες καταχωρούνται και αξιολογούνται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και αυτό είναι πολύ σημαντικό αν σκεφτεί κανείς ότι πολλές κατηγορίες ήταν ίδιες για διάφορα ελεγκτικά σώματα και αρχές. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες κατηγορίες:

Πίνακας 4. 5 Ενδεικτικές κοινές θεματικές ενότητες καταγγελιών προς καταργηθέντες φορείς

Κατηγορίες	Κοινές θεματικές ενότητες καταγγελιών προς τους καταργηθέντες φορείς
Υγεία/Πρόνοια	ΓΕΔΔ, ΣΕΕΔΔ, ΣΕΥΥΠ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.
Δόμηση-Χωροταξία	ΣΕΕΔΔ, ΣΕΔΕ, ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ.
Δημόσια Έργα	ΓΕΔΔ, ΣΕΔΕ

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Στη βάση των ανωτέρω εξοικονομείται σίγουρα ανυπολόγιστος χρόνος, ο οποίος αφιερωνόταν τόσο στην αξιολόγηση καταγγελιών και τη διαβίβασή τους προς άλλο φορέα, όπου και επαναξιολογούνταν, όσο και τη σύσταση μικτών κλιμακίων από τους καταργηθέντες φορείς. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα κάτωθι διαθέσιμα στοιχεία:

Α. Σχετικά στοιχεία για αιτήματα ΓΕΔΔ προς άλλους φορείς

Πίνακας 4. 6 Έλεγχοι καταργηθέντων φορέων κατόπιν αιτήματος από ΓΕΔΔ

ΦΟΡΕΑΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΛΕΓΧΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΓΕΔΔ
ΣΕΕΔΔ	41
Σ.Ε.Ε.ΜΕ.	22
ΣΕΔΕ	6

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Β. Ο ΓΕΔΔ αναφέρει στις εκθέσεις του ότι το έτος 2016 διαβιβάστηκε ποσοστό 5,5% των υποθέσεων του στα υπόλοιπα τέσσερα ελεγκτικά σώματα, ενώ το έτος 2017 διαβιβάστηκε ποσοστό 24,6% των υποθέσεων του σε εξειδικευμένα σώματα.

Η σύνταξη του «Κώδικα Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς» για το προσωπικό της Αρχής πραγματοποιήθηκε με γνώμονα τις θεμελιώδεις αρχές του διοικητικού δικαίου και τις ηθικές αξίες της ακεραιότητας, της αμεροληψίας και αντικειμενικότητας, της διαφάνειας και δικαιοσύνης, της εχεμύθειας, της επάρκειας και επαγγελματικής συμπεριφοράς και σύμφωνα πάντα με την κείμενη νομοθεσία. Ο εν λόγω Κώδικας κρίθηκε απαραίτητος για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής,

καθώς και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών, μέσω της εξυπηρέτησης των εξής λειτουργιών: του καθορισμού του ηθικού περιβάλλοντος λειτουργίας της Αρχής, τη διατύπωση σαφών κανόνων συμπεριφοράς του ανθρώπινου δυναμικού και τη σχετικά ενημέρωση των πολιτών και των ιδιωτικών/δημόσιων φορέων (Κώδικας Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς του Προσωπικού της ΕΑΔ, 2020). Η γενική σύνοψη των αξιών και των συμπεριφορών, που αναφέρονται στον Κώδικα, παρατίθενται στην ακόλουθη εικόνα:

Πηγή: Κώδικας Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς του Προσωπικού της ΕΑΔ, 2020

Εικόνα 4. 1 Σύνοψη αξιών και συμπεριφορών προσωπικού ΕΑΔ

Περαιτέρω, αξιοσημείωτα είναι και τα Παραρτήματα του ξεχωριστού «Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ», πέραν της

ρητής αναφοράς στις θεμελιώδεις αρχές, τις ευθύνες έναντι των ελεγχόμενων φορέων και των πολιτών, τη δέσμευση έναντι της Αρχής με υποχρέωση συμμόρφωσης με κανονισμούς και συγκεκριμένα πρότυπα συμπεριφορών. Τα εν λόγω πρότυπα αφορούν σε Ενωσιολογικό Λεξικό, Πρότυπο Δήλωσης Εχεμύθειας, Παραδείγματα Δεοντολογικών Διλημάτων και Παραδείγματα Σύγκρουσης Συμφερόντων (Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ, 2020), όπως παρατίθενται στο Παράρτημα της εργασίας.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί η μεγάλη σπουδαιότητα ενός Κώδικα Δεοντολογίας εν γένει, ο οποίος αποτελεί γραπτή δήλωση ενός συνόλου τυπικών κανόνων συμπεριφοράς και κοινών αξιών που καθορίζουν την ηθική, τις οργανωσιακές αρχές και τη γενικότερη φιλοσοφία ενός οργανισμού, με στόχο τη διαμόρφωση της οργανωσιακής ταυτότητας και κουλτούρας (Singh et al., 2005). Με τον τρόπο αυτό, ενισχύεται η ηθική συμπεριφορά των υπαλλήλων και συνακόλουθα η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τη δημόσια διοίκηση, γεγονός πολύ σημαντικό και για την ανάγκη κάλυψης του αισθήματος του «ανήκειν» των εργαζομένων σε μία συγκεκριμένη ομάδα με κοινούς στόχους, καθώς και για την υπόδειξη σε νέους υπαλλήλους των αναμενόμενων αποτελεσμάτων-συμπεριφορών. Παράλληλα, αποτελεί άριστο μέτρο αξιολόγησης των μέτρων που έχουν ληφθεί και επαναξιολόγησης μέσω και του σχεδιασμού βελτιωτικών δράσεων (Ράικος, 2006).

Με τον Κώδικα Δεοντολογίας, στοιχείο που απουσίαζε από τους καταργηθέντες φορείς, η ΕΑΔ -όπως και κάθε οργανισμός που διαθέτει- δίνει το καλό παράδειγμα ενισχύοντας τον ρόλο της, καθόσον υιοθετεί (Δαραμάρας, 1999: 2002):

- μία σύγχρονη μορφή ρυθμίσεων που προωθούν την οικειοθελή συμμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού σε πρότυπα συμπεριφοράς που χαρακτηρίζονται από επαγγελματισμό, διαφάνεια και κοινωνική αποδοχή,
- λύσεις, που χαρακτηρίζονται από απλότητα και ευελιξία και είναι πιο εύκολα κατανοητές από το προσωπικό αλλά και τους πολίτες και δύναται να οδηγήσουν στην αποτελεσματική πρόληψη και καταστολή των προβληματικών καταστάσεων κακοδιοίκησης, αδιαφάνειας και διαφθοράς που ταλανίζουν την ελληνική δημόσια διοίκηση.

Ο εκσυγχρονισμός της ελεγκτικής διαδικασίας έχει ξεκινήσει με ταχείς ρυθμούς, δεδομένων και των κάτωθι στοιχείων:

- Κατάργηση χειρόγραφων βιβλίων πρωτοκόλλου που ορισμένοι εκ των καταργηθέντων φορέων χρησιμοποιούσαν εν έτει 2019 και συγχώνευση

πρωτοκόλλων σε ενιαίο σύστημα ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου.

- Ολοκλήρωση προμήθειας ηλεκτρονικών υπολογιστών και σύγχρονου εξοπλισμού πληροφορικής.
- Λειτουργία του σύγχρονου διαδικτυακού τόπου της ΕΑΔ με λειτουργία ως ενιαία διαδικτυακή πύλη.
- Αξιοποίηση υποδομών του δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ.

Πέραν των όρων της συνέργειας και των προαναφερθεισών εξοικονομήσεων που αυτή επιφέρει, καθώς και την επάξια εκπροσώπηση της χώρας μας σε διεθνές επίπεδο όπως φάνηκε ήδη από το πρώτο έτος λειτουργίας της, η ΕΑΔ έχει πολύ περισσότερες αρμοδιότητες από το σύνολο των καταργηθέντων φορέων, με σημαντικά στοιχεία τα εξής:

- ✓ Αποτελεί την «Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης» με σαφώς διατυπωμένα, πλέον, όραμα και στρατηγική.
- ✓ Είναι αρμόδια για την επίβλεψη και τη γενικότερη πορεία του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και το στηρίζει έμπρακτα μέσω συγκεκριμένων δράσεων, όπως για την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού στον δημόσιο τομέα της χώρας μας, την τομεακή πρόληψη της διαφθοράς, καθώς και την προώθηση της ακεραιότητας στον δημόσιο τομέα και το δικαστικό σύστημα. Μέσω του καινοτόμου τρόπου που η ίδια η ΕΑΔ διοικείται, διαρθρώνεται και λειτουργεί προωθεί τους πυλώνες του ΕΣΣΚΔ για τα έτη 2018-2021, περί πρόληψης της διαφθοράς, ακεραιότητας, ενδυνάμωσης της συνεργασίας και του συντονισμού στον δημόσιο τομέα, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, οργανωσιακής αλλαγής.
- ✓ Είναι αρμόδια για τον έλεγχο της αντικαπιλιστικής νομοθεσίας. Ήδη το πρώτο έτος λειτουργίας της τα έσοδα του κράτους από διαπιστώσεις παραβάσεων και επιβολή των σχετικών προστίμων ανήλθαν σε 120.000 €, με γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας.
- ✓ Μεριμνά ιδιαίτερα για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού, καθώς και για την εκπαίδευση των μελών της.
- ✓ Παρουσιάζει πλεονεκτήματα σε οργανωτικό επίπεδο, καθόσον πρόκειται για μία ενιαία δομή με διευρυμένες δραστηριότητες, γεωγραφική εμβέλεια σε εθνικό επίπεδο με περιφερειακά παραρτήματα σε 6 πόλεις εκτός της Αθήνας, νέες οριζόντιες Διευθύνσεις Στρατηγικού Σχεδιασμού, Εσωτερικού Ελέγχου και

Γραφείο Προστασίας Δεδομένων, καθώς και υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό (ΕΑΔ, 2020).

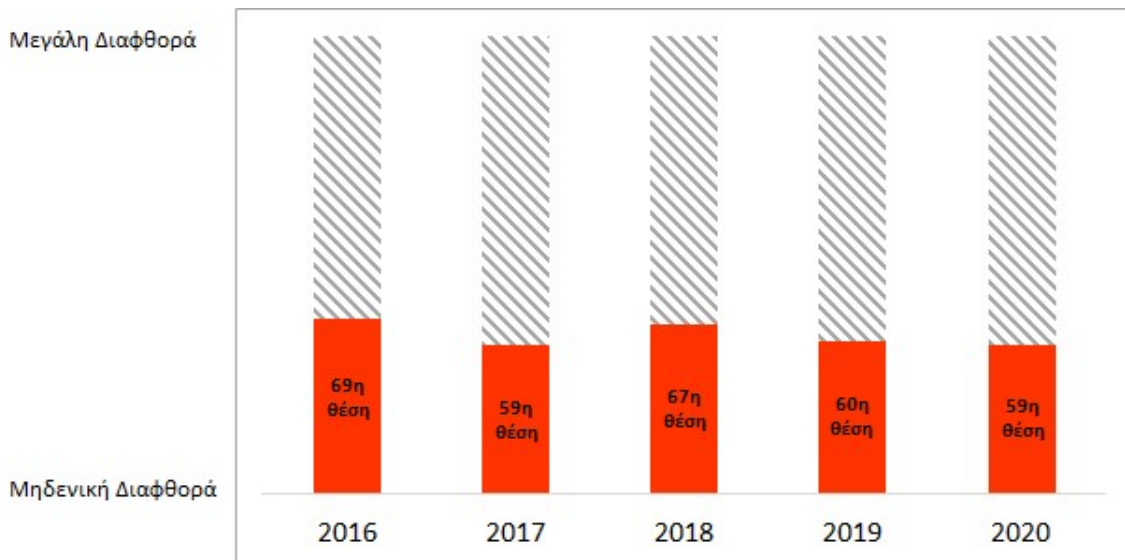
- ✓ Παρουσιάζει πλεονεκτήματα σε επιχειρησιακό επίπεδο, καθόσον έχουν υιοθετηθεί διεθνή πρότυπα ελέγχου, ολοκληρωμένος μηχανισμός μέτρησης απόδοσης και αποτελεσμάτων, καινοτόμο σύστημα εσωτερικών ελέγχων, σύγχρονη Πολιτική Προστασίας Δεδομένων εναρμονισμένη με τα διεθνή πρότυπα, καθώς και στρατηγική εκπαίδευσης/κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ, 2020).

Εν συνόλω, όταν γίνεται λόγος για την ΕΑΔ πρόκειται για πολύ περισσότερα από αυτά που πρόσβευαν οι εξειδικευμένες μεν, πολλαπλές δε, προγενέστερες αρχές.

Εξάλλου, κύριο στοιχείο που, όπως προαναφέρθηκε, συνηγορεί υπέρ της αποτελεσματικότητάς της και συνοψίζει όλα τα συμπεράσματα αποτελεί το γεγονός ότι η λειτουργία της συνέβαλε στην άνοδο της χώρας μας στον «Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς 2019» κατά 7 θέσεις, οπότε και η Ελλάδα, μέσω της βελτίωσης της βαθμολογίας Διεθνούς Διαφάνειας, κατατάχθηκε ως 60^η σε σύνολο 180 χωρών.

Είναι αξιοσημείωτο ότι, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα από τη Διεθνή Διαφάνεια, η θέση της χώρας μας βελτιώθηκε περαιτέρω ως προς τον προαναφερόμενο Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς για το έτος 2020. Συγκεκριμένα, κατατάχθηκε στην 59η θέση ανάμεσα σε 180 χώρες με 50 πόντους στη σχετική βαθμολογία με κλίμακα έως 100, σημειώνοντας αύξηση 2 πόντων συγκριτικά με το έτος 2019. Σύμφωνα με την ΕΑΔ, η εν λόγω βελτίωση της θέσης της χώρας μας συντελέστηκε σε περίοδο αυξητικής τάσης των φαινομένων διαφθοράς σε παγκόσμιο επίπεδο, δεδομένης και της ανάγκης για λήψη έκτακτων μέτρων προκειμένου να αντιμετωπισθεί η πανδημία του Covid-19 (Ναυτεμπορική, 2021).

Η πορεία της Ελλάδας για τα υπό εξέταση έτη από το 2016 έως το 2020, με διαδοχικές βαθμολογίες 44, 48, 45, 48 και 50 (Transparency International, 2021) για το σύνολο 180 χωρών, απεικονίζονται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Διάγραμμα 4. 4 Θέση της Ελλάδας στον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς (σύνολο 180 χώρες) 2016-2020

Τα ανωτέρω στοιχεία για την πορεία της χώρας μας κατά τα δύο τελευταία έτη που λειτουργεί και η ΕΑΔ είναι πολύ σημαντικά, αν αναλογιστεί κανείς ότι ο Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς αποτελεί ένα σύνθετο εργαλείο, το οποίο βασίζεται στην ενοποίηση 12 διαφορετικών δεικτών, σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε κάθε χώρα από ειδικούς και ανεξάρτητες οργανώσεις, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την Παγκόσμια Τράπεζα. Συγκεκριμένα, από το έτος 2002 η Μη Κυβερνητική Οργάνωση Διεθνής Διαφάνεια δημοσιεύει σε ετήσια βάση τον δείκτη, ο οποίος αφορά στην κατάχρηση εξουσίας για προσωπικό όφελος και αποτελεί ένα από τα πιο διαδεδομένα μέσα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων της διαφθοράς στις επενδύσεις αλλά και την ανάπτυξη εν γένει. Η Ελλάδα κατάφερε το έτος 2020 να επανέλθει στη θέση που είχε το έτος 2017 -και μάλιστα με υψηλότερη βαθμολογία-, με εμφανώς βελτιωμένη απόδοση συγκριτικά με το έτος 2018, ενώ μένει να αποτυπωθεί η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της ΕΑΔ σε μία ακόμη καλύτερη βαθμολογία το επόμενο έτος (ΕΑΔ, 2021).

4.5 Βάσει στοιχείων από συνεντεύξεις

Για τη συμπλήρωση της μελέτης του θέματος, κρίθηκε απαραίτητη η διεξαγωγή συνεντεύξεων με στελέχη της ΕΑΔ, με τη μέθοδο των ανοικτών ερωτήσεων για την παροχή απόψεων και τη συλλογή πληροφοριών σε καίρια ζητήματα για την εργασία και τον στόχο αυτής. Κατόπιν επικοινωνίας με τη Διοίκηση της Αρχής, στις συνεντεύξεις έλαβαν μέρος οι κ.κ. Κασάπας Γεώργιος και Μπούρτζινος Νικόλαος, Προϊστάμενος του Τμήματος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Διεθνών Σχέσεων της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συμπεριφορικών Αναλύσεων και Προϊστάμενος του Τομέα Διαχείρισης Καταγγελιών και Παρακολούθησης Έργου των Τομέων της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων αντίστοιχα, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται ακολούθως. Σημειώνεται ότι οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν, απομαγνητοφωνήθηκαν και καταγράφηκαν.

4.5.1 Πρώτη Συνέντευξη

Η πρώτη συνέντευξη διενεργήθηκε κατά την ημερομηνία 26/02/2021 με ηλεκτρονικό τρόπο.

4.5.1.1 Σχετικά με τον Επιχειρησιακό Προγραμματισμό και το Στρατηγικό Σχέδιο

Στην ερώτηση «αν έχουν ολοκληρωθεί οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες για την εκπόνηση του πρώτου ετήσιου επιχειρησιακού προγραμματισμού του Φορέα, όπως αναφερόταν στην ενότητα της ετήσιας έκθεσης έτους 2019 για τον προγραμματισμό έτους 2020» ο κ. Κασάπας απάντησε με τα ακόλουθα στοιχεία:

Κατά τη διάρκεια του έτους 2020, η ΕΑΔ ‘έτρεξε’ την πρώτη πιλοτική εφαρμογή της επιχειρησιακής της στοχοθεσίας. Ο επιχειρησιακός προγραμματισμός αποτελεί ένα ετήσιο σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων του στρατηγικού σχεδίου που περιλαμβάνει την εξειδίκευση σε επιχειρησιακούς στόχους και συγκεκριμένες δράσεις. Για τη μέτρηση των δράσεων χρησιμοποιήθηκαν δείκτες παρακολούθησης. Το ένα κομμάτι της άσκησης είναι προγραμματικό, δηλαδή η εξειδίκευση συνίσταται διαδοχικά από τη στρατηγική στην επιχειρησιακή λειτουργία σε συγκεκριμένη δράση και σε μετρήσιμο δείκτη-στόχο, ενώ σε δεύτερη φάση διενεργείται ο απολογισμός. Οπότε, όχι μόνο έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι προπαρασκευαστικές διαδικασίες, αλλά υλοποιήθηκε επιπρόσθετα και μια πιλοτική άσκηση επιχειρησιακής στοχοθεσίας. Κατόπιν του απολογισμού για το έτος 2020, έχουν εντοπισθεί τα δυνατά σημεία και οι αδυναμίες, καθώς και συγκεκριμένοι τομείς που δύναται να βελτιωθούν. Αυτή τη

στιγμή έχει εκπονηθεί το σχέδιο της επιχειρησιακής στοχοθεσίας για το έτος 2021.

Σχετικά με τις βασικές προτεραιότητες του στρατηγικού σχεδίου, η ΕΑΔ έχει πέντε στρατηγικούς στόχους. Οι τρεις συνδέονται με τους βασικούς πυλώνες της επιχειρησιακής της λειτουργίας και συγκεκριμένα αφορούν 1. στον έλεγχο, 2. στην πρόληψη και 3. στην ευαισθητοποίηση. Οι άλλοι δύο είναι οριζόντιοι και συγκεκριμένα ο ένας σχετίζεται με τον συντονιστικό ρόλο της Αρχής -την καταπολέμηση της διαφθοράς- και είναι ο συντονισμός και η παρακολούθηση της εφαρμογής του ΕΣΣΚΔ για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ο δε δεύτερος -και πέμπτος εν συνόλω-, αφορά στην οργανωσιακή αλλαγή.

Υπογραμμίστηκε ότι η ΕΑΔ είναι ένας νέος φορέας που πρόεκυψε μέσα από την κατάργηση πέντε ελεγκτικών σωμάτων και της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. Ο οργανισμός, αυτή την πρώτη περίοδο λειτουργίας του, είχε να αντιμετωπίσει προκλήσεις τόσο όσον αφορά στο εξωτερικό περιβάλλον, από τη στιγμή που η απρόσκοπτη συνέχιση της λειτουργίας του -μέσω της υλοποίησης ελέγχων και δράσεων πρόληψης-ευαισθητοποίησης- ήταν ο επιθυμητός στόχος, και ταυτόχρονα υφίστατο μια μεγάλη πρόκληση που ήταν η εσωτερική αναδιοργάνωση. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι έξι ξεχωριστοί φορείς έγιναν ένας, σημαίνει τεράστιες αλλαγές στην εσωτερική οργάνωση, στις λειτουργίες του οργανισμού, οπότε η οργανωσιακή αλλαγή, κοιτάζει περισσότερο το εσωτερικό, πώς δηλαδή οι υπάλληλοι από έξι φορείς θα δημιουργήσουν μια ενιαία ομάδα στο πλαίσιο ενός φορέα και πώς θα ομογενοποιηθούν οι διαδικασίες. Η ομογενοποίηση των διαδικασιών αποτελεί ένα ιδιαίτερα απαιτητικό εγχείρημα που αφορά οριζόντια την λειτουργία του οργανισμού και περιλαμβάνει από το πώς θα λειτουργεί ένα κοινό πρωτόκολλο μέχρι την ανάπτυξη κοινών πολιτικών και προτύπων ελέγχου.

Η οργανωσιακή αλλαγή περιλαμβάνει επίσης τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού. Η ΕΑΔ απέκτησε μια κρίσιμη μάζα και πλέον της δόθηκε η δυνατότητα να κάνει πράγματα όπου πριν τα προηγούμενα σώματα δεν είχαν τους διοικητικούς πόρους για να τα φέρουν εις πέρας. Σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην ΕΑΔ ο κ. Κασάπας πρόσθεσε τα εξής:

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα μεταρρύθμιση του Δημοσίου Τομέα της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου είχε μια δράση, που δέσμευε πόρους για τον εκσυγχρονισμό των ελεγκτικών σωμάτων, αυτοί οι πόροι έμεναν λιμνάζοντες, διότι τα προηγούμενα ελεγκτικά σώματα δεν είχαν τη διαχειριστική επάρκεια και τους αναγκαίους πόρους για να υποβάλουν και να υλοποιήσουν έργα στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ. Η ΕΑΔ για πρώτη φορά κατάφερε να εντάξει μια σειρά έργων στο ΕΠ ΜΔΤ. Μέσα σε αυτά

περιλαμβάνεται ένα σύστημα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων, ενώ ήδη ετοιμάζεται ένα έργο ψηφιοποιήσεων προκειμένου να αναπτυχθεί ένα ηλεκτρονικό αρχείο που θα συγκεντρώνει πληροφορία από εκθέσεις ελέγχων παρελθόντων ετών. Το τρίτο έργο που σχετίζεται με τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Αρχής αφορά στην προμήθεια ενός ΟΠΣ ERP, το οποίο και θα υποστηρίξει τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών προς διεκπεραίωση των υποθέσεών της με έναν πιο απλό και γρήγορο τρόπο.

Στην ερώτηση για τις προσδοκίες ως προς τη βελτίωση της λειτουργίας της Αρχής με την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου, ο κ. Κασάπας απάντησε ότι το στρατηγικό σχέδιο υπηρετεί το όραμα της Αρχής. Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας σύγχρονος δημόσιος οργανισμός, ο οποίος μέσα από τη δράση του θα καλύπτει το επιχειρησιακό τρίπτυχο έλεγχος-πρόληψη-ευαισθητοποίηση, παρέχοντας υπηρεσίες στο κοινωνικό σύνολο και προωθώντας τις αξίες του οργανισμού. Κάθε δημόσιος οργανισμός ζητάει να παράγει αποτέλεσμα με τρόπο αποδοτικό, να μπορεί να παρακολουθεί τις εξελίξεις και να δίνει λύσεις σε πραγματικό χρόνο σε αιτήματα των πολιτών και του κοινωνικού συνόλου. Αυτός είναι ο στόχος. Η προσπάθεια στο κομμάτι των ελέγχων επικεντρώνεται στον εκσυγχρονισμό των ελεγκτικών μηχανισμών, βελτιώνοντας τον συντονισμό, κωδικοποιώντας τις διαδικασίες, δημιουργώντας πρότυπα, αξιοποιώντας δυνατότητες που δίνουν τα ψηφιακά εργαλεία. Στο κομμάτι πρόληψη, γίνεται πολύ σημαντική δουλειά. Αναρτήθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση το Νομοσχέδιο για τον εσωτερικό έλεγχο. Όταν αυτό ψηφιστεί θα αποτελέσει μια κοσμογονία για το Δημόσιο και επ' αυτού δουλεύει η ΕΑΔ, με τον ρόλο πρωτίστως συντονιστικό και συμβουλευτικό στην Κεντρική Κυβέρνηση, ΟΤΑ, Υπουργεία και Οργανισμούς. Στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης, γίνεται προσπάθεια οικοδόμησης μιας κουλτούρας μηδενικής ανοχής απέναντι στη διαφθορά, καθώς και αποκατάστασης της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς. Ο στόχος της Δημόσιας Πολιτικής είναι να παρουσιάσει το αποτέλεσμα στον πολίτη-πελάτη και να λογοδοτήσει για το πού πηγαίνουν οι πόροι του. Οπότε, αυτή η διάσταση της ευαισθητοποίησης περιέχει και ένα κομμάτι λογοδοσίας και ένα κομμάτι προβολής.

4.5.1.2 Σχετικά με τη Στοχοθεσία

Η απάντηση του κ. Κασάπα επί των συμπεριφορικών αναλύσεων και πώς αυτές συνδράμουν στην επίτευξη των στόχων του φορέα συνοψίζεται παρακάτω:

Οι συμπεριφορικές αναλύσεις αποτελούν ένα εργαλείο το οποίο προσπαθεί να αναλύσει patterns που οφείλονται σε αποκλίνουσες συμπεριφορές και οδηγούν στην εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς, μέσα από ένα πλέγμα παρεμβάσεων, προσπαθεί να δώσει κίνητρο στους πολίτες να λειτουργήσουν με έναν διαφορετικό τρόπο, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο εμφάνισης φαινομένων απάτης και διαφθοράς. Προσπαθεί μέσα από κάποιες στοχευμένες παρεμβάσεις να βοηθήσει στην αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών που έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς. Οι συμπεριφορικές αναλύσεις μέσα από ένα πλαίσιο για παρεμβάσεις, αποτελούν και ένα εργαλείο για την υλοποίηση δράσεων τόσο στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης όσο και στο κομμάτι της πρόληψης. Εάν αλλάξει η συμπεριφορά μας, αρχικά η παρέμβαση ευαισθητοποιεί αλλά συμβάλλει και στο κομμάτι της πρόληψης. Είναι ένα εργαλείο που αυτή τη στιγμή αναπτύσσεται πιλοτικά, δηλαδή η Αρχή έχει στα σκαριά ένα έργο που υλοποιείται σε συνεργασία με έναν Ανάδοχο και υπό το πρίσμα ενός έργου τεχνικής βοήθειας, προκειμένου να δημιουργηθούν το κατάλληλο πλαίσιο και τρεις πιλοτικές παρεμβάσεις στους τομείς της υγείας, του περιβάλλοντος και των δημοσίων συμβάσεων.

Στην ερώτηση επί ενδεχόμενης εφαρμογής και τυχόν προβλημάτων επί της διαδικασίας με την οποία τίθεται αλλά και παρακολουθείται η επιχειρησιακή στοχοθεσία με συγκεκριμένους δείκτες ανά εξάμηνο, ο κ. Κασάπας απάντησε τα εξής:

Η πρώτη επιχειρησιακή στοχοθεσία που εφαρμόστηκε είχε πιλοτικό χαρακτήρα, καθόσον ήθελαν να μετρήσουν μεταξύ άλλων και την ωριμότητα του οργανισμού, να βάλουν τον πήχη ψηλά, να εξερευνήσουν τις δυνατότητες απολογισμού μεγεθών όχι μόνο ακεραίων αριθμών αλλά και ποσοστών και λίγο πιο ποιοτικών δεικτών. Στο σημείο αυτό συνάντησαν δυσκολίες στον απολογισμό δεικτών με μονάδα μέτρησης ποσοστό, καθόσον ο οργανισμός χρειάζεται να περάσει μια περίοδο προκειμένου να ενστερνιστεί τη λογική αυτής της στοχοθεσίας, τα αποτελέσματα ήταν αρκετά ενθαρρυντικά. Τα προβλήματα που αντιμετώπισαν σχετίζονταν με το γεγονός ότι πρόκειται για μια άσκηση που εφαρμόζεται για πρώτη φορά και το στελεχιακό δυναμικό δεν ήταν πλήρως εξοικειωμένο με την έννοια της στοχοθεσίας και της μέτρησης. Εκπονήθηκε μια μεθοδολογία, έφτιαξαν κάποιες συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις, καθώς και ένα helpdesk με στελέχη της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού και κατάφεραν σε πολύ μεγάλο βαθμό να φέρουν την άσκηση εις πέρας και μάλιστα με καλά αποτελέσματα.

4.5.1.3 Σχετικά με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΕΣΣΚΔ)

Στην ερώτηση σχετικά με την αναθεώρηση του ΕΣΣΚΔ 2018-2021 το έτος 2020 αλλά και πρόβλεψη για κάποια ενδεχόμενη εκ νέου αναθεώρηση, ο κ. Κασάπας ξεκίνησε αναφέροντας ότι το ΕΣΣΚΔ είναι ένα επιχειρησιακό σχέδιο που έχει ορίζοντα εφαρμογής μια τετραετία, ωστόσο είναι ένα δυναμικό εργαλείο πολιτικής, το οποίο πρέπει περιοδικά να επικαιροποιείται, προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στις αλλαγές ενός δυναμικά μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος. Συνέχισε αναφέροντας ότι με την ψήφιση του Ν.4622/2019 και τη σύσταση της ΕΑΔ ένα κομμάτι δράσεων που είχαν αρχικά προβλεφθεί στο ΕΣΣΚΔ του 2018-2021 κατέστη ανεπίκαιρο, επί παραδείγματι η εκπόνηση Ετήσιας Έκθεσης από τον ΓΕΑΔ δεν είχε πλέον αντικείμενο ύπαρξης.

Η αναθεώρηση που έγινε είχε δύο διαστάσεις: Η πρώτη διάσταση αφορούσε στην αφαίρεση δράσεων ή συνένωση κάποιων εξ αυτών, προκειμένου να παραμείνει το ΕΣΣΚΔ επίκαιρο. Το δεύτερο μεγάλο κομμάτι αφορούσε στην προσθήκη ενός επιπλέον κεφαλαίου, αυτό της οργανωσιακής αλλαγής, προκειμένου να θέσουν έναν στόχο ως Αρχή, να δεσμευτούν ότι θα καταφέρουν να υλοποιήσουν αυτή τη μετάβαση.

Στην ερώτηση για το τρέχον ποσοστό υλοποίησης δράσεων του ΕΣΣΚΔ 2018-2021, η απάντηση ήταν ότι αυτή τη στιγμή από τις 147 δράσεις έχουν ολοκληρωθεί 78, 64 είναι σε διαδικασία υλοποίησης και 5 δεν έχουν ξεκινήσει σύμφωνα με τον απολογισμό του Β Εξαμήνου του 2020. Κατά τη γνώμη του κ. Κασάπα, τα νούμερα αυτά θα αλλάξουν σημαντικά μέχρι το τέλος της περιόδου εφαρμογής καθώς: Ένα μεγάλο κομμάτι δράσεων που είναι υπό υλοποίηση συνδέονται με κάποια έργα τεχνικής βοήθειας που υλοποιούνται σε συνεργασία με το γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά και το έγκλημα UNODC και λόγω της πανδημίας του COVID, ο Ανάδοχος ζήτησε μια εξάμηνη παράταση χωρίς επιπλέον κόστος προκειμένου να μπορέσουν να υλοποιηθούν όσα έχουν σχεδιαστεί. Οπότε, η εκτίμηση είναι ότι μέχρι τέλος του έτους, αυτό το νούμερο θα έχει ανέβει σημαντικά, δηλαδή αναμένονται συν 40-50 δράσεις. Βάσει των προαναφερθέντων, ο κ. Κασάπας θεωρεί ότι στο τέλος της περιόδου εφαρμογής του ΕΣΣΚΔ οι ολοκληρωμένες δράσεις θα ανέρχονται γύρω στις 127-130. Η ΕΑΔ είναι ήδη ικανοποιημένη, γιατί σημαντικές δράσεις έχουν υλοποιηθεί αυτά τα χρόνια. Το ποσοστό υλοποίησης εκτιμάται ότι θα κινηθεί στο 85-90%, ήτοι ποσοστό 90% των δράσεων θα έχουν ολοκληρωθεί και το 10% θα μεταφερθεί στην επόμενη περίοδο.

4.5.1.4 Η ΕΑΔ ως Ανεξάρτητη Αρχή και η λειτουργία της, με βάση και τη διεθνή εμπειρία

Στην ερώτηση σχετικά με τα στοιχεία που ενσωματώθηκαν στην ΕΑΔ από τη διεθνή εμπειρία επί Ανεξάρτητων Αρχών, ο κ. Κασάπας απάντησε τα ακόλουθα:

Σε έναν φορέα ενσωματώνεται ο έλεγχος- η πρόληψη και η ευαισθητοποίηση. Υπάρχει πλέον ένας φορέας που είναι εξοπλισμένος από τον νομοθέτη να ασκήσει ολοκληρωμένη πολιτική στον χώρο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ενώ πριν υπήρχαν αποκομμένα στοιχεία, καθώς ο έλεγχος πραγματοποιούταν από διαφορετικά σώματα και περαιτέρω η ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., προσπαθούσε να κάνει την πρόληψη και την ευαισθητοποίηση.

Το δεύτερο στοιχείο που εμπεριέχει μια δεύτερη αρχή είναι η έμφαση που έχει δοθεί στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στον τρόπο διαχείρισης των τεχνολογικών λύσεων αλλά και η εμπειρία που έχουν οι διεθνείς φορείς, προκειμένου αυτά να εφαρμοστούν προσαρμοσμένα στα ελληνικά δεδομένα. Για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή η Αρχή προσπαθεί παράλληλα με τους ελέγχους κατόπιν καταγγελίας να εισάγει μέσα στον ελεγκτικό σχεδιασμό στοιχεία μέτρησης ρίσκου, όπως η εκτίμηση διακινδύνευσης, προκειμένου να γίνει η προτεραιοποίηση, όχι με βάση μια adhoc καταγγελία, αλλά με στάθμιση του κινδύνου που εντοπίζεται σε κάθε φορέα. Το έργο αυτό βρίσκεται σε φάση υλοποίησης.

Περαιτέρω, τα προηγούμενα σώματα βασιζόνταν σε καταγγελίες, οι οποίες δεν αξιολογούνταν. Αυτή η ροή έχει ένα στοιχείο τυχαιότητας και κατασπατάλησης ελεγκτικών πόρων, ενώ τώρα επιχειρείται αφενός ο καλύτερος προγραμματισμός της ελεγκτικής εργασίας στη βάση ανάλυσης διακινδύνευσης και αφετέρου το σύνολο των καταγγελιών αξιολογούνται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας.

Στην ερώτηση σχετικά με τα καινοτόμα χαρακτηριστικά της ΕΑΔ σε σχέση με τους καταργηθέντες φορείς, ο κ. Κασάπας εστίασε στα ακόλουθα στοιχεία:

- Προτυποποίηση διαδικασιών.
- Detection and deterrence, prevention and raising awareness (three pronged approach).
- Μεγαλύτερος αριθμός προσωπικού.
- Λειτουργική αυτοτέλεια -λόγω της νομικής της υπόστασης δεν υπάγεται στην κυβέρνηση-.

- Μεγάλος βαθμός αυτονομίας -η Αρχή υπάγεται μόνο σε κοινοβουλευτικό έλεγχο-.
- Εχέγγυα ανεξαρτησίας.
- Κρίσιμη μάζα προκειμένου να υλοποιηθούν δράσεις.

Σε επεξήγηση επί της κρίσιμης μάζας, ο κ. Κασάπας ανέφερε ότι το χαρτοφυλάκιο έργων της ΕΑΔ είναι μεγάλο, έχει έργα στο ΕΣΠΑ, SRSP (TSI), στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και για την υλοποίησή του χρειάζεται ανθρώπινους πόρους. Και τα προηγούμενα σώματα -κάποια από αυτά ήταν μικρά, κάποια έδιναν βάρος μόνο στον έλεγχο-, δεν είχαν αυτούς τους πόρους, για να χρησιμοποιήσουν αυτά τα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Στην ερώτηση επί των πλεονεκτημάτων λειτουργίας ενός ενιαίου φορέα υπό τη μορφή Ανεξάρτητης Αρχής, ο κ. Κασάπας εξέφρασε την άποψη ότι σίγουρα η επιλογή να υφίσταται μια Ανεξάρτητη Αρχή για την καταπολέμηση της διαφθοράς είναι μια καλή επιλογή. Στο συγκεκριμένο πεδίο πολιτικής, η ύπαρξη μιας Ανεξάρτητης Αρχής εγγυάται την ανεξαρτησία της λειτουργίας, έχει θετικό αποτόπωμα όσον αφορά την παραγωγή αποτελεσμάτων και συμβάλλει σε αυτό που στη δημοκρατική θεωρία αναφέρεται ως “vertical & horizontal accountability”.

Στην ερώτηση σχετικά με την άποψη επί της συμβολής της λειτουργίας της ΕΑΔ, έναντι των καταργηθέντων ελεγκτικών μηχανισμών, στη βελτίωση της θέσης της Ελλάδας στον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς, ο κ. Κασάπας ανέφερε τα εξής:

Ο CPI είναι ένας σύνθετος δείκτης που αποτελείται από 13 επιμέρους δείκτες, η χώρα μας σκοράρει σε 8 από αυτούς τους 13. Υπάρχει μια μεθοδολογία αρκετά δύσκολη. Η συμβολή της ΕΑΔ επιβεβαιώνεται από επίσημες εκθέσεις. Οι εκθέσεις του ευρωπαϊκού εξαμήνου, του ΟΟΣΑ, κλπ. το αναγνωρίζουν, καθώς συνδέουν τη βελτίωση της θέσης της Ελλάδος στον δείκτη αντίληψης της διαφθοράς με τη σύσταση της ΕΑΔ.

Ειδικότερα, ως προς τη βελτίωση της θέσης της Ελλάδας ο κ. Κασάπας εξήγησε πως αυτοί οι δείκτες μετρούν ένα σύνολο παραγόντων, είναι δείκτες αντίληψης. Ορισμένες μικρές διακυμάνσεις δικαιολογούνται από την ίδια τη φύση του δείκτη.

Στην ερώτηση σχετικά με τη σημασία των Διεθνών Μνημονίων Συνεργασίας, ο κ. Κασάπας απάντησε ότι προφανώς τα Μνημόνια Συνεργασίας και οι Διεθνείς Σχέσεις της Αρχής είναι σημαντικές, αλλά το θέμα είναι πώς αξιοποιείς τις δυνατότητες που σου δίνουν αυτές οι διμερείς συνεργασίες. Σημαντικά είναι αλλά πρέπει να δίνουμε έμφαση και στο περιεχόμενο. Να συμμετέχεις σε Διεθνή Δίκτυα και να παίρνεις

τεχνογνωσία, να συμμετέχεις σε δημοσιεύσεις, να δείχνεις το έργο σου έξω, να αναζητάς εταίρους, προκειμένου να κάνετε κοινά βήματα μπροστά, προφανώς έχει μεγάλη προστιθέμενη αξία. Η ΕΑΔ συμμετέχει σε Διεθνή Δίκτυα, όπως το SPIO του OECD, όπου έχει εμπλακεί σε μια μεγάλη άσκηση που διενεργείται αυτή τη στιγμή από τον ΟΑΣΑ για την εκπόνηση δεικτών μέτρησης της ακεραιότητας σε επίπεδο κράτους-μέλους. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα άσκηση, γιατί επιτρέπει την εξαγωγή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων σχετικά με το επίπεδο που βρίσκεται κάθε κράτος. Αυτή τη στιγμή η άσκηση έχει ολοκληρώσει τον κύκλο που αφορά στο στρατηγικό πλαίσιο και αναμένεται ο επόμενος γύρος. Περαιτέρω, η ΕΑΔ έχει συμμετάσχει και σε μια δημοσίευση στο NCPA, σχετικά με τις τεχνολογικές λύσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Τέλος, ο κ. Κασάπας ανέφερε ότι αυτό που βλέπει ως μεγάλη πρόκληση είναι να καταφέρει η Αρχή να ανταποκριθεί σε έναν ρόλο διευρυμένο, δίνοντας έμφαση στους πυλώνες της πρόληψης και της ευαισθητοποίησης διατηρώντας παράλληλα την αποτελεσματικότητά της στο ελεγκτικό κομμάτι. Επεξηγηματικά, η Αρχή αυτή τη στιγμή πρέπει να κάνει τρία πράγματα καλά, να ελέγχει, να ενδυναμώνει τις δικλίδες ασφαλείας και να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες και ιδιαίτερα τους νέους απέναντι στις επιπτώσεις του φαινομένου. Εάν κάνει μόνο τον έλεγχο, θα είναι απλά μια συνένωση των ελεγκτικών σωμάτων. Πλέον πρέπει να πλαισιωθεί το κομμάτι της καταστολής, με δράσεις πρόληψης και ενίσχυσης της δημόσιας ακεραιότητας επί του οποίου σημειώνεται η εξαιρετική δουλειά της Γενικής Διεύθυνσης Ακεραιότητας και Λογοδοσίας της Αρχής.

4.5.2 Δεύτερη Συνέντευξη

Η δεύτερη συνέντευξη διενεργήθηκε κατά την ημερομηνία 03/03/2021 διά ζώσης.

4.5.2.1 Σχετικά με τη χρησιμότητα/σημαντικότητα των εγχειριδίων και τη σπουδαιότητα της προτυποποίησης των διαδικασιών

Στην ερώτηση σχετικά με τη χρησιμότητα, τη σπουδαιότητα, καθώς και τα κυριότερα στοιχεία του εγχειριδίου για τη διαχείριση αξιολόγησης καταγγελιών, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε τα εξής:

Ο Διοικητής της Αρχής και η ίδια η Αρχή βάσει του Ν.4622/2019, ακολούθως της

αρμοδιότητας που πηγάζει από τον σχετικό ιδρυτικό νόμο του ΓΕΔΔ, έχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης, διαχείρισης αλλά και αρχειοθέτησης κατά την κρίση τους των καταγγελιών που υποβάλλουν σε αυτήν οι πολίτες. Στον προαναφερθέντα νόμο υπάρχουν διακριτά σε δύο σημεία και συγκεκριμένα το πρώτο του άρθρου 83 εδάφιο ιστ' και το δεύτερο του άρθρου 91 παράγραφος 6, όπου η ΕΑΔ παίρνει όλες τις αρμοδιότητες που είχαν τα επιμέρους σώματα ή οι υπηρεσίες επιθεώρησης που ενσωματώθηκαν στην Αρχή. Στην αντίστοιχη παραπομπή στην αρμοδιότητα του ΓΕΔΔ είναι η δεύτερη αναφορά στη δυνατότητα του Διοικητή της Αρχής, κατά την κρίση του, να αρχειοθετεί τις καταγγελίες ή να τις ερευνά. Αυτό μάλιστα στο παρελθόν, στην εικοσαετία που έχει μεσολαβήσει από τη λειτουργία αυτών των σωμάτων, ήταν ένα ιδιαίτερα σημαντικό σημείο τριβής, λόγω της διστακτικότητας των επικεφαλής να αρχειοθετούν καταγγελίες, με αποτέλεσμα να συσσωρεύεται ένας μεγάλος αριθμός καταγγελιών, εκ των οποίων πολλές φανερά χωρίς ενδιαφέρον και να απασχολούνται τα σώματα και οι επιθεωρητές με έργο που δεν είχε καμία ουσιαστική αξία. Αυτή είναι η μια όψη του νομίσματος, η άλλη είναι εξαιτίας αυτής της πληθώρας υποθέσεων, κάθε επιθεωρητής να είναι χρεωμένος με πολλές υποθέσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρχε de facto αδυναμία να ασχοληθεί με όλες και η προτεραιοποίησή τους δεν γινόταν από την πίεση, αλλά ήταν στην κρίση του επιθεωρητή και υπήρχε και ο κίνδυνος να είναι ο ίδιος έκθετος γιατί δουλεύει αυτή την υπόθεση και όχι την άλλη, γιατί ασχολείται με μια νεότερη υπόθεση και όχι με μια παλαιότερη. Όλα αυτά είναι σοβαρές δυσλειτουργίες και έχουν αντίκτυπο και στην αξιοπιστία. Τώρα, με το καινούριο καθεστώς, έχει τη δυνατότητα ο Διοικητής της ΕΑΔ, κατά την κρίση του, να αρχειοθετεί ή να ασχολείται με τις καταγγελίες και βεβαίως για να μην είναι αυθαίρετη αυτή η κρίση του, τι καλύτερο από το να έχει ένα σύστημα με κριτήρια, με βαθμολογίες και με αντικειμενική αξιολόγηση, για να βάζει τις καταγγελίες σε μια σειρά αξιολογική και από εκεί και πέρα να αποφασίζει με πόσες μπορεί να ασχοληθεί στα πλαίσια των διαθέσιμων ανθρωπίνων πόρων. Αυτό ακριβώς εξυπηρετεί αυτή η διαδικασία αξιολόγησης και έχει τεκμηριωμένα θεσπίσει κριτήρια που λογικά οδηγούν στην αξιολόγηση των πιο βάσιμων και των πιο αξιόλογων καταγγελιών, γιατί δυο είναι οι πυλώνες, τα κριτήρια της κρίσης επί των καταγγελιών:

- Το πόσο βάσιμη και τεκμηριωμένη είναι η καταγγελία, δηλαδή κατά πόσο δίνει ο καταγγέλλων στοιχεία για να τεκμηριώνει αυτό που λέει, μία καταγγελία όχι μόνο στα λόγια αλλά με στοιχεία έχει μεγαλύτερο βάρος.
- Πόσο σημαντικό είναι το καταγγελλόμενο γεγονός: όσο πιο σημαντικό είναι το

καταγγελλόμενο γεγονός π.χ. δεν είναι ένας λογαριασμός ΔΕΗ, είναι ένα δημόσιο έργο πολλών εκατομμυρίων. Αυτό λοιπόν έναντι του πρώτου, θα έχει μεγαλύτερο βαθμό, θα μας ενδιαφέρει περισσότερο, άρα θα προτεραιοποιηθεί η καταγγελία πιο ψηλά από τις άλλες, τις μικρότερες.

Στην ερώτηση σχετικά με τη χρησιμότητα της ολοκλήρωσης πολλών εγχειριδίων, όπως ο Κώδικας ηθικής και δεοντολογίας επιθεωρητών και ο Κώδικας ηθικής και ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, ο κ. Μπούρτζινος αρχικά ανέφερε ότι το κοινό σημείο όλων των εγχειριδίων έγκειται στη λειτουργία τους για να βάλουν κανόνες.

Συνέχισε, ειδικότερα με τα εξής:

Ο Κώδικας ηθικής και δεοντολογίας επιθεωρητών θέλει να αποτυπώσει τις συνθήκες και τους όρους που επιβάλλονται σε κάθε επιθεωρητή, ότι πρέπει όσον αφορά στη συμπεριφορά του και τον τρόπο που δουλεύει, ώστε να είναι 'καθαρός' προς τα έξω και αμεγάδιαστος στη λειτουργία του, γιατί έτσι πρέπει να είναι ένας επιθεωρητής.

Ο Κώδικας ηθικής και ορθής διοικητικής συμπεριφοράς, συνδέεται με το πόσο σωστά αποτυπώνονται τα θέματα που εμπεριέχονται σε μια έκθεση ελέγχου και συνδέονται με τη γνώση επί των διοικητικών διαδικασιών, για την ορθή κρίση σχετικά με το τι γίνεται σωστά ή τι λάθος και εάν είναι δυνατόν και τις σκοπιμότητες.

Στην ερώτηση σχετικά με τη σπουδαιότητα της προτυποποίησης των διαδικασιών και ενδεχόμενη εφαρμογή κάποιου συστήματος ποιότητας, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε ότι αυτή τη στιγμή δεν εφαρμόζεται κάποιο σύστημα ποιότητας, ενώ η προτυποποίηση των διαδικασιών είναι απολύτως απαραίτητη, επί της οποίας γίνεται ενεργή προσπάθεια κατά τη λειτουργία της Αρχής εδώ και ένα χρόνο: η έκδοση εγχειριδίων, η διαδικασία της αξιολόγησης των καταγγελιών που είναι το σημαντικότερο, οι διαδικασίες για την παρακολούθηση τόσο του ελεγκτικού έργου όσο και της υλοποίησης των προτάσεων, των συστάσεων και των πειθαρχικών που μια έκθεση περιέχει, όλα αυτά οδηγούν στη δόμηση μίας έκθεσης ελέγχου. Είναι σημαντικό να έχει κανείς στο μυαλό του, ότι η κάθε υπηρεσία εκ των 5-6 που ενσωματώθηκαν στην Αρχή είχε τη δική τους κουλτούρα και τον δικό της τρόπο για το πιο απλό, τη δόμηση μιας έκθεσης, ενώ σε μία ενιαία Αρχή αυτό πρέπει να ομογενοποιηθεί, οπότε και να τυποποιηθεί. Υλικό και σχετική οδηγία επ' αυτού επικοινωνείται -όπως και για όλα τα συναφή ζητήματα- με τους ελεγκτές και πέραν των κανονισμών, υπάρχουν στο intranet για εσωτερική χρήση των επιθεωρητών. Περαιτέρω, πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά σεμινάρια και ενημερώσεις σχετικά με το περιεχόμενο και τη φιλοσοφία που πρέπει να ενστερνιστούν οι επιθεωρητές, καθώς οι ίδιοι καλούνται να τα εφαρμόσουν και να τα πιστέψουν για

να τυποποιηθούν όλες οι σχετικές ελεγκτικές διαδικασίες.

4.5.2.2 Σχετικά με τις καταγγελίες και το σύστημα επεξεργασίας τους

Στην ερώτηση σχετικά με τα πλεονεκτήματα ύπαρξης/λειτουργίας του συστήματος επεξεργασίας καταγγελιών και τα ενδεχόμενα μειονεκτήματα αυτού, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε ότι ο ίδιος μόνο πλεονεκτήματα μπορεί να δει σε αυτό το σύστημα. Ένα εγγενές μειονέκτημα είναι ότι σε μερικά κριτήρια υπάρχει ένας μικρός βαθμός υποκειμενικότητας και εμπειρίας του αξιολογητή-επιθεωρητή, αλλά αυτό είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με τα πλεονεκτήματα, αν σκεφτεί κανείς ότι από μια κατάσταση απόλυτα υποκειμενικής κρίσης σχετικά με αρχειοθέτηση ή δημιουργία κλιμακίου ελέγχου για μία καταγγελία, έχει γίνει η μετάβαση σε μια λεπτομερέστατη βαθμολόγηση και ανάλυση της καταγγελίας. Τα μεγάλα πλεονεκτήματα είναι η αντικειμενικοποίηση της κρίσης και η λογοδοσία προς τον πολίτη σχετικά με την εξέλιξη της καταγγελίας του. Σημειώνεται ότι όλοι οι πολίτες λαμβάνουν σχετική απάντηση, ακόμη κι αν η καταγγελία αρχειοθετείται με την εξήγηση των λόγων.

Στην ερώτηση επί των συνηθέστερων λόγων για τους οποίους οι πολίτες απευθύνονται στην ΕΑΔ για καταγγελία, καθώς και εάν υπάρχει κάποιος σχετικός στόχος, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε ότι οι πολίτες απευθύνονται στην ΕΑΔ για κάθε λόγο που μπορεί και δεν μπορεί να φανταστεί κανείς, στη βάση και του πεδίου αρμοδιοτήτων της που είναι ευρύ, καθώς όχι μόνο έχουν υπερκαλυφθεί οι αρμοδιότητες των σωμάτων που συνενώθηκαν, αλλά ο νόμος δίνει τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχου και στους ιδιωτικούς φορείς. Επί παραδείγματι, τώρα πλέον μπορούν να διεξαχθούν έλεγχοι επί των εγγράφων λογιστηρίου της τεχνικής εταιρείας ή της εταιρείας προμήθειας που είναι ο αντισυμβαλλόμενος σε μία δημόσια σύμβαση και όχι να γίνουν μικτά κλιμάκια με το ΣΔΟΕ ενδεχομένως.

Επομένως, οι καταγγελίες είναι για τα πάντα, έχουν πολύ μεγάλη γκάμα, ενώ πολλές φορές υποβάλλονται καταγγελίες εκτός αρμοδιοτήτων *de facto* εκ του νόμου, όπως καταγγελίες για δικαστικές αποφάσεις και θέματα υπηρεσιακών καταστάσεων, οπότε και αρχειοθετούνται κατόπιν της ανάλογης απάντησης στον καταγγέλλοντα. Ενδεχομένως, κάποιες καταγγελίες διαβιβάζονται στα σώματα ασφαλείας και στις υπηρεσίες εσωτερικών υποθέσεων των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, αλλά εν γένει, δεν δρομολογείται το σύνολο σε άλλη κατεύθυνση, λόγω του θέματος των ανθρωπίνων πόρων.

Στην ερώτηση «Στην ετήσια έκθεση απολογισμού 2019 φαίνεται ότι οι περισσότερες καταγγελίες έγιναν μέσω ταχυδρομείου, το 2020 με τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Αρχής και τη δημιουργία της πλατφόρμας της ηλεκτρονικής υποβολής καταγγελιών έχει αλλάξει αυτό;», ο κ. Μπούρτζινος απάντησε ότι τώρα πλέον είναι πολλές οι καταγγελίες μέσω του site. Αυτό σίγουρα αλλάζει και για την Αρχή είναι μονόδρομος να αλλάξει οριστικά. Η απάντηση δίνεται πάντα μέσω e-mail λόγω του μεγάλου πλήθους των καταγγελιών και παροτρύνονται και οι πολίτες να δίνουν πάντα το e-mail επικοινωνίας τους. Η κατεύθυνση είναι να γίνουν όλα ψηφιακά, καθώς υπάρχει προγραμματισμός για ένα σύστημα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων, ώστε να εκλείψουν τα χειρόγραφα.

Στην ερώτηση επί του ποσοστού των καταγγελιών που οδηγεί σε έλεγχο, ο κ. Μπούρτζινος ξεκίνησε αναφέροντας ότι το σύστημα λειτουργεί μερικούς μήνες -τους τελευταίους 3 μήνες του 2020 και συνεχίζεται το 2021-, ενώ έχουν αξία τα στατιστικά που βγαίνουν και που θα βγουν από το σύστημα διαχείρισης καταγγελιών. Υπάρχει η ειδοποιός διαφορά που κάνει εντελώς διαφορετικά τα στατιστικά, τις εν λόγω πληροφορίες. Παλιά, ελάχιστες καταγγελίες έμπαιναν στο αρχείο, γιατί όλες χρεώνονταν σε κάποιον επιθεωρητή, οπότε ορισμένες υπό διερεύνηση εκκρεμούσαν για παράδειγμα 5-6-7 χρόνια. Η κατάσταση αυτή έδινε στατιστικά π.χ. έρευνα ποσοστού 80% των καταγγελιών, τα οποία φυσικά δεν ήταν αληθινά εάν κοιτάει κανείς την ουσία. Σήμερα, είναι αντίστροφα τα ποσοστά, από τα πρώτα στατιστικά, από το πολύ μικρό δείγμα των τριών πρώτων μηνών λειτουργίας του συστήματος, φαίνεται ότι από τις καταγγελίες που φτάνουν στην Αρχή θα διερευνάται ένα ποσοστό της τάξεως 30% (είναι πολύ μικρά τα νούμερα, οπότε είναι και επισφαλής τα ποσοστά). Αποτελεί ένα επιθυμητό νούμερο, ένα νούμερο που δύναται να ικανοποιηθεί με τους διαθέσιμους ανθρώπινους πόρους για τη δημιουργία και ενός ελεγκτικού χώρου για συστημικούς ελέγχους. Γιατί, πέρα από τις καταγγελίες, πρέπει να υπάρχει και ένα πρόγραμμα προγραμματισμένων ελέγχων συστημικών σε μεγάλες ομάδες ομοειδών φορέων, όπως τα νοσοκομεία, ανάλογα με τον τομέα αλλά και το ρίσκο ανάλυσης.

Η στοχοθεσία σχετικά με τις καταγγελίες αφορά στην αξιολόγηση και τη διαχείριση -βάσει των σχετικών κανόνων- του συνόλου αυτών. Αρχαιοθετούνται οι εκτός αρμοδιότητας και οι χαμηλής βαθμολογίας σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης. Αυτοί είναι και οι αποκλειστικοί λόγοι για τους οποίους μία καταγγελία δεν οδηγεί σε έλεγχο. Δεν είναι στόχος το ποσοστό 30%-40% των καταγγελιών, είναι λάθος, καθώς σε κάποια χρονική στιγμή μπορεί όλες οι καταγγελίες να είναι αξιόλογες και σε κάποια

άλλη να μην είναι. Δεν τίθεται στόχος ποσοστού των καταγγελιών που θα δουλέψει η Αρχή, τίθεται θέμα όσες καταγγελίες είναι αξιολογες να τις δουλέψει.

Προς επικύρωση αποτελέσματος που προέκυψε στο κεφάλαιο 4.2 της εργασίας τέθηκε η ερώτηση «Προέκυψε το συμπέρασμα ότι η ΕΑΔ επεξεργάστηκε μέσω του καινοτόμου σχετικού συστήματος πολύ μεγάλο αριθμό καταγγελιών 3.940 (για το έτος 2019), προχωρώντας σε πολύ λιγότερο αριθμό ελέγχων 507 (για το έτος 2019). Το γεγονός αυτό θεωρήθηκε ως απόδειξη της αποτελεσματικότητας του συστήματος επεξεργασίας των καταγγελιών, το οποίο είναι πολύ λεπτομερές και οδηγεί σε μικρότερο αριθμό ελέγχων, με πολύτιμη εξοικονόμηση χρόνου, ανθρωποωρών εργασίας, κόπου και κόστους. Παρακαλώ σχολιάστε σχετικά.». Ο κ. Μπούρτζινος αρχικά επεσήμανε ότι αυτό είναι το δεδομένο. Όταν πριν το status ήταν τέτοιο, λόγω έλλειψης αρμοδιότητας και συστήματος αξιολόγησης καταγγελιών, που εξετάζονταν όλες από φόβο, ήταν αντιληπτό ότι μία καταγγελία απασχολεί χωρίς λόγο αλλά δεν ήταν εμφανές το δικαίωμα για να μπει στο αρχείο. Σίγουρα πιο αποτελεσματικός δεν γίνεται κανείς όταν έχει 2.500 καταγγελίες, εκ των οποίων οι 500 είναι ουσίας και ασχοληθεί με το σύνολο, γιατί τότε δεν θα γίνουν σωστά οι 500. Άρα, εν τέλει εξυπηρετεί η σωστή επιλογή, η σωστή αξιολόγηση και η σοβαρή ενασχόληση με αυτό που πραγματικά θα έχει αποτέλεσμα και προστιθέμενη αξία και όχι νούμερα. Δεν είναι ποτέ καλύτερος αυτός που έχει κάνει 10 εκθέσεις ελέγχου, έναντι αυτού που έχει κάνει 5 εκθέσεις. Η μια έκθεση ενός επιθεωρητή μπορεί να έχει τέτοια αξία που οι 10 άλλες να μην έχουν, με την έννοια της προστιθέμενης αξίας.

Στην ερώτηση αν επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί στη στοχοθεσία β' εξαμήνου 2020 σχετικά με την επεξεργασία των καταγγελιών, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε καταφατικά, στη βάση του ότι οι στόχοι είναι απόλυτοι στην περίπτωση της διαχείρισης των καταγγελιών, δηλαδή στο 100% για την εξέτασή τους, την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την παρακολούθηση του ελεγκτικού έργου. Το μόνο πράγμα που σηκώνει ποσοστό και μάλιστα στο κομμάτι υλοποίησης, το output αυτής της δουλειάς, γιατί και εκεί, στην παρακολούθηση της υλοποίησης των προτάσεων και των συστάσεων, στόχος είναι 100%, παρακολούθησης. Αλλά το πόσο θα υλοποιηθεί εξαρτάται από τους φορείς. Στο τελευταίο τίθεται ένας ικανοποιητικός στόχος 70%-80% σε ιδανικές καταστάσεις.

Όσον αφορά στον χειρισμό καταγγελιών για συγχρηματοδοτούμενα έργα, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε ότι η ΕΑΔ δεν ξεχωρίζει καταγγελίες, εάν είναι ή όχι για συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, άρα τις αξιολογεί όπως όλες με βάση το σύστημα

αξιολόγησης καταγγελιών. Για λόγους διαχείρισης, όμως, υπάρχει ένα πεδίο στο πρόγραμμα για τον χαρακτηρισμό ως καταγγελία για συγχρηματοδοτούμενο ή όχι και την καταγραφή κάποιων σχετικών στοιχείων. Για την πορεία αυτών ενημερώνεται το Γραφείο AFCOS που λειτουργεί στη Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας, όπως γίνεται και από άλλους ελεγκτικούς φορείς που χειρίζονται τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, έτσι ώστε το εν λόγω Γραφείο αφενός μεν να έχει τα απαραίτητα στοιχεία για την προετοιμασία των προβλεπομένων reports και αφετέρου να ενεργήσει όπως προβλέπεται, αναλόγως σε συνεργασία με το ειδικό σύστημα διαχείρισης που υπάρχει στο Υπουργείο Οικονομικών.

4.5.2.3 Η ΕΑΔ ως Ανεξάρτητη Αρχή και η λειτουργία της, με βάση και τη διεθνή εμπειρία

Στην ερώτηση σχετικά με το εάν έχουν αναδειχθεί αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων των καταργηθέντων φορέων που αντιμετωπίστηκαν ή εξοικονομήσεις κόστους που προέκυψαν με τη σύσταση της ΕΑΔ, ο κ. Μπούρτζινος απάντησε τα ακόλουθα:

Αλληλοεπικαλύψεις σίγουρα υπήρχαν, καθώς δεν πρέπει να ξεχνάει κανείς ότι ενσωματώθηκαν υπηρεσίες και σώματα που δεν ήταν ανεξάρτητες υπηρεσίες, ήταν μερικές που είχαν σχέση ιεραρχική ή μία με την άλλη. Όλα αυτά πέρασαν σε ένα κοινό κέντρο αποφάσεων και διοίκησης και από κάτω οι τομείς ενεργούν ενιαία. Αυτό από μόνο του σημαίνει εξοικονομήσεις ανθρωπίνων πόρων. Πιο παλιά, μια υπόθεση μπορεί να έμπαινε σαν καταγγελία στη ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ., αυτή να τη διαβίβαζε στον ΓΕΔΔ, ο ΓΕΔΔ αφού την μελετούσε να την έστελνε σε ένα σώμα ανάλογα με το αντικείμενο, να ζητούσε μία έκθεση και στη συνέχεια να τη λάμβανε. Αυτή η διαδικασία απασχολούσε πολύ κόσμο. Σήμερα, κεντρικά από τη στιγμή που η καταγγελία φτάνει στον αρμόδιο τομέα και τη διαχειρίζεται, όλη αυτή η απασχόληση ανθρωπίνου δυναμικού ξεπερνιέται και κερδίζεται σίγουρα κάτι σε όλα αυτά, όσο πιο απλό είναι ένα σύστημα και ενιαίο, τόσο πιο ευέλικτο γίνεται έναντι επικαλύψεων ιεραρχικών ή παράλληλων δραστηριοτήτων. Άλλο κλασικό παράδειγμα είναι το ΣΕΕΔΔ, το οποίο είχε οριζόντιες αρμοδιότητες για τα «πάντα» στη Δημόσια Διοίκηση συμπεριλαμβανομένων των δομών πρόνοιας και υγείας, ενώ από την άλλη υπήρχε το ΣΕΥΥΠ και το Σ.Ε.Ε.ΜΕ. επί των θεμάτων αυτών. Εάν δεν υπήρχε καλή επικοινωνία και πληροφόρηση, ήταν δυνατόν να ασχοληθούν και οι δύο, με όλους τους κινδύνους και με κυριότερο εξ αυτών

τα αντικρουόμενα πορίσματα αυτών.

Στην ερώτηση επί των καινοτόμων χαρακτηριστικών της ΕΑΔ σε σχέση με τους καταργηθέντες φορείς, ο κ. Μπούρτζινος επεσήμανε, μεταξύ των πολλών, την οργάνωση, την τυποποίηση, την ομογενοποίηση διαδικασιών, αυτό αποτελεί για εκείνον ένα σημαντικότατο πλεονέκτημα και στόχος για τη λειτουργία του νέου σχήματος: το να υφίσταται μία τόσο μεγάλη δεξαμενή επιθεωρητών, οι οποίοι θα ενεργούν όμοια, ένα σύστημα αξιολόγησης καταγγελιών για όλες το ίδιο, μία παρακολούθηση του ελεγκτικού έργου που θα δίνει δείκτες απόδοσης όμοιους, όλη αυτή η οργάνωση είναι ένα στοίχημα που εάν επιτευχθεί θα είναι πολύ σημαντικό για τη λειτουργία του φορέα και την αποτελεσματικότητά του, γιατί εκεί στοχεύει.

Στην ερώτηση σχετικά με τα πλεονεκτήματα λειτουργίας ενός ενιαίου φορέα υπό τη μορφή της Ανεξάρτητης Αρχής, ο κ. Μπούρτζινος ανέφερε αρχικά ότι ένας ελεγκτικός φορέας, από τον μικρότερο έως τον μεγαλύτερο, πρέπει να είναι ανεξάρτητος. Ακόμα και σε εταιρίες και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, ο εσωτερικός έλεγχος ή γραφείο ή Διεύθυνση υπάγεται κατευθείαν στη Διοίκηση, στον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η ανεξαρτησία είναι το Α και το Ω για έναν ελεγκτικό φορέα, στην περίπτωση ενός ελεγκτικού φορέα του μεγέθους των αρμοδιοτήτων της ΕΑΔ, αυτός δεν μπορεί να λειτουργήσει, με προϋπόθεση την ανεξαρτησία που της εξασφαλίζει η ιδιότητα μιας ανεξάρτητης αρχής. Πρέπει αυτοί οι φορείς να λειτουργούν με τον μεγαλύτερο βαθμό ανεξαρτησίας, για να είναι αξιόπιστοι και τύποις.

Τέλος, ο κ. Μπούρτζινος ανέφερε ότι αυτό που βλέπει ως μεγάλη πρόκληση είναι αυτό το εγχείρημα να δουλέψει γρήγορα και αποτελεσματικά όπως το συνέλαβε ο νομοθέτης και κυρίως να υλοποιηθούν οι σκέψεις και ο σχεδιασμός, να γίνουν πράξεις αυτά που προβλέπονται σε διαδικασίες, εγκυκλίους και οδηγίες. Κατά τη γνώμη του, όλα τα ανάλογα εγχειρήματα εκεί κερδίζονται ή χάνονται. Θεωρεί ότι όλα έχουν έναν σχεδιασμό, από εκεί και πέρα αυτός ο σχεδιασμός το να γίνει πράξη, να υλοποιηθεί και να έχει απτά αποτελέσματα, εκεί είναι η όλη δυσκολία και κρίνεται ο καθένας στην επιτυχία του εγχειρήματος. Επιμέρους θέματα, προβλήματα, βελτιώσεις, συνεχείς αλλαγές προς το καλύτερο θα γίνονται διαρκώς, καθώς πρώτα στήνεται κάτι και μετά γίνονται συζητήσεις για βελτίωση αυτού.

4.6 Ανακεφαλαίωση

Η αποτελεσματικότητα της ΕΑΔ έγινε αντιληπτή με βάση τα ποσοτικά, συγκριτικά και απόλυτα, δεδομένα. Περαιτέρω, βασικά ποιοτικά στοιχεία είναι τα ακόλουθα:

- η αποτελεσματικότητα του συστήματος επεξεργασίας των καταγγελιών, το οποίο είναι αναλυτικό και λεπτομερές, επεξεργάζεται μεγάλο αριθμό καταγγελιών και οδηγεί σε μικρότερο αριθμό ελέγχων σύμφωνα με αντικειμενικότερη αξιολόγηση βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, που οδηγεί σε πολύτιμη εξοικονόμηση χρόνου, ανθρωποωρών εργασίας, κόπου και κόστους,
- η ενοποίηση και προτυποποίηση των ομογενοποιημένων διαδικασιών και μάλιστα υπό το πρίσμα Κώδικα Δεοντολογίας και Κώδικα Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς για το σύνολο των ελεγκτών-επιθεωρητών,
- το ευρύ πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΑΔ που ξεπερνά το αντίστοιχο προηγούμενο των καταργηθέντων διαφορετικών ελεγκτικών σωμάτων/φορέων και αντιμετώπισε τις επικαλύψεις, ιεραρχικές και παράλληλων δραστηριοτήτων
- η ιδιαίτερη μέριμνα για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού, με στόχο την καλλιέργεια μίας κουλτούρας βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης, της νομιμότητας και της διαφάνειας, με απαρχή την ενοποίηση της διαφορετικής κουλτούρας κάθε καταργηθέντος φορέα σε έναν ενιαίο οργανισμό,
- σαφές/σαφής όραμα, στρατηγικό σχέδιο, επιχειρησιακή στοχοθεσία με παρακολούθηση μέσω μετρήσιμων δεικτών και χρήση σύγχρονων μεθόδων, όπως οι συμπεριφορικές αναλύσεις,
- η ενσωμάτωση στοιχείων από τη διεθνή εμπειρία, όπως η πρόβλεψη για ολοκληρωμένη πολιτική στον χώρο για την καταπολέμηση της διαφθοράς και η έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό,
- η λειτουργία της ΕΑΔ ως Ανεξάρτητη Αρχή, όπως πρέπει να είναι όλοι οι ελεγκτικοί οργανισμοί για να είναι αξιόπιστοι και τύποις και
- η βελτίωση της θέσης της χώρας μας στον δείκτη αντίληψης της διαφθοράς.

Οι κυριότερες προκλήσεις για την ΕΑΔ συνίστανται στην επιτυχή ανταπόκρισή της σε έναν διευρυμένο ρόλο -ο οποίος πέραν του ελέγχου περιλαμβάνει την πρόληψη και την ευαισθητοποίηση-, καθώς και τη λειτουργία του συνολικού εγχειρήματος γρήγορα και αποτελεσματικά προς υλοποίηση των προβλεπομένων στην πράξη.

4.7 Περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ακολουθώντας της παρουσίασης και κριτικής επισκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας σχετικά με τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των καταργηθέντων φορέων που ενσωματώθηκαν στην ΕΑΔ, καθώς και της σύνδεσης με την πράξη μέσω της παρουσίασης του έργου αυτών -όπως αποτυπώνεται στις ετήσιες εκθέσεις πεπραγμένων τους-, επιδιώχθηκε στο τέταρτο κεφάλαιο να απαντηθούν τα κύρια ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας.

Πρωτοτυπία της έρευνας και συμβολή στην ακαδημαϊκή γνώση αποτελεί το γεγονός ότι η ΕΑΔ είναι μία νεοσύστατη Αρχή που δεν έχει μελετηθεί, ιδρύθηκε και έχει οργανωθεί βάσει διεθνών προδιαγραφών με την εισαγωγή σημαντικών καινοτομιών και πλήρως εκσυγχρονισμένη με τις απαιτήσεις τόσο του δημόσιου τομέα όσο και του επιχειρηματικού κόσμου. Ταυτόχρονα, όμως, το γεγονός ότι έχει δημοσιευθεί μία και μοναδική Έκθεση Απολογισμού για το πρώτο έτος λειτουργίας και ότι η Αρχή λειτούργησε μόνο από 07/08/2019 (έναρξη ισχύος του ιδρυτικού νόμου) έως το τέλος του έτους, αποτελεί τον βασικότερο περιορισμό της έρευνας. Σημαντικά καθίστανται, ωστόσο, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις διενεργηθείσες συνεντεύξεις.

Σίγουρα, αξίζει να μελετηθούν και στο μέλλον τα αποτελέσματα της Αρχής για τα επόμενα έτη, όταν θα έχουν δημοσιευθεί αρκετές Εκθέσεις Απολογισμού που θα επιτρέπουν τις συγκρίσεις όχι μόνο σε σχέση με τις επιδόσεις των προϋφιστάμενων ελεγκτικών μηχανισμών αλλά και διαχρονικά για τις επιδόσεις της ίδιας της Αρχής και το κυριότερο, τη συμβολή της στην επίλυση και εξαφάνιση ζητημάτων διαφθοράς και κακοδιοίκησης. Τα αποτελέσματα της Αρχής θα μπορούσαν, επίσης, να παρακολουθούνται, σε σχέση και με την πορεία της χώρας ως προς τους δείκτες σχετικά με τη διαφθορά σε παγκόσμιο επίπεδο. Έτσι, η εν λόγω εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει το έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση, μέσω της ανάδειξης του ενδιαφέροντος και της σπουδαιότητας του θέματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Γενικά Συμπεράσματα και Προτάσεις

Στη χώρα μας λειτουργούσαν οι πέντε ελεγκτικοί μηχανισμοί του ΓΕΔΔ, του ΣΕΕΔΔ, του ΣΕΥΥΠ, του Σ.Ε.Ε.ΜΕ. και του ΣΕΔΕ, καθώς και η πιο πρόσφατα θεσμοθετημένη από το 2015 ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. Το έργο τους στο πλαίσιο των επιθεωρήσεων και ελέγχων σε συγκεκριμένους τομείς της δημόσιας διοίκησης ήταν αξιοσημείωτο, εντούτοις, παρά το μεγάλο πλήθος τους, δεν είχαν καταγραφεί σημαντικά βήματα συνολικά προς τη σωστή κατεύθυνση για την πρόληψη και καταστολή της διαφθοράς.

Προβλήματα που είχαν διαπιστωθεί ως τροχοπέδη στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαφθοράς στη χώρα μας ήταν οι αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων, οι θεματικές κατηγορίες που ελέγχονταν από διαφορετικούς τομείς, η χρόνια καθυστέρηση στην πειθαρχική διαδικασία αλλά και στη διεκπεραίωση των υποθέσεων, η αδυναμία αποτύπωσης έργου λόγω έκδοσης πολλών εντολών ελέγχου ή σύστασης μικτών κλιμακίων, οι καθυστερήσεις που οφείλονταν στον κύκλο σε αξιολόγηση της ίδιας περίπτωσης από διαφορετικούς φορείς, η μη ανάπτυξη κοινών προτύπων διενέργειας ελέγχων/ επιθεωρήσεων στο δημόσιο τομέα και εργαλείων διερεύνησης φαινομένων διαφθοράς, καθώς και μίας ολοκληρωμένης πολιτικής αξιολόγησης των καταγγελιών. Περαιτέρω οργανωτικά εμπόδια αποτελούσαν η διασπορά των υπηρεσιών και ελεγκτικών μηχανισμών και σωμάτων, η υπαγωγή αυτών σε διάφορες δομές και Υπουργεία, η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και η έλλειψη ουσιαστικού συντονισμού της δράσης τους, καθώς και η απουσία ενός ενιαίου και συστημικού πλαισίου δημόσιας λογοδοσίας και μίας ολοκληρωμένης εκπαίδευσης και ανάπτυξης ικανοτήτων.

Η αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων, δεδομένων και της ελάχιστης εξέλιξης των καταργούμενων ελεγκτικών φορέων τα τελευταία 20 έτη και της μη ανταπόκρισης της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. στην αποστολή της λόγω οργανωτικών ζητημάτων, αποτέλεσε τη φιλοδοξία για τη σύσταση της ΕΑΔ, ως την 26^η μη συνταγματικά κατοχυρωμένη Ανεξάρτητη Αρχή της χώρας μας. Πρόκειται για έναν πραγματικά ανεξάρτητο φορέα με οριζόντια αρμοδιότητα για την ενίσχυση της λογοδοσίας και την καταπολέμηση της διαφθοράς με τα απαιτούμενα εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, στη βάση καλών διεθνών πρακτικών. Το πεδίο αρμοδιοτήτων της είναι ιδιαίτερα ευρύ, καθώς όχι μόνο έχουν υπερκαλυφθεί οι αρμοδιότητες των σωμάτων που συνενώθηκαν, αλλά δίνεται η δυνατότητα διενέργειας ελέγχου και στους ιδιωτικούς φορείς.

Είναι σημαντικό ότι η σύσταση της ΕΑΔ σηματοδοτεί τη μετάβαση σε ένα νέο

οργανωτικό μοντέλο με οριζόντιες αρμοδιότητες μικτής φύσης, τόσο ελεγκτικές όσο και εκπόνησης δημόσιων πολιτικών, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της στην οργανωσιακή αλλαγή και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Ως ένας σύγχρονος οργανισμός, η ΕΑΔ έχει ξεκάθαρα διατυπωμένα όραμα και αποστολή, στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους που εξειδικεύονται σε περαιτέρω δράσεις, οι οποίες και παρακολουθούνται με βάση την επιθυμητή τιμή-στόχο συγκεκριμένων δεικτών. Χρησιμοποιούνται μάλιστα και σύγχρονα χρήσιμα εργαλεία, όπως οι συμπεριφορικές αναλύσεις. Όλα αυτά απουσίαζαν από τους καταργηθέντες φορείς και συντελούν στην ανάπτυξη ενός σύγχρονου οργανισμού με σαφή προσανατολισμό που διαθέτει τον κατάλληλο σχεδιασμό προς αποκατάσταση και της εμπιστοσύνης του πελάτη-πολίτη στις δημόσιες αρχές.

Στρατηγικοί στόχοι της ΕΑΔ αποτελούν ο εντοπισμός και η καταπολέμηση φαινομένων διαφθοράς, η πρόληψη και η αποτροπή, η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση, η διαχείριση της οργανωσιακής αλλαγής και ο συντονισμός της εφαρμογής του ΕΣΣΚΔ. Καθίσταται σαφές, κατά συνέπεια, ο έντονος προσανατολισμός της ΕΑΔ, που επίσης δεν υπήρχε στους προηγούμενους φορείς, όχι μόνο προς την καταστολή της διαφθοράς αλλά σε σημαντικό βαθμό προς την πρόληψη, υπό το πρίσμα ενός ενιαίου φορέα μακριά από αλληλοεπικαλύψεις ή ασάφειες στο πεδίο των αρμοδιοτήτων. Είναι χαρακτηριστική η πρόβλεψη για πρώτη φορά ιδιαίτερης μέριμνας για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού, καθώς και για την εκπαίδευση των μελών της. Όλοι οι πολίτες ενημερώνονται μάλιστα για την πορεία της αξιολόγησης της υποβληθείσας καταγγελίας τους.

Πρώτο και κύριο στοιχείο αναφορικά με το έργο της Αρχής, αποτελεί το γεγονός ότι η λειτουργία της συνέβαλε στην άνοδο της χώρας μας στον «Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς 2019» κατά 7 θέσεις το 2019, με την κατάταξη της Ελλάδας ως 60^η σε σύνολο 180 χωρών, με την ανοδική πορεία να συνεχίζεται το 2020 με την κατάταξη στην 59^η θέση.

Αξιοσημείωτες είναι οι εξοικονομήσεις κόστους που προέκυψαν από τη μεταστέγαση υπηρεσιών αλλά και την κατάργηση των θέσεων των φυσικών προσώπων που προΐσταντο στους καταργηθέντες φορείς. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκαν σημαντικές εξοικονομήσεις χρόνου σε σχέση με την προϋφιστάμενη επικρατούσα κατάσταση και τον πλεονάζοντα χρόνο που αφιερωνόταν τόσο στην αξιολόγηση καταγγελιών και τη διαβίβασή τους προς άλλο φορέα, όπου και επαναξιολογούνταν, όσο και τη σύσταση μικτών κλιμακίων από τους καταργηθέντες φορείς.

Συνολικά, η ΕΑΔ έχει πολύ περισσότερες αρμοδιότητες από το σύνολο των καταργηθέντων φορέων και πέραν των όρων της συνέργειας και των προαναφερθεισών εξοικονομήσεων που αυτή επιφέρει, πλεονεκτήματα παρουσιάζονται τόσο σε οργανωτικό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Η αδυναμία σύγκρισης του συνόλου των στοιχείων από τις ετήσιες εκθέσεις των καταργηθέντων φορέων με τα αντίστοιχα της ΕΑΔ αναδεικνύουν το πλεονέκτημα ύπαρξης μίας ενιαίας Αρχής, με ενιαία διαχείριση των υποθέσεων και κατηγοριοποίηση των τομέων δράσης της. Παράλληλα με την αποφυγή επικαλύψεων και την άρση σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ των ξεχωριστών ελεγκτικών σωμάτων, επιδιώκεται η προώθηση της ακεραιότητας, η τυποποίηση του συνόλου των ελεγκτικών διαδικασιών και η προώθηση κοινών προτύπων και μεθοδολογικών εργαλείων.

Ειδικότερα, η ενοποίηση των διαδικασιών κρίνεται ως κάτι πολύ θετικό και μάλιστα υπό το πρίσμα ενός Κώδικα Δεοντολογίας για το σύνολο των επιθεωρητών. Από το πρώτο κιόλας έτος λειτουργίας της ΕΑΔ έγιναν πολύ σημαντικά βήματα για την απολύτως απαραίτητη προτυποποίηση των διαδικασιών και των ελεγκτικών μέσων, με κύρια εργαλεία το Εγχειρίδιο περί τυποποίησης της παραλαβής, επεξεργασίας, αξιολόγησης αλλά και κατηγοριοποίησης των καταγγελιών βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων που είναι το σημαντικότερο, τον Κανονισμό Ελεγκτικής Λειτουργίας, καθώς και τις διαδικασίες για την παρακολούθηση τόσο του ελεγκτικού έργου όσο και της υλοποίησης των προτάσεων, των συστάσεων και των πειθαρχικών στοιχείων, προς ενιαία δόμηση μίας έκθεσης ελέγχου.

Συγκρίνοντας τον μέσο όρο του αριθμού ετήσιων ελέγχων που διενεργούνταν τα προηγούμενα έτη από τους καταργηθέντες φορείς με τον αριθμό των ελέγχων που διενεργήθηκαν το έτος 2019, συνδυαστικά και με τις καταγγελίες ως έναυσμα, προκύπτει το συμπέρασμα ότι η ΕΑΔ προχώρησε μέσω του καινοτόμου σχετικού συστήματος στην επεξεργασία πολύ μεγάλου αριθμού καταγγελιών, διεξάγοντας, όμως, πολύ λιγότερο αριθμό ελέγχων. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει πιθανώς και την αποτελεσματικότητα του συστήματος επεξεργασίας των καταγγελιών, το οποίο είναι πολύ λεπτομερές και οδηγεί σε μικρότερο αριθμό ελέγχων, με πολύτιμη εξοικονόμηση χρόνου, ανθρωποωρών εργασίας, κόπου και κόστους. Σημειώνεται ότι τα κριτήρια αξιολόγησης, προτεραιοποίησης και κρίσης επί των καταγγελιών συνίστανται στην τεκμηρίωση αλλά και τη σπουδαιότητα του καταγγελλόμενου γεγονότος.

Δεδομένου, όμως, ότι ο αριθμός των ελέγχων είναι χαμηλός τόσο σε σχέση με το σύνολο των καταγγελιών όσο και συγκριτικά με τον ετήσιο μέσο αριθμό ελέγχων που

διενεργούνταν από τους καταργηθέντες φορείς -λαμβάνοντας βέβαια υπόψη και το γεγονός ότι κάποιες φορές ήταν άσκοποι και διενεργούνταν απλά επειδή δεν μπορούσαν να τεθούν στο αρχείο χωρίς επαρκή αιτιολόγηση-, η ΕΑΔ θα μπορούσε να προβεί στην περαιτέρω ενίσχυσή της με προσωπικό αρμόδιο επί του ελεγκτικού έργου, έτσι ώστε να υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι για να μπορεί να προβαίνει σε έλεγχο μεγαλύτερου αριθμού καταγγελιών.

Κυρίαρχο αντικείμενο των καταγγελιών αποτέλεσε η κακοδιοίκηση εκ μέρους των φορέων κατά την εκτέλεση των έργων ή την εκπόνηση των σχεδίων μελετών και κυρίως η μη τήρηση της νομοθεσίας, η έκδοση παράνομων διοικητικών πράξεων και οι παραλείψεις οφειλόμενων ενεργειών. Στις περιπτώσεις εκθέσεων ελέγχου που περιελάμβαναν τη διαπίστωση πειθαρχικών παραπτωμάτων των εμπλεκόμενων Οργάνων στα υπό έλεγχο έργα, η διαδικασία προχώρησε και στην αναζήτηση πειθαρχικών ευθυνών. Στις περιπτώσεις δε, που προκύπτει βλάβη του Δημοσίου, οι σχετικές εκθέσεις διαβιβάζονται στις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές. Σημαντικό ήταν και το έργο της ΕΑΔ επί των τομέων πειθαρχικού και προανακριτικού, καθώς και ελέγχου δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Δεδομένου ότι η παρακολούθηση και ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης αποτελεί ένα πολύπλοκο και χρονοβόρο ζήτημα, με σχετικές ενέργειες που θα πρέπει να λαμβάνουν χώρα καθ' όλη τη διάρκεια εκάστου έτους, προτείνεται να αποτελεί αρμοδιότητα ξεχωριστής Μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή και Γενικής Διεύθυνσης.

Η πορεία του ΕΣΣΚΔ είναι ενθαρρυντική και η Αρχή εμφανίζεται ικανοποιημένη με την εκτιμώμενη ολοκλήρωση σχεδόν του συνόλου των δράσεων έως το τέλος του τρέχοντος έτους, πλην ποσοστού 10% αυτών που θα μεταφερθεί στο επόμενο έτος. Λαμβάνοντας υπόψη και την κατάσταση έκτακτης ανάγκης στη χώρα μας, όπως και σε διεθνές επίπεδο, λόγω Covid, ένα ποσοστό ολοκλήρωσης των δράσεων του ΕΣΣΚΔ της τάξεως του 90% εμφανίζεται ως ιδιαίτερος ικανοποιητικό.

Επίσης, η ΕΑΔ για πρώτη φορά κατάφερε να εντάξει μια σειρά έργων στο πλαίσιο σχετικής δράσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα» και να δεσμεύσει πολύτιμους πόρους, όπως ενδεικτικά για ένα σύστημα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων, ένα έργο ψηφιοποιήσεων για ανάπτυξη ηλεκτρονικού αρχείου συγκέντρωσης δεδομένων από εκθέσεις ελέγχων παρελθόντων ετών και την προμήθεια ενός επιχειρησιακού Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Για τον λόγο αυτό, προτείνεται η διερεύνηση και αξιοποίηση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ για την ένταξη περαιτέρω έργων της Αρχής μελλοντικά.

Οι κυριότερες προκλήσεις με τις οποίες έχει έρθει αντιμέτωπη η ΕΑΔ είναι η ανταπόκριση στον τριπλό ρόλο της επί των τομέων του ελεγκτικού έργου, του προληπτικού αλλά και του ενημερωτικού-ευαισθητοποίησης. Δεδομένων των πολλαπλών αρμοδιοτήτων της και του αναλογικά περιορισμένου ανθρώπινου δυναμικού της, το οποίο μάλιστα στην πλειοψηφία του διαθέτει προηγούμενη εμπειρία σχετικά με το ελεγκτικό έργο κατά κύριο λόγο, προτείνεται η περαιτέρω ενίσχυση της Αρχής με στελέχη εξειδικευμένα στον τομέα της ενημέρωσης του κοινού και της εκπαίδευσης επί θεμάτων διαφθοράς. Τέλος, μία συμπληρωματική πρόταση για την καλλιέργεια μίας συνολικής κουλτούρας κατά της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα περιλαμβάνει τη συμμετοχή των εν λόγω στελεχών σε επιμορφωτικά προγράμματα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης ειδικά για τους εργαζομένους του δημοσίου τομέα ως εισηγητές σχετικών δράσεων, καθώς και τη μέριμνα για την περαιτέρω προβολή της Αρχής στην κοινωνία των πολιτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρότυπα του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ

Εννοιολογικό Λεξικό

Ακεραιότητα (Integrity): Η ιδιότητα ή η κατάσταση του έχοντος ακλόνητες ηθικές αρχές. Η ευθύτητα, η εντιμότητα και η ειλικρίνεια. Η βούληση να πράττει κανείς το σωστό, να πρεσβεύει και να ανταποκρίνεται σε ένα σύνολο αξιών και προσδοκιών.

Ανάθεση/Εργο (Engagement): Η εργασία που εκτελείται στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

Αναλυτικές διαδικασίες (Analytical procedures): Ανάλυση σημαντικών σχέσεων, τάσεων και αναλογιών οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως κατά το στάδιο του σχεδιασμού ενός ελέγχου, καθώς και της συνολικής επισκόπησης μετά το πέρας αυτού.

Οι αναλυτικές διαδικασίες περιλαμβάνουν επίσης τη διερεύνηση που είναι απαραίτητη για εντοπισμένες διακυμάνσεις ή σχέσεις που δεν είναι συνεπείς με άλλες σχετικές πληροφορίες, ή διαφέρουν από προβλεφθείσες αξίες κατά ένα σημαντικό ποσό.

Ανεξαρτησία (Independence): Απαλλαγή από συνθήκες που εμποδίζουν τους Επιθεωρητές-Ελεγκτές να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με αμερόληπτο τρόπο. Προκειμένου να επιτευχθεί ο απαραίτητος βαθμός ανεξαρτησίας, ο Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων έχει άμεση και απρόσκοπτη πρόσβαση στην ανώτερη διοίκηση και το συμβούλιο.

Αντικειμενικότητα (Objectivity): Μια αμερόληπτη διανοητική στάση που επιτρέπει στους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές να εκτελούν αναθέσεις με τέτοιο τρόπο, ώστε να έχουν ειλικρινή πεποίθηση για το προϊόν εργασίας τους, χωρίς σημαντικούς συμβιβασμούς από άποψη ποιότητας. Η αντικειμενικότητα επιβάλλει στους ελεγκτές να μην υποτάσσουν στην κρίση των άλλων, τη δική τους κρίση για θέματα ελέγχου και να μην επιτρέπουν την προκατάληψη, τη σύγκρουση συμφερόντων, την καταχρηστική επιρροή άλλων ή τη σύμπτωση στο πρόσωπό τους των ιδιοτήτων του ελέγχοντος και του ελεγχόμενου, που αναιρεί ή νοθεύει την κρίση τους.

Απάτη (Fraud): Οποιοσδήποτε παράνομες πράξεις που χαρακτηρίζονται από δόλο, απόκρυψη ή κατάχρηση εμπιστοσύνης. Αυτές οι πράξεις δεν εξαρτώνται από χρήση απειλής βίας ή φυσικής δύναμης. Απάτες διαπράττονται από άτομα και οργανισμούς για να αποκτήσουν χρήματα, περιουσιακά στοιχεία ή υπηρεσίες, για να αποφύγουν

πληρωμή ή απώλεια υπηρεσιών ή να διασφαλίσουν ατομικά ή επιχειρηματικά συμφέροντα.

Αποδοτικότητα (Efficiency): Χρήση οικονομικών, ανθρώπινων και υλικών πόρων με τέτοιο τρόπο, ώστε να μεγιστοποιείται το παραγόμενο αποτέλεσμα με μια δεδομένη ποσότητα και ποιότητα εισρεόντων πόρων, ή να ελαχιστοποιούνται οι εισρέοντες πόροι για την επίτευξη μιας δεδομένης ποσότητας και ποιότητας παραγόμενου αποτελέσματος.

Αποτελεσματικότητα (Effectiveness): Ο βαθμός στον οποίο επιτυγχάνεται ο στόχος, ή ο βαθμός στον οποίο το πραγματικό αποτέλεσμα μιας δραστηριότητας συνάδει με τον στόχο ή με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα της εν λόγω δραστηριότητας.

Δημόσια λογοδοσία (Public Accountability): Η υποχρέωση των προσώπων ή οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων επιχειρήσεων και εταιρειών, στους οποίους έχουν διατεθεί δημόσιοι πόροι, να είναι υπόλογοι για τις δημοσιονομικές, φορολογικές, διοικητικές και προγραμματικές αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί σε αυτούς, και να αναφέρονται σε αυτούς που τους έχουν αναθέσει τα εν λόγω καθήκοντα.

Διακυβέρνηση (Governance): Πρόκειται για τον συνδυασμό των διαδικασιών και των δομών που εφαρμόζονται από τη διοίκηση του φορέα προκειμένου να προβεί στην ενημέρωση, διεύθυνση, διαχείριση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του οργανισμού με την προοπτική της επίτευξης των στόχων του.

Διασφάλιση (Assurance): Πρόκειται για μια αντικειμενική εξέταση των στοιχείων με στόχο την παροχή ανεξάρτητης αξιολόγησης στη διακυβέρνηση, τη διαχείριση των κινδύνων και τις διαδικασίες ελέγχου του οργανισμού. Τα παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρηματοοικονομική επίδοση, τη συμμόρφωση, το σύστημα ασφάλειας και τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας.

Διαφάνεια (Transparency): Η υποχρέωση της δημόσιας διοίκησης να εξασφαλίζει την ευρύτερη δυνατή δημοσιότητα των αποφάσεων και των ενεργειών της και των σχεδίων νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, με σκοπό να καθίσταται ευκολότερος ο έλεγχος των πράξεών της.

Διαφθορά (Corruption): Οποιαδήποτε μορφή αντιδεοντολογικής χρήσης ή κατάχρησης της δημόσιας εξουσίας για προσωπικό ή ιδιωτικό όφελος. Η διαφθορά περιλαμβάνει την άσκηση επιρροής και/ή την κατάχρηση της δημόσιας αρχής μέσω της παροχής ή αποδοχής κινήτρων ή παράνομων ανταμοιβών για αθέμιτα προσωπικά ή ιδιωτικά συμφέροντα.

Διεθνής Οργανισμός των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI): Ο Διεθνής Οργανισμός των Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI) συνιστά παγκοσμίως μια ένωση κυβερνητικών οντοτήτων. Μέλη του αποτελούν οι κρατικοί φορείς των επικεφαλής δημοσιονομικών ελεγκτών. Ο INTOSAI είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος και μη

πολιτικός οργανισμός. Συνιστά έναν μη κυβερνητικό οργανισμό με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς, ενώ δρα ως ένας οργανισμός ομπρέλα για την κοινότητα του δημόσιου εξωτερικού ελέγχου. Έχει θεσμοθετήσει ένα πλαίσιο για τα ανώτατα όργανα ελέγχου με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης και τη μεταβίβαση της γνώσης, τη βελτίωση του δημόσιου εξωτερικού ελέγχου παγκοσμίως και την ενίσχυση των επαγγελματικών ικανοτήτων.

Διοίκηση (Management): Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα με εκτελεστική ευθύνη για την διεξαγωγή των λειτουργιών του φορέα. Για μερικούς φορείς, η διοίκηση περιλαμβάνει μερικούς ή όλους εκείνους που είναι επιφορτισμένοι με τη διακυβέρνηση, για παράδειγμα, εκτελεστικά μέλη ενός Συμβουλίου Διοίκησης ή έναν Εκτελεστικό Διευθυντή.

Έγγραφη διαβεβαίωση (Written representation): Μια έγγραφη δήλωση της διοίκησης, η οποία παρέχεται στον ελεγκτή για να επιβεβαιώσει ορισμένα θέματα ή για να υποστηρίξει ελεγκτικά τεκμήρια.

Ελεγκτής (Auditor): Ο όρος «ελεγκτής» χρησιμοποιείται για αναφορά στο πρόσωπο ή πρόσωπα που διενεργούν τον έλεγχο.

Ελεγκτικά τεκμήρια (Audit evidence): Πληροφορίες που χρησιμοποιούνται από τον ελεγκτή για να καταλήξει στα συμπεράσματα στα οποία βασίζεται η γνώμη του. Τα ελεγκτικά τεκμήρια περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που εμπεριέχονται στα συστήματα διακυβέρνησης και λειτουργίας του ελεγχόμενου φορέα, στα λογιστικά αρχεία που στηρίζουν τις οικονομικές καταστάσεις, όσο και άλλες πληροφορίες.

Έλεγχος (Audit): Επισκόπηση των δραστηριοτήτων και των λειτουργιών ενός φορέα, ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτές εκτελούνται ή λειτουργούν σύμφωνα με τους στόχους, τον προϋπολογισμό, τους κανόνες και τα πρότυπα. Στόχος της επισκόπησης αυτής είναι να εντοπίζει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, τυχόν αποκλίσεις που ενδέχεται να απαιτούν διορθωτικές ενέργειες.

Επαγγελματική κρίση (Professional judgment): Η εφαρμογή σχετικής εκπαίδευσης, γνώσης και εμπειρίας, εντός του πλαισίου που παρέχεται από τα πρότυπα ελέγχου, λογιστικής και δεοντολογίας, κατά τη λήψη ενήμερων αποφάσεων σχετικά με τους τρόπους δράσης που ενδείκνυνται στους όρους αναφοράς της αποστολής ελέγχου.

Επάρκεια ελεγκτικών τεκμηρίων (Sufficiency of audit evidence): Το μέτρο της ποσότητας των ελεγκτικών τεκμηρίων. Η ποσότητα των ελεγκτικών τεκμηρίων που απαιτούνται επηρεάζεται από την εκτίμηση του ελεγκτή για τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος καθώς και από την ποιότητα αυτών των ελεγκτικών τεκμηρίων.

Επιθεώρηση (ως ελεγκτική διαδικασία) (Inspection (as an audit procedure)): Η εξέταση αρχείων ή εγγράφων, εσωτερικών ή εξωτερικών, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή ή σε άλλα μέσα, ή φυσική εξέταση ενός περιουσιακού στοιχείου.

Ηθικές αξίες (Ethical values): Οι ηθικές αξίες που επιτρέπουν στον υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων να καθορίζει την κατάλληλη συμπεριφορά που θα υιοθετήσει. Οι αξίες αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε καθετί «ορθό», το οποίο μπορεί να εκτείνεται πέραν των απαιτήσεων του νόμου.

Κώδικας δεοντολογίας/Κώδικας ηθικής (Code of conduct/Code of ethics): Οι πολίτες αναμένουν από τους δημόσιους λειτουργούς να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον με αμεροληψία, νομιμότητα, ακεραιότητα και διαφάνεια σε καθημερινή βάση. Βασικές αξίες καθοδηγούν την κρίση των δημόσιων λειτουργών όσον αφορά στον τρόπο εκτέλεσης των καθηκόντων τους στις καθημερινές δραστηριότητες. Για την εφαρμογή αυτών των αξιών, οι οργανισμοί καθιερώνουν επίσημο κώδικα προτύπων συμπεριφοράς.

Κώλυμα (Impediment): Κώλυμα θεωρείται οτιδήποτε παρεμποδίζει την εκτέλεση ενός έργου, τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης, καθώς και οτιδήποτε παρεμβάλλεται ως πρόσκομμα.

Λογοδοσία (Accountability): Η διαδικασία κατά την οποία οι δημόσιοι φορείς και το προσωπικό τους έχουν την ευθύνη για τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης δημόσιων πόρων και όλων των πτυχών της επίδοσής τους. Το καθήκον που επιβάλλεται σε ένα πρόσωπο ή οντότητα που υπόκειται σε έλεγχο να αποδεικνύει ότι έχει διαχειριστεί ή ελέγξει τα κονδύλια που διατίθενται σε αυτόν σε συμμόρφωση με τους όρους βάσει των οποίων του χορηγήθηκαν τα κονδύλια αυτά.

Νομιμότητα και κανονικότητα (Legality and Regularity): Με τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας επιζητείται να εξακριβωθεί κατά πόσον οι πράξεις είναι σύμφωνες με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις και καλύπτονται από επαρκείς πιστώσεις του προϋπολογισμού.

Παρέμβαση της διοίκησης (Management Intervention): Οι ενέργειες της διοίκησης για την παράκαμψη προβλεπόμενων πολιτικών ή διαδικασιών για νόμιμους σκοπούς. Η παρέμβαση της διοίκησης είναι συνήθως αναγκαία για την αντιμετώπιση μη επαναλαμβανόμενων και μη τυποποιημένων συναλλαγών ή γεγονότων που διαφορετικά θα υφίσταντο ακατάλληλο χειρισμό από το σύστημα.

Σύγκρουση συμφερόντων (Conflict of interests): Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν η επαγγελματική κρίση ή οι ενέργειες ενός Επιθεωρητή-Ελεγκτή ενδέχεται να επηρεαστούν από ένα ιδιωτικό ή προσωπικό συμφέρον, οδηγώντας σε προσωπικό, οικονομικό ή επαγγελματικό κέρδος.

- Έννοια συγγενικού ή κοντινού προσώπου ή καλυμμένης σχέσης: Στον κύκλο αυτό εμπίπτουν συγγενείς του υπαλλήλου, δηλαδή ο/η σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, σε ευθεία γραμμή απεριορίστως, σε πλάγια γραμμή έως και τρίτου βαθμού, ή άτομα με τα οποία έχει ιδιαίτερη σχέση φιλίας ή εχθρότητας ή με τα οποία έχει μια καλυμμένη σχέση. Εμπίπτουν οι περιπτώσεις αντιδικίας (εντός ή εκτός υπηρεσίας) ή ενεστώσας ή παρελθούσας δικαστικής διένεξης για προσωπικούς λόγους (π.χ. μήνυση, αγωγή, διαζύγιο, κληρονομιά, κλπ).
- Έννοια ιδιαίτερου οικονομικού ή άλλου συμφέροντος: Ιδιαίτερο οικονομικό ή άλλο συμφέρον συνιστά η πραγματική και προβλέψιμη πιθανότητα ότι το αποτέλεσμα της εργασίας του υπαλλήλου θα έχει για τον ίδιο ή τα παραπάνω πρόσωπα ένα οικονομικό αποτέλεσμα που μπορεί να είναι κέρδος ή ζημία.

Συμμόρφωση (Compliance): α) Συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν για μια οντότητα και β) Συμμόρφωση και τήρηση των πολιτικών, σχεδίων, διαδικασιών, νόμων, κανονισμών, συμβάσεων ή άλλων απαιτήσεων.

Τεκμηρίωση ελέγχου (Audit documentation): Το αρχείο της εργασίας που έχει εκτελεστεί, των ελεγκτικών τεκμηρίων που αποκτήθηκαν, των αποτελεσμάτων που έχουν προκύψει και των συμπερασμάτων που έχει εξαγάγει ο ελεγκτής.

Φάκελος ελέγχου (Audit file): Ένας ή περισσότεροι φάκελοι ή άλλα μέσα αποθήκευσης, σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, που περιέχουν τα αρχεία που αποτελούν την τεκμηρίωση του ελεγκτικού έργου για μία συγκεκριμένη αποστολή ελέγχου.

Πρότυπο Δήλωσης Εχεμύθειας

Υπεύθυνη Δήλωση (άρθρο 8, Ν. 1599/1986) Εχεμύθειας Επιθεωρητών Ελεγκτών ΕΑΔ

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ						
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:			
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:							
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:							
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :							
Τόπος Γέννησης:							
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:			
Τόπος Κατοικίας:			Οδός:			Αριθ:	ΤΚ:
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν 1599/1986, δηλώνω ότι:

Θα τηρήσω το ακεραιό και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών και στοιχείων που θα περμιέλθουν σε γνώση μου κατά την άσκηση των καθηκόντων μου και δεν θα δημοσιοποιήσω ή γνωστοποιήσω πληροφορίες χωρίς την κατάλληλη εξουσιοδότηση, κατά τη διάρκεια της θητείας μου στην Αρχή και για μια πενταετία μετά την αποχώρησή μου από αυτή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ. 17 και 18 του άρθρου 96 του Ν. 4622/2019 και στον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ.

Ημερομηνία:

Υπογραφή:.....
(ο/η δηλών/ούσα)

Παραδείγματα Δεοντολογικών Διλημάτων

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Την τελευταία τετραετία διενεργήσατε (ο Επιθεωρητής-Ελεγκτής) δυο (2) ελέγχους στον ίδιο Δήμο με αντικείμενο την εξέταση εισπραξης δημοσίων εσόδων, βάσει του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, από την εκμίσθωση δημοτικών ακινήτων. Μέχρι τώρα, έχετε αναπτύξει φιλικές σχέσεις με τον προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών του εν λόγω Δήμου. Στην ονομαστική σας εορτή σας προσφέρει ένα συμβολικό και μικρής αξίας δώρο.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Διενεργείτε έλεγχο σε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που έχει προηγουμένως ελεγχθεί από συναδέλφους σας. Κατά την ελεγκτική διαδικασία ανακαλύπτετε ένα σημαντικό σφάλμα, το οποίο, σύμφωνα με τα στοιχεία της υπόθεσης, υπάρχει επί σειρά ετών και δεν εντοπίστηκε κατά τους προηγούμενους ελέγχους. Η αποκάλυψη του σφάλματος θα καταδεικνύει ότι οι προηγούμενοι έλεγχοι δεν ήταν αρκετά διεξοδικοί. Ωστόσο, η απόκρυψη του λάθους θα διαιωνίζει την ύπαρξή του.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Στο τέλος ενός ελέγχου, συνειδητοποιείτε ότι εστιάσατε μεθοδολογικά πολύ σε ένα θέμα, παραβλέποντας μερικές άλλες σημαντικές παραμέτρους της υπόθεσης. Δεν υπάρχει χρόνος να προβείτε σε διεξοδικές αναλύσεις, σύμφωνα με τη προκαθορισθείσα μεθοδολογία και την τεθείσα προθεσμία διεκπεραίωσης της υπόθεσης.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Κατά τη συμμετοχή σας σε ένα κλιμάκιο οριζόντιου ελέγχου (σε ένα αριθμό ομοειδών φορέων), καλείστε να εφαρμόσετε την ίδια ελεγκτική μεθοδολογία (π.χ. τυποποίηση ελεγκτικής διαδικασίας με χρήση πληροφορικής), την οποία δεν έχετε χρησιμοποιήσει ξανά, ούτε σας παρασχέθηκε εγκαίρως η σχετική κατάρτιση. Εκτός αυτού, έχετε κάποιες αμφιβολίες ως προς το εάν αυτή η μέθοδος βελτιώνει την ποιότητα του ελέγχου, ενώ πιστεύετε ότι η μακρά σας εμπειρία αποτελεί καλύτερη εγγύηση αντ' αυτής.

Τι πρέπει να κάνετε;

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Ένα μέλος του κλιμακίου ελέγχου που συντονίζετε, ως προϊστάμενος, είναι πολύ ικανό και διενεργεί ελέγχους καλής ποιότητας, αλλά είναι συχνά αγενές προς τους υπαλλήλους των ελεγχόμενων φορέων και συμπεριφέρεται με αλαζονικό και επιθετικό ύφος.

Τι πρέπει να κάνετε;

Λήψη αποφάσεων με γνώμονα το δίκαιο και την ηθική

	Δίκαιο	Δεοντολογία	Ηθική
Πηγή	Νομικό πλαίσιο	Δημόσιοι Φορείς	Συνείδηση
Αποδέκτης	Κοινωνία	Προσωπικό Φορέα	Ατομική συμπεριφορά
Επιβολή	Νομικές κυρώσεις	Εκούσια συμμόρφωση/ Πειθαρχικά μέτρα	Εκούσια συμμόρφωση

Στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αντιμετώπιση δεοντολογικών διλημάτων

1. Αναλύστε το πρόβλημα για να αξιολογήσετε εάν αντιμετωπίζετε μια κατάσταση σωστό έναντι σωστού (πραγματικό δίλημμα), και όχι μια κατάσταση σωστού-λάθους (πρόβλημα συμμόρφωσης)
2. Αξιολογήστε την κατάσταση και δώστε τη δική σας λύση με βάση τις αξίες που διακυβεύονται.
3. Ελέγξτε εάν άλλα εμπλεκόμενα πρόσωπα (ιεραρχία, συνάδελφοι) συμφωνούν με τις επιλογές που προκρίνετε ή βλέπετε ως εναλλακτικές λύσεις.
4. Αξιολογήστε τον πραγματικό αντίκτυπο των ενεργειών σας και τυχόν σχόλια που έχετε δεχθεί, καθώς αυτή η εμπειρία μπορεί να αποτελέσει πρόκριμα ή σημείο εκκίνησης, όταν αντιμετωπίσετε παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.

Παραδείγματα Σύγκρουσης Συμφερόντων

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Σας ζητείται να ελέγξετε τη νομιμότητα άδειας ίδρυσης και λειτουργίας επιχείρησης που χορηγήθηκε από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης μιας Περιφέρειας της χώρας. Σε εταιρεία του ίδιου επιχειρηματία είχατε εργαστεί στο παρελθόν και πρώην συνάδελφοί σας είναι πλέον μέτοχοι στη νέα εταιρεία.

Τι πρέπει να κάνετε;

Ζητώ από τον προϊστάμενό μου να ορίσει έναν άλλον ελεγκτή, καθώς η αξιοπιστία μου και το αποτέλεσμα του ελέγχου μου μπορεί να αμφισβητηθεί.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Συγγενής β' βαθμού της/του συζύγου σας διαθέτει συνεργείο επισκευής αυτοκινήτων, την νομιμότητα λειτουργίας του οποίου καλείστε να ελέγξετε.

Τι πρέπει να κάνετε;

Ακόμη και αν δεν έχω συναντήσει ποτέ αυτόν τον συγγενή β' βαθμού του/της συζύγου μου, δύναται να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων και ως εκ τούτου, ζητώ από τον προϊστάμενό μου την αντικατάστασή μου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Είστε ενεργός υποστηρικτής ενός πολιτικού κόμματος, υποψήφιος του οποίου κέρδισε τις δημοτικές εκλογές, στην πόλη που διαμένετε και εργάζεστε. Σας ζητείται να ελέγξετε μια υπηρεσία του υπόψη Δήμου, του οποίου ο Διευθυντής ήταν παλαιότερα πολιτικός συνεργάτης σας.

Τι πρέπει να κάνετε;

Προκειμένου να μη τεθεί υπό αμφισβήτηση η ελεγκτική διαδικασία, λόγω των πολιτικών πεποιθήσεών μου, ενημερώνω τον προϊστάμενό μου για το συγκεκριμένο κώλυμα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4

Σας ζητείται να ελέγξετε Διεύθυνση του φορέα της οργανικής σας θέσης, στην οποία υπηρετούσατε πριν από την απόσπασή σας στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

Τι πρέπει να κάνετε;

Ζητώ από τον προϊστάμενό μου να με απαλλάξει από αυτό το καθήκον.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 5

Έχετε τοποθετηθεί σε κλιμάκιο ελέγχου μιας Δημόσιας Επιχείρησης Κοινής Ωφέλειας. Ο αδελφός σας είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εν λόγω επιχείρησης.

Τι πρέπει να κάνετε;

Πληροφορώ σχετικά τον προϊστάμενό μου και ζητώ να απαλλαγώ από τον έλεγχο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Ανθόπουλος, Χ. (2007), Το ελληνικό πολιτικό σύστημα ως κομματοκρατία, ΕφημΔΔ, 381 επ., αναφ. στο Τσάκνη, 2020 (Διαδικτυακή Πηγή).
- Βενετσανοπούλου Μ. (2014), *Κακοδιοίκηση και διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση–Ελεγκτικοί Μηχανισμοί*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
- Δαραμάρας, Κ. (1999), Προσωπικά στοιχεία και βάσεις δεδομένων: Κώδικες Δεοντολογίας και νομικό πλαίσιο προστασίας έναντι καταχρηστικής επεξεργασίας τους. *Επιθεώρηση Αποκέντρωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Περιφερειακής Ανάπτυξης*, 18, σελ.25-27.
- Δαραμάρας, Κ. (2002), Εισαγωγή στα νομικά ζητήματα του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ψηφιακής υπογραφής και του Κώδικα διαδικτυακής δεοντολογίας. *Επιθεώρηση Αποκέντρωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Περιφερειακής Ανάπτυξης*, 27, σελ.85-88.
- ΕΑΔ, (2020), Παρουσίαση 28/05/2020.
- Κτιστάκη, Σ. (2014), *Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Μαυρομούστακου, Ε.-Α., (2018), *Η εναρμόνιση του θεσμικού πλαισίου των ανεξάρτητων αρχών είναι αναγκαία;*, Πρακτικά 1ου ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΣΕΠ «ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ», 09/11/2017, Αίθουσα Γερουσίας της Βουλής, Εθνικό Τυπογραφείο.
- Μπέσιλα- Μακρίδη Ε. (2004), *Ο Έλεγχος της Διοίκησης. Το Δικαίωμα Αναφοράς στις Αρχές: Οι Ανεξάρτητες Αρχές (Ν. 3051/2002) και ο Συνήγορος του Πολίτη*, Τόμος Ι, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.
- Μπέσιλα- Μακρίδη Ε. (2006), *Έλεγχος Διοίκησης*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
- Ράικος, Δ. (2006), *Δημόσια Διοίκηση και Διαφθορά: Από τη σκοπιά του Διοικητικού Δικαίου*, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
- Φυτράκης, Ε. (2010), *Τα Ελεγκτικά Σώματα της Διοίκησης*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Ξενόγλωσση

- André, R., (2010), Assessing the accountability of government-sponsored enterprises and quangos, *Journal of Business Ethics*, 97(2),pp.271-289.
- Flinders, M., & Smith, M. J., (1999), *Quangos, Accountability and Reform, UK: Palgrave Macmillan*.
- Larmour, P., (2001), Corruption, culture and transferability: what can be learned from Australia?. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 9(1), pp.14-20.
- Magnette, P., (2003), Between parliamentary control and the rule of law: the political role of the

Ombudsman in the European Union, *Journal of European Public Policy*, 10(5), pp.677-694.

Mao, Y., Wong, C. S., & Peng, K. Z., (2013), Breaking institutionalized corruption: Is the experience of the Hong Kong independent commission against corruption generalizable?, *Asia Pacific Journal of Management*, 30(4), pp.1115-1124.

Peters, A., (2005), The European Ombudsman and the European Constitution, *Common Market Law Review*, 42, pp.697-743.

Schöberlein, J., (2020), Anti-corruption agencies in Europe, Transparency International Anti-Corruption Helpdesk Answer.

Singh, J., Carasco, E., Svensson, G., Wood, G., & Callaghan, M., (2005), A comparative study of the contents of corporate codes of ethics in Australia, Canada and Sweden, *Journal of World Business*, 40(1), pp.91-109.

Yeung, J. A., (2000), *Fighting corruption-The Hong Kong experience*, Presentation Paper for The Seminar on International Experiences on Good Governance and Fighting Corruption, The Grand Hotel Bangkok.

Διαδικτυακές Πηγές

OECD, (2015-2017), Πρόγραμμα Ελλάδα-ΟΟΣΑ: Παροχή Τεχνικής Βοήθειας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς - Χαρτογράφηση Φορέων Ελληνικού Δικτύου Καταπολέμησης της Διαφθορά, Διαθέσιμο σε: <https://www.oecd.org/governance/ethics/3.1.1-baseline-report-greece-national-anti-corruption-action-plan-el.pdf>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].

TransparencyInternational, (2021), Διαθέσιμο σε: <https://www.transparency.org/en/cpi>. [Τελευταία Πρόσβαση: 19/02/2021].

ΕΑΔ, (2020Α), Διαθέσιμο σε: <http://www.seedd.gr/%CE%B4%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1/tabid/74/Default.aspx> , <http://www.gsac.gov.gr/index.php/el/somata/sede>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].

ΕΑΔ, (2020Β), Διαθέσιμο σε: <https://aead.gr/publications/esskd>. [Τελευταία πρόσβαση: 18/02/2021].

ΕΑΔ, (2021), Διαθέσιμο σε: <http://www.gsac.gov.gr/index.php/el/diethnis-epikairoτητα/92-international-newsletter-of-hatvp/207-synopsi-fevrouariou-2018>. [Τελευταία πρόσβαση: 19/02/2021].

Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ 2019, (2020), Διαθέσιμο σε: <https://aead.gr/images/essays/ead-annual-report-2019.pdf>. [Τελευταία πρόσβαση: 13/12/2020].

Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2016, (2017), Διαθέσιμο σε: <http://www.gsac.gov.gr/index.php/el/etisies-ektheseis/ekm>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].

Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2017, (2018), Διαθέσιμο σε:

<http://www.gsac.gov.gr/index.php/el/etisies-ektheseis/ekm>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].
Ετήσια Έκθεση ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ. 2018, (2019), Διαθέσιμο σε: <http://www.gsac.gov.gr/index.php/el/etisies-ektheseis/ekm>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].
Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ, 2016, (2017), Διαθέσιμο σε: <https://www.gedd.gr/news.php>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].
Ετήσια Έκθεση ΓΕΔΔ, 2017, (2018), Διαθέσιμο σε: <https://www.gedd.gr/news.php>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].
Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ, 2016, (2017), Διαθέσιμο σε: <https://www.gedd.gr/news.php>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].
Ετήσια Έκθεση ΣΟΕΕ, 2017, (2018), Διαθέσιμο σε: <https://www.gedd.gr/news.php>. [Τελευταία πρόσβαση: 12/12/2020].
Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ, (2020), Διαθέσιμο σε: <https://aead.gr/publications/manuals/ead-kodikas-deontologias>. [Τελευταία πρόσβαση: 30/12/2020].
Κώδικας Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς του Προσωπικού της ΕΑΔ, (2020), Διαθέσιμο σε: <https://aead.gr/publications/manuals/kodikas-ithikis-orthis-dioikitikis-symperiforas-ead>. [Τελευταία πρόσβαση: 30/12/2020].
Ναυτεμπορική, (2021), *ΕΑΔ: Άνοδος της Ελλάδας στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς το 2020*, Διαθέσιμο σε: <https://www.naftemporiki.gr/story/1687089/ead-anodos-tis-elladas-ston-deikti-antilipsis-diafthoras-to-2020>. [Τελευταία πρόσβαση: 18/02/2021].

Νομοθεσία

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ», (1994).

Ν.1418/1984, ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΥΝΑΦΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ (ΦΕΚ 23 Α').

Ν.1735/1987, ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 195 Α').

Ν.1892/1990, ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 101 Α').

Ν.2190/1994, ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΦΕΚ 28 Α').

Ν.2472/1997, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (ΦΕΚ 50 Α').

Ν.2477/1997, ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ - ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΦΕΚ 59 Α').

Ν.2671/1998, ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΟΣΕ) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 289 Α').

N.2773/1999, ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 286 Α').

N.2863/2000, ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΦΕΚ 262 Α').

N. 2867/2000, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 273 Α').

N.2912/2001, ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 94/56/Ε.Κ. ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΤΗΣΕΩΝ, ΡΥΘΜΙΣΗ ΣΥΝΑΦΩΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ (Υ.Π.Α.) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 94 Α').

N.2920/2001, ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.) ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 131 Α').

N.3029/2002, ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ. (ΦΕΚ 160 Α').

N.3051/2002, ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΜΕΝΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ (ΦΕΚ 220 Α').

N.3074/2002, ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ - ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 296 Α').

N.3094/2003, ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 10 Α').

N.3115/2003, ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ. (ΦΕΚ 47 Α').

N.3172/2003, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ, (ΦΕΚ 4197 Α').

N.3200/2003, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν.1388/1983 «ΙΔΡΥΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ», ΙΔΡΥΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 281 Α').

N.3213/2003, ΔΗΛΩΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ, ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ. (ΦΕΚ 309 Α').

N.3229/2004, ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΤΥΧΕΡΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ, ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 38 Α')

Ν.3297/2004, ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ - ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 259 Α').

Ν.3305/2005, ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΩΣ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΦΕΚ 17 Α').

Ν.3345/2005, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ (ΦΕΚ 138 Α').

Ν.3374/2005, ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΠΛΩΜΑΤΟΣ (ΦΕΚ 189 Α').

Ν.3528/2007, ΚΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Ν.Π.Δ.Δ. (ΦΕΚ 26 Α').

Ν.3560/2007, ΚΥΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΘΕΤΟΥ Σ' ΑΥΤΗΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ (ΦΕΚ 103 Α').

Ν.3613/2007, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΑΡΧΩΝ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ. (ΦΕΚ 263 Α').

Ν.3691/2008, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 166 Α').

Ν.3710/2008, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 216 Α').

Ν.3832/2010, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΕΛ.Σ.Σ.) ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ΩΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ. (ΦΕΚ 38 Α').

Ν.3891/2010, ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ, ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ, ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΣΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ (ΦΕΚ 188 Α').

Ν.3943/2011, ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ, ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (ΦΕΚ 66 Α').

Ν.3959/2011. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΦΕΚ 93 Α').

Ν.4013/2011, ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΟΥ Ν. 3588/2007 (ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ

ΚΩΔΙΚΑΣ) - ΠΡΟΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 204 Α')

Ν.4057/2012, ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. (ΦΕΚ 54 Α').

Ν.4142/2013, ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.). ΦΕΚ 83/Α'/09.04.2013.

Ν.4150/2013. ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 102 Α').

Ν.4152/2013, ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ 4046/2012, 4093/2012 ΚΑΙ 4127/2013 (ΦΕΚ 107 Α').

Ν.4186/2013, ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 193 Α').

Ν.4199/2013, ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ - ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 216 Α').

Ν.4233/2014, ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΠΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 22 Α').

Ν.4270/2014, ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ (ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/85/ΕΕ) ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 143 Α').

Ν.4275/2014, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Ν.Π.Δ.Δ. (Ν. 3528/2007) - ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ. (ΦΕΚ 149 Α').

Ν.4305/2014, ΑΝΟΙΚΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΧΡΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΩΝ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 3448/2006 (Α' 57), ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2013/37/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ. (ΦΕΚ 237 Α').

Ν.4320/2015, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΜΕΣΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 29 Α') ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΟΥ.

Ν.4389/2016, ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 94 Α').

Ν.4412/2016, ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΈΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (147

Α').

Ν.4427/2016, ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΡΧΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ, ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 188 Α').

Ν.4446/2016, ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΤΕΛΗ-ΠΑΡΑΒΟΛΑ, ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑΣ ΥΛΗΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΕΤΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ, ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4270/2014 ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 240 Α').

Ν.4478/2017, ΚΥΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ, ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ, ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΕΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 91 Α').

Ν.4599/2019, ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΔΕΙΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 40 Α').

Ν.4622/2019, ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΦΕΚ 133 Α') ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΟΥ.

ΠΔ 338/2002, ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ – ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΕΕΥΜΕ (ΦΕΚ 282 Α').

ΠΔ 77/2005, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΦΕΚ 118 Α').

ΠΔ 12/2016, ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΦΕΚ 9 Α').

Νομολογία

Απόφαση ΣτΕ 1849/2008.